

การพัฒนาและออกแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย

DEVELOPMENT AND DESIGN OF MULTIFUNCTION JEWELRY

FROM THAI ARCHITECTURAL HERITAGE

นันทน์ภัส วิศาลโกะคะ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2562

การพัฒนาและออกแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอนุรักษ์การออกแบบ
วิทยาลัยอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2562
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

DEVELOPMENT AND DESIGN OF MULTIFUNCTION JEWELRY
FROM THAI ARCHITECTURAL HERITAGE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of MASTER OF FINE ARTS
(Design innovation)

College of Creative Industry, Srinakharinwirot University

2019

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง
การพัฒนาและออกแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย
ของ
นันทน์ภัส วิศาลโกคะ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอนุรักษ์การออกแบบ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก	 ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเทพ มุสิกะปาน)	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อติเทพ แจ้ดนา ลาว)

..... ที่ปรึกษาร่วม	 กรรมการ
(อาจารย์ ดร.นัสดาวดี บุญญะเดช)	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรัญ วานิชกร)

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาและออกแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดก สถาปัตยกรรมไทย
ผู้วิจัย	นันทน์ภัส วิศาลโกตะ
ปริญญา	ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2562
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รวิเทพ มุสิกะปาน
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	อาจารย์ ดร. นัตดาวดี บุญญะเดชไช

วิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาและออกแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย เป็นการวิจัยศึกษาและพัฒนา (Research and Development) โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1.เพื่อศึกษารูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ 2.เพื่อศึกษาบริบททางวัฒนธรรม ด้านศิลปะโครงสร้างทางสถาปัตยกรรม และประติมากรรมของมรดกสถาปัตยกรรมไทย และ 3.เพื่อบูรณาการองค์ความรู้ รูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้และมรดกสถาปัตยกรรมไทย สู่การออกแบบเครื่องประดับ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากภาคเอกสารและการทบทวนวรรณกรรม โดยศึกษารูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ที่มีอยู่ในปัจจุบัน และศึกษามรดกสถาปัตยกรรมไทย ซึ่งผู้วิจัยได้นำองค์ความรู้มาบูรณาการ ออกแบบเป็นคอลเลคชั่นเครื่องประดับ ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ สามารถจำแนกประเภทการปรับเปลี่ยนออกเป็น 4 รูปแบบ ได้แก่ 1.เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนคุณสมบัติ 2.เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนสีส้น 3.เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนการเคลื่อนไหว และ 4.เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนรูปแบบ ได้ผลลัพธ์เป็นการออกแบบต้นแบบเครื่องประดับที่ผ่านการคัดเลือกจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ที่สามารถถ่ายทอดมรดกสถาปัตยกรรมไทย พระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม ในรูปแบบร่วมสมัย ซึ่งผู้บริโภคให้ความพึงพอใจในระดับค่าเฉลี่ยที่ 4.318 หรือในระดับดีมาก โดยผลการวิจัยครั้งนี้จะนำไปสู่การส่งเสริมภาพลักษณ์และสามารถสร้างมูลค่าเพื่อสืบสานและสร้างสรรค์ต่อยอดมรดกทางวัฒนธรรมให้คงงามจากรุ่นสู่รุ่นสืบไป

คำสำคัญ : เครื่องประดับ, เครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้, มรดกสถาปัตยกรรมไทย

Title	DEVELOPMENT AND DESIGN OF MULTIFUNCTION JEWELRY FROM THAI ARCHITECTURAL HERITAGE
Author	NANNAPAT WISALPHOKHA
Degree	MASTER OF FINE ARTS
Academic Year	2019
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Ravitep Musikapan
Co Advisor	Dr. Naddawadee Boonyadacho

The development and design of multifunction jewelry from Thai architectural heritage and a research and development project. The purposes of this study were as follows: (1) to study the design of multifunction jewelry; (2) to study the cultural context, architectural structures and sculptures with Thai architectural heritage; and (3) to integrate the knowledge and design of multifunction jewelry, and incorporated Thai architectural heritage into jewelry design using a research and development approach. This study begins with a literature review and interviews with experts, then data analysis was performed in order to establish the design specifications. After that, the data was used to develop and design multifunction jewelry based on Thai architectural heritage. The knowledge gained from studying multifunction jewelry currently available on the market. There were four classifications: (1) multifunction jewelry; (2) color changing jewelry; (3) movable jewelry; and (4) transformable jewelry. The knowledge gained from this study may be used as a guideline in the design of multifunction jewelry, that has been selected by 5 experts. Leading to the ability to convey Phra Prang, Wat Arun Ratchawararam in a new way. The satisfaction rate from the consumer is 4.318 or in very good level. The result gained from studying may lead to promoting the image and able to create value and further develop cultural heritage from generation to generation.

Keyword : Jewelry, Multifunction jewelry, Thai architectural heritage

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยด้วยความช่วยเหลือของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเทพ มุสิกะปาน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.นัดดาวดี บุญญะเดช อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ตลอดจนคณะกรรมการบริหารหลักสูตร หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการออกแบบทุกท่าน ได้แก่ ดร.กรกมล คำสุข ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรัญ วานิชกร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงแข บุตรภูกุล ที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ มาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.อติเทพ แจ่มนาลาว ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำและแนวคิดตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องในการทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ คุณลลิตา ศิริสุขกมล ดร.พสุ เรืองปัญญาโรจน์ และ ดร.พรพิมล พงนาพิมล ที่กรุณาให้การสนับสนุน และให้คำแนะนำปรึกษาและเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องประดับ

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ยงยุทธ ผันแปรจิตร และ ผศ.ดร.จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า ที่กรุณาให้การสนับสนุน และให้คำแนะนำปรึกษาและเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านผู้เชี่ยวชาญด้านมรดกสถาปัตยกรรมไทย

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดามารดา พี่น้องและเพื่อนๆ รวมทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำวิจัยครั้งนี้ทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน และให้กำลังใจมาโดยตลอดจนงานวิจัยสำเร็จด้วยดี

นันทนภัส วิศาลโกะ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษา	4
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
สมมุติฐานในการวิจัย.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเครื่องประดับ	10
1.1 ประวัติความเป็นมาของเครื่องประดับ	10
1.2 หลักการออกแบบเครื่องประดับ.....	11
1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้	12
1.4 ประเภทของเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้	18
2. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับมรดกสถาปัตยกรรมไทย	35

3. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับวัดอรุณราชวราราม.....	42
3.1 ประวัติความเป็นมาของวัดอรุณราชวราราม	42
3.2 ประวัติความเป็นมาของ พระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม.....	46
4. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการออกแบบ	61
4.1 เทรนด์การออกแบบปี 2020	61
4.2 พฤติกรรมของผู้บริโภค	65
4.3 กลุ่มเป้าหมายหลัก	67
5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	71
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา.....	74
ประเภทของตัวแปร	74
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	74
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	75
ขั้นตอนที่ 1 Research.....	76
ขั้นตอนที่ 2 Development.....	78
ขั้นตอนที่ 3 ประเมินผล.....	80
ขั้นตอนที่ 4 สรุปผล	82
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	84
4.1 การวิเคราะห์ผลงานเครื่องประดับ	84
4.2 การวิเคราะห์รูปแบบโครงสร้างสถาปัตยกรรมและประติมากรรม มรดกวัฒนธรรมไทย พระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม.....	115
4.3 กระบวนการวิเคราะห์และพัฒนาการออกแบบเครื่องประดับที่ได้จากการศึกษา.....	132
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	149
สรุปผลการวิจัย	149

อภิปรายผล.....	156
ข้อเสนอแนะ	157
บรรณานุกรม	158
ภาคผนวก.....	162
ประวัติผู้เขียน.....	215

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 ตารางเปรียบเทียบรูปแบบเครื่องประดับรูปแบบต่างๆ	27
ตาราง 2 ตารางการจัดแยกประเภทรูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้	28
ตาราง 3 ตารางเปรียบเทียบมรดกสถาปัตยกรรมไทยยุคต่างๆ	41
ตาราง 4 การวิเคราะห์ตัวอย่างผลงานที่ 1	85
ตาราง 5 การวิเคราะห์ตัวอย่างผลงานที่ 2	86
ตาราง 6 การวิเคราะห์ตัวอย่างผลงานที่ 3	87
ตาราง 7 การวิเคราะห์ตัวอย่างผลงานที่ 4	88
ตาราง 8 การวิเคราะห์ตัวอย่างผลงานที่ 5	89
ตาราง 9 การวิเคราะห์ตัวอย่างผลงานที่ 6	90
ตาราง 10 การวิเคราะห์ตัวอย่างผลงานที่ 7	91
ตาราง 11 การวิเคราะห์ตัวอย่างผลงานที่ 8	92
ตาราง 12 การวิเคราะห์ตัวอย่างผลงานที่ 9	93
ตาราง 13 การวิเคราะห์ตัวอย่างผลงานที่ 10	94
ตาราง 14 การวิเคราะห์ตัวอย่างผลงานที่ 11	95
ตาราง 15 การวิเคราะห์ตัวอย่างผลงานที่ 12	96
ตาราง 16 การวิเคราะห์ตัวอย่างผลงานที่ 13	97
ตาราง 17 การวิเคราะห์ตัวอย่างผลงานที่ 14	98
ตาราง 18 การวิเคราะห์ตัวอย่างผลงานที่ 15	99
ตาราง 19 การวิเคราะห์ตัวอย่างผลงานที่ 16	100
ตาราง 20 การวิเคราะห์ตัวอย่างผลงานที่ 17	101
ตาราง 21 การวิเคราะห์ตัวอย่างผลงานที่ 18	102

ตาราง 22 การวิเคราะห์ตัวอย่างผลงานที่ 19	103
ตาราง 23 การวิเคราะห์ตัวอย่างผลงานที่ 20	104
ตาราง 24 การวิเคราะห์ภาพลายเส้นของพระปรางค์	116
ตาราง 25 การวิเคราะห์พระปรางค์ส่วนเรือนยอด	118
ตาราง 26 การวิเคราะห์พระปรางค์ส่วนเรือนยอด	119
ตาราง 27 การวิเคราะห์ประติมากรรม ยักษ์แบก	121
ตาราง 28 การวิเคราะห์ประติมากรรม กระบี่แบก	122
ตาราง 29 การวิเคราะห์ประติมากรรม เทวดาแบก	124
ตาราง 30 การวิเคราะห์พระปรางค์ส่วนฐาน	126
ตาราง 31 การวิเคราะห์พระปรางค์ส่วนฐาน	127
ตาราง 32 การวิเคราะห์พระปรางค์ส่วนฐาน	129
ตาราง 33 การวิเคราะห์พระปรางค์ส่วนฐาน	130
ตาราง 34 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	143
ตาราง 35 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อผลงาน	144
ตาราง 36 คำถามเพิ่มเติม	145
ตาราง 37 ข้อเสนอแนะ	145

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	8
ภาพประกอบ 2 เครื่องประดับอียิปต์โบราณ	15
ภาพประกอบ 3 เครื่องประดับสไตล์อาร์ตเดโค.....	16
ภาพประกอบ 4 เครื่องประดับสไตล์เดอญูโว	17
ภาพประกอบ 5 เครื่องประดับแบบข้ามวัฒนธรรม	17
ภาพประกอบ 6 Cartier's Necklace and A Tiara	19
ภาพประกอบ 7 Van Cleef & Arpels's Zip Necklace	20
ภาพประกอบ 8 ผลงานเครื่องประดับไคเนติก ของ Friedrich Becker.....	21
ภาพประกอบ 9 ผลงานเครื่องประดับไคเนติก ของ Michael Berger.....	21
ภาพประกอบ 10 ผลงานเครื่องประดับไคเนติก ของ Ben Hopson	22
ภาพประกอบ 11 ผลงานเครื่องประดับไคเนติก ของ Dukno Yoon.....	22
ภาพประกอบ 12 Looksee Labs's Smart Jewelry.....	23
ภาพประกอบ 13 GEMIO's Smart Jewelry.....	24
ภาพประกอบ 14 Contemporary Jewelry จาก ATTA Gallery.....	25
ภาพประกอบ 15 Secret Friend โดย จูติรัตน์ คัชมาตย์	26
ภาพประกอบ 16 QBracelet's Smartphone Charging	29
ภาพประกอบ 17 LEAF URBAN's Smart Jewelry Health Tracker	29
ภาพประกอบ 18 Vase Garden โดย จูติรัตน์ คัชมาตย์	30
ภาพประกอบ 19 Companion Parrot โดย จูติรัตน์ คัชมาตย์	30
ภาพประกอบ 20 Secret Friend โดย จูติรัตน์ คัชมาตย์	30
ภาพประกอบ 21 Gemio's Honeycomb.....	31

ภาพประกอบ 22 Gemio's Customize Bracelet.....	31
ภาพประกอบ 23 Claudio Pino's Magnificence Stellaire	32
ภาพประกอบ 24 Claudio Pino's Infinity	32
ภาพประกอบ 25 Yael Sonia's Open Plane Ring	33
ภาพประกอบ 26 Marc Alary's Monkey Ring	33
ภาพประกอบ 27 Marc Klik Klik's Magnetic Kit.....	34
ภาพประกอบ 28 Gumuchian's Transformable Daisy Ring	34
ภาพประกอบ 29 Jina Seo's The Pipeworks collection	34
ภาพประกอบ 30 สถาปัตยกรรมสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น วัดพระศรีรัตนศาสดาราม	39
ภาพประกอบ 31 สถาปัตยกรรมสมัยรัตนโกสินทร์ตอนกลาง วัดนิเวศธรรมประวัติ	40
ภาพประกอบ 32 สถาปัตยกรรมสมัยปัจจุบัน พระที่นั่งอนันตสมาคม	40
ภาพประกอบ 33 วัดอรุณราชวราราม	42
ภาพประกอบ 34 พื้นที่พุทธศาสนมัยที่ยังเป็นวัดแจ้ง	44
ภาพประกอบ 35 พื้นที่บริเวณพระอุโบสถในปัจจุบัน	45
ภาพประกอบ 36 พื้นที่บริเวณพระวิหารในปัจจุบัน	45
ภาพประกอบ 37 ภาพลายเส้นด้านข้างของ พระปรางค์	46
ภาพประกอบ 38 สัญลักษณ์จักรวาลตามคติไตรภูมิของพระปรางค์.....	47
ภาพประกอบ 39 องค์ประกอบของพระปรางค์	49
ภาพประกอบ 40 แผนผังพระปรางค์.....	49
ภาพประกอบ 41 พระปรางค์ ส่วนฐาน.....	50
ภาพประกอบ 42 ประติมากรรม ยักษ์แบก	51
ภาพประกอบ 43 ประติมากรรม กระป๋องแบก	51
ภาพประกอบ 44 พระปรางค์ ส่วนเรือนธาตุ	52

ภาพประกอบ 45 ประติมากรรม เทวดาแบก.....	53
ภาพประกอบ 46 พระปรางค์ ส่วนยอด	54
ภาพประกอบ 47 ส่วนล่างของยอดปรางค์.....	55
ภาพประกอบ 48 ประติมากรรมส่วนล่างของยอดปรางค์	55
ภาพประกอบ 49 นกศูล.....	56
ภาพประกอบ 50 พระมหามงกุฎยอดปรางค์	56
ภาพประกอบ 51 แผนผัง พระปรางค์บริวาร	57
ภาพประกอบ 52 สัญลักษณ์จักรวาลตามคติไตรภูมิของปรางค์บริวาร	58
ภาพประกอบ 53 มณฑปทิศ	59
ภาพประกอบ 54 ประติมากรรมยักษ์ หรือกุมภัณฑ์แบก.....	60
ภาพประกอบ 55 SACICT Craft Trend 2020 : Frome Root to Route	61
ภาพประกอบ 56 ทิศทางการออกแบบ True Value	62
ภาพประกอบ 57 ทิศทางการออกแบบ Technical Craft	63
ภาพประกอบ 58 ทิศทางการออกแบบ Happiness Play	64
ภาพประกอบ 59 ทิศทางการออกแบบ Heritage Fusion	64
ภาพประกอบ 60 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย	76
ภาพประกอบ 61 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย ขั้นตอนที่ 1.....	77
ภาพประกอบ 62 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย ขั้นตอนที่ 2.....	79
ภาพประกอบ 63 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย ขั้นตอนที่ 3.....	82
ภาพประกอบ 64 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย ขั้นตอนที่ 4.....	83
ภาพประกอบ 65 ตัวอย่างผลงานที่ 1.....	85
ภาพประกอบ 66 ตัวอย่างผลงานที่ 2.....	86
ภาพประกอบ 67 ตัวอย่างผลงานที่ 3.....	87

ภาพประกอบ 68 ตัวอย่างผลงานที่ 4.....	88
ภาพประกอบ 69 ตัวอย่างผลงานที่ 5.....	89
ภาพประกอบ 70 ตัวอย่างผลงานที่ 6.....	90
ภาพประกอบ 71 ตัวอย่างผลงานที่ 7.....	91
ภาพประกอบ 72 ตัวอย่างผลงานที่ 8.....	92
ภาพประกอบ 73 ตัวอย่างผลงานที่ 9.....	93
ภาพประกอบ 74 ตัวอย่างผลงานที่ 10.....	94
ภาพประกอบ 75 ตัวอย่างผลงานที่ 11.....	95
ภาพประกอบ 76 ตัวอย่างผลงานที่ 12.....	96
ภาพประกอบ 77 ตัวอย่างผลงานที่ 13.....	97
ภาพประกอบ 78 ตัวอย่างผลงานที่ 14.....	98
ภาพประกอบ 79 ตัวอย่างผลงานที่ 15.....	99
ภาพประกอบ 80 ตัวอย่างผลงานที่ 16.....	100
ภาพประกอบ 81 ตัวอย่างผลงานที่ 17.....	101
ภาพประกอบ 82 ตัวอย่างผลงานที่ 18.....	102
ภาพประกอบ 83 ตัวอย่างผลงานที่ 19.....	103
ภาพประกอบ 84 ตัวอย่างผลงานที่ 20.....	104
ภาพประกอบ 85 แบรินด์เครื่องประดับ SARRAN	107
ภาพประกอบ 86 แบรินด์เครื่องประดับ La Orr.....	108
ภาพประกอบ 87 แบรินด์เครื่องประดับ Basic Teeory.....	109
ภาพประกอบ 88 แบรินด์เครื่องประดับ Live Life Detail	110
ภาพประกอบ 89 แบรินด์เครื่องประดับ Live Life Detail	111
ภาพประกอบ 90 แบรินด์เครื่องประดับ INTTHAI	112

ภาพประกอบ 91 แบรินด์เครื่องประดับ P9Bangkok	113
ภาพประกอบ 92 ภาพแผนภูมิเปรียบเทียบโพสิชั่นแบรน์ดต่างๆ.....	114
ภาพประกอบ 93 ภาพแผนภูมิโพสิชั่นแบรน์ดต่างๆ.....	115
ภาพประกอบ 94 ภาพลายเส้นของพระปรางค์	116
ภาพประกอบ 95 พระปรางค์ส่วนเรือนยอด	117
ภาพประกอบ 96 ภาพตัวอย่างกลุ่มสีของพระปรางค์ส่วนเรือนยอด.....	118
ภาพประกอบ 97 ยอดนาคศูล.....	119
ภาพประกอบ 98 ภาพตัวอย่างกลุ่มสีของยอดนาคศูล	120
ภาพประกอบ 99 ประติมากรรม ยักษ์แบก	120
ภาพประกอบ 100 ภาพตัวอย่างกลุ่มสีของประติมากรรม ยักษ์แบก.....	121
ภาพประกอบ 101 ประติมากรรม กระปี่แบก.....	122
ภาพประกอบ 102 ภาพตัวอย่างกลุ่มสีของประติมากรรม กระปี่แบก.....	123
ภาพประกอบ 103 ประติมากรรม เทวดาแบก.....	123
ภาพประกอบ 104 ภาพตัวอย่างกลุ่มสีของยอดนาคศูล	125
ภาพประกอบ 105 พระปรางค์ส่วนฐาน.....	125
ภาพประกอบ 106 ภาพตัวอย่างกลุ่มสีของพระปรางค์ส่วนฐาน	126
ภาพประกอบ 107 พระปรางค์ส่วนฐาน.....	127
ภาพประกอบ 108 ภาพตัวอย่างกลุ่มสีของพระปรางค์ส่วนฐาน	128
ภาพประกอบ 109 พระปรางค์ส่วนฐาน.....	128
ภาพประกอบ 110 ภาพตัวอย่างกลุ่มสีของพระปรางค์ส่วนฐาน	129
ภาพประกอบ 111 พระปรางค์ส่วนฐาน.....	130
ภาพประกอบ 112 ภาพตัวอย่างกลุ่มสีของพระปรางค์ส่วนฐาน	131
ภาพประกอบ 113 ตัวอย่างสีที่มีมากที่สุดในกลุ่มตัวอย่าง	132

ภาพประกอบ 114 เครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ แนวคิดที่ 1	133
ภาพประกอบ 115 เครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ แนวคิดที่ 2.....	134
ภาพประกอบ 116 เครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ แนวคิดที่ 3.....	135
ภาพประกอบ 117 เครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ แนวคิดที่ 4.....	136
ภาพประกอบ 118 เครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ แนวคิดที่ 5.....	137
ภาพประกอบ 119 เครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ แนวคิดที่ 1 และ 2	138
ภาพประกอบ 120 เครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ แนวคิดที่ 3 - 6	139
ภาพประกอบ 121 ตัวอย่างการพัฒนารูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากแนวคิดที่ 1	140
ภาพประกอบ 122 ตัวอย่างการพัฒนาลวดลายที่ตัดทอนจาก พระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม	140
ภาพประกอบ 123 บรรยากาศนิทรรศการ เทศกาลการออกแบบกรุงเทพ 2020.....	142
ภาพประกอบ 124 บรรยากาศนิทรรศการ งานแสดงสินค้าอัญมณีและเครื่องประดับ ครั้งที่ 65	142
ภาพประกอบ 125 ตัวอย่างการพัฒนาวรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์.....	146
ภาพประกอบ 126 ภาพสรุปองค์ความรู้การออกแบบ.....	147
ภาพประกอบ 127 การพัฒนารูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้และมรดกสถาปัตยกรรมไทย	151
ภาพประกอบ 128 ตัวอย่างชิ้นส่วนของเครื่องประดับที่พัฒนามาจากประติมากรรมตกแต่งรอบ พระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม	152
ภาพประกอบ 129 แผ่นอะคริลิกที่สกรีนลายด้วยเทคนิค UV Printing	153
ภาพประกอบ 130 การพัฒนารูปแบบเครื่องประดับรูปแบบต่างๆ	153
ภาพประกอบ 131 แก๊วกซ์ของต้นแบบเครื่องประดับ ที่หล่อจากเครื่อง RP.....	154
ภาพประกอบ 132 ต้นแบบงานหล่อ	154
ภาพประกอบ 133 ต้นแบบงานเครื่องประดับที่ผ่านการขัดตกแต่ง	154
ภาพประกอบ 134 ภาพตัวอย่างผลงานจริง.....	155

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

เครื่องประดับและเครื่องแต่งกาย เป็นหนึ่งในวัฒนธรรมที่อยู่ควบคู่กับมนุษย์มาตลอด ตั้งแต่ สมัยโบราณ เครื่องประดับนั้นไม่ได้ถูกใช้เพียงแค่เพื่อสร้างความสวยงามเท่านั้น แต่ยังสามารถบ่งบอก ถึงฐานะทางเศรษฐกิจและแสดงสถานภาพทางสังคมของผู้สวมใส่ ในปัจจุบัน เครื่องประดับถือเป็น หนึ่งในงานวิจิตรศิลป์ ที่มีการใช้สุนทรียศาสตร์ในการสร้างสรรค์และออกแบบเป็นงานที่มีความงดงาม สมบูรณ์ อยู่ในตัวของมันเอง

ในอดีตเครื่องประดับอาจจะเป็นสิ่งที่ใช้เพื่อบ่งบอกถึงชนชั้น หรือสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้สวมใส่ เนื่องจากเครื่องประดับในอดีตนั้น ทำจากวัสดุที่มีราคาแพง เช่น ทองคำ เพชร พลอย เป็นต้น และถึงแม้ในปัจจุบันก็ยังมีลักษณะงานที่ทำจากวัสดุที่มีราคาแพงอยู่ แม้จะเปลี่ยนวัสดุมาใช้สิ่งของราคาถูกลงบ้างก็ตาม ในรูปแบบของเครื่องประดับเชิงพาณิชย์ (Commercial Jewelry) หรือ เครื่องประดับแท้ (Fine Jewelry) แต่เมื่อเวลาผ่านไปการออกแบบเครื่องประดับจากความคิดสร้างสรรค์ของรูปแบบโดยมีรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ของศิลปินแต่ละคน ในปัจจุบันบทบาทของเครื่องประดับนั้นไม่ได้ถูกมองว่ามีไว้เพื่อแบ่งแยกชนชั้นฐานะอีกแล้ว เครื่องประดับในปัจจุบัน ถือกันว่าเป็นงานวิจิตรศิลป์ เป็นลักษณะงานที่เกี่ยวข้องกับสุนทรียภาพ มีความงดงามสมบูรณ์ อยู่ในตัวของมันเอง เช่น เครื่องประดับเทียม (Costume Jewelry) หรือ เครื่องประดับในเชิงศิลปะ (Contemporary Jewelry) เป็นต้น (วรรณรัตน์ อินทร์อำ, 2536)

การค้าอัญมณีและเครื่องประดับโลกในปี พ.ศ. 2561 ที่ผ่านมามีแนวโน้มขาลงตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก ซึ่งทำให้มีกลุ่มชนชั้นกลางขยายตัวเพิ่มขึ้นและกำลังซื้อของผู้บริโภคสูงขึ้น อีกทั้งผู้ผลิตจำนวนมากไม่น้อยต่างก็หันมาพัฒนาสินค้าโดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการผลิต และดีไซน์สินค้าหลากหลายรูปแบบมากขึ้น เพื่อดึงดูดให้ลูกค้าซื้อสินค้าอัญมณีและเครื่องประดับเพิ่มขึ้น ในปัจจุบันรูปแบบเครื่องประดับของไทยนั้นได้มีผู้ประกอบการหลายรายลุกขึ้นมาสร้างสรรค์เครื่องประดับด้วยวัสดุแปลกใหม่ อีกทั้งยังผสมผสานแนวคิดนวัตกรรมและเทคโนโลยีมากขึ้น เช่น เครื่องประดับเคลื่อนไหวที่ใช้แนวคิดไคเนติก อาร์ต (Kinetic Art) หรือเครื่องประดับที่มีฟังก์ชันถอดประกอบจากแนวคิดโมดูลาร์ (Modular) (ศูนย์ข้อมูลอัญมณีและเครื่องประดับ, 2562)

มรดกสถาปัตยกรรมไทย ถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันสำคัญของชาติสาขาหนึ่ง ที่แสดงถึงความเจริญของงานทางผลงานการสร้างสรรค์ และภูมิปัญญาของบรรพชนชาติไทยมา นานนับตั้งแต่อดีตกาล ทั้งเรือนไทย ตึกรามบ้านช่อง วัดวาอาราม ล้วนแล้วแต่สามารถเรียกได้ว่าเป็นสถาปัตยกรรมไทยได้ด้วยกันทั้งนั้น เพราะต่างก่อกำเนิดภายใต้สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมไทย ผ่านยุคสมัยต่างๆ ที่แตกต่างกันไปในแต่ละภูมิภาคและกาลเวลา สถาปัตยกรรมที่เกิดขึ้นในประเทศไทยเป็นสถาปัตยกรรมที่มีลักษณะพิเศษอย่างหนึ่งเป็นประจำ มีความแตกต่างจากของต่างประเทศ โดยมีมูลเหตุที่ทำให้เกิดสถาปัตยกรรมลักษณะไทยอยู่ 6 ประการคือ ภูมิศาสตร์, วัตถุก่อสร้าง, ดินฟ้าอากาศในประเทศไทย, ศาสนา, สังคม และประวัติศาสตร์ โดยสามารถแบ่งยุคสมัยในประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมไทยออกเป็นสองช่วง ได้แก่ สถาปัตยกรรมก่อนประวัติศาสตร์ไทย ได้แก่ สมัยทวารวดี, สมัยศรีวิชัย, สมัยลพบุรี และสถาปัตยกรรมไทย ได้แก่ สมัยเชียงแสน, สมัยสุโขทัย, สมัยอยุธยา และสมัยรัตนโกสินทร์ จวบจนยุคไทยปัจจุบัน (บุญชู โรจนเสถียร, 2548)

สมัยรัตนโกสินทร์ เริ่มต้นตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชทรงสถาปนากรุงเทพมหานครขึ้นเป็นราชธานีลงมาจนถึงสมัยปัจจุบัน งานศิลปะจึงค่อนข้างเน้นการสร้างและสืบทอดรูปแบบจากอดีต งานศิลปะรุ่งเรืองมากในรัชกาลที่ 3 อันเป็นผลมาจากศาสนาและเศรษฐกิจ สมัยรัตนโกสินทร์ตอนกลางจุดเปลี่ยนสำคัญอยู่ในสมัยรัชกาลที่ 4 เนื่องจากกระแสนะวันตกเข้ามาแรงมากวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนงานศิลปะจึงได้รับอิทธิพลอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การจำแนกรูปแบบทางศิลปกรรมอาจจำแนกได้เป็น 2 ยุคใหญ่ๆ อันได้แก่ ยุครัตนโกสินทร์ตอนต้น (รัชกาลที่ 1-3) และ ยุครัตนโกสินทร์ตอนกลาง (รัชกาลที่ 4-6) โดยสถาปัตยกรรมที่โดดเด่นในยุคสมัยนี้ ได้แก่ วัดพระศรีรัตนศาสดารามและวัดสุทัศนเทพวราราม เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการบูรณปฏิสังขรณ์สิ่งก่อสร้างในวัดอื่นๆ ซึ่งมีมาก่อนสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์จนก่อเกิดเป็นความโดดเด่นทางสถาปัตยกรรมที่เกิดจากการรวมศิลปะของสมัยเก่าและสมัยใหม่เข้าด้วยกัน เช่น พระปรางค์ที่วัดระฆัง พระเจดีย์ศรีสรรเพชญดาญาณ ณ วัดพระเชตุพนฯ และพระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม เป็นต้น (ศิลปะรัตนโกสินทร์., 2558)

วัดอรุณราชวราราม เป็นวัดโบราณสร้างมาตั้งแต่สมัยอยุธยา ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา และปากตะวันออกของถนนอรุณอมรินทร์ เดิมเรียกว่า “วัดมะกอก” ตามชื่อตำบลบางมะกอกซึ่งเป็นตำบลที่ตั้งวัด ภายหลังเปลี่ยนเป็น “วัดมะกอกนอก” ต่อมาใน พ.ศ.2310 เมื่อสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชมีพระราชประสงค์จะย้ายราชธานีมาตั้ง ณ กรุงธนบุรีจึงเสด็จกรีธาทัพพลองลงมาทางชลมารคถึงหน้าวัดมะกอกนอกนี้เมื่อเวลารุ่งอรุณพอดี จึงทรงเปลี่ยนชื่อวัดมะกอกนอกเป็น “วัดแจ้ง” เพื่อเป็นอนุสรณ์แห่งนิมิตที่ได้เสด็จมาถึงวัด นี้เมื่อเวลาอรุณรุ่ง ต่อมา

เมื่อพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 เสด็จเถลิงถวัลราชสมบัติ พระองค์ได้โปรดให้สร้างและปฏิสังขรณ์ สิ่งต่าง ๆ ในวัดอรุณฯ เพิ่มเติมอีกหลายอย่าง และได้พระราชทานนาม วัดเสียใหม่ว่า “วัดอรุณราชวราราม” หรือในภาษาอังกฤษ คือ “Temple of the Dawn” ดังที่เรียกกันมาจนถึงปัจจุบัน (สำนักโบราณคดี, 2560) วัดอรุณราชวราราม นั้นเป็นวัดประจำพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ 2 และเนื่องจากเป็นวัดที่สร้างโดยพระมหากษัตริย์ วัดอรุณราชวราราม จึงเป็นวัดที่มีเสนาสนะสิ่งปลูกสร้างต่างๆ ทั้งพระอุโบสถ โบสถ์น้อยและพระวิหารน้อย หอสมุดมนต์ กุฏิ พระเจดีย์ พระวิหารคด ฯลฯ ที่ล้วนเป็นปูชนียสถานที่สำคัญและทรงคุณค่า สถาปัตยกรรมที่โดดเด่นที่สุดของ วัดอรุณราชวราราม นั้นคือ “พระปรางค์” ที่ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ทรงสร้างไว้เพื่อเป็น “พระมหาธาตุสำหรับพระนคร” ที่ในปัจจุบันนี้ก็ยังคงดำรงสถานะเป็น “พระมหาธาตุหลวง แห่งกรุงรัตนโกสินทร์” โดยพระปรางค์ ของวัดอรุณราชวรารามราชานั้นประกอบด้วยกลุ่ม “ปรางค์ 5 องค์” ได้แก่ พระปรางค์ประธาน ตั้งอยู่ในตำแหน่งศูนย์กลางแทนความหมายของ “เขาพระสุเมรุ” โดยมี พระปรางค์บริวาร ตั้งอยู่ในแนวเฉียงทั้ง 4 มุม กลุ่มพระปรางค์นั้นประดับด้วยกระเบื้องเคลือบสีต่างๆ โดยมีทั้งสามเบญจรงค์ ด้วยเงิน ด้วยฝรั่ง นำมาสร้างสรรค์เป็นลวดลายตลอดทั้งองค์ และมีประติมากรรม รูปกนิรี กนิกร ยักษ์แบก กระบี่แบก และเทวดาแบก ที่สื่อถึงจักรวาลและป่าหิมพานต์ ประดับอยู่รอบองค์พระปรางค์ทั้งปรางค์ประธานและปรางค์บริวาร อันเป็นเทคนิคงานช่างซึ่งพัฒนาใช้กับการประดับตกแต่งพุทธสถาปัตยกรรมอย่างแพร่หลายในสมัย พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 พระปรางค์ ของวัดอรุณราชวรารามนั้นมีรูปแบบสถาปัตยกรรมที่พิเศษ และเป็นการพัฒนาการครั้งสำคัญของสถาปัตยกรรมไทยที่มีความโดดเด่นในการออกแบบ ด้วยการสะท้อนถึงคติแนวความคิดและกระบวนการเชิงช่างในระดับสูงที่รังสรรค์พระปรางค์ให้มีความงดงามและมีขนาดใหญ่ที่สุดในสยาม (ชาติรี ประกิตนันทกร, 2556)

นับตั้งแต่ปี 2552 เป็นต้นมา นักท่องเที่ยวนานาชาตินิยมเดินทางเยือนแบบค้างคืนเพิ่มขึ้นทั่วโลกร้อยละ 76 เฉพาะประเทศไทยตลอดปีที่ผ่านมา ไทยได้ต้อนรับนักท่องเที่ยวแล้วถึง 22.78 ล้านคน โดยสถานที่ท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวนิยมไปคือ ได้แก่ วัดพระแก้ว พระบรมมหาราชวัง วัดอรุณราชวราราม และยังรวมถึงตลาดน้ำดำเนินสะดวก นอกจากนี้ มาสเตอร์การ์ดระบุว่า กรุงเทพฯ ยังคงครองอันดับ 1 ของการเป็นเมืองนำท่องเที่ยวที่สุดในเอเชียแปซิฟิกในปีที่แล้ว ติดต่อกันเป็นปีที่ 9 ตามมาด้วยสิงคโปร์ กัวลาลัมเปอร์ โตเกียว และโซล (ไทยทีริบูน, 2562)

จากข้อมูลดังกล่าวมาจะเห็นได้ว่ารูปแบบเครื่องประดับของไทยนั้นยังมีช่องทางและความ เป็นไปได้อีกมากในการสร้างสรรค์รูปแบบเครื่องประดับใหม่ๆ ที่ไม่ใช่แค่การใช้อัญมณีหรือโลหะมี ค่า และมรดกทางวัฒนธรรมด้านสถาปัตยกรรมไทยไม่ว่าจะเป็น วัดวาอาราม พระบรมหาราชวัง หรือสถาปัตยกรรมท้องถิ่นล้วนเป็นอยู่อาภรณ์ที่มีคุณค่ายิ่ง สิ่งเหล่านี้เป็นฐานอันมั่นคงของ ท้องถิ่นที่สามารถต่อยอดสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ผู้วิจัยจึงต้องการวิจัยและพัฒนาการออกแบบ เครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา มาประยุกต์พัฒนาสร้างสรรค์เป็นเครื่องประดับรูปแบบใหม่ เพื่อสร้างสุนทรีภาพในการออกแบบ ที่มีความสอดคล้องต่อความต้องการและสร้างประสบการณ์ใหม่ให้แก่ผู้บริโภคในอนาคต อันจะ นำไปสู่การส่งเสริมภาพลักษณ์และสามารถสร้างมูลค่า ซึ่งสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์การพัฒนา อุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) ที่ให้ความสำคัญกับ กลุ่มอุตสาหกรรม สร้างสรรค์ วัฒนธรรม และบริการที่มีมูลค่าสูง (Creative, Culture & High Value Services) ที่ใช้เทคโนโลยีมาช่วยในอุตสาหกรรมที่ต้องใช้ภูมิปัญญา วัฒนธรรม และความคิดสร้างสรรค์ใน การออกแบบพัฒนาสินค้า และการบริการ ได้แก่ อุตสาหกรรมแฟชั่น เช่น เครื่องนุ่งห่ม สิ่งทอ เครื่องหนัง อัญมณีและเครื่องประดับ อุตสาหกรรมสื่อสร้างสรรค์และแอนิเมชันเช่น ภาพยนตร์ การพิมพ์ สิ่งพิมพ์อุตสาหกรรมไลฟ์สไตล์ และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพื่อสืบสานและ สร้างสรรค์ต่อยอดมรดกทางวัฒนธรรมดังกล่าวนี้ให้งอกงามจากรุ่นสู่รุ่นต่อไป (กระทรวง อุตสาหกรรม, 2559)

ความมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อศึกษา รูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้
2. เพื่อศึกษาบริบททางวัฒนธรรม ด้านศิลปะโครงสร้างทางสถาปัตยกรรม และ ประติมากรรมของมรดกสถาปัตยกรรมไทย
3. เพื่อบูรณาการองค์ความรู้ รูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้และมรดก สถาปัตยกรรมไทย สู่การออกแบบเครื่องประดับ

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการศึกษาของงานวิจัยครั้งนี้จะสร้างองค์ความรู้ใหม่ ที่ได้จากการบูรณาการความรู้ ทางนวัตกรรม รูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ และมรดกสถาปัตยกรรมไทย เข้ากับการ ออกแบบเครื่องประดับ ที่ตอบสนองความต้องการด้านสุนทรีภาพและเป็นเครื่องประดับร่วมสมัย ที่สอดคล้องต่อความต้องการและสร้างประสบการณ์ใหม่ให้ผู้บริโภค อีกทั้งยังสอดคล้องกับ

ยุทธศาสตร์การพัฒนาศิลปวัฒนธรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) ที่ให้ความสำคัญกับกลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ วัฒนธรรม และบริการที่มีมูลค่าสูง

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตงานเอกสาร และแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในงานวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

- 1.1 ข้อมูลพื้นฐาน เครื่องประดับ
- 1.2 ข้อมูลพื้นฐาน มรดกสถาปัตยกรรมไทย
- 1.3 ข้อมูลพื้นฐาน วัดอรุณราชวราราม

ส่วนที่ 2 แนวคิดทฤษฎีด้านการออกแบบ

- 2.1 หลักการออกแบบเครื่องประดับ

ส่วนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขอบเขตข้อมูลเชิงวัฒนธรรม

งานวิจัยนี้ กำหนดการศึกษาข้อมูลมรดกสถาปัตยกรรมไทย โดยใช้หลัก มรดกทางวัฒนธรรม (Cultural heritage) ของ กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม โดยมีเงื่อนไขคือการคัดเลือกมรดกสถาปัตยกรรมที่อยู่ภายในพื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์ เนื่องจากสถาปัตยกรรมไทยในยุคสมัยรัตนโกสินทร์นั้น สามารถทำการศึกษาและวิเคราะห์ได้อย่างเป็นรูปธรรมมากที่สุด ทำให้สามารถวิเคราะห์ โครงสร้าง รูปแบบ สีสันทัน และวัสดุ ได้โดยตรง ทำให้เกิดความชัดเจนในงานวิจัยได้มากกว่ามรดกสถาปัตยกรรมจากยุคสมัยอื่นๆ และยังมีความสอดคล้องกับการนำมาออกแบบเป็นเครื่องประดับมากที่สุด

ขอบเขตรูปแบบผลงานสร้างสรรค์ในการวิจัย

รูปแบบผลงานสร้างสรรค์ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งเน้นการบูรณาการองค์ความรู้ที่ได้จากการบูรณาการความรู้ทางนวัตกรรม รูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ และมรดกสถาปัตยกรรมไทย เข้ากับการออกแบบเครื่องประดับ โดยทดลองออกแบบต้นแบบเครื่องประดับที่สามารถถ่ายทอดมรดกสถาปัตยกรรมไทย ที่สอดคล้องต่อความต้องการและสร้างประสบการณ์ใหม่ให้ผู้บริโภค

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ คือ รูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ที่มีอยู่ทั่วไปในปัจจุบัน ทั้งในแง่การใช้งานและในแง่สุนทรียภาพ และมรดกสถาปัตยกรรมไทย

ตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจและทัศนคติที่มีต่อ เครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 3 ส่วนได้แก่

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องประดับ จำนวน 3 ท่าน
2. ผู้เชี่ยวชาญด้านมรดกสถาปัตยกรรมไทย จำนวน 2 ท่าน
3. ผู้บริโภคในการทำแบบสอบถาม ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบเครื่องประดับ จำนวน 100 คน ใช้การสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกคือ เป็นกลุ่มผู้บริโภคนเจนวาย (Generation Y) เพศหญิง อายุระหว่าง 23-35 ปี

กลุ่มตัวอย่างด้านเครื่องประดับ ประกอบด้วยรูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จำนวน 5 รูปแบบ

กลุ่มตัวอย่างด้านมรดกสถาปัตยกรรมไทย ประกอบด้วยโครงสร้างทางสถาปัตยกรรมและประติมากรรมของสถาปัตยกรรมไทย พระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม

ขอบเขตขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองในรูปแบบ การวิจัยและพัฒนา (Research and Development) หรือ R&D โดยมีกำหนดกระบวนการปฏิบัติงานเชิงระบบไว้ 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 Research วิเคราะห์และสำรวจข้อมูลพื้นฐานทั้งในส่วนของคุณลักษณะเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ เพื่อสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 Development เพื่อทดลองออกแบบและพัฒนา (Design and Development) ต้นแบบเครื่องประดับ ที่สามารถถ่ายทอดมรดกสถาปัตยกรรมไทย ที่สอดคล้องต่อความต้องการและสร้างประสบการณ์ใหม่ให้ผู้บริโภค

ขั้นที่ 3 ประเมินผล ความพึงพอใจด้านภาพลักษณ์

ขั้นที่ 4 สรุปผล สรุปผลการดำเนินงาน นำเสนอและเผยแพร่ผลงานผ่านนิทรรศการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจด้านความหมายที่ตรงกัน ผู้วิจัยขอกำหนดความหมายและขอบเขตของคำศัพท์เฉพาะต่างๆไว้ดังนี้

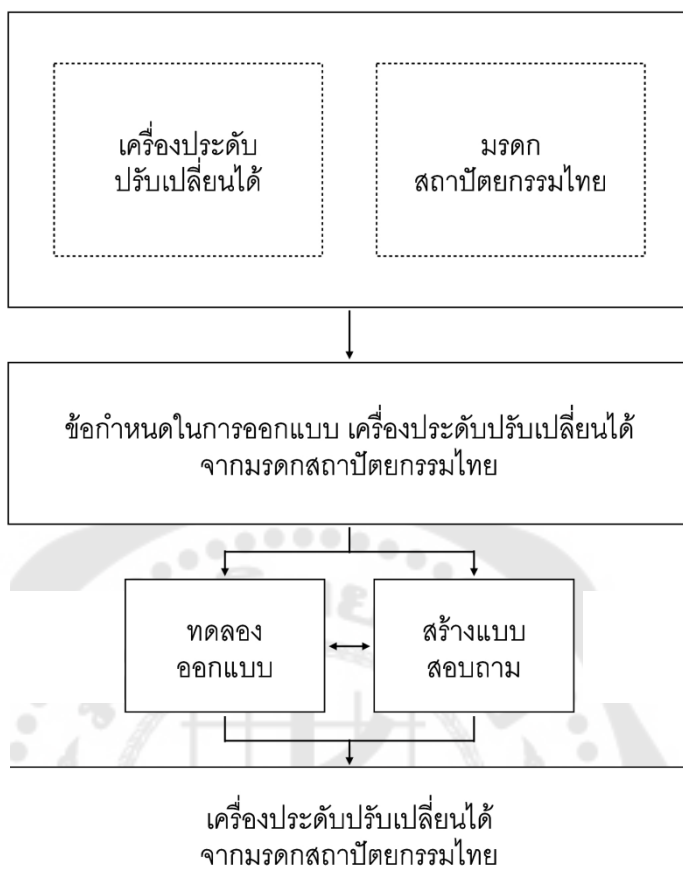
1. เครื่องประดับ หมายถึง วัตถุหรือสิ่งของที่ใช้ประดับตกแต่งร่างกายเพื่อความสวยงาม หรือเพื่อแสดงถึงสถานภาพทางสังคม ทั้งนี้ เครื่องประดับที่ใช้ในแต่ละพื้นที่ย่อมแตกต่างกัน ทั้งในด้านรูปร่างลักษณะ และวัสดุที่ใช้ผลิต โดยมีปัจจัยพื้นฐานมาจากความเชื่อ ศิลปวัฒนธรรม รสนิยม ตลอดจนลักษณะทางภูมิศาสตร์ และการเมืองการปกครองของประเทศ หรือดินแดนนั้นๆ

2. เครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ หมายถึง เครื่องประดับที่ได้จากการวิเคราะห์สังเคราะห์ และประยุกต์องค์ความรู้ รูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ และ มรดกสถาปัตยกรรมไทย ในรูปแบบเครื่องประดับที่สามารถสร้างสุนทรีภาพและประสบการณ์ใหม่ให้ผู้บริโภค

3. มรดกสถาปัตยกรรมไทย หมายถึง ศิลปะการก่อสร้างของไทย อันได้แก่ วัด อาคาร บ้านเรือน โบสถ์ วิหาร วัง สถูป และสิ่งก่อสร้างอื่นๆ มีลักษณะแตกต่างกันไปตามภูมิศาสตร์ และคตินิยม สามารถแบ่งยุคได้เป็น 2 รูปแบบใหญ่ๆ คือ สถาปัตยกรรมไทยสมัยประวัติศาสตร์ และสถาปัตยกรรมสมัยรัตนโกสินทร์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การพัฒนาและออกแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย เป็น การวิจัยและพัฒนา (Research and Development) หรือ R&D โดยมีกำหนดกระบวนการ 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 Research วิเคราะห์และสำรวจข้อมูลพื้นฐาน ขั้นที่ 2 Development ออกแบบและพัฒนาต้นแบบเครื่องประดับ ขั้นที่ 3 ประเมินผล ความพึงพอใจด้านภาพลักษณ์ และ ขั้นที่ 4 สรุปผล สรุปผลการดำเนินงาน นำเสนอและเผยแพร่ผลงานผ่านนิทรรศการ

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานในการวิจัย

การออกแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย สามารถสร้างให้เกิดรูปแบบเครื่องประดับใหม่และสร้างสุนทรีภาพในการออกแบบที่มีความสอดคล้องต่อความต้องการและสร้างประสบการณ์ใหม่ให้แก่ผู้บริโภค

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเครื่องประดับ
 - 1.1 ประวัติความเป็นมาของเครื่องประดับ
 - 1.2 หลักการออกแบบเครื่องประดับ
 - 1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้
 - 1.4 ประเภทของเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้
2. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับมรดกสถาปัตยกรรมไทย
 - 2.2 ประวัติความเป็นมาของสถาปัตยกรรมไทย
3. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับวัดอรุณราชวราราม
 - 3.1 ประวัติความเป็นมาของวัดอรุณราชวราราม
 - 3.2 ประวัติความเป็นมาของพระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม
4. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการออกแบบ
 - 4.1 เทรนด์การออกแบบปี 2020
 - 4.2 พฤติกรรมผู้บริโภค
 - 4.3 กลุ่มเป้าหมายหลัก
5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเครื่องประดับ

1.1 ประวัติความเป็นมาของเครื่องประดับ

เครื่องประดับและเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายนั้น เป็นวัฒนธรรมที่อยู่ควบคู่กับมนุษย์มาตั้งแต่ในสมัยอดีตกาล ซึ่งนอกจากสองอย่างนี้แล้วยัง มนุษย์ยังนิยมตกแต่งร่างกายด้วยการสัก (Tattoo) หรือใช้สีเขียนแต่งแต้มลงบนผิวหนัง โดยหลักฐานการค้นพบการเขียนสีลงบนร่างกายนั้น มีอยู่ตั้งแต่ในช่วง 2000 ปีก่อนคริสตกาล หรือในช่วงสมัยอียิปต์โบราณนั่นเอง

การสักผิวหนัง เริ่มเป็นที่นิยมในภูมิภาคเอเชียที่มีจุดเริ่มต้นมาจากประเทศญี่ปุ่น ในช่วงศตวรรษที่ 6 จากนั้นก็เผยแพร่ต่อไปยังภูมิภาคเกาะทะเลทางใต้ โดยรูปแบบของรอยสักส่วนใหญ่แล้วนั้นมาจาก ความเชื่อทางศาสนาหรือสิ่งอภินิหาลเป็นหลัก ซึ่งกลุ่มคนที่นิยมสักนั้นจะเริ่มจากกลุ่มของนักรบ แต่ในเวลาต่อมาการสักนั้นก็กลายเป็นความงามของการตกแต่งร่างกายรูปแบบหนึ่ง ในช่วงหลังคริสต์ศตวรรษที่ 15 นั้น การสักเป็นที่นิยมมากในกลุ่มของนักเดินเรือและกะลาสีเรือชาวยุโรป เป็นการสักในรูปแบบเพื่อความสวยงามและระลึกถึงสถานที่ต่างๆที่ตนเคยได้ไป นอกจากนี้ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 19 ชาวอเมริกันอินเดียน (Native American) หรือชาวอินเดียนแดง ก็นิยมตกแต่งร่างกายด้วยการระบายสีลงบนร่างกายก่อนที่จะไปออกศึก รูปแบบการวาดลวดลายของชาวอินเดียนแดงนั้นกลายเป็นรูปแบบที่ได้รับความนิยมจนถึงประมาณช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง

การตกแต่งร่างกายด้วยวัสดุเช่นทองคำนั้น ค้นพบว่าสามารถหาหลักฐานย้อนไปได้ถึงในสมัยอียิปต์และสมัยกรีกโบราณ ซึ่งทำให้เราสามารถรู้ความเป็นไปในประวัติศาสตร์ผ่านรูปแบบเครื่องประดับได้ เพราะสามารถรู้ได้ถึงรูปแบบวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และการใช้ชีวิตของผู้คนในยุคหนึ่งๆผ่านรูปแบบของเครื่องประดับนั่นเอง โดยแม้ในต้นกำเนิดของเครื่องประดับนั้น จะเป็นการสร้างเพื่อตอบสนองแก่ชนชั้นสูง ที่มีความต้องการใช้เครื่องประดับในการแสดงถึงสถานภาพและอำนาจของตนเอง เนื่องจากเครื่องประดับในสมัยก่อนนั้นมักจะใช้วัสดุที่มีราคาแพง เช่น ทองคำและอัญมณีมีค่าต่างๆ แต่ในปัจจุบันรูปแบบของเครื่องประดับนั้นมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น ไม่ได้มีเพียงเครื่องประดับราคาสูง

เครื่องประดับเริ่มมีบทบาทในสังคมของชนชั้นกลาง ในช่วงประมาณคริสต์ศตวรรษที่ 16 เนื่องจากสังคมของมนุษย์ได้เริ่มเข้าสู่ยุคอุตสาหกรรม รูปแบบของงานเครื่องประดับทำมือที่มีราคาแพงก็เริ่มมีรูปแบบอุตสาหกรรมที่ราคาต่ำลงเรื่อยๆ แม้ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 19 รูปแบบเครื่องประดับหลายรูปแบบจะมีเพื่อตอบสนองชนชั้นสูง ด้วยการทำงานฝีมือที่เน้นความสวยงามประณีต และมีความวิจิตรพิสดาร แต่เครื่องประดับรูปแบบอุตสาหกรรมก็เริ่มจะมีบทบาทมากขึ้น แม้จะทำให้รูปแบบของเครื่องประดับนั้นไม่ค่อยมีความคิดสร้างสรรค์ เนื่องจากการผลิต

ทำให้มีแต่เครื่องประดับรูปแบบเดียวกันผลิตออกมาในจำนวนมาก แต่ในปัจจุบันรูปแบบของเครื่องประดับและศิลปินผู้ออกแบบเครื่องประดับก็เริ่มกลับมาเน้นความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างสรรค์งานที่มีรูปแบบเฉพาะตัว และมีเอกลักษณ์ของศิลปินแต่ละคนมากขึ้น เครื่องประดับในปัจจุบันจึงถือได้ว่าเป็นงานวิจิตรศิลป์ เพราะมีความเกี่ยวข้องกับสุนทรียภาพ และความงามที่สมบูรณ์ในตัวของมันเอง (วรรณรัตน์ อินทร์อำ, 2536)

1.2 หลักการออกแบบเครื่องประดับ

รูธ นิโวล่า (Ruth Nivola) ได้กล่าวถึงการออกแบบเครื่องประดับไว้ว่า "การออกแบบเครื่องประดับ เป็นการทำสิ่งที่สวยงามด้วยตนเอง แม้จะทำจากวัสดุที่ไม่มีราคา ยังดีกว่าเพชร ที่ออกแบบอย่างมีรสนิยมต่ำ" รูปแบบของเครื่องประดับในปัจจุบันและในอดีตนั้น สามารถเห็นได้อย่างชัดเจนในเรื่องของ รูปทรงและวัสดุที่นำมาสร้างสรรค์เครื่องประดับ โดยเครื่องประดับในอดีตนั้นจะเน้นที่ความหรูหรา สร้างอย่างประณีตละเอียดลออโดยช่างฝีมือ วัสดุที่นำมาใช้ก็มักจะใช้วัสดุที่มีราคาแพง แต่รูปแบบเครื่องประดับในสมัยปัจจุบันนั้น กลับเรียบง่ายลง แต่ไปเน้นที่รูปแบบและโครงสร้าง มากกว่าลวดลายที่ียบย่อย

สามารถแบ่งรูปแบบการออกแบบเครื่องประดับ ได้ดังนี้

1.2.1 เส้น (Line) การออกแบบเครื่องประดับนั้นต้องคำนึงถึงเส้นโดยรวมของงานทั้งหมดก่อน และผู้ออกแบบควรระบุให้ชัดเจนว่าเครื่องประดับชิ้นนั้นๆ ใช้วัสดุอะไรบ้างในการทำ ซึ่งรูปแบบของเส้นก็สามารถออกแบบได้อย่างหลากหลาย เนื่องจากเทคนิคในปัจจุบันได้มีการพัฒนาจนมีรูปแบบที่มากขึ้น เช่น การใช้เส้นลวดหรือเส้นโลหะที่สามารถนำมาผ่านกระบวนการหล่อเย็นเพื่อช่วยให้เส้นมีความเคลื่อนไหวมากขึ้นได้ รูปแบบเส้นที่ได้รับความนิยมในปัจจุบันคือเส้นเรขาคณิต เนื่องจากมีความเรียบง่ายแต่แข็งแรง เช่น เส้นโค้งหรือเส้นตรง ที่สามารถนำมาประกอบให้เกิดรูปทรงต่างๆ ได้ เช่น สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม และวงกลม เป็นต้น

1.2.2 รูปร่าง รูปทรง และบริเวณว่าง (Shape, Form, and Space) การออกแบบเครื่องประดับที่ได้แรงบันดาลใจเลียนแบบมาจากธรรมชาตินั้น จะพยายามหาวัสดุที่สามารถสร้างได้ใกล้เคียงและสัมพันธ์กับธรรมชาติที่สุดในรูปแบบที่นำมาตัดทอนให้เรียบง่ายขึ้น การออกแบบจึงมักเน้นไปที่ สีสัณและวัสดุ หรือกระบวนการผลิตที่เริ่มต้นจากการทำแบบจำลองเท่าขนาดจริง แต่การออกแบบเครื่องประดับที่ใช้รูปทรงเรขาคณิตมาเป็นแรงบันดาลใจนั้น มันจะมุ่งเน้นไปที่การสร้างสรรค์รูปทรงใหม่ๆ ขึ้นมา ซึ่งในปัจจุบันรูปแบบเครื่องประดับที่ออกแบบด้วยรูปทรงเสรีนั้นมีความนิยมมากขึ้น เพราะมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะในแต่ละชิ้น ทำให้ผลงานมีความแปลกใหม่ไม่ซ้ำซากจำเจกับรูปแบบเครื่องประดับทั่วไปที่มีอยู่ในท้องตลาด

1.2.3 สี (Color) สำหรับเครื่องประดับ สีนั้นสามารถสร้างความประทับใจได้มากพอๆกับวัสดุหรือความประณีตในการสร้างสรรค์ชิ้นงาน เพราะสีนั้นเป็นสิ่งที่สามารถเร้าอารมณ์ความรู้สึกได้ โดยสีนั้นในเครื่องประดับนั้นมักจะมาจาก อัญมณีมีค่า เช่น เพชร พลอย หินสีมีค่าต่างๆ หรือสีส้นจากตัวเรือนวัสดุ และแม้ว่าในปัจจุบันจะมีการสร้างเพชรเทียมและพลอยเทียม แต่การใช้เพชรและพลอยแท้ก็ยังมีค่าในสายตาคนทั่วไปมากกว่าของเทียม

1.2.4 ความสมดุล (Balance) การออกแบบเครื่องประดับนั้น เป็นการออกแบบแบบ 3 มิติ ด้วยเหตุนี้ถ้าออกแบบมีจุดที่ผิดพลาดจนเกิดความไม่สมดุลในชิ้นงาน ก็อาจทำให้เครื่องประดับเกิดการเอียงหรือพลิกเวลาสวมใส่จริงได้ ซึ่งเมื่อเกิดปัญหาก็อาจจะแก้ด้วยการปรับแก้สองข้างให้เกิดความสมดุล หรือถ้าเป็นความสมดุลในเรื่องของภาพรวมสีส้นหรือพื้นผิวของเครื่องประดับ ก็สามารถแก้ไขได้ด้วยการปรับเปลี่ยนการออกแบบด้วยการหันไปใช้สีที่กลมกลืนกัน หรือใช้วัสดุที่มีลักษณะพื้นผิวต่างกันน้อยลง

การจะออกแบบเครื่องประดับให้มีความสวยงามสะดุดตาผู้พบเห็นนั้น ต้องคำนึงถึงรูปแบบของเครื่องประดับและวัสดุที่จะเอามาใช้ และถึงแม้จะออกแบบเครื่องประดับที่เน้นไปทำงานโลหะ ก็ควรพิจารณาถึงรูปแบบและการเลือกใช้อัญมณีหรือหินมีค่าที่จะนำมาประดับตกแต่ง ว่าควรเลือกใช้ใช้อย่างพอดีไม่ให้สีส้นเหล่านั้นมาแย่งความสนใจจากตัวเรือนที่เราต้องการจะนำเสนอ พื้นผิวของโลหะ การทำเครื่องประดับ อาจทำได้โดยใช้เศษโลหะต่างชนิดมาเชื่อมติดกัน และขัดให้เกิดความสวยงาม หรือจะใช้วิธีชุบรีดให้เกิดเป็นรอยขึ้น หรือจะใช้วิธีฝังหินขนาดเล็กใหญ่แตกต่างกันให้เกิดการขรุขระก็ได้ อย่างไรก็ตาม ต้องออกแบบเป็นภาพร่างให้ได้ลักษณะตายตัวที่ต้องการเสียก่อน (วรรณรัตน์ อินทร์อำ, 2536)

1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายของเครื่องประดับไว้ว่า เครื่องประดับ น. เครื่องตกแต่งกายมี สร้อย แหวน นาฬิกา เป็นต้น.

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ (2562) ได้ให้ความหมายของเครื่องประดับไว้ดังนี้

1. ความหมายโดยทั่วไป เครื่องประดับในความหมายทั่วไป หมายถึง วัสดุที่นำมาตกแต่งร่างกาย ที่มีค่าหรือใช้แสดงถึงสถานภาพทางสังคม โดยเครื่องประดับในแต่ละพื้นที่นั้นจะมีลักษณะที่แตกต่างกันและมีรูปร่างที่ไม่เหมือนกัน รวมไปถึงวัสดุที่ใช้ก็มีความแตกต่างกัน ตั้งแต่ศิลปะวัฒนธรรมหรือความเชื่อ ธรรมเนียมที่แตกต่างกันตลอดจนระบอบการปกครอง สภาพภูมิดินแดนที่แตกต่างกันส่งผลต่อรูปแบบของเครื่องประดับอีกด้วย

2. ความหมายในเชิงพาณิชย์ เครื่องประดับในเชิงพาณิชย์ หมายถึง เครื่องประดับที่ใช้ในการผลิตเพื่อจำหน่ายแก่บุคคล เพื่อใช้ในการตกแต่งร่างกาย เครื่องประดับในกลุ่มนี้มักมีลักษณะการเลือกใช้วัสดุที่มีมูลค่าสูง หรือลักษณะการออกแบบที่เป็นสมัยนิยมตามสมัยนั้นๆ เครื่องประดับประเภทนี้จะต้องสามารถผลิตในเชิงอุตสาหกรรม เพื่อใช้เป็นสินค้าในการจัดจำหน่ายได้จำนวนมากๆ ทั้งนี้อาจจะมีรายละเอียดที่แตกต่างกับเครื่องประดับประเภทอื่นๆ เครื่องประดับประเภทนี้ต้องอ้างอิงการออกแบบจากความต้องการของกลุ่มผู้บริโภค ความสนใจในรูปแบบต่างๆ ตามสมัยนิยมรวมไปถึงอ้างอิงตามรสนิยมของกลุ่มผู้บริโภคในแต่ละฤดูกาลหรือแต่ละสภาพภูมิประเทศ และการใช้งานที่แตกต่างกัน

3. ความหมายในเชิงสร้างสรรค์และศิลปะ เครื่องประดับในเชิงศิลปะหมายถึง เครื่องประดับที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อใช้สวมใส่บนร่างกาย โดยมีสัมพันธ์ต่อความรู้สึกจิตใจหรืออารมณ์ของผู้สวมใส่ พุฒสร้างสรรค์เครื่องประดับในกลุ่มนี้อาจมีจุดประสงค์ที่แตกต่างกันหรืออาจเรียกได้ว่าพวกเขา คือ ศิลปิน กล่าวคือ เครื่องประดับประเภทนี้ต้องการสื่อความหมายของตัวศิลปินออกไปผ่านสูตรผลงานสร้างสรรค์ที่แตกต่างกันไปสู่ผู้ชม

หรืออาจแบ่งประเภทของเครื่องประดับได้ดังนี้

1.3.1 จำแนกด้วยการแสดงออกหรือสื่อสารความหมายของเครื่องประดับ

1.3.1.1 เครื่องประดับที่เป็นสัญลักษณ์แสดงตัวตน เป็นเครื่องประดับที่ผู้สวมใส่ต้องการใช้เป็นสัญลักษณ์แสดงตัวตน รวมทั้งเพื่อสร้างความมั่นใจ และความพึงพอใจให้แก่ตนเอง

1.3.1.2 เครื่องประดับเพื่อการสื่อสาร เป็นเครื่องประดับที่ผู้สวมใส่ต้องการจะสื่อสารให้ผู้อื่นรู้ว่า ตนเองมีความสนใจในเรื่องใด หรือมีบุคลิกภาพอย่างไร เช่น ถ้าใส่เครื่องประดับที่มีรูปสัญลักษณ์ธรรมดๆ ไม่โดดเด่น ก็เป็นการบอกนัยต่อผู้อื่นว่า เป็นผู้ที่มีได้มีความต้องการที่จะเป็นจุดสนใจ ของสังคม

1.3.1.3 เครื่องประดับที่มีภาพลักษณ์ทางเพศ เป็นเครื่องประดับที่แสดงถึงจิตใต้สำนึกในการตกแต่งร่างกายเพื่อให้ดึงดูดใจเพศตรงข้าม

1.3.1.4 เครื่องประดับที่แสดงออกถึงความงาม มีรูปแบบของเครื่องประดับจำนวนมากที่สร้างสรรค์ขึ้นมาเพื่อวัตถุประสงค์นี้ เพราะการเลือกซื้อเลือกใช้เครื่องประดับนั้น เกิดจากรูปแบบที่สวยงามถูกใจ พบมากในเครื่องประดับประเภทงานสร้างสรรค์

1.3.1.5 เครื่องประดับที่แสดงออกถึงการเป็นสมาชิกภาพในองค์กรหรือกลุ่มในสังคมหนึ่ง เป็นเครื่องประดับที่แสดงถึงความภาคภูมิใจที่ได้เป็นสมาชิกภาพให้ผู้อื่นได้ทราบ

1.3.1.6 เครื่องประดับที่แสดงออกถึงเกียรติยศของผู้สวมใส่ เป็นเครื่องประดับที่เสริมบารมีให้แก่ผู้สวมใส่ แสดงสถานภาพว่า เป็นผู้ที่มีเกียรติยศ เป็นที่ยอมรับกันในหมู่คนหรือประชาคมนั้น

1.3.1.7 เครื่องประดับทางศาสนา เป็นเครื่องประดับที่แสดงออกถึงความเชื่อในจิตใจ ซึ่งมนุษย์ใช้ยึดเหนี่ยวยามเกิดความรู้สึกไม่มั่นคงในชีวิต ทั้งนี้ เครื่องประดับทางศาสนามีความสัมพันธ์กับความเชื่อความศรัทธาในแต่ละชนชาติ

1.3.1.8 เครื่องประดับในการแต่งงาน เป็นเครื่องประดับที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและประเพณีของแต่ละชนชาติ เช่น ประเพณีของศาสนาคริสต์ถือว่า แหวนแต่งงานที่ผ่านพิธีการแต่งงานในโบสถ์อันศักดิ์สิทธิ์ และการสาบานต่อหน้าพระผู้เป็นเจ้า เป็นเครื่องประดับที่เป็นสัญลักษณ์ ของการให้คำสัตย์ต่อพระผู้เป็นเจ้าในการครองคู่กันตลอดไป (สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ, 2554)

1.3.2 จำแนกตามลักษณะการออกแบบ

1.3.2.1 เครื่องประดับเชิงพาณิชย์ (Commercial Jewelry) เครื่องประดับเชิงพาณิชย์ เป็นเครื่องประดับที่กลุ่มคนส่วนใหญ่มีความคุ้นเคยเป็นอย่างดี เครื่องประดับในส่วนนี้ส่วนใหญ่จะเป็นที่แพร่หลายและถูกใช้ในชีวิตประจำวัน รูปแบบของเครื่องประดับกลุ่มนี้ยังสามารถแบ่งได้ตามวัสดุที่ใช้ในการผลิต ไม่ว่าจะเป็นวัสดุที่ไม่มีค่าหรือวัสดุที่มีค่า ซึ่งรวมไปถึงการใช้เพชร พลอยในแบบต่างๆ ซึ่งมีความละเอียดแตกต่างกันออกไป เครื่องประดับในเชิงพาณิชย์ยังสามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มได้อย่างชัดเจน ได้แก่ เครื่องประดับแท้ (Fine Jewelry) และเครื่องประดับเทียม (Costume Jewelry)

1.3.2.2 เครื่องประดับเชิงศิลปะ หรือเครื่องประดับร่วมสมัย ในส่วนงานเครื่องประดับเชิงศิลปะหรือเครื่องประดับร่วมสมัย สามารถจำกัดความได้ว่า หมายถึงวัตถุหรือเรื่องราวที่แสดงออกมาถึงความงาม อันอาจจะมีที่มาจากความเชื่อหรือความพึงพอใจในสุนทรีบางประเทศที่มีความเกี่ยวข้องเกี่ยวข้องกับร่างกายมนุษย์ งานเครื่องประดับจากดีไซเนอร์ หรือ Studio Jewelry อาจจะมีรูปทรงรูปร่างที่ใกล้เคียงกับงานในฝั่งเครื่องประดับเชิงพาณิชย์ แต่ความแตกต่างกันนั้นเกิดจากแหล่งกำเนิดที่มาของรูปทรงเหล่านั้น กล่าวคือความงามที่ได้มาจากเครื่องประดับในเชิงพาณิชย์ จะมาจากสุนทรีทางศิลปะและความต้องการทางการตลาดเป็นหลัก แต่เครื่องประดับเชิงศิลปะจะเป็นเครื่องประดับที่เกิดจากการแสดงออกในความเชื่อ ความงามทางศิลปะเฉพาะบุคคลของนักออกแบบหรือตัวศิลปินเอง ถ่ายรูปทรงบางอย่างที่ทำงานกับร่างกาย

มนุษย์ ซึ่งจะมีเทคนิคเฉพาะตัวในการผลิตขึ้นรูปเครื่องประดับของศิลปินผู้นั้นแสดงออกในงานด้วย

1.3.2.3 จำแนกตามรูปแบบการออกแบบเครื่องประดับที่เปลี่ยนแปลงในประวัติศาสตร์ สำหรับวิวัฒนาการของประวัติศาสตร์การออกแบบศิลปะเครื่องประดับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันนั้น มีจุดเริ่มต้นที่มาจากการออกแบบและสร้างสรรค์ผลงานเครื่องประดับอย่างง่าย ๆ เนื่องจากข้อจำกัดในเครื่องมือและเทคโนโลยีในยุคสมัยนั้นๆ แต่ในยุคต่อมาการออกแบบที่มีความเรียบง่ายก็เริ่มมีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น แรงบันดาลใจในการออกแบบก็ได้จากทั้งแรงบันดาลใจจากธรรมชาติรวมถึงแรงบันดาลใจจากวิถีชีวิตในสังคมยุคนั้นๆ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อรูปแบบการออกแบบศิลปะเครื่องประดับ

1.3.3 การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการออกแบบเครื่องประดับที่เปลี่ยนแปลงในประวัติศาสตร์ออกเป็น 4 ลักษณะได้แก่

1.3.3.1 ลักษณะต้นแบบโบราณ รูปแบบศิลปะเครื่องประดับสมัยโบราณนี้ส่วนใหญ่จะเป็นรูปแบบที่เกิดขึ้นในยุคก่อนประวัติศาสตร์ เนื่องจากความดูแลรักษาของมนุษย์ยังมีไม่มากนัก และการเดินทางแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างมนุษย์ด้วยกันเองยังเป็นไปได้ยาก ทำให้รูปแบบของเครื่องประดับในแต่ละพื้นที่มีความเฉพาะตัวสูงเนื่องจากไม่สามารถลอกเลียนรูปแบบการออกแบบกันได้ และเมื่อมนุษย์เริ่มเข้าสู่ยุคเริ่มสร้างอารยธรรม การออกแบบเครื่องประดับจึงแฝงไปด้วยกฎเกณฑ์ทางสังคม การแบ่งชั้นฐานันดร ศาสนาและความเชื่อจากสิ่งที่มองไม่เห็นทางธรรมชาติมากยิ่งขึ้น เช่น เครื่องประดับอียิปต์โบราณ ที่มีการออกแบบโดยมีความเชื่อทางไสยศาสตร์อย่างแรงกล้า ด้วยการใส่แรงบันดาลใจจากสัญลักษณ์ของสุริยเทพ ภูเห่าแมลงสการ์บ (Scarab) เป็นต้น

ภาพประกอบ 2 เครื่องประดับอียิปต์โบราณ

ที่มา : <http://farlang.com/ancient-egyptian-jewelry-and-amulets>

1.3.3.2 ลักษณะการนำต้นแบบมาพัฒนาใหม่ หรือมาเป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบ หลังจากที่สังคมมนุษย์มีการพัฒนาการทางด้านเทคโนโลยีที่สูงขึ้น ทำให้เกิดการศึกษา ค้นคว้าอารยธรรมโบราณ จึงได้เกิดการสร้างสรรค์ผลงานเครื่องประดับที่นำเอาอารยธรรมเหล่านั้น มาออกแบบเครื่องประดับให้มีความสวยงามร่วมสมัยมากยิ่งขึ้น รูปแบบของเครื่องประดับที่ปรากฏจึงมีความใกล้เคียงกับต้นฉบับ แต่มีความสวยงามและความละเอียดลออมากยิ่งขึ้น เนื่องจากเทคโนโลยีในการผลิตได้มีการพัฒนาในทางที่ดีขึ้น เช่น เครื่องประดับสไตล์อาร์ตเดโค (Art Deco) ที่ได้แรงบันดาลใจมาจากอิทธิพลของวัฒนธรรมอียิปต์โบราณ โดยมีการพัฒนา สร้างสรรค์เครื่องประดับที่มีเส้นและเหลี่ยมมุมที่คมชัดรูปทรงของเครื่องประดับมีความสวยงาม ชัดเจนอันเนื่องมาจากการนำเครื่องจักรมาใช้

ภาพประกอบ 3 เครื่องประดับสไตล์อาร์ตเดโค

ที่มา : <https://www.gemscene.com/art-deco.html>

1.3.3.3 ลักษณะการออกแบบรูปแบบใหม่ ในยุคสมัยที่ศิลปะได้มีการพัฒนาขึ้นมาเรื่อยๆอย่างไม่หยุดนิ่ง สุนทรียศาสตร์และจินตนาการอันไม่มีที่สิ้นสุดของมนุษย์ส่งผลต่อการออกแบบเครื่องประดับให้มีความสวยงาม ใช้ความคิดสร้างสรรค์ที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น เช่น เครื่องประดับสไตล์อาร์ตนูโว (Art Nouveau) ที่เป็นเครื่องประดับที่แสดงถึงความเคลื่อนไหว ก่อให้เกิดความมีชีวิตชีวา ความเสนาหา เกิดเป็นโลกแห่งจินตนาการที่แปลกแหวกแนวโดยนำธรรมชาติรอบตัวไม่ว่าจะเป็นแมลง สัตว์และพืชพันธุ์ต่างๆรวมถึงมนุษย์มาใช้เป็นลวดลายหลักในการออกแบบ

ภาพประกอบ 4 เครื่องประดับสไตล์เดคนูโว

ที่มา : <http://farlang.com/ancient-egyptian-jewelry-and-amulets>

1.3.3.4 ลักษณะการออกแบบข้ามวัฒนธรรม เมื่อมนุษย์รู้จักเริ่มเดินทางไปยังถิ่นอื่น จึงได้เกิดการเรียนรู้รูปแบบวัฒนธรรมและสุนทรียศาสตร์ที่แตกต่างกัน นักออกแบบเครื่องประดับในยุคนี้จึงได้ออกแบบเครื่องประดับโดยใช้แรงบันดาลใจ วิธีการกระบวนการผลิต หรือแนวคิดทางด้านวัตถุดิบ จากการแลกเปลี่ยนความร่วมมือสมัยของรูปแบบที่เกิดจากวัฒนธรรมในหลายพื้นที่ (สุदारัตน์ สุกาพัฒน์, 2560)

ภาพประกอบ 5 เครื่องประดับแบบข้ามวัฒนธรรม

ที่มา : <http://www.bbc.com/culture/>

Doris Maninger (2552) กล่าวไว้ว่า งานเครื่องประดับในยุโรปเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนในระหว่างปี ค.ศ. 1940-1955 ในช่วงเวลานี้เป็นช่วงเวลาที่ความคิดและค่านิยมสมัยใหม่ (Modernist) เข้ามามีบทบาทในการสร้างงานฝีมือ งานศิลปะและงานออกแบบในหลายๆ สาขา ตั้งแต่นั้นมา แนวความคิดใหม่ๆ ในหลากหลายมิติได้ถูกนำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานเครื่องประดับ ทำให้เกิดมุมมองใหม่อยู่อย่างต่อเนื่องในการสร้างงานศิลปะแขนงนี้จนถึงปัจจุบัน คำถามก็คือ เป็นไปได้หรือไม่ที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิด และการผลิตในงานเครื่องประดับขึ้นได้อีกในศตวรรษที่ 21 นี้ สิ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบันคือ ความหลากหลายของแนวคิด

ในวงการเครื่องประดับที่เกิดขึ้นจากปัจจัยแวดล้อมในยุคหลังสมัยใหม่ (Postmodernism) นี้ มีการแข่งขันกันในด้านความคิดสร้างสรรค์ต่างๆ ผลที่ได้นั้นก็คือปรากฏการณ์ที่ไม่มีกระแสแนวคิดใดกระแสหนึ่งมีอิทธิพลเหนือแนวคิดอื่นๆ อย่างโดดเด่นขึ้นมา (ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ, 2552)

จากข้อมูลทั้งหมดที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่า ไม่ว่าจะเป็น จำแนกด้วยการแสดงออก หรือสื่อสารความหมายของเครื่องประดับ, จำแนกตามลักษณะการออกแบบ หรือ จำแนกตามรูปแบบการออกแบบเครื่องประดับที่เปลี่ยนแปลงในประวัติศาสตร์ การจำแนกเครื่องประดับนั้นก็ยังคงเป็นที่ถกเถียงแต่แบ่งการจำแนกไปตามเกณฑ์การแบ่งของแต่ละบุคคล โดยเฉพาะเครื่องประดับในยุคสมัยใหม่ ที่ไม่ได้ถูกจำกัดแค่การเป็น เครื่องประดับแท้ (Fine Jewelry) หรือ เครื่องประดับเทียม (Costume Jewelry) อีกต่อไปแล้ว เพราะ เครื่องประดับร่วมสมัย หรือ Contemporary Jewelry นั้นได้กลายมาเป็นอีกหนึ่งกระแสหลักในวงการการออกแบบเครื่องประดับในปัจจุบัน และรูปแบบก็มีความล้ำสมัยและแตกต่างอย่างสร้างสรรค์มากขึ้นเรื่อยๆ ทั้งในด้านไอเดียและนวัตกรรมเทคโนโลยี เนื่องจากในปัจจุบันนี้รูปแบบของเครื่องประดับได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และมีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ร่วมกับการออกแบบเครื่องประดับมากขึ้น เช่น Digital Smart Jewelry หรือ Smart Jewelry ด้วยเหตุผลนี้การจัดหมวดหมู่รูปแบบเครื่องประดับจึงยังมีช่องว่างและความเป็นไปได้อีกมากมาย ในการแบ่งประเภทของเครื่องประดับที่มีอยู่ในปัจจุบัน

1.4 ประเภทของเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้

Longdo Dict และ Cambridge Dictionary ได้ให้ความหมายของ Multifunction ไว้ว่า Multifunction. adj. อเนกประสงค์ และ Multifunction. adj. Having several different uses.

อารณีย์ สุธรรมรัตนกุล (2556) ได้ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับ Multifunction Jewelry ไว้ว่า คือเครื่องประดับที่สามารถใช้ได้หลายโอกาส การจ่ายเพื่อซื้อเครื่องประดับชิ้นเดียว แต่เหมือนว่าได้มาหลายชิ้น โดยใช้เทคนิคในการปรับเปลี่ยนฟังก์ชันจากหนึ่งเป็นสองจากสองเป็นสาม เช่น แหวนที่แม้จะเห็นว่าเป็นวงเล็กๆ แต่สามารถใส่ฟังก์ชันการใช้งานได้มากกว่า 1 รูปแบบ หรือ 1 ดีไซน์ เช่นเมื่อถอดหัวแหวนออกก็กลายเป็นอีกดีไซน์ และหัวแหวนที่ถอดออกมา นำมาใส่เป็นจี้ห้อยคอหรือเข็มกลัด รวมไปถึงแหวนที่สามารถแปลงร่างเป็นสร้อยข้อมือใส่สลับกันไปมาได้ ตามการแต่งตัวและโอกาส (ยุวพร, 2556)

โดยเครื่องประดับที่สามารถนับได้ว่าเป็น Multifunction Jewelry ที่มีอยู่ในปัจจุบัน นั้น สามารถจำแนกได้เป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

1.4.1 Transformable Jewelry

เครื่องประดับที่สามารถแบบปรับเปลี่ยนรูปแบบ หรือ Transformable Jewelry นั้นอาจจะเรียกได้ว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของ Multifunction Jewelry เช่นกัน โดย Transformable Jewelry นั้น ถือเป็นรูปแบบหนึ่งของการออกแบบเครื่องประดับแท้ (Fine Jewelry) มาตั้งแต่ช่วงปลายปีคริสต์ศตวรรษที่ 19 จนถึงช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 เช่น การออกแบบสร้อยคอ ที่สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบให้กลายเป็นเข็มกลัดหรือรัดเกล้าได้ และ ด้วยความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบันก็ยังช่วยให้รูปแบบของ Transformable Jewelry นั้น มีความเป็นไปได้ในการออกแบบที่มากยิ่งขึ้น โดยไม่จำกัดอยู่แค่เครื่องประดับที่ทำจากเพชรพลอย ราคาแพง แต่สามารถเป็นเครื่องประดับที่อยู่ในชีวิตประจำวันได้ (Kolesnikov-Jessop, 2555)

ภาพประกอบ 6 Cartier's Necklace and A Tiara

ที่มา : <http://www.thejewelleryeditor.com/jewellery/article/cartier-resonances-high-jewellery-collection-review/>

Zip Necklace ที่เป็นหนึ่งในงานชิ้นเอกของของ Van Cleef & Arpels ก็ได้มีการใช้การออกแบบเครื่องประดับแบบ Transformable Jewelry เช่นกัน ย้อนไปในสมัยการออกแบบเครื่องประดับยุคอาร์ตเดโค (Art Deco Period) หญิงสาวชั้นสูงทั้งหลายต่างสวมใส่เครื่องประดับที่แตกต่างกันในช่วงเวลากลางวันและกลางคืน แต่เมื่อต้องเดินทางไกลการจะพกพาเครื่องประดับหลายๆชุดก็เป็นไปได้ยาก ด้วยเหตุนี้แนวคิดการออกแบบเครื่องประดับที่สามารถ

ปรับเปลี่ยนรูปแบบและ Transformation จึงกลายมาเป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบ โดย Zip Necklace ของ Van Cleef & Arpels นั้นสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบได้ จากสร้อยคอกลายเป็น กำไลข้อมือด้วยการถอดประกอบด้วยซิป (Chen, 2560)

ภาพประกอบ 7 Van Cleef & Arpels's Zip Necklace

ที่มา : <https://www.vancleefarpels.com/us/en/high-jewelry/signature/zip.html>

1.4.2 Kinetic Jewelry

เครื่องประดับไคเนติก (Kinetic Jewelry) เป็นเครื่องประดับที่ได้รับการผสมผสานพัฒนาต่อยอดมาจาก ลัทธิศิลปะไคเนติกอาร์ต (Kinetic Art) ซึ่งได้นำมาปรับใช้ในการออกแบบเครื่องประดับโดยการ ใช้กลไกและลูกเล่นที่ทำให้เครื่องประดับสามารถเคลื่อนไหวได้ โดยรูปแบบการขยับเคลื่อนไหวนั้น สามารถทำได้หลายแบบตามแต่แนวคิดของผู้ออกแบบเครื่องประดับนั้นๆ เช่น การขยับโดยใช้การหมุน การขยับจากขยับนิ้วมือหรือร่างกายของผู้สวมใส่ หรือการขยับด้วยกลไกอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

Friedrich Becker คือศิลปินผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็น บิดาแห่งเครื่องประดับไคเนติก (The Father of Kinetic Jewellery) โดยผลงานเครื่องประดับเคลื่อนไหวของเขา มันใช้กลไกการเคลื่อนจากการเล่นกับสมดุล (Balance) จากการขยับของร่างกายมนุษย์ (Alice Rendon, 2561: ออนไลน์)

ภาพประกอบ 8 ผลงานเครื่องประดับไคเนติก ของ Friedrich Becker

ที่มา : <https://artaurea.com/profiles/becker-friedrich/>

ภาพประกอบ 9 ผลงานเครื่องประดับไคเนติก ของ Michael Berger

ที่มา : <https://www.beautifullife.info/fashion-design/beautiful-kinetic-rings-by-michael-berger/>

ในปัจจุบันเครื่องประดับไคเนติก เริ่มเป็นที่รู้จักมากขึ้นในระดับสากลแต่ยังไม่แพร่หลายมากนักเมื่อเทียบกับเครื่องประดับประเภทอื่นๆ เนื่องจากเครื่องประดับไคเนติกส่วนใหญ่ มักผลิตออกมาในรูปแบบ ผลงานทางศิลปะ หรือ Contemporary Jewelry มากกว่าจะเป็นเครื่องประดับในรูปแบบเชิงพาณิชย์ โดยเครื่องประดับไคเนติกนั้นในบางแหล่งก็จะถูกนับรวมเป็นเครื่องประดับสมัยใหม่ หรือ Contemporary Jewelry

ภาพประกอบ 10 ผลงานเครื่องประดับไคเนติก ของ Ben Hopson

ที่มา : https://www.benhopson.com/?page_id=2227

ภาพประกอบ 11 ผลงานเครื่องประดับไคเนติก ของ Dukno Yoon

ที่มา : <https://art.ksu.edu/people/faculty/yoonyoon.html>

1.4.3 Smart Jewelry

ปัจจุบันเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตไม่มากนักน้อย กระแสเทคโนโลยีได้เข้าไปอยู่ในหลากหลายธุรกิจ ไม่เว้นแม้แต่ธุรกิจเครื่องประดับ ไม่ว่าจะเป็นใช้คำว่า “Digital Smart Jewelry” หรือ “Digital Jewelry” หรือ “Smart Jewelry” ในนิยามทางการตลาด ล้วนหมายถึง เครื่องประดับที่เสมือนเป็นอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ชนิดหนึ่ง ซึ่งผู้สวมใส่จะได้รับคุณค่าจากความสวยงามในแบบของเครื่องประดับและจากคุณสมบัติการใช้งานทางอิเล็กทรอนิกส์ และนอกจากการเล่าเรื่องผ่านรูปแบบของเครื่องประดับแล้ว การคำนึงถึงวิธีการใช้งานระหว่างผู้สวมใส่กับเครื่องประดับก็เป็นสิ่งสำคัญ ทั้งในส่วนของความเป็นเอกลักษณ์ในการออกแบบเครื่องประดับและคุณสมบัติในการใช้งาน โดยเมื่อรวมกันแล้วก็จะสามารถกระตุ้นให้ผู้สวมใส่ได้รับประสบการณ์ทางเทคโนโลยี ซึ่งจะช่วยให้เครื่องประดับประเภทนี้เข้าถึงผู้บริโภคได้มากขึ้น เพราะการเลือกใส่เครื่องประดับ นอกจากจะเป็นการแสดงออกถึงความเป็นตัวตนของผู้สวมใส่ ยังเป็นการกำหนดคุณค่าและความหมายที่ผู้สวมใส่มีให้กับเครื่องประดับอีกด้วย โดย Digital Smart Jewelry นั้นถูกผลิตขึ้นในรูปแบบเครื่องประดับที่มีความหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นสร้อยคอ กำไล แหวน ต่างหู หรือว่าเข็มกลัด ซึ่งก็จะมีคุณสมบัติการใช้งานทางอิเล็กทรอนิกส์แตกต่างกันออกไป (ศูนย์ข้อมูลดัชนีและเครื่องประดับ, 2561)

ภาพประกอบ 12 Looksee Labs's Smart Jewelry

ที่มา : <https://swargtech.co/sakhi-customizable-smart-bracelet/>

Per Ljung (2560) ผู้ก่อตั้ง Looksee Labs กล่าวว่า เครื่องประดับสามารถมา จากแนวคิดที่ว่า เราสามารถใส่ “ความมหัศจรรย์” ลงไปในเครื่องประดับแบบดั้งเดิมได้ และ ปัจจุบันนี้อุปกรณ์สวมใส่แทบทุกแบบเน้นเรื่องการใช้งานเป็นหลัก หมายความว่าบริษัทผู้ผลิต อุปกรณ์เหล่านี้ได้เพิ่มเซนเซอร์แบบต่างๆ ลงไปเพื่อติดตามข้อมูลกิจกรรม สุขภาพ สถานที่ และ

การนอนหลับของผู้สวมใส่ แต่ตัวผลิตภัณฑ์ยังมีมูลค่าต่ำและไม่ค่อยเชื่อมโยงทางอารมณ์กับผู้ใช้ ด้วยการผสมผสานศิลปะ แฟชั่น และเทคโนโลยี

Paola De Luca (2560) นักวิเคราะห์คาดการณ์และผู้อำนวยการฝ่ายสร้างสรรค์ของ TrendVision Jewellery and Forecasting กล่าวว่า เครื่องประดับคือสิ่งที่ผู้คนมองว่าเป็นเครื่องประดับ มันอาจเป็นกระดาษ ไม้ โลหะมีค่า หรือพลาสติกก็ได้ เครื่องประดับสมาร์ตซึ่งเป็นการประสานเทคโนโลยีลงไปในวัตถุสำหรับสวมใส่ ก็นับได้ว่าเป็นเครื่องประดับเช่นเดียวกัน (ศูนย์ข้อมูลอัญมณีและเครื่องประดับ, 2561)

ภาพประกอบ 13 GEMIO's Smart Jewelry

ที่มา : <https://gogemio.com/collections/tile-sets>

1.4.4 Contemporary Jewelry

เครื่องประดับในยุคหลังสมัยใหม่นั้น เป็นช่วงเวลาที่ศิลปินต้องการนำเสนอความคิดและการปฏิบัติทางศิลปะที่หลากหลาย โดยเหตุนี้งานเครื่องประดับในยุคหลังสมัยใหม่ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1990-ปัจจุบัน จึงไม่ได้พูดถึงเพียงแค่ความงามเพียงอย่างเดียวอีกต่อไป และงานเครื่องประดับในยุคหลังสมัยใหม่ได้มีการสร้างสรรค์ ผ่าน แนวคิดที่หลากหลาย ใช้วัสดุที่แปลกใหม่ มีรูปแบบและลีลาที่หลากหลาย บางครั้งก็มีการข้ามศาสตร์ สาขาความรู้ การผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมที่แตกต่างกันบนเครื่องประดับเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ งานเครื่องประดับจึงมีการแสดงออกและการให้คุณค่าเทียบเท่ากับงานศิลปกรรมหรืองานประติมากรรมขนาดย่อม (อรอุมา วิชัยกุล, 2560)

แรกเริ่มเดิมทีคำว่า “จิ๋วเวลรี่ร่วมสมัย (Contemporary Jewelry)” ดูเป็นคำที่เข้าถึงยาก เหมือนเป็นงานศิลปะที่วางขายอยู่ในแกลอรีซะมากกว่า แท้จริงแล้วจิ๋วเวลรี่ร่วมสมัยนั้นเป็นงานออกแบบที่ผสมผสานกับงานศิลปะในเวลาเดียวกัน โดยปัจจุบันจิ๋วเวลรี่ร่วมสมัยของไทยส่วนใหญ่จะเป็นงานออกแบบที่เป็นลูกผสมระหว่างสไตล์จากโลกตะวันตกกับโลกตะวันออก มีแนวคิดและแรงบันดาลใจของการออกแบบที่น่าสนใจ มีเอกลักษณ์ จนกลายเป็นจุดขายของแบรนด์ ส่วนมากนิยมใช้วัสดุทางเลือก ไม่ว่าจะเป็นไม้ หนังสัตว์ ปีกแมลง ผ้า ฯลฯ ผสมกับโลหะมีค่า เช่น เงิน ทองคำ ทองคำขาว ฯลฯ และอัญมณีต่างๆ เช่น เพชร พลอย หิน ฯลฯ ประกอบกับทักษะงาน Handmade ที่เป็นจุดเด่นของงานจิ๋วเวลรี่ไทย และการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ อาทิ 3D Printer เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการออกแบบและสร้างสรรค์ชิ้นงาน รวมถึงสื่อดิจิทัลและโซเชียลมีเดียต่างๆ ซึ่งเทคโนโลยีสมัยใหม่เหล่านี้ ก็ทำหน้าที่เป็นเครื่องทุ่นแรงในการทำงานและช่องทางการขายที่ทำให้นักออกแบบสามารถทำงานได้ง่ายยิ่งขึ้น ประหยัดเวลาไปได้เยอะ ราคาของจิ๋วเวลรี่เองก็สามารถจับต้องได้ง่ายขึ้น พุดง่าย ๆ คือ ผู้บริโภคก็เข้าถึงชิ้นงานจิ๋วเวลรี่ได้ง่ายขึ้นด้วย นอกจากนี้ จิ๋วเวลรี่ร่วมสมัยจากบรรดานักออกแบบหน้าใหม่ก็สร้างสรรค์ผลงานที่แปลกตาสวยงาม ออกมาขายในรูปแบบที่หลากหลายขึ้นกว่าเดิม (ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ, 2561)

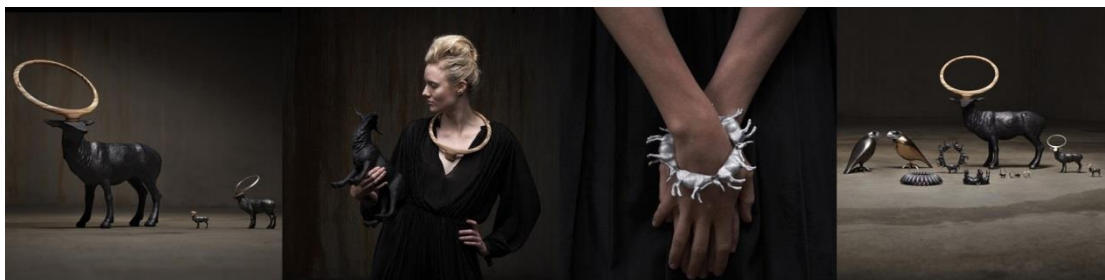
อดิษฐ์ ตันติวิท (2552) ผู้ก่อตั้ง ATTA Gallery กล่าวไว้ว่า Contemporary Jewelry คือเครื่องประดับที่ถูกสร้างขึ้นจากอิทธิพลทางความคิดของนักออกแบบกับสถานการณ์ปัจจุบัน แรงบันดาลใจจากเรื่องราวเหล่านั้นจะเป็นต้นตอแนวคิดในการออกแบบเครื่องประดับส่งผลให้ชิ้นงานไม่จำเป็นต้องถูกตีกรอบไว้ที่วัสดุมากมูลค่าอย่าง เงิน ทอง ทองคำขาว หรืออัญมณี แต่อาจเป็นวัสดุอื่นๆที่สามารถสะท้อนเรื่องราวที่นักออกแบบต้องการนำเสนอได้

ภาพประกอบ 14 Contemporary Jewelry จาก ATTA Gallery

ที่มา : <https://themomentum.co/atta-gallery/>

เครื่องประดับคอลเลกชัน Secret Friend ของ ลูทิตีร์ตัน คัทชมาตย์ เจ้าของแบรนด์ Tithi และสตูดิโอ Factopia เป็นอีกหนึ่งรูปแบบของ Contemporary Jewelry ที่โชว์ให้เห็นว่าเครื่องประดับนั้นสามารถสามารถแบบปรับเปลี่ยนรูปแบบและบริบทได้ เช่นการเปลี่ยนบริบทของเครื่องประดับไปสู่การเป็นของแต่งบ้านหรือเฟอร์นิเจอร์ (Etherington, 2553)

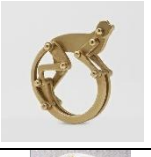
ภาพประกอบ 15 Secret Friend โดย ลูทิตีร์ตัน คัทชมาตย์

ที่มา : www.dezeen.com/2010/07/27/secret-friend-family-by-tithi-kutchamuch/

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าเครื่องประดับสมัยใหม่และเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ หรือ Multifunction Jewelry นั้นสามารถตีความได้ว่าหมายถึง เครื่องประดับที่สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการใช้งาน หรือปรับเปลี่ยนรูปแบบภายนอกให้มีความหลากหลายและมีการเพิ่มฟังก์ชันของการใช้งานให้มากกว่าฟังก์ชันเดียว เช่น Digital Smart Jewelry หรือ Smart Jewelry รูปแบบต่างๆที่ได้มีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการออกแบบ ซึ่งการปรับเปลี่ยนของเครื่องประดับนั้นไม่เพียงแค่รูปลักษณะภายนอกหรือการปรับเปลี่ยนรูปแบบการใช้งานเท่านั้น การเปลี่ยนแปลงคุณสมบัติ, ด้านสีส่น, ด้านการเคลื่อนไหวหรือด้านจำนวนก็สามารถนับได้ว่าเป็นการปรับเปลี่ยนรูปแบบของเครื่องประดับได้ด้วยกันทั้งสิ้น

ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษารูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ที่มีอยู่ในปัจจุบัน เพื่อที่จะหาจุดร่วมในการปรับเปลี่ยนของเครื่องประดับรูปแบบต่างๆเพื่อทำการจัดแบ่งประเภทของเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 ตารางเปรียบเทียบรูปแบบเครื่องประดับรูปแบบต่างๆ

ภาพ	รูปแบบ	ภาพ	รูปแบบ	ภาพ	รูปแบบ
	- Smart Jewelry - Phone Charging		- Colour-changing by Temperature - Multi colored		- Kinetic Jewelry - ใช้กลไกขยับจากร่างกาย
	- Smart Jewelry - Tracks activity, meditation		- Smart Jewelry - Multi colored		- ปรับเปลี่ยนด้วยการสวมใส่ - Changeable jewelry
	- Smart Jewelry - Sync with music		- Smart Jewelry - Multi colored		- Kinetic jewelry - กลไกการขยับจากคน
	- Colour changing by UV - Multi colored		- ปรับเปลี่ยน - Changeable jewelry		- ถอดประกอบ - Changeable jewelry
	- เครื่องประดับสุนัข - แต่งบ้าน		- Kinetic jewelry - กลไกการขยับจากคน		- Kinetic jewelry - กลไกการขยับแม่เหล็ก
	- Kinetic jewelry - กลไกการขยับจากคน		- ปรับเปลี่ยนรูปแบบแบบเพิ่มจำนวน - เทคนิคสอดประกอบ		- ปรับเปลี่ยนรูปแบบแบบเพิ่มจำนวน - เทคนิคสอดประกอบ
	- Kinetic jewelry - Magnetic clasp		- Smart Jewelry - LED's electronics - Magnets jewelry		- Kinetic jewelry - กลไกการขยับจากคน
	- Smart Jewelry - Multi colored		- Kinetic Ring - กลไกจากการขยับร่างกาย		- Kinetic jewelry - กลไกการขยับจากคน

เพื่อให้สามารถวิเคราะห์และจัดแยกประเภทรูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ที่มีอยู่ในปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดเกณฑ์การจัดแบ่งประเภท เพื่อหาจุดร่วมและทำการจัดแบ่งประเภทของเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ ดังตารางต่อไปนี้ดังนี้

ตาราง 2 ตารางการจัดแยกประเภทรูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้

ภาพ	มีกลไกการเคลื่อนไหว	ปรับเปลี่ยนรูปแบบ	ปรับเปลี่ยนสี	ปรับเปลี่ยนจำนวน	มีนวัตกรรมเทคโนโลยี
					✓
	✓				
	✓	✓			
					✓
				✓	
	✓	✓		✓	✓
			✓		✓
				✓	
	✓	✓	✓		
			✓		✓
	✓	✓			
	✓				
					✓

หลังจากวิเคราะห์รูปแบบการปรับเปลี่ยนจากเครื่องประดับต่างๆจากตัวอย่างในตารางข้างต้น ผู้วิจัยจึงแยกประเภทของเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้เป็น 4 รูปแบบ ดังต่อไปนี้

1. เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนคุณสมบัติ

หมายถึง เครื่องประดับที่มีคุณสมบัติ มากกว่าคุณสมบัติเดียว เช่น เครื่องประดับที่สามารถปรับเปลี่ยน รูปแบบไปเป็นเฟอร์นิเจอร์ ของตกแต่งบ้าน หรือเครื่องประดับที่มีการผสมผสานการใช้เทคโนโลยีจนสามารถปรับเปลี่ยน ให้กลายเป็นอุปกรณ์ใช้สอยในชีวิตประจำวัน เช่น สายชาร์ตโทรศัพท์มือถือ อุปกรณ์ทางการแพทย์ หรือแม้แต่ปรับเปลี่ยนบริบทจากเครื่องประดับที่มีเพื่อตกแต่งร่างกายไปสู่ของตกแต่งบ้านหรือเฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น

QBracelet ที่ถูกพัฒนาขึ้นโดย Q Designs และ Tomorrow Lab ออกแบบด้วยแนวคิดที่จะหาทางทำให้ปัญหาความต้องการพกพาสายชาร์ตมือถือกลายเป็นแฟชั่นที่สวมใส่ในชีวิตประจำวันได้

ภาพประกอบ 16 QBracelet's Smartphone Charging

ที่มา : <https://www.tomorrow-lab.com/work/qbracelet>

ภาพประกอบ 17 LEAF URBAN's Smart Jewelry Health Tracker

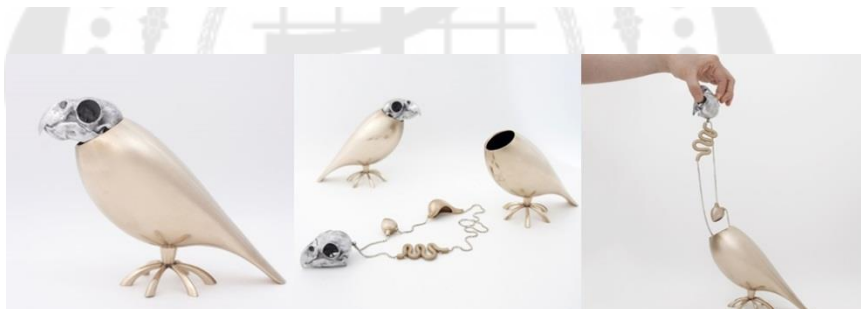
ที่มา : <https://www.smartgeekwrist.com/bellabeat-leaf-urban-review/>

เครื่องประดับคอลเลคชั่น Vase Garden ของ จูติรัตน์ คัชมาตย์ เป็นเครื่องประดับรูปแบบแหวนที่สามารถทำหน้าที่แทนดอกไม้ประดับแจกันได้อย่างลงตัว และผลงานอื่นๆของ จูติรัตน์ คัชมาตย์ ที่มีการเปลี่ยนบริบทของเครื่องประดับไปสู่การเป็นของแต่งบ้านหรือเฟอร์นิเจอร์ เช่น คอลเลคชั่น Secret Friend

ภาพประกอบ 18 Vase Garden โดย จูติรัตน์ คัชมาตย์

ที่มา : <http://www.tt-nt.info/products-birthday.html>

ภาพประกอบ 19 Companion Parrot โดย จูติรัตน์ คัชมาตย์

ที่มา : <https://www.dezeen.com/>

ภาพประกอบ 20 Secret Friend โดย จูติรัตน์ คัชมาตย์

ที่มา : <http://stilblog.hu/2010/06/06/tithi-kutchamuch-ekszerei/>

2. เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนสี

หมายถึง เครื่องประดับที่สามารถเปลี่ยนรูปแบบสีด้วยตัวเองจากเทคนิคพิเศษ หรือ การใช้เทคโนโลยี เข้ามามีส่วนในการออกแบบ เช่น Smart Jewelry หรือ การใช้เทคนิคและวัสดุพิเศษ เพื่อให้เครื่องประดับเกิดการเปลี่ยนสี เช่น การเปลี่ยนสีจากแสงยูวี เป็นต้น

กำไล Honeycomb ของ Gemio เป็นเครื่องประดับ Multi colored ที่สามารถเปลี่ยนสีได้ ด้วยการเลือกกลดลายและสีได้จากแอปพลิเคชัน MyGemio บนสมาร์ทโฟน นอกจากนี้ Gemio ยังมี Customize Bracelet ที่สามารถเลือกรูปแบบและสีได้ด้วยตัวเอง พร้อมกับฟังก์ชันเชื่อมต่อกับเพื่อนผ่านสมาร์ทโฟน ที่มาพร้อมลูกเล่นการตั้งค่าสีเฉพาะตัวของเพื่อนแต่ละคน หรือระบบสั่งที่จะช่วยแจ้งเตือนเวลาเพื่อเข้ามาใกล้ เป็นต้น (Colon, 2558)

ภาพประกอบ 21 Gemio's Honeycomb

ที่มา : <https://gogemio.com/products/cubic>

ภาพประกอบ 22 Gemio's Customize Bracelet

ที่มา : <https://www.refinery29.com/en-us/2015/10/95288/gemio-smart-friendship-bracelets>

3. เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนการเคลื่อนไหว

หมายถึง เครื่องประดับที่มีการเคลื่อนไหว ไม่อยู่นิ่ง โดยการเคลื่อนไหวนั้นสามารถเกิดจากกลไกต่างๆ เช่น เกิดจากกลไกการขยับของร่างกาย กลไกพลังงานไฟฟ้า กลไกพลังแม่เหล็ก หรือ กลไกการมูลที่เกิดจากแรงของมนุษย์ เป็นต้น ซึ่งเครื่องประดับไคเนติก (Kinetic Jewelry) ก็สามารถจัดอยู่ในหมวดหมู่ได้เช่นกัน

ภาพประกอบ 23 Claudio Pino's Magnificence Stellaire

ที่มา : www.dailyartmuse.com/2010/04/01/kinetic-objects-claudio-pinos-rings/

ภาพประกอบ 24 Claudio Pino's Infinity

ที่มา : www.dailyartmuse.com/2010/04/01/kinetic-objects-claudio-pinos-rings/

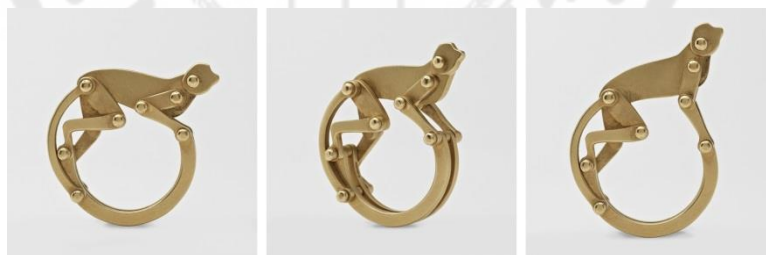

ภาพประกอบ 25 Yael Sonia's Open Plane Ring

ที่มา : <https://yaelsonia.com/shop/collections/perpetual-motion>

4. เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนรูปแบบ

หมายถึง เครื่องประดับที่มีการปรับเปลี่ยนจากรูปหนึ่งไปสู่อีกรูปแบบหนึ่ง หรือ เครื่องประดับที่ปรับเปลี่ยนชนิดและรูปแบบการสวมใส่ (Transformable Jewelry) เช่น การปรับเปลี่ยนจากแหวนไปเป็นกำไลข้อมือ การปรับเปลี่ยนจากสร้อยคอไปเป็นต่างหู โดยการปรับเปลี่ยนรูปแบบนั้น สามารถปรับเปลี่ยนได้โดยการ พับ บิด คลี่ ถอดประกอบ การใช้แม่เหล็ก หรือเกิดการปรับเปลี่ยนจากการสวมใส่ เป็นต้น

ภาพประกอบ 26 Marc Alary's Monkey Ring

ที่มา : <https://shop.doverstreetmarket.com/marc-alary-articulated-monkey-ring-yellow-gold>

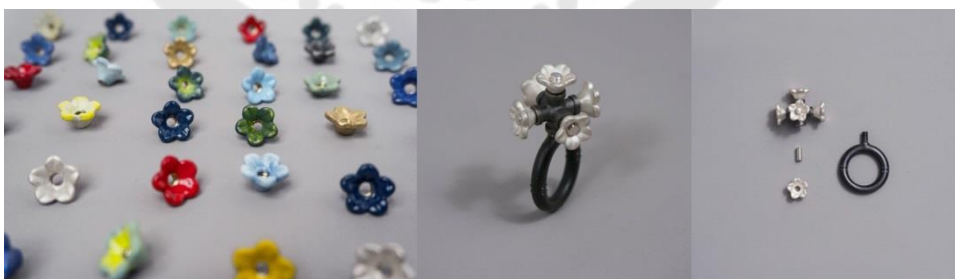
ภาพประกอบ 27 Marc Klik Klik's Magnetic Kit

ที่มา : www.beadinggum.com/2011/08/klik-kliks-magnetic-jewelry-for-power.html

ภาพประกอบ 28 Gumuchian's Transformable Daisy Ring

ที่มา : <https://www.gumuchian.com>

ภาพประกอบ 29 Jina Seo's The Pipeworks collection

ที่มา : <http://www.byjinaseo.com/pipeworks>

2. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับมรดกสถาปัตยกรรมไทย

สถาปัตยกรรมที่เกิดขึ้นในประเทศไทยเป็นสถาปัตยกรรมที่มีลักษณะพิเศษอย่างหนึ่งเป็นประจำ มีความแตกต่างจากของต่างประเทศ โดยมีมูลเหตุที่ทำให้เกิดสถาปัตยกรรมลักษณะไทยอยู่ 6 ประการคือ ภูมิศาสตร์, วัตถุก่อสร้าง, ดินฟ้าอากาศในประเทศไทย, ศาสนา, สังคม และประวัติศาสตร์

2.1 ประวัติความเป็นมาของสถาปัตยกรรมไทย

บุญชู โรจนเสถียร (2548) ได้ทำการจัดแบ่งยุคสมัยในประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมไทย โดยอาศัยเหตุผลจากหลักฐานที่ปรากฏอยู่ในยุคและสมัยของสถาปัตยกรรมไทย โดยสามารถแบ่งยุคสมัยในประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมไทยออกเป็นสองช่วง ได้แก่ สถาปัตยกรรมก่อนประวัติศาสตร์ไทย และสถาปัตยกรรมไทย

2.1.1 สถาปัตยกรรมก่อนประวัติศาสตร์ไทย

2.1.1.1 สมัยทวารวดี ช่วงเวลาระหว่าง พ.ศ. 1000-1200

โบราณสถานและโบราณวัตถุที่ขุดพบในประเทศไทยและสร้างขึ้นในสมัยทวารวดีนั้น ถือว่าเป็นของที่เก่าแก่ที่สุดใน สถาปัตยกรรมก่อนประวัติศาสตร์ไทย โดยคำว่า ทวารวดี ปรากฏในจดหมายเหตุจีนว่า เป็นอาณาจักรอันใหญ่ตั้งอยู่ระหว่างเมืองศรีเกษตร (คือ พม่า) และเมืองอิสานบุรี (คือ เขมร) สถาปัตยกรรมสมัยทวารวดีนั้น แม้จะเหลือวัตถุโบราณอยู่มาก แต่ก็ไม่อยู่ในสภาพที่ดี เพราะถูกทำลายโดยเหตุการณ์ต่างๆ มีแต่รูปจำลองให้พอรู้ได้ว่าลักษณะสถาปัตยกรรมในสมัยนั้นเป็นอย่างไร พระสถูปที่สร้างขึ้นในสมัยทวารวดีใช้การก่ออิฐถือปูนปั้นลายประกอบไม่ได้ก่อด้วยแลงหรือศิลาเหมือนสถูปเจดีย์ชั้นหลังต่อมา

2.1.1.2 สมัยศรีวิชัย ช่วงเวลาระหว่าง พ.ศ. 1200-1700

ศรีวิชัยเป็นชื่ออาณาจักร ที่เมืองหลวงตั้งอยู่ในเกาะสุมาตราข้างทิศประจิมของเมืองปาเล็มบังในปัจจุบัน และแผ่ขยายอาณาเขตออกไปถึงแหลมมลายู เมืองนครศรีธรรมราช (ในสมัยนั้นคือเมืองตามพรลิงค์) และไชยา (ในสมัยนั้นคือเมืองครหิ) โดยศิลปะของกรุงศรีวิชัยเดิมนั้นได้รับมาจากศิลปะของชาวอินเดียเช่นเดียวกับชาวทวารวดี เนื่องจากของโบราณในสมัยศรีวิชัย เช่น รูปจำหลักหรือลวดลาย หรือแบบอย่างการสร้างเจดีย์นั้นเหมือนกันไม่ผิดเพี้ยน

โบราณสถานที่มีชื่อเสียงในสมัยศรีวิชัย และสามารถนำมาเป็นเครื่องแบบการเปรียบเทียบการก่อสร้างในสมัยศรีวิชัยได้นั้นได้แก่ พระมหาธาตุเมืองไชยา และเจดีย์วัดแก้ว เมืองไชยา ซึ่งเจดีย์วัดแก้ว เป็นเจดีย์แบบที่หาได้ยากในประเทศไทย มักพบตาม

มณฑลนครศรีธรรมราชที่นับถือลัทธิหินยาน โดยพุทธเจดีย์ลักษณะนี้ มักสร้างด้วยรูปแบบมณฑปที่ประดิษฐานพระพุทธรูป ยอดเป็นสถูป ซึ่งสันนิษฐานว่ารูปแบบเจดีย์ของศรีวิชัยนี้ได้เป็นต้นแบบของ วัดเจดีย์ไถ่ยอด มณฑปวัดเขาใหญ่ศรีสัชนาลัย และ มหาธาตุเมืองสุโขทัย ในสมัยราชวงศ์พระร่วงเป็นใหญ่

2.1.1.3 สมัยลพบุรี ช่วงเวลาระหว่าง พ.ศ. 1500-1800

สถาปัตยกรรมในสมัยลพบุรี นั้นมีรูปแบบผสมผสานกันระหว่างลัทธิหินยาน (สถูประ) ที่สืบเนื่องมาตั้งแต่สมัยทวารวดี และลัทธิมหายานซึ่งมีมาแต่เมืองเขมรและอาณาจักรศรีวิชัย พุทธเจดีย์ตามแบบสมัยลพบุรี มีการสร้างกันอย่างแพร่หลายในประเทศไทยเนื่องจากมีความเกี่ยวเนื่องกับศิลปะแบบขอมที่เคยปกครองประเทศนี้มาก่อน โดยโบราณสถานสมัยนี้ สร้างทั้งในศาสนาพราหมณ์และในพระพุทธศาสนา เพราะเจ้าแผ่นดินขอมบางพระองค์ก็นับถือศาสนาพราหมณ์บางองค์ก็นับถือพระพุทธศาสนา เช่น ปราสาทหินบนเขาพนมรุ้ง เป็นของที่สร้างในศาสนาพราหมณ์ และ ปราสาทหินเมืองพิมาย เป็นของที่สร้างในพระพุทธศาสนา เป็นต้น

รูปแบบโบราณสถานของขอมระหว่างในแบบศาสนาพราหมณ์และในแบบพระพุทธศาสนานั้น มีข้อแตกต่างกันคือ โบราณสถานในแบบศาสนาพราหมณ์มักจะยกพื้นขึ้นไปสูง โดยถือคติว่าทำสำหรับพระเจ้าผู้อยู่บนสวรรค์ เช่น ปราสาทสามยอด เมืองลพบุรี และวัดพระพายหลวง เมืองสุโขทัย เป็นต้น ส่วนโบราณสถานในแบบพระพุทธศาสนานั้น มักจะสร้างโดยไม่ยกองค์ปราสาทใหญ่ขึ้นสูง จะสร้างลงบนพื้นธรรมดา

2.1.2 สถาปัตยกรรมไทย

2.1.2.1 สมัยเชียงแสน ช่วงเวลาระหว่าง พ.ศ. 1600-2089

สถาปัตยกรรมเชียงแสนมีมากในเขตล้านนา (ภาคเหนือของประเทศไทย) ลักษณะการสร้างแบ่งเป็นหลายยุคเนื่องจากชาวล้านนาได้รับอารยธรรมทางพุทธศาสนามาหลายทาง เช่น พระปราสาทวัดเจดีย์เจ็ดยอด ที่เป็นพระพุทธรูปแบบอินเดีย, พระพุทธรูปแบบละโว้, พระพุทธรูปลัทธิหินยานแบบพุกาม และที่เป็นพระพุทธรูปลัทธิลังกาวงศ์

รูปแบบของสถาปัตยกรรมเชียงแสนจะเป็นสถาปัตยกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนา เช่น โบสถ์ วิหาร และเจดีย์ โดยโบสถ์และวิหารนิยมสร้างด้วยไม้ ทั้งตัวเสาและผนังกัน ฝาไม้เป็นฝาแบบฝาปะกน นิยมทำหลังคาซ้อนกันหลายชั้น มุงหลังคาด้วยกระเบื้องดินเผาหรือกระเบื้องไม้ ไม่นิยมตีฝ้าเพดาน (เสนอ นิลเดช, 2540)

2.1.2.2 สมัยสุโขทัย ช่วงเวลาระหว่าง พ.ศ. 1800-1893

ศิลปะสุโขทัยเริ่มต้นราว พ.ศ. 1780 เมื่อพ่อขุนศรีอินทราทิตย์สถาปนากรุงสุโขทัย เอกลักษณ์ ของสถาปัตยกรรมสุโขทัย จะออกแบบให้ก่อเกิดความศรัทธาด้วยการสร้างรูปทรงอาคารในเชิง สัญลักษณ์ เช่น การออกแบบเจดีย์ทรงดอกบัวตูม หรือ เจดีย์ทรงกลม และเน้นรูปช้างล้อมรอบฐานเจดีย์

เจดีย์ที่สร้างขึ้นในสมัยสุโขทัย นั้นแสดงถึงศักยภาพของช่างที่ได้รับแรงบันดาลใจจากหลายแหล่ง แล้วนำมาปรับเปลี่ยนจนเป็นเจดีย์แบบใหม่ซึ่งไม่มีที่ใดเหมือน เช่น เจดีย์ทรงยอดดอกบัวตูม เป็นเจดีย์ประธาน มียอดเป็นทรงดอกบัวตูม วัดเจดีย์เจ็ดแถว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย เป็นแบบอย่างเจดีย์ สัญลักษณ์ของราชธานีสุโขทัยที่เกิดจากการผสมผสานส่วนประกอบจากแหล่งบันดาลใจหลากหลาย เช่น ช่างสุโขทัยนำลักษณะบางประการมาจากปราสาทแบบขอม และบางลักษณะของเจดีย์แบบพม่าสมัยเมืองพุกาม นำมาปรับปรุงอย่างเหมาะสมพอดี จึงได้เป็นเจดีย์แบบใหม่ โดยที่นักวิชาการแทบไม่ต้องนึกถึงที่มาอันเป็นแรงบันดาลใจ แต่วิเคราะห์ได้ว่ามีส่วนจากลักษณะของปราสาทแบบขอม และผสมผสานกับลักษณะบางประการของเจดีย์ในศิลปะล้านนา หรือเจดีย์ในศิลปะพุกามด้วย (สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ, 2555)

2.1.2.3 สมัยอยุธยา ช่วงเวลาระหว่าง พ.ศ. 1893-2325

สถาปัตยกรรมในสมัยอยุธยา เป็นส่วนผสมของพระพุทธรูปศาสนาอิสลาม ศาสนาพราหมณ์บ้าง หรือแม้แต่ศาสนาคริสต์ โดยมีรูปแบบทั้ง วัง วัด ปราสาท พระปรางค์ เจดีย์ และวิหาร ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ยุค คือ

1. ยุคที่ 1 ตั้งแต่สมัยพระเจ้าอู่ทอง ถึง สมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ นิยมสร้างตามแบบลพบุรี โดยสร้างพระปรางค์เป็นประธานของวัด ผนังอาคารโบสถ์วิหาร นิยมเจาะเป็นช่องลมแนวตั้ง เช่น วัดราชบูรณะ, พุทธปรางค์ วัดพุทไธสวรรย์, วัดพระราม, วัดพระมหาธาตุ, วัดราชบูรณะ, วัดมหาธาตุ เมืองสุพรรณบุรี และวัดมหาธาตุ เมืองพิษณุโลก เป็นต้น

2. ยุคที่ 2 สมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 ถึง สมเด็จพระเจ้าทรงธรรม ช่วงแรกนิยมสร้างตามแบบลังกาวงศ์ โดยมีรูปแบบของการสร้างเจดีย์ เป็นพระสถูปรูปแบบลังกา อยู่กลางตัววัด เช่น เจดีย์ใหญ่ ที่วัดใหญ่ชัยมงคล ต่อมานิยมสร้างเป็นเจดีย์ทรงสี่เหลี่ยมย่อเก็จ และเจดีย์ทรงกลมสูงเพียวในระยะนี้เริ่มมีการสร้างพระเมรุมาศเลียนแบบรูปทรงวิมานเทพ หรือบุษบกตามคติเขาพระสุเมรุ

3. ยุคที่ 3 สมัยสมเด็จพระเจ้าปราสาททองถึงสมัยสมเด็จพระเพทราชาดี นิยมสร้างตามแบบเขมร โดยใช้ปรางค์เป็นหลักของวัดในสมัยนี้ต่างชาติเริ่มมีอิทธิพลกับ

งานสถาปัตยกรรมในสมัยอยุธยามากขึ้นนอกจากนี้ยังนิยมสร้างเจดีย์ย่อเหลี่ยมไม้สิบสองฐานสูง อาคารเริ่มมีหน้าต่างเปิด-ปิดได้มีการใช้เส้นแอ่นโค้งที่ฐานนอกและแนวหลังคา เช่น พระปรางค์ใหญ่ วัดชัยวัฒนาราม และ พระเจดีย์เหลี่ยม วัดชุมพลนิกายาราม เป็นต้น

4. ยุคที่ 4 สมัยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ นิยมสร้างเจดีย์ทรงลังกาสูง อาคารมีเส้นหลังคาแอ่นโค้งขนานรับกับฐาน หลังคามีปีกนก 2 ชั้นรองรับด้วยคันทวย สถาปัตยกรรมยุคนี้ได้รับความนิยมสืบมาถึงสมัยรัตนโกสินทร์ นอกจากนี้ในรัชกาลของพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ ทรงบำรุงช่างฝีมือและโปรดสร้างวัดวาอารามที่สร้างโดยฝีมือประณีต เช่น วัดกุฎีดาว หรือแม้แต่การบูรณปฏิสังขรณ์วัดเก่าจากสมัยสุโขทัย ก็ยังคงใช้เทคนิคเดียวกัน เช่น วัดพระชินราช เมืองพิษณุโลก, วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ เมืองสวรรคโลกเก่า, วิหารหลวงวัดมหาธาตุ เมืองทุ่งยั้ง และวัดพระฝาง เมืองสวางคบุรี เป็นต้น (บุญชู โรจนเสถียร, 2548)

2.1.2.4 สมัยอยุธยา ช่วงเวลาระหว่าง พ.ศ. 1893-2325

สมัยรัตนโกสินทร์ เริ่มต้นตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชทรงสถาปนากรุงเทพมหานครขึ้นเป็นราชธานีลงมาจนถึงสมัยปัจจุบัน งานศิลปะจึงค่อนข้างเน้นการสร้างและสืบทอดรูปแบบจากอดีต งานศิลปะรุ่งเรืองมากในรัชกาลที่ 3 อันเป็นผลมาจากศาสนาและเศรษฐกิจ สมัยรัตนโกสินทร์ตอนกลางจุดเปลี่ยนสำคัญอยู่ในสมัยรัชกาลที่ 4 เนื่องจากกระแสตะวันตกเข้ามาแรงมากวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนงานศิลปะจึงได้รับอิทธิพลอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้มีการปฏิรูปหรือปฏิวัติในหลายๆส่วน การจำแนกรูปแบบทางศิลปกรรมอาจจำแนกได้เป็น 2 ยุคใหญ่ๆอันได้แก่

1. ยุครัตนโกสินทร์ตอนต้น (รัชกาลที่ 1-3) สำหรับสถาปัตยกรรมสมัยรัตนโกสินทร์นั้นมีดังนี้ คือ แบบอย่างพระสถูปเจดีย์ซึ่งสร้างในรัชกาลที่ 1-3 นิยมสร้างพระปรางค์กับพระเจดีย์ไม้สิบสองเป็นหลัก รัชกาลที่ 1 มีการสร้างวัดพระศรีรัตนศาสดารามและวัดสุทัศน์เทพวราราม และให้บูรณปฏิสังขรณ์สิ่งก่อสร้างในวัดอื่นๆซึ่งมีมาก่อนสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ เช่น สร้างพระปรางค์ที่วัดระฆัง กับพระเจดีย์ศรีสรรเพชญดาญาณ ณ วัดพระเชตุพนฯ และเจดีย์ทองในวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในสมัยรัชกาลที่ 2 ทรงดำริเริ่มสร้างพระปรางค์ วัดอรุณราชวรารามแต่ค้างอยู่ มาสำเร็จในสมัยรัชกาลที่ 3 สำหรับโบสถ์วิหารในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นก็มักสร้างเลียนแบบกรุงศรีอยุธยา เป็นต้นว่า พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดารามก็ยังคงมีฐานอ่อนโค้งอยู่ ฐานอ่อนโค้งนี้ในสมัยต่อมาก็หายไป ในสมัยรัชกาลที่ 3 เกิดนิยมแบบอย่างศิลปะจีนวัดที่สร้างในรัชกาลนี้บางแห่ง เป็นต้นว่า วัดราชโอรส วัดเทพธิดา ฯลฯ โบสถ์วิหารก็ยกย้ายสร้างคล้ายแบบจีนคือยกเอาช่อฟ้า ใบระกา หางหงส์ ออกเสีย หน้าบันหรือหน้าจั่วแทนที่จะเป็นไม้สลักอย่างแต่ก่อนก็

เปลี่ยนเป็นก่ออิฐถือปูนและใช้ลวดลายดินเผาเคลือบประดับ เสาก็มักเป็นสี่เหลี่ยมทึบใหญ่ ไม่มีบัวหัวเสา ในรัชกาลนี้ได้ทรงสร้างวัดขึ้นเป็นจำนวนมาก

ภาพประกอบ 30 สถาปัตยกรรมสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น วัดพระศรีรัตนศาสดาราม

ที่มา : <https://travel.kapook.com/view1024.html>

2. ยุครัตนโกสินทร์ตอนกลาง (รัชกาลที่ 4-6) รัชกาลที่ 4 นิยมสร้างพระสถูปกลมทรงลังกา เหตุด้วยเมื่อพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวยังทรงผนวช ได้เสด็จขึ้นไปธุดงค์ถึงเมืองเหนือ ทรงตรวจค้นและศึกษาเรื่องพุทธเจดีย์ครั้งสมัยสุโขทัย ได้ทรงจำลองแบบพระสถูปราชวงศ์พระร่วงลงมาสร้างในกรุงเทพฯ ดูเหมือนได้สร้างพระสถูปที่วัดบวรนิเวศก่อนที่อื่น ในสมัยรัชกาลที่ 4 นี้ยังทรงนิยมจำลองแบบพระเจดีย์สมัยอยุธยามาสร้างด้วย เป็นต้นว่าพระเจดีย์ไม้สิบสององค์ ในวัดพระเชตุพนฯ ก็ทรงถ่ายแบบมาแต่พระเจดีย์ศรีสุริโยทัยในพระนครศรีอยุธยา และพระศรีรัตนเจดีย์ในวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ก็ถ่ายแบบมาแต่พระมหาสถูปในวัดพระศรีสรรเพชญ์ พระนครศรีอยุธยา พระสถูปที่สร้างสวมพระปฐมเจดีย์องค์เดิมก็เป็นของที่คิดแบบสร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 4 นี้เช่นเดียวกัน ในสมัยรัชกาลที่ 5 ทรงสร้างวัดไม่มาก แต่บางแห่ง เป็นต้นว่า วัดราชบพิธ ได้หันกลับไปทำตามคติแบบเก่า คือยึดพระเจดีย์เป็นประธานของวัดอย่างแต่ก่อน สร้างพระระเบียงและวิหารทิศล้อมรอบพระเจดีย์ ภายนอกประดับประดากระเบื้องหลากสี ตกแต่งภายในโบสถ์วิหารเป็นรูปแบบตะวันตก วัดนิเวศธรรมประวัติ อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สร้างเลียนแบบศิลปะโกธิคในทวีปยุโรป ต่อมาเมื่อทรงสร้างวัดเบญจมบพิตรด้วยหินอ่อนจากประเทศอิตาลี ก็นับว่าเป็นการผสมกันระหว่างวัฒนธรรมตะวันออกและตะวันตก

ภาพประกอบ 31 สถาปัตยกรรมสมัยรัตนโกสินทร์ตอนกลาง วัดนิเวศธรรมประวัติ

ที่มา : <http://www.zthailand.com/place/wat-niwet-thammaprawat-ayutthaya/>

2.1.2.5 ยุคไทยปัจจุบัน ช่วงเวลาระหว่าง พ.ศ. 2475-ปัจจุบัน

สถาปัตยกรรมยุคนี้นับตั้งแต่คณะราษฎรได้เปลี่ยนแปลงการปกครองจากสมบูรณาญาสิทธิราชมาเป็นระบบประชาธิปไตย สถาปัตยกรรมในสมัยปัจจุบันมีรูปแบบที่แตกต่างกันอย่างมากมายมีทั้งที่เลียนแบบของโบราณและที่สร้างแบบขึ้นมาใหม่ อาคารบ้านเรือนสมัยรัตนโกสินทร์ สำหรับอาคารบ้านเรือนในสมัยรัตนโกสินทร์ บ้านไม้แบบไทยแท้ก็ยังคงอยู่ต่อไป ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 3 ลงมา นิยมก่อสร้างอาคารด้วยอิฐ เป็นแบบไทยบ้างแบบจีนบ้าง และตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 4 ลงมา จึงนิยมสร้างเลียนแบบฝรั่ง ในสมัยนี้มีการก่อสร้างพระที่นั่งแบบไทยแท้ที่สวยงามอย่างยิ่งขึ้นองค์หนึ่ง คือพระที่นั่งอาภรณ์พิโมกข์ปราสาทในพระบรมมหาราชวัง ในสมัยรัชกาลที่ 5 นิยมสร้างอาคารแบบฝรั่งกันมาก พระที่นั่งจักรีมหาปราสาทนั้น เดิมจะสร้างเป็นแบบฝรั่งทั้งองค์ แต่ต่อมาสมเด็จพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์ได้กราบบังคมทูลขอให้เปลี่ยนเครื่องบนเป็นยอดปราสาท จึงคงรูปดังที่เห็นอยู่ในปัจจุบันนี้ นอกจากนี้ยังมีพระที่นั่งอนันตสมาคม (ศิลปะรัตนโกสินทร์., 2558)

ภาพประกอบ 32 สถาปัตยกรรมสมัยปัจจุบัน พระที่นั่งอนันตสมาคม

ที่มา : <https://www.thailandhotelforums.com/forum/viewtopic.php?t=14005&f=29>

ตาราง 3 ตารางเปรียบเทียบมรดกสถาปัตยกรรมไทยยุคต่างๆ

มรดก สถาปัตยกรรมไทย	แสดงอัต ลักษณ์ความ เป็นไทย	มีประวัติความ เป็นมาที่สามารถ สืบค้นได้	สามารถสืบค้น ข้อมูลในสถานที่ จริงได้	สอดคล้องต่อการ ออกแบบ เครื่องประดับ
สมัยทวารวดี	✓			
สมัยศรีวิชัย	✓			
สมัยลพบุรี	✓	✓	✓	
สมัยเชียงแสน	✓	✓	✓	
สมัยสุโขทัย	✓	✓	✓	✓
สมัยอยุธยา	✓	✓	✓	✓
สมัยรัตนโกสินทร์	✓	✓	✓	✓
ยุคไทยปัจจุบัน		✓	✓	✓

จากการศึกษาข้อมูลสถาปัตยกรรมไทยดังที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ได้ข้อสรุปว่า สถาปัตยกรรมไทยในยุคสมัยรัตนโกสินทร์นั้น สามารถทำการศึกษาและวิเคราะห์ได้อย่างเป็น รูปธรรมมากที่สุด เนื่องจาก ตัวสถาปัตยกรรมหลายแห่งยังคงอยู่ในสภาพที่ดีและได้รับการบูรณะ ให้มีความสมบูรณ์จากหน่วยงานต่างๆในปัจจุบัน ทำให้สามารถวิเคราะห์ โครงสร้าง รูปแบบ สีสัน และวัสดุ ได้โดยตรง ทำให้เกิดความชัดเจนในงานวิจัยได้มากกว่ามรดกสถาปัตยกรรมจากยุคสมัย อื่นๆ

ผู้วิจัยจึงได้เลือก วัดอรุณราชวราราม ซึ่งเป็นหนึ่งในสถาปัตยกรรมไทยในยุคสมัย รัตนโกสินทร์ และอยู่ภายในพื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์ซึ่งสอดคล้องกับข้อกำหนดที่ได้วางไว้ในบทที่ 1 เนื่องจากวัดอรุณราชวราราม นั้นเป็นสถาปัตยกรรมที่ทรงคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของประเทศ ไทยเป็นสมบัติของคนไทยทั้งชาติ โดยเฉพาะความงดงามของ พระปรางค์ วัดอรุณฯ ที่ดึงดูด นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและเทศให้มาเที่ยวชมอย่างไม่ขาดสาย เปรียบเสมือนสัญลักษณ์หนึ่งของ กรุงเทพมหานคร และยังเป็นเป็นพุทธปรางค์ที่เป็นลักษณะเฉพาะของยุครัตนโกสินทร์ในสมัย รัชกาลที่ 3 พระองค์เดียวเท่านั้น นอกจากนี้ยังเป็นมรดกสถาปัตยกรรมไทยที่มีประวัติความเป็นมา ที่ยาวนานและยังสามารถสืบค้นได้ ทำให้สามารถนำมาศึกษาวิเคราะห์ได้อย่างลึกซึ้ง เพื่อนำไปสู่ การออกแบบให้มีความสอดคล้องกับกลุ่มผู้บริโภคที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

3. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับวัดอรุณราชวราราม

ภาพประกอบ 33 วัดอรุณราชวราราม

ที่มา : ชาติรี ประทีปนันทกร. (2556). *คติลักษณ์และการออกแบบวัดอรุณราชวราราม*.

หน้า 48

3.1 ประวัติความเป็นมาของวัดอรุณราชวราราม

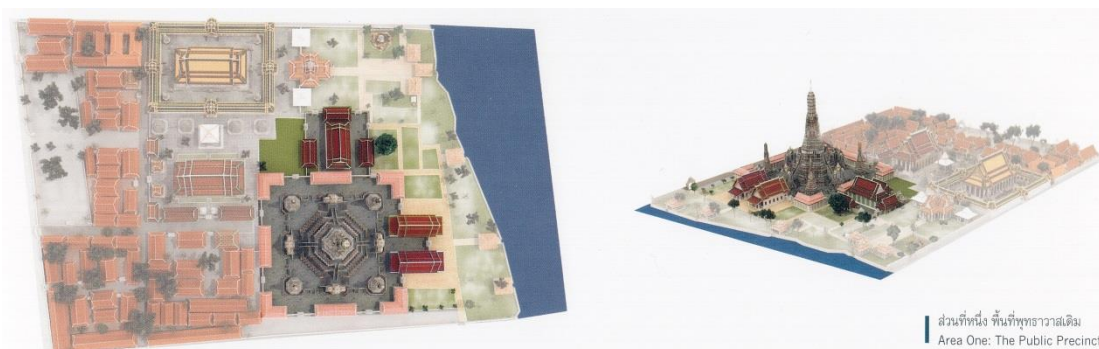
วัดอรุณราชวรารามราชวรมหาวิหาร เป็นพระอารามหลวงชั้นเอก ชนิดราชวรมหาวิหาร ตั้งอยู่ที่ 158 ถนน วังเดิม แขวง วัดอรุณ เขต บางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ทางทิศตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา มีเนื้อที่ 27 ไร่ 1 งาน 93 ตารางวา วัดแห่งนี้เดิมเป็นชุมชนโบราณสร้างในสมัยกรุงศรีอยุธยา ไม่พบหลักฐานว่าผู้ใดเป็นผู้สร้างหรือสร้างมาตั้งแต่เมื่อไหร่ เดิมมีชื่อเรียกว่า "วัดมะกอก" ตามตำบลที่ตั้งวัด ภายหลังเปลี่ยนเป็น "วัดมะกอกนอก" เพราะมีวัดใหม่สร้างในตำบลเดียวกัน ต่อมาภายหลังได้เปลี่ยนชื่อเป็น "วัดแจ้ง" เนื่องจากตามตำนานประวัติศาสตร์กล่าวไว้ว่า หลังจากพระเจ้าตากสินมหาราชได้กอบกู้กรุงศรีอยุธยาสำเร็จเมื่อปี พ.ศ. 2310 และมีประสงค์ที่จะย้ายราชธานี จึงได้ทรงล่องเรือลงมาทางชลมารค และได้เสด็จประทับที่ศาลาการเปรียญหน้าวัดมะกอกนอกในเวลารุ่งแจ้งพอดี ภายหลังจากที่พระเจ้าตากสินมหาราชได้ย้ายราชธานีจากกรุงศรีอยุธยา มาที่กรุงธนบุรี และทรงสร้างพระราชวังใหม่โดยขยายเขตพระราชฐาน ในปี พ.ศ. 2311 วัดแจ้งที่ในตอนแรกมีสถานะเป็นวัดราษฎร์ในชุมชนบางกอกจึงตกเข้ามาอยู่ในเขตพระราชวัง จึงโปรดไม่ให้มีพระสงฆ์จำพรรษาตามธรรมเนียมสมัยอยุธยา และทรงได้โปรดให้บูรณ

ปฏิสังขรณ์วัดในส่วนพระอุโบสถ พระวิหารของเก่าที่อยู่หน้าพระปรางค์ และโปรดให้สร้างกำแพงล้อมวัดเพื่อให้สมกับเป็นวัดภายในพระราชวัง แล้วทรงเปลี่ยนชื่อเป็น "วัดแจ้ง"

วัดแจ้งถือว่าเป็นวัดคู่บ้านคู่เมืองในสมัยกรุงธนบุรี เพราะเป็นที่ประดิษฐานพระแก้วมรกตและพระบาง ซึ่งสมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก หรือ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก รัชกาลที่ 1 ไปตีเมืองเวียงจันทน์แล้วอัญเชิญพระพุทธรูปทั้งสององค์ลงมาที่กรุงธนบุรี ต่อมาเมื่อรัชกาลที่ 1 เสด็จขึ้นครองราชย์ ได้โปรดสร้างพระนครขึ้นใหม่ทางฝั่งตะวันออกและรื้อกำแพงพระราชวังกรุงธนบุรี วัดแจ้งจึงอยู่นอกเขตพระราชวัง แล้วพระสงฆ์สามารถจำพรรษาได้อีกครั้ง โดยทรงนิมนต์พระจากวัดบางหัวใหญ่มาครองวัดแจ้ง พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก รัชกาลที่ 1 ได้ทรงโปรดให้ พระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงอิศรสุนทร ทำการบูรณปฏิสังขรณ์วัดแจ้ง เสียใหม่ แต่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกก็สิ้นพระชนม์ไปก่อน พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ 2 จึงได้โปรดให้มีการบูรณปฏิสังขรณ์ต่อไป และเมื่อปฏิสังขรณ์เรียบร้อยแล้ว จึงโปรดเกล้าฯ ให้มีมหรสพฉลองในปี พ.ศ. 2363 และทรงพระราชทานนามวัดแจ้งใหม่ว่า "วัดอรุณราชวราราม" นอกจากนี้ วัดอรุณราชวรารามนั้น ยังถือเป็นวัดประจำพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ 2 อีกด้วย

พื้นที่พุทธาวาสของวัดอรุณราชวรารามที่ได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์ในสมัย รัชกาลที่ 2 และ รัชกาลที่ 3 นั้นได้มีการขยายออกไปมากกว่าสมัยที่ยังเป็นวัดแจ้งถึง 3 เท่าตัว โดยฝั่งของพุทธาวาสนั้นจะถูกแบ่งพื้นที่ออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

3.1.1 พื้นที่พุทธาวาสสมัยที่ยังเป็นวัดแจ้ง นั้นประกอบไปด้วยโบสถ์น้อย วิหารน้อย และพระปรางค์ พระปรางค์บริวาร 4 ทิศ พระมณฑปทิศ วิหารคด 4 หลัง และวิหารแบบเก๋งจีน 3 หลัง ที่ก่อสร้างมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา แต่ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ได้ทรงบูรณพระมณฑปทิศ และอัญเชิญพระพุทธรูปที่แสดงพุทธประวัติยาม ประสูติ ตรัสรู้ ปฐมเทศนา และปรินิพพานมาประดิษฐานภายในพระมณฑปทิศและได้ทำการรื้อวิหารคด 4 หลัง และวิหารรายแบบเก๋งจีน 2 หลังออกให้เหลือเพียงวิหารรอบทิศตะวันตก ต่อมาภายหลังรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 เรื่อยมาจนปัจจุบัน ได้ทำการรื้อศาลาการเปรียญและศาลารายออกและสร้างโรงเรียนปริยธรรมขึ้นแทน

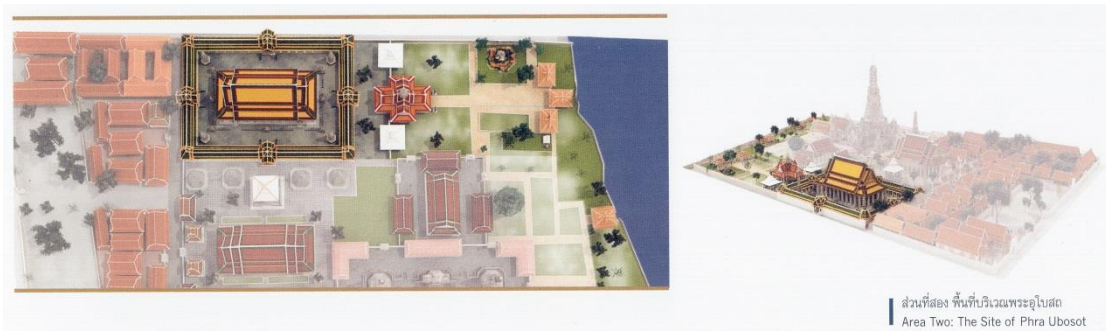

ภาพประกอบ 34 พื้นที่พุทธาวาสสมัยที่ยังเป็นวัดแจ้ง

ที่มา : ชาตรี ประกิตนนทกร. (2556). *คติลักษณะและการออกแบบวัดอรุณราชวราราม*.

หน้า 53.

3.1.2 พื้นที่บริเวณพระอุโบสถในปัจจุบัน ประกอบไปด้วย พระอุโบสถ ที่พระพุทธรูปยืนปางสมาธิ รัชกาลที่ 2 สมัยดำรงตำแหน่ง สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงอิศรสุนทร ได้ทรงเป็นแม่กองในการก่อสร้างพระอุโบสถหลังใหม่ขึ้น โดยให้หันหน้าไปทางทิศตะวันออก เช่นเดียวกับกลุ่มอาคารในส่วนพื้นที่พุทธาวาสส่วนที่หนึ่ง พระอุโบสถเป็นอาคารรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยกพื้นสูงมีเสาดวงรีรอบ หลังคาเป็นแบบปีกนกซ้อน 2 ชั้น หน้าบันออกแบบเป็นรูปเทวดายืนถือพระขรรค์อยู่ภายในปราสาท ประดับใบเสมาหินสลักพระอุโบสถ และที่ล้อมรอบพระอุโบสถอยู่ทั้ง 4 ทิศ คือ ระเบียงคด ที่มีหลังคาแบบจตุรมุขซ้อน 2 ชั้นเหนือประตู หน้าบันเป็นรูปพระนารายณ์ทรงครุฑ ตลอดแนวระเบียงประดิษฐานพระพุทธรูปปางมารวิชัย 120 องค์ นอกจากนี้ยังมี ถ้ำจินที่ทำได้ด้วยหิน ช้างหล่อโลหะ และตุ๊กตาหินรูปทหารจีนประดับอยู่โดยรอบระเบียง ส่วนที่ตั้งอยู่กึ่งกลางของของพระระเบียงด้านทิศตะวันออกคือ ซุ้มประตูยอดมงกุฎ ออกแบบเป็นประตูหลังคาจตุรมุขซ้อน 3 ชั้น มีเฉลียงโดยรอบ มียอดมงกุฎประดับด้วยกระเบื้องเคลือบสี ด้านข้างประตูมียักษ์ยืนเฝ้าอยู่ 2 ตน ยักษ์ด้านทิศเหนือ (สีขาว) คือ สหัชเดชะ ส่วนด้านทิศใต้ (สีเขียว) คือ ทศกัณฐ์ นอกจากนี้พื้นที่บริเวณพระอุโบสถในปัจจุบันยังมี ศาลานายก-นายเรือ และภูเขาจำลอง ตั้งอยู่ในพื้นที่อีกด้วย (ชาตรี ประกิตนนทกร, 2556)

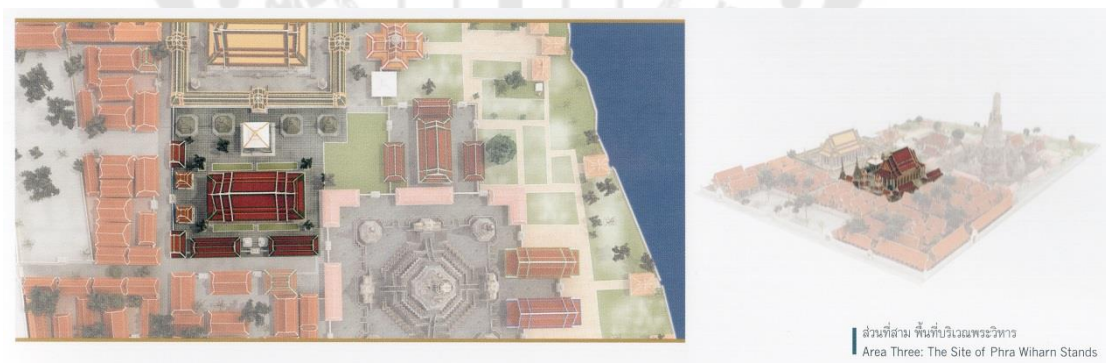

ภาพประกอบ 35 พื้นที่บริเวณพระอุโบสถในปัจจุบัน

ที่มา : ชาตรี ประทีปนทกร. (2556). *คติลักษณะและการออกแบบวัดอรุณราชวราราม*.

หน้า 62

3.1.3 พื้นที่บริเวณพระวิหารในปัจจุบัน นั้นประกอบไปด้วยกลุ่มอาคารหลายทั้งที่หันหน้าไปทางทิศตะวันออก ประกอบด้วย พระวิหาร ทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้าเป็นอาคารประธาน โดยพระวิหารล้อมรอบไปด้วยศาลารายพระวิหาร 4 หลัง พระเจดีย์ 2 องค์ หอระฆัง 2 หลัง ศาลาการเปรียญ ศาลาราย 3 หลัง มณฑปพระพุทธบาทจำลอง และพระเจดีย์ 4 องค์

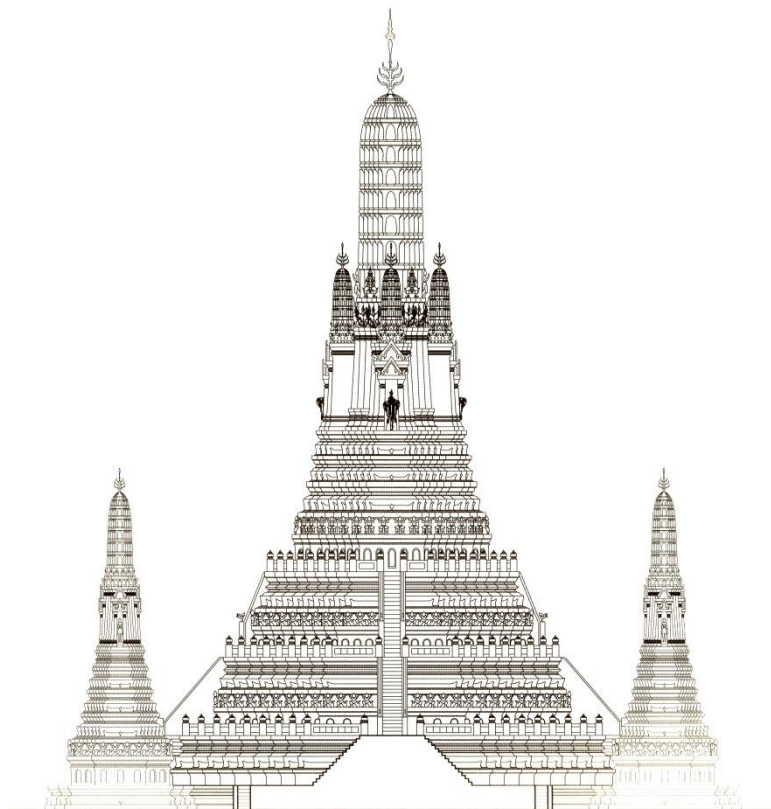

ภาพประกอบ 36 พื้นที่บริเวณพระวิหารในปัจจุบัน

ที่มา : ชาตรี ประทีปนทกร. (2556). *คติลักษณะและการออกแบบวัดอรุณราชวราราม*.

หน้า 67

3.2 ประวัติความเป็นมาของ พระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม

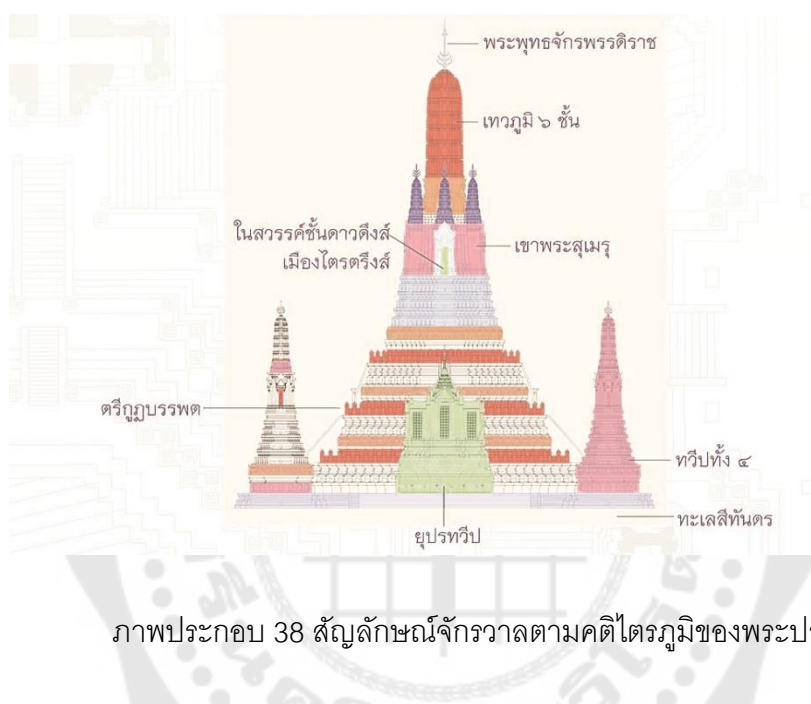
ภาพประกอบ 37 ภาพลายเส้นด้านข้างของ พระปรางค์

ที่มา : ศานติ ภักดีคำ; พีระพัฒน์ สำราญ; และ พัสตราภรณ์ แก่นพรม. (2554).

พัฒนาการพระปรางค์ในสยามประเทศ. หน้า 59

พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ 2 ได้ทรงมีพระราชศรัทธา ที่จะบูรณปฏิสังขรณ์ พระปรางค์ของวัดอรุณราชวราราม ขึ้นมาใหม่จากพระปรางค์องค์เดิมที่สูงเพียง 8 วา เพื่อหวังให้พระปรางค์องค์ใหม่เป็น "พระมหาธาตุสำหรับพระนคร" แต่รัชกาลที่ 2 ก็ทรงสวรรคตไปเสียก่อน พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 จึงได้โปรดเกล้าฯ ให้มีการบูรณปฏิสังขรณ์พระปรางค์ และวัดอรุณราชวรารามตามที่รัชกาลที่ 2 ได้ทรงตั้งพระทัยไว้ให้แล้วเสร็จ โดยได้ทรงเดินทางมาทอพระฤกษ์ด้วยพระองค์เอง ในวันศุกร์ เดือน 9 แรม 12 ค่ำ พ.ศ. 2385 นับตั้งแต่นั้นพระปรางค์ วัดอรุณราชวรารามก็ได้ดำรงสถานะพระมหาธาตุสำหรับพระนคร และกลายเป็นหนึ่งในสัญลักษณ์สำคัญของพระนคร

พระปรางค์ วัดอรุณราชวรารามนั้น ในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 ได้ถูกบูรณปฏิสังขรณ์ใหญ่ โดยการเสริมต่อเติมขนาดใหญ่มีความสูงและความใหญ่ จากเดิม กลายเป็นพระปรางค์ที่สูง 1 เส้น 13 วา 1 ศอก 1 คืบ กับ 1 นิ้ว ทั้งยังทรงหล่อยอดนภศูล ตามแบบโบราณ และโปรดเกล้าฯ ให้ช่างแกะสลักที่หล่อสำหรับถวายพระพุทธรูปทรงเครื่อง มาต่อเติม บนยอดนภศูลอีกชั้นหนึ่ง ซึ่งไม่เคยปรากฏมาก่อนในประวัติศาสตร์

ภาพประกอบ 38 สัญลักษณ์จักรวาลตามคติไตรภูมิของพระปรางค์

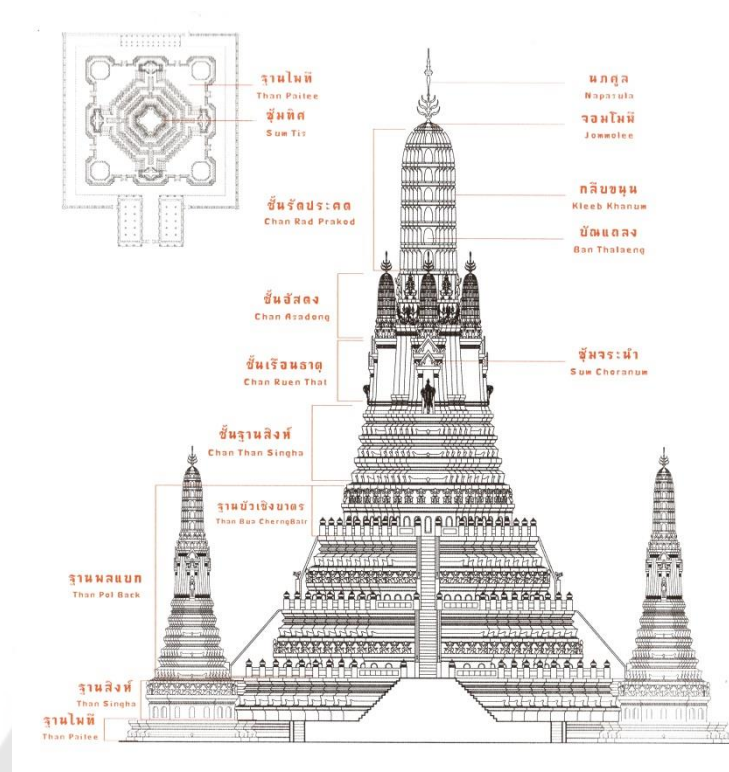
ที่มา : <http://www.finearts.go.th>

พระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม ประกอบด้วยกลุ่มปรางค์ 5 องค์ ที่ตั้งอยู่บนฐานไพทีเดียวกัน โดยกลุ่มปรางค์ 5 องค์เป็นกลุ่มปรางค์ที่มีการวาง ปรางค์ประธานอยู่ที่จุดศูนย์กลาง ล้อมรอบด้วยพระปรางค์บริวาร จำนวน 4 องค์ ตั้งอยู่ที่มุมทั้ง 4 เกิดเป็นหมู่ปรางค์ 5 องค์ เพื่อสะท้อนความหมายตามคติจักรวาล กลุ่มพระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม มีพระปรางค์ประธานตั้งอยู่ในตำแหน่งศูนย์กลาง มีพระปรางค์บริวารต้องอยู่ในแนวเฉียงทั้ง 4 มุม ล้อมรอบด้วยแนวกำแพงและซุ้มประตูทั้ง 4 ด้าน โดยมีการออกแบบวางผังเพื่อให้สัมพันธ์กับแนวแกนจากพระวิหารน้อย 2 หลังซึ่งตั้งขนานกัน และหันหน้าลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยาทั้งด้านหน้าวัด กลุ่มพระปรางค์ทั้งหมดก่ออิฐถือปูนประดับด้วยกระจกสี เครื่องเซรามิกส์ และกระเบื้องเคลือบนับพันๆ ชิ้น โดยเหตุผลที่มีการนำกระเบื้อง และเครื่องเซรามิกส์มาใช้เนื่องจากสมัยต้นรัตนโกสินทร์ ประเทศไทยได้ติดต่อค้าขายกับประเทศจีน ซึ่งการเรือทำให้มีเครื่องถ้วยเครื่องชาเซรามิกส์ชาวดัตช์ รัชกาลที่ 3 จึง

นำเศษกระเบื้องเศษชามเหล่านี้นมาประดับตกแต่งพระปรางค์ ซึ่งก่อเกิดเป็นเอกลักษณ์ของช่างสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 3 กระเบื้องเคลือบถูกนำมาประดับประกอบรวมกันให้เกิดเป็นลายดอกไม้ ใบไม้ และลายอื่นๆ กระเบื้องเคลือบสีที่ใช้ประดับเหล่านี้ บางแผ่นเป็นรูปลายที่ทำสำเร็จมาแล้ว บางชิ้นบางแผ่นเป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อยนำมาประกอบกันเข้าเป็นลาย บางลายใช้กระเบื้องเคลือบธรรมดา บางลายเป็นกระเบื้องเคลือบสลับเปลือกลอย และบางลายใช้จานชามของโบราณที่มีลวดลายงดงามเป็นของเก่าหายาก เช่น ชามเบญจรงค์ ขนาดเล็กบ้างใหญ่บ้าง ฯลฯ นำมาประดับสอดสลับ ประกอบกันเข้าไว้ ซึ่งเป็นเทคนิคงานช่างซึ่งพัฒนาขึ้นมาใช้กับการประดับตกแต่งพุทธสถาปัตยกรรมอย่างแพร่หลายในสมัยรัชกาลที่ 3 (ศานติ ภัคดีคำ, พัฒน์ สำราญ, และ พัสตราภรณ์ แก่นพรม, 2557)

พระปรางค์ วัดอรุณราชวรารามมีรูปทรงพระปรางค์แบบ "ทรงจอมแห" ซึ่งเป็นรูปทรงพระปรางค์ที่มีเส้นโครงรูปภายนอกอ่อนโค้ง เปรียบได้กับลักษณะการทิ้งน้ำหนักตัวของแหที่ถูกยกขึ้น รูปทรง "จอมแห" ได้ถูกนำมาใช้ในการออกแบบพระเจดีย์อเหลี่ยมตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลายสืบเนื่องมาจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ รูปทรง "จอมแห" ช่วยทำให้เกิดความรู้สึกสูงส่งและเบาลอย ซึ่งแตกต่างจากแนวคิดของรูปทรงพระปรางค์โดยทั่วไปที่ต้องการเน้นให้เกิดความรู้สึกหนักแน่นและมั่นคง พระปรางค์ ของวัดอรุณราชวราราม จึงได้รับการยอมรับโดยทั่วไปว่าเป็นพระปรางค์ที่มีความสง่างามที่สุดและเป็นพัฒนาการขั้นสูงสุดของพุทธปรางค์ในสยาม

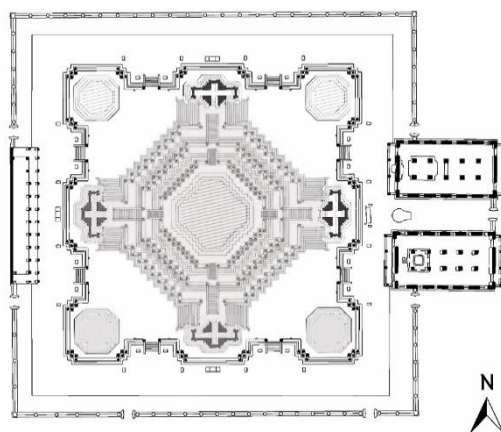
พระปรางค์องค์ใหญ่ตั้งอยู่ภายในรั้วล้อมทั้ง 4 ด้าน ตอนล่างเป็นกำแพงก่ออิฐถือปูนเตี้ยๆ ทาด้วยน้ำปูนสีขาว ตอนบนเป็น รั้วลูกกรงเหล็กทาสีแดง มีรูปครุฑจันทน์ อันเป็นพระบรมราชสัญลักษณ์ประจำพระองค์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ 2 ตอนล่างทางด้านตะวันตกหลังพระปรางค์ใหญ่นั้น มี เก๋งจีน หน้าบันและใต้เชิงชายประดับด้วยกระเบื้องเคลือบสี และภาพสีเทาเขียนเป็นรูปดอกไม้ ต้นไม้ และรูปสัตว์ต่างๆ แบบจีน ผงังของเก๋งจีนด้านในทาด้วยน้ำปูนสีขาว ซึ่งแต่เดิมนั้นเป็นภาพสีเกี่ยวกับนรก ในรัชกาล 5 โปรดให้ลบออกเสียเพราะทรงพิจารณาเห็นว่าไม่งาม (ชาติรี ประกิตนันทกร, 2556)

ภาพประกอบ 39 องค์ประกอบของพระปรางค์

ที่มา : ศานติ ภักดีคำ; พระพัฒน์ สําราย; และ พัสตราภรณ์ แก่นพรม. (2554).

พัฒนาการพระปรางค์ในสยามประเทศ. หน้า 52

ภาพประกอบ 40 แผนผังพระปรางค์

ที่มา : <http://www.finearts.go.th>

กลุ่มพระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม นั้นมีองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมดังต่อไปนี้

3.2.1 พระปรางค์ ส่วนฐาน

ภาพประกอบ 41 พระปรางค์ ส่วนฐาน

ที่มา : ชาตรี ประทีปนทกร. (2556). *คติลักษณะและการออกแบบวัดอรุณราชวราราม*.

หน้า 167

ประกอบด้วยฐานซ้อน 2 ชุด ทั้งหมด 4 ชั้น โดยชั้นล่างสุดออกแบบเป็นฐานสิงห์ในลักษณะเป็นฐานไพทีขนาดใหญ่ที่รองรับกลุ่มอาคารทั้งหมด 1 ชั้น มีบันไดขึ้นสู่ฐานไพที 8 แห่ง อยู่ระหว่างพระปรางค์บริวารและมณฑปทิศด้านละ 2 แห่ง รวม 4 ด้าน ถัดขึ้นมาเป็นฐานประทักษิณซ้อนกัน 3 ชั้น โดยฐานประทักษิณ ชั้นที่ 1 ทำเป็นชั้นฐานสิงห์ ด้านล่างของฐานสิงห์บัวลูกแก้วอกไก่ ทำเป็นรูปต้นไม้ประดับด้วยกระเบื้องเคลือบโดยรอบ สูงขึ้นไปเป็นฐานประทักษิณชั้นที่ 2 ออกแบบเป็นชั้นฐานสิงห์ตั้งเหนือ อยู่บนชั้นเชิงบาตรที่มีประติมากรรมรูป "ยักษ์แบก" 64 ตน แบกประดับอยู่โดยรอบ โดยส่วนล่างของฐานชั้นนี้จะทำเป็นช่องวงโค้ง ภายในประดับประติมากรรมนูนต่ำรูป "กนิรี" และ "กนิร" สลับกัน ถัดขึ้นไปจะเป็นฐานประทักษิณชั้นที่ 3 ซึ่งทำเป็นชั้นฐานสิงห์ตั้งอยู่บนชั้นเชิงบาตรที่มีประติมากรรมรูป "กระบี่แบก" 56 ตน แบกประดับโดยรอบ โดยส่วนฐานด้านล่างของชั้นนี้จะเจาะเป็นช่องวงโค้งเดียวกับฐานประทักษิณชั้นที่ 2 ภายในตั้งรูปกนิรสลับกนิรีโดยรอบ และบริเวณยอดมุมจะทำเป็นรูปแจกันดอกไม้

ภาพประกอบ 42 ประติมากรรม ยักษ์แบก

ที่มา : <http://www.creativevill.com/?p=2527>

ภาพประกอบ 43 ประติมากรรม กระปิแบก

ที่มา : <http://www.creativevill.com/?p=2527>

แต่เดิมการตีความในส่วนฐานดังกล่าวถูกเสนอว่าเป็นสัญลักษณ์ของเทวโลก (ชั้นเทวดาแบก) มนุษย์โลก (ชั้นกระปิแบก) และ นรกภูมิ (ชั้นยักษ์แบก) แต่เมื่อดูจากศิลปกรรมอื่นๆที่ประดับอยู่รอบบริเวณ ทำให้สามารถตีความในอีกแง่ได้ว่า บริเวณส่วนฐานของปราสาทประธานน่าจะหมายถึง ป่าหิมพานต์และสวรรค์ชั้นจาตุมหาราชามากกว่า เนื่องจากบริเวณเชิงเขาพระสุเมรุนั้น ประกอบด้วยฐานเขา 4 ชั้น ซึ่งสอดคล้องกับการออกแบบชั้นฐาน 4 ชั้น ของปราสาทพอดี นอกจากนี้ประติมากรรม ยักษ์แบก กระปิแบก และเทวดาแบก ทุกตนล้วนสวมศิราภรณ์มียอด เป็น “ยักษ์ยอด” และ “ลิงยอด” แบบหัวโขนทศกัณฐ์ และหัวโขนพาลี หรือสุครีพ โดยรูปยักษ์แบกสวมเกราะเป็นสายคาดที่หน้าอก รัดเกราะเป็นแผ่นโค้งแนบลำตัว ส่วนรูปเทวดาแบก

สวมเกราะที่ดูเหมือนเสื้อเสนาภฏ มีรูปหน้าขบคาบสายรัดเกราะที่หน้าอกและแขนรูปเหรา ขณะที่กระป๋องจะสวมสังวาลและทับทรวงไม่สวมเกราะ

ความแตกต่างข้างต้นอาจมองได้ว่าเป็นเรื่อง “ลำดับศักดิ์” ของสถาปัตยกรรมที่ต่างกัน หากใช้ประเด็นเรื่องศิราภรณ์เป็นตัวจำแนกก็พอมีเหตุผลไม่น้อยที่ยกษัตริย์และลิงยอที่มีศักดิ์สูง ควรแบกฐานปรางค์ประธานมากกว่ายักษ์ลิงและลิงโล้นที่มีศักดิ์ต่ำกว่า นับว่าเหมาะสมอยู่แล้วที่ควรแบกฐานปรางค์มุมนบิรารและมณฑปทิศ ดังนั้น “รูปยักษ์แบกสวมเกราะ” จึงแทนกุมภัณฑ์และยักษ์ซึ่งอยู่บนชานชั้นที่ 3 และ 4 ของเขาพระสุเมรุ และ “รูปเทวดาแบกสวมเกราะ” จึงแทนเทพยดาและคนธรรพ์บริวารของท้าวจตุมาหาราชทั้ง 4 องค์ บนชานชั้นที่ 5 ของเขาพระสุเมรุ อันเป็นชั้นสุดท้ายก่อนจะขึ้นไปถึงสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ที่ตั้งของสุทัศนมหานครของพระอินทร์ ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะการวางทัพป้องกันการบุกรุกของอสูร อันได้แก่ นาค ครุฑ กุมภัณฑ์ อสูร และเทวดา คนธรรพ์ ในชั้นจตุมาหาราชิกา เพื่อป้องกันการรุกรานของอสูร ตามที่ปรากฏในคัมภีร์ไตรโลกวิชัยยกถา ส่วนที่ 1 (ชาติปริทัศน์นทกร, 2556)

3.2.2 พระปรางค์ ส่วนเรือนธาตุ

ภาพประกอบ 44 พระปรางค์ ส่วนเรือนธาตุ

ที่มา : ชาติปริทัศน์นทกร. (2556). คติลักษณ์และการออกแบบวัดอรุณราชวราราม.

อยู่ในผังสี่เหลี่ยมย่อมุมไม้สิบสอง และที่ด้านทั้ง 4 ทิศ ถัดขึ้นมาเป็น ชุดฐานสิงห์ซ้อนกัน 3 ชั้น และฐานบัวลูกแก้วอกไก่ในผังย่อมุมไม้ยี่สิบหก ตั้งอยู่บนชั้นบัวเชิงบาตรอยู่ในผังสี่เหลี่ยมย่อมุมไม้ยี่สิบหก ประดับด้วยประติมากรรมรูป "เทวดาแบก" 52 ตน แบกประดับโดยรอบ ออกแบบเป็นซุ้มทรงบันแถลงที่มียอดปราศรัยขนาดเล็กประดับอยู่เหนือซุ้ม ภายในซุ้มประดิษฐานประติมากรรมรูป "พระอินทร์ทรงช้างเอราวัณ" รูปพระอินทร์ที่พระปรางค์องค์นี้ถือจักรซึ่งอาวุธของพระนารายณ์ จึงมีผู้เสนอว่า ประติมากรรมนี้อาจสื่อถึงเทพทั้งสองในเวลาเดียวกัน ประติมากรรมประดับอยู่ภายในช่องจะนำที่ประดับด้วยซุ้มลดสองชั้น โดยสัดส่วนของเรือนยอดนั้นเอนเข้าหาจุดศูนย์กลางเล็กน้อย

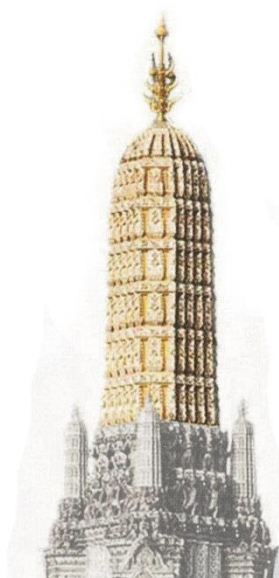
พระปรางค์ ส่วนเรือนธาตุ และประติมากรรมรูปพระอินทร์ทรงช้างเอราวัณ สามารถตีความได้จากความสอดคล้องกับ "คติพระอินทร์" ตามไตรภูมิโลกวิจรณ์ ได้ว่าเป็นสัญลักษณ์ของสวรรค์ชั้นดาวดึงส์และ "วิมานไพชยนต์" อันเป็นที่ประทับของพระอินทร์

ภาพประกอบ 45 ประติมากรรม เทวดาแบก

ที่มา : <http://www.creativevill.com/?p=2527>

3.2.3 พระปรางค์ ส่วนยอด

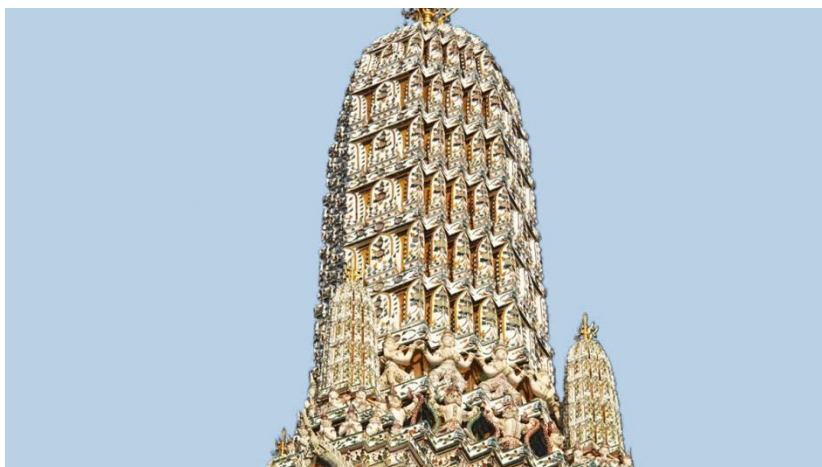

ภาพประกอบ 46 พระปรางค์ ส่วนยอด

ที่มา : ชาตรี ประทีปนทกร. (2556). *คติลักษณะและการออกแบบวัดอรุณราชวราราม*.

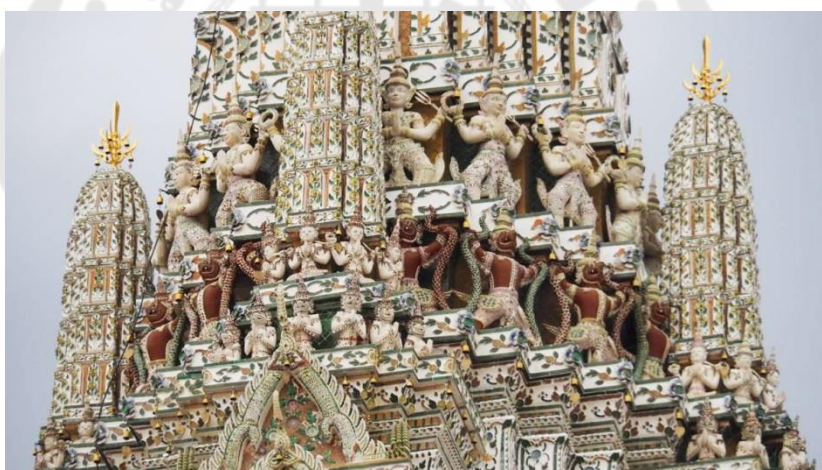
หน้า 161

พระปรางค์ ส่วนยอด อยู่ในผังสี่เหลี่ยมย่อมุมไม้ยี่สิบ ประกอบด้วยชั้นอัฐอง 2 ชั้น ในชั้นแรกจะประดับด้วยประติมากรรม 16 องค์ คือ “ครุฑยุดนาค” ในชั้นที่ 2 และประติมากรรมรูป “พระนารายณ์ 4 กร” สองกรประนม อีกสองกรถืออาวุธ ข้างขวาเป็นจักร ข้างซ้ายเป็นตรีศูล นอกจากนั้นในบริเวณที่ตรงกับยอดพระปรางค์เล็ก จะประดับประติมากรรมรูปครุฑและพระนารายณ์ในท่ายืนพนมมือ ถัดขึ้นมาเป็นชั้นรัดประคดจำนวน 7 ชั้น แต่ละชั้นประกอบด้วยบันแถลงที่กึ่งกลางด้านและกลีบขนุนทุกย่อมุม และรวบไปบรรจบกันที่จอมโมฬี ซึ่งรองรับนาคูศที่ยอดบนสุด ซึ่งรูปแบบที่ใช้จะเรียกว่า “ทรงจอมแห” ซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์ของพระปรางค์วัดอรุณราชวราราม และที่ยอดบนสุดเห็นนาคูศถูกประดิษฐานพระมงกุฎ ซึ่งไม่เคยมีมาก่อนในประวัติการสร้างพระปรางค์ในประเทศไทย โดย นาคูศ คือส่วนยอดปลายสุดของพระปรางค์ ทำด้วยโลหะหล่อเป็นรูป 4 แฉก คล้ายปลายดาบ ต่อซ้อนกัน 3 ชั้น ระหว่างกลางแทรกด้วยแกนคล้ายปลายหอก

ภาพประกอบ 47 ส่วนล่างของยอดปรางค์

ที่มา : <https://news.voicetv.co.th/thailand/515971.html>

ภาพประกอบ 48 ประติมากรรมส่วนล่างของยอดปรางค์

ที่มา : <https://news.voicetv.co.th/thailand/522931.html>

พระมหามงกุฎ ที่อยู่เหนือยอดนภศูล ตามประวัติกล่าวว่า พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 โปรดให้นำมงกุฎที่หล่อเอาไว้สำหรับพระพุทธรูปทรงเครื่อง ที่เป็นพระประธานวัดนางนองมาประดิษฐานเอาไว้เหนือยอดพระปรางค์แทน สามารถตีความได้ถึง ยอดของวิมานไพฑูรย์เหนือเขาพระสุเมรุ ศูนย์กลางของจักรวาล แต่ก็มีข้อสันนิษฐานอื่นว่า รัชกาลที่ 3 มีพระราชประสงค์ที่จะให้คนทั้งหลายเห็นเป็นนิมิตว่าสมเด็จพระเจ้าฟ้ามงกุฎ หรือ

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 4 ซึ่งขณะนั้นยังทรงผนวชอยู่ จะเป็นยอดของ
บ้านเมืองหรือก็คือกษัตริย์องค์ต่อไป

ภาพประกอบ 49 นาคูล

ที่มา : ชาตรี ประกิตนันทกร. (2556). *คติลักษณ์และการออกแบบวัดอรุณราชวราราม*.

หน้า 161

ภาพประกอบ 50 พระมหามงกุฎยอดปรางค์

ที่มา : <http://www.manager.co.th/QOL/viewnews.aspx?NewsID=9580000112764>

3.2.4 พระปรางค์บิวาร

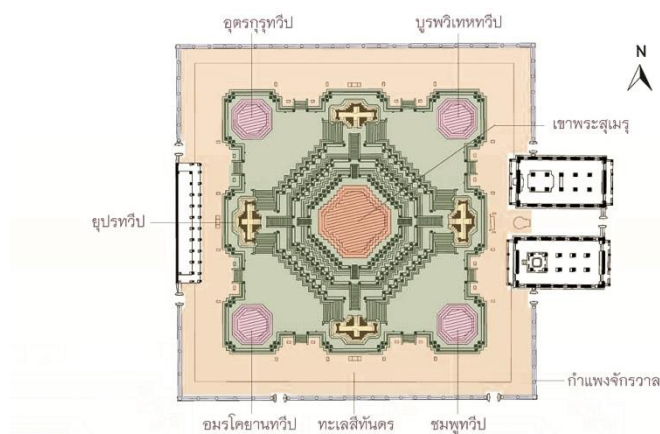

ภาพประกอบ 51 แผนผัง พระปรางค์บิวาร

ที่มา : ชาตรี ประทีปนทกร. (2556). *คติลักษณะและการออกแบบวัดอรุณราชวราราม*.

หน้า 170

พระปรางค์บิวาร เป็นพระปรางค์ที่ตั้งอยู่ 4 ทิศ ได้แก่ ทิศ ตะวันออกเฉียงเหนือ ทิศตะวันออกเฉียงใต้ ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ และทิศตะวันตกเฉียงใต้ เป็นพระปรางค์ขนาดเล็ก ตั้งอยู่บนฐานไพทีมีลักษณะทางสถาปัตยกรรมคล้ายคลึงกับปรางค์ประธาน โดยส่วนฐานประดับประติมากรรมนูนต่ำรูป “กนิฐี” และ “กนิฐนร” ถัดขึ้นมาเป็นเชิงบาตรประดับประติมากรรมรูป “ยักษ์แบก” สลับ “กระบี่แบก” รองรับชุดฐานสิงห์ 3 ฐาน และฐานบัวลูกแก้ว ออกไก่ ส่วนเรือนฐานทั้ง 4 ทิศ ทำเป็นซุ้มทรงบันแถลง ภายในซุ้มประดิษฐานประติมากรรมรูป “เทวดาทรงม้า” โดยส่วนยอดปรางค์ทำเป็นชั้นอัสดง 2 ชั้น ในชั้นแรกประดับประติมากรรมรูป “ครุฑแบก” ในชั้นที่ 2 ประดับประติมากรรม “เทพพนม” ถัดขึ้นมาเป็นชั้นรัดประคดจำนวน 7 ชั้น ยอดปรางค์ประดับกลีบนูนและนาคเศ

ภาพประกอบ 52 สัญลักษณ์จักรวาลตามคติไตรภูมิของปรางค์บวร

ที่มา : <http://www.finearts.go.th>

ปรางค์ทิศ 4 องค์ อาจหมายถึงทวีปทั้ง 4 ทวีปตามไตรภูมิ ได้แก่ บูรพาเทวทวีป ชมพูทวีป อัมรโคยานทวีป และอุตรกุรุทวีป และประติมากรรมรูปเทวดาทรงม้า ภายในซุ้มคูหาของปรางค์ทิศ สามารถตีความได้ถึง พระอาทิตย์ พระจันทร์ หรือ พระพาย ที่โคจรรอบจักรวาล ส่วนฐานของพระปรางค์นั้น ประดับด้วยประติมากรรมรูปสัตว์หิมพานต์ต่างๆ เช่น กิन्नร กิन्नรี หงส์ ครุฑ และนาค ส่วนฐานสิงห์หมายถึง เทวบัลลังก์ แต่มีอีกแนวคิดหนึ่ง คือ ปรางค์บวรทั้ง 4 นั้นน่าจะหมายถึง “เขาสัตตบริภณ” ที่อยู่ล้อมรอบเขาพระสุเมรุ เนื่องจากประติมากรรมต่างๆ ที่ประดับอยู่โดยรอบปรางค์บวรนั้นสามารถตีความได้ถึงป่าหิมพานต์ ดังนั้นปรางค์บวรน่าจะหมายถึง เขาสัตตบริภณมากกว่าจะเป็นทวีปทั้ง 4 ซึ่งจะทำให้สอดคล้องกับประติมากรรมรูปเทวดาทรงม้า ที่จะสามารถตีความถึง “พระเจ้าจักรพรรดิราช” ที่เสด็จทรงม้า ปราบทุกทิศทั่วจักรวาลนั่นเอง (ชาติรี ประกิตนันทกร, 2556)

3.2.5 มณฑปทิศ

ภาพประกอบ 53 มณฑปทิศ

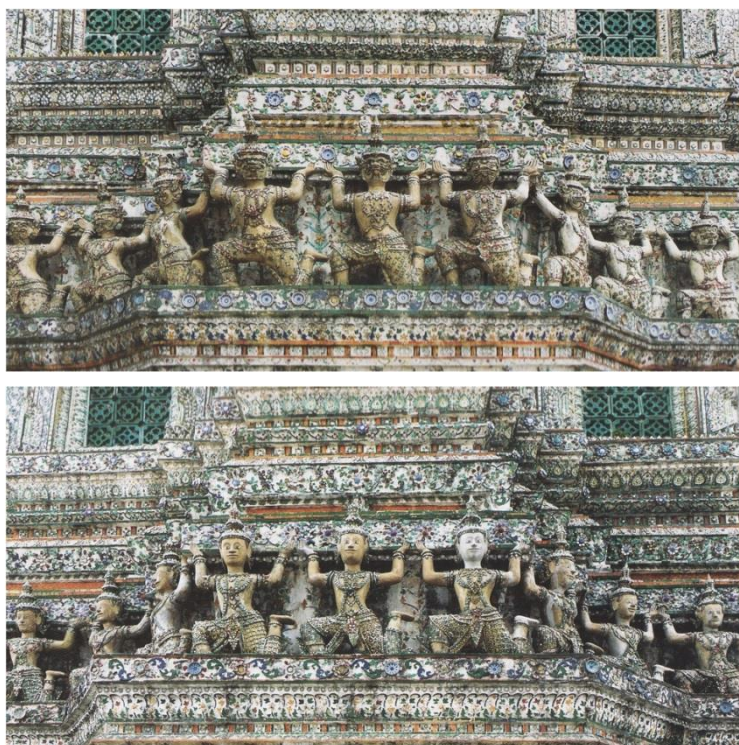
ที่มา : ชาตรี ประทีปนันทกร. (2556). *คติลักษณะและการออกแบบวัดอรุณราชวราราม*.

หน้า 175

มณฑปทิศ มีอยู่ 4 ทิศ ตั้งอยู่บนฐานประทักษิณชั้นที่ 2 ออกแบบเป็นมณฑปจัตุรมุข ยอดเจดีย์ประดับกระเบื้องเคลือบทั้งองค์ ประดับประติมากรรมยักษ์ หรือกุมภัณฑ์แบกและประติมากรรมเทวดา หรือคนธรรพ์แบก ภายในมณฑปมีแท่นประดิษฐานพระพุทธรูปตอนประสูติ ตรัสรู้ ปฐมเทศนา และปรินิพพาน ซึ่งนำมาประดิษฐานใหม่ในสมัย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 โดยมีมณฑปทิศเหนือ ประดิษฐานพระพุทธรูปปางประสูติ ทำเป็นรูปพระนางสิริมหามายา พุทธมารดาทรงยืนเหนี่ยวกิ่งไม้รัง มณฑปทิศตะวันออก ประดิษฐานพระพุทธรูปปางตรัสรู้ มีพระพุทธรูปปางปรกอยู่กลาง และพระพุทธรูปปางมารวิชัยขนาด 2 ข้างอยู่ได้ร่วมโพธิ์ร่มไทร มณฑปทิศใต้ ประดิษฐานพระพุทธรูปปางปฐมเทศนา มีพระปัญญาวัคคีย์ 5 องค์ นั่งพนมมืออยู่เบื้องพระพักตร์ และมณฑปทิศตะวันตก ประดิษฐานพระพุทธรูปปางดับขันธปรินิพพาน มีพระพุทธรูปปางไสยาสน์อยู่เหนือแท่นบรรทมใต้ต้นรังคู่ และมีพระภิกษุพุทธสาวกอยู่เบื้องพระปฐมฐาน

มณฑปทิศ ออกแบบเป็นอาคารจตุรมุขทรงปราสาทยอดมณฑป ซึ่งรูปแบบสถาปัตยกรรมดังกล่าว เป็นลักษณะที่สื่อถึง "ปราสาท" หรือ "วิมาน" จึงสามารถตีความได้ว่าเป็น "วิมานของท้าวจตุโลกบาล" ซึ่งเป็นเทวดาที่ดูแลรักษาโลกสวรรค์และโลกมนุษย์ทั้ง 4 ทิศ ได้แก่ "ท้าวธตรฐ" เจ้าแห่งคนธรรพ์ ผู้เป็นเทวดาผู้รักษาทิศตะวันออก "ท้าววิรูปักษ์" เจ้าแห่งนาค ผู้เป็นเทวดาผู้รักษาทิศตะวันตก "ท้าวกุเวร" หรือ "ท้าวเวสสุวรรณ" เจ้าแห่งยักษ์ ผู้เป็นยักษ์ผู้รักษาทิศเหนือ และ "ท้าววิรุฬหก" เจ้าแห่งกุมภภณท์ ผู้เป็นยักษ์ผู้รักษาทิศใต้ (ชาติวี ประกิตนันทกร, 2556)

พลแบบฐานปรางค์มูมบริวารและมณฑป ยกเว้นรูปเทวดาแบกซึ่งต้องสวมศิราภรณ์มียอดอยู่แล้ว รูปยักษ์แบกและกระบี่แบก ล้วนเป็น "ยักษ์โล้น" และ "ลิงโล้น" แบบหัวइन กุมภภณท์และหนูมาน ทั้งยักษ์แบก กระบี่แบก และเทวดาแบก ล้วนไม่สวมเกราะ มีเพียงสังวาลโค้ง สังวาลไขว้ และทับทรวงประดับไว้ (เพ็ญห้องเรียนประวัติศาสตร์ศิลป์, 2560)

ภาพประกอบ 54 ประติมากรรมยักษ์ หรือกุมภภณท์แบก

ที่มา : ชาติวี ประกิตนันทกร. (2556). *คติลักษณะและการออกแบบวัดอรุณราชวราราม*.

กล่าวโดยสรุปวัดอรุณราชวรารามราชวรมหาวิหาร ถือว่าเป็นวัดคู่บ้านคู่เมืองของเมืองไทยนับตั้งแต่สมัยอยุธยาจนยุครัตนโกสินทร์ และแม้จะเป็นวัดประจำ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ 2 แต่การบูรณปฏิสังขรณ์ในสมัย รัชกาลที่ 2 และ รัชกาลที่ 3 นั้น ได้ส่งผลให้ตัววัดอรุณราชวรารามราชวรมหาวิหาร และพระปรางค์ กลายเป็นสถาปัตยกรรมที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นทั้งในด้านของสถาปัตยกรรมและประติมากรรมในแบบที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนในประวัติศาสตร์ โดยสามารถสรุปออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

ด้านโครงสร้างสถาปัตยกรรมของ พระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม นั้น เป็นการผสมผสานสถาปัตยกรรมหลายชนิดเข้าด้วยกัน โดยมีจุดเด่นคือ โครงสร้างของพระปรางค์ที่มีการไล่ระดับย่อมุมลดชั้นขึ้นไปในแต่ละชั้น และลักษณะรูปทรง “จอมแห” การออกแบบส่วนใหญ่เน้นความสมมาตร และแฝงความหมายของคติจักรวาลตามไตรภูมิโลกวินิจฉัย

ด้านประติมากรรมของ พระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม นั้น เน้นการแฝงความหมายของคติจักรวาลตามไตรภูมิโลกวินิจฉัย แต่สิ่งที่โดดเด่นที่สุดคือ การใช้กระจกลี เครื่องเซรามิกส์ และกระเบื้องเคลือบนับพันชิ้น นำมาประกอบรวมกันให้เกิดเป็นลวดลายต่างๆ เช่น ดอกไม้ ใบไม้ ซึ่งการผสมผสานระหว่างลวดลายไทยและลวดลายจีน ซึ่งลวดลายเหล่านี้สื่อถึงพืชพรรณใน “ป่าหิมพานต์” ที่ตั้งอยู่บนเชิงเขาพระสุเมรุนั่นเอง ลวดลายส่วนใหญ่เป็นการออกแบบที่เน้นความสมมาตรและมีการจัดองค์ประกอบที่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย เน้นใช้โทนสีที่สดใสและมีความหลากหลาย

4. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการออกแบบ

4.1 เทรนด์การออกแบบปี 2020

SACICT
CRAFT
TREND
2020

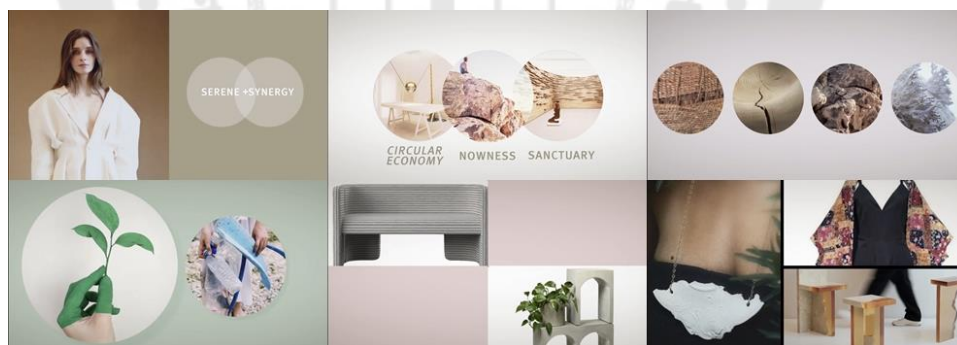
from
Root
to
ROUTE

ภาพประกอบ 55 SACICT Craft Trend 2020 : Frome Root to Route

ที่มา : <https://www.facebook.com/rangbundanthai/videos/1297347187080251/>

ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ หรือ SACICT (2562) ได้ให้ข้อมูลไว้ว่า เมื่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบันส่งผลกระทบต่อผู้คนในปี 2020 จึงทำให้เกิดกลุ่มผู้บริโภคแห่งอนาคต 4 กลุ่ม ได้แก่ SERENERGY (Serene+Synergy) คือ ผู้ที่ปรับตัวเข้าธรรมชาติ เพื่อสร้างความสมดุลให้ชีวิต, UTOPIONEER (Utopia+Pioneer) คือ ผู้ที่เรียนรู้และทดลองกับเทคโนโลยี, ANTI-BORING (Anti+Boring) คือ ผู้ที่ใช้ชีวิตอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ เปี่ยมจินตนาการ และกลุ่มสุดท้าย PRECIDEALIST (Precious+Idealist) คือ ผู้นำที่มีอุดมการณ์อันแรงกล้า นำหลงใหลลึกซึ้ง สนใจรากและที่มา และจากคนทั้ง 4 กลุ่มที่มีความคิด ทศนคติ และการให้คุณค่าในเรื่องราวที่แตกต่างกันไป ส่งผลให้เกิดทิศทางการออกแบบ 4 ทิศทาง ดังต่อไปนี้

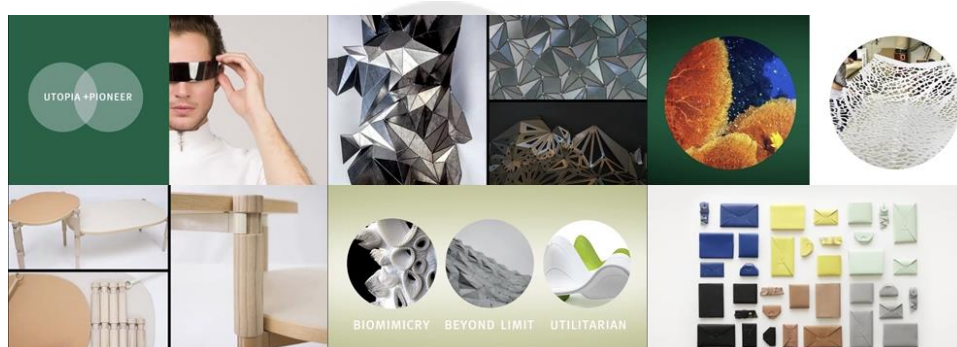
4.1.1 True Value คือแนวโน้มการออกแบบที่นำไปสู่การตระหนักในคุณค่าแท้ของชีวิต ทั้งความเรียบง่ายที่นำไปสู่ความสงบ มีสติ รู้ทันปัจจุบัน เน้นความสวยงามที่มีความเรียบง่าย ให้ความสงบจากภายใน การเคารพเนื้อแท้ของวัสดุ และการชื่นชมความไม่สมบูรณ์แบบของผิวสัมผัส อันนำไปสู่การเข้าถึงและเข้าใจธรรมชาติ การให้คุณค่าของความยั่งยืนที่เป็นจิตสำนึกร่วมสมัย ให้ความสำคัญกับการนำวัสดุที่ไม่มีค่า มาใช้ให้เกิดประโยชน์ คำนึงถึงความยั่งยืนของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ภาพประกอบ 56 ทิศทางการออกแบบ True Value

ที่มา : ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ

4.1.2 Technical Craft คือแนวโน้มการออกแบบที่ผสมผสานเอาความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และนวัตกรรมแห่งอนาคตมาเพื่อบุกเบิกสร้างสรรค์งานหัตถศิลป์วิถีใหม่ ทั้งการออกแบบลวดลายและรูปแบบ ด้วยการคำนวณทางคณิตศาสตร์ที่ซับซ้อนอย่างแม่นยำด้วยระบบคอมพิวเตอร์ล้ำสมัย และนำเทคโนโลยีมาช่วยในการทำงานหัตถศิลป์ จากการทำงานที่พยายามจะเลียนแบบหรือเอาชนะธรรมชาติ และการอยู่ร่วมกันกับธรรมชาติในรูปแบบที่ทันสมัย ในการใช้เทคโนโลยีช่วยรังสรรค์ ทุกองค์ประกอบต้องสอดคล้องกับความต้องการด้านประโยชน์ใช้สอยที่เป็นโจทย์หลัก

ภาพประกอบ 57 ทิศทางการออกแบบ Technical Craft

ที่มา : ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ

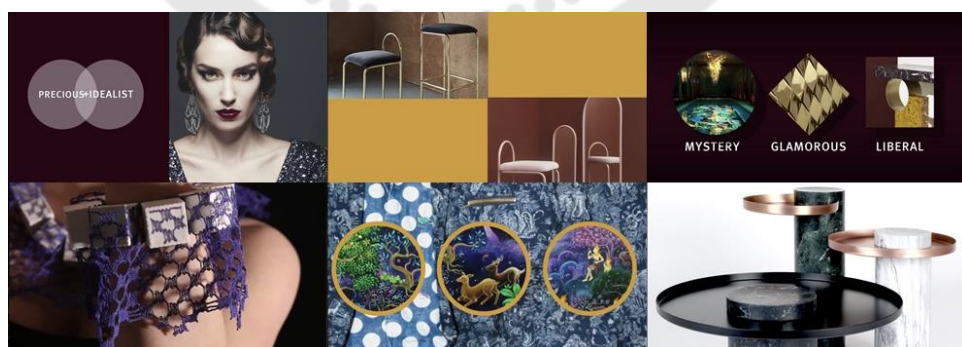
4.1.3 Happiness Play คือแนวโน้มการออกแบบที่นำเสนอด้วยความอิสระนอกกรอบ นำเสนอเทคนิคและวิธีการใหม่ๆ ด้วยอารมณ์สนุกสนาน สดใส มองโลกในแง่ดี การออกแบบล้วนเปี่ยมไปด้วยจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ที่อยากจะทดลองให้ได้สิ่งแปลกใหม่ มีความกล้าที่จะคิดค้นรูปทรงที่แปลกตา ทั้งแนวคิดการสร้างภาพฝันเกิน จินตนาการและเหนือจริง ที่เล่นสนุกกับการทดลองใช้สีเส้นและแสงรุ่ง ใช้ลวดลายเส้นสายซ้ำๆ ที่ดูตื่นตาดูเคลื่อนไหว รวมถึงการประสานเอาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย นำเสนอวิธีการใหม่ๆ ที่แตกต่างล้ำสมัย ไม่น่าเบื่อ สีเส้นที่ดูสดใสสะดุดตา

ภาพประกอบ 58 ทิศทางการออกแบบ Happiness Play

ที่มา : ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ

4.1.4 Heritage Fusion คือแนวโน้มการออกแบบที่ใช้ความเข้าใจที่ลึกซึ้งในประวัติศาสตร์ทางศิลปะอันทรงคุณค่า ผ่านการนำเสนอด้วยการออกแบบที่ร่วมสมัย ให้ความสำคัญในเรื่องราวและรากเหง้าของที่มา หลอมรวมรากทางศิลปะอันล้ำค่า เพื่อนำมาสร้างสรรค์ความหรรหยานิยามใหม่ที่สะท้อนอุดมการณ์อันเชื่อมั่น การผสมผสานเรื่องราวความลึกซึ้งและความสวยงามของธรรมชาติที่ดูเข้าถึงได้ยาก แสดงความเป็นอัตลักษณ์มีบุคลิกลักษณะเฉพาะ ที่ทำให้ดูมีความพิเศษมากขึ้น การนำเสนอความสมบูรณ์แบบผ่านทางวัสดุ เส้นสาย ลวดลาย และสัดส่วน ที่มาจากรูปทรงเรขาคณิต แผงความหรรหยาในทุกองค์ประกอบสร้างเอกลักษณ์ทางโครงสร้างที่เข้มแข็ง ความเชื่อมั่นและความสง่างามที่เหนือกาลเวลา

ภาพประกอบ 59 ทิศทางการออกแบบ Heritage Fusion

ที่มา : ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ

4.2 พฤติกรรมของผู้บริโภค

ผู้บริโภคแต่ละคนมีความแตกต่างกันในด้านต่างๆ ซึ่งมีผลมาจากความแตกต่างกันของลักษณะทางกายภาพและสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคล ทำให้การตัดสินใจซื้อของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน ดังนั้นนักการตลาดจึงจำเป็นต้องศึกษาถึงปัจจัยต่างๆ ที่จะมีผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคอย่างเหมาะสม โดยสามารถแบ่งปัจจัยที่จะมีผลต่อพฤติกรรมของผู้บริโภค ออกเป็น 2 รูปแบบ คือ ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก

4.2.1 ปัจจัยภายใน (Internal Factors) เป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นจากตัวบุคคล ในด้านความคิดและการแสดงออก ซึ่งมีพื้นฐานมาจากสภาพแวดล้อมต่างๆ โดยที่ปัจจัยภายในประกอบด้วยองค์ประกอบต่างๆ เช่น

4.2.1.1 ความจำเป็น (Needs) ความต้องการ (Wants) และความปรารถนา (Desires) ความจำเป็น ความต้องการ และความปรารถนา เป็นคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน และสามารถใช้แทนกันได้ โดยที่ความต้องการสิ่งหนึ่งสิ่งใดของบุคคลจะเป็นจุดเริ่มต้นของความต้องการในการใช้สินค้าหรือบริการ คือ เมื่อเกิดความจำเป็นหรือความต้องการไม่ว่าในด้านร่างกายหรือจิตใจคนบุคคลก็จะหาทางที่จะสนอง ความจำเป็นหรือความต้องการนั้นๆ ซึ่งความต้องการของมนุษย์ ความต้องการของผู้บริโภคนั้นเป็นเกณฑ์สำหรับการตลาดยุคใหม่ และเป็นปัจจัยสำคัญของแนวความคิดทางการตลาด (Market Concepts)

4.2.1.2 แรงจูงใจ (Motive) เมื่อบุคคลเกิดปัญหาทางกายหรือในจิตใจขึ้น และปัญหานั้นค่อยๆ ขยายตัวหรือเกิดความรุนแรงยิ่งขึ้น ก็เกิดแรงจูงใจในการพยายามที่จะแก้ไขปัญหานั้น จึงเป็นเรื่องที่สำคัญที่เราต้องศึกษาถึงความต้องการและความคิดของผู้บริโภค เพื่อที่จะสร้างแรงจูงใจในการซื้อสินค้าหรือบริการแก่ผู้บริโภค

4.2.1.3 บุคลิกภาพ (Personality) เป็นลักษณะนิสัยโดยรวมของบุคคลที่พัฒนาขึ้นมาจากความคิด ความเชื่อ อุปนิสัย และสิ่งจูงใจต่างๆ ซึ่งมีผลต่อการกำหนดรูปแบบในการตอบสนอง (Reaction) ของแต่ละบุคคลแตกต่างกัน

4.2.1.4 ทศนคติ (Attitude) เป็นการประเมินความรู้สึกหรือความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคล โดยทัศนคติจะมีผลต่อพฤติกรรมต่างๆ ของบุคคล ดังนั้นเมื่อเราต้องการให้บุคคลใดๆ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจึงจะต้องพยายามที่จะเปลี่ยนทัศนคติของเขาเสียก่อน แต่ในความเป็นจริงทัศนคตินั้นเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ยากเนื่องจากเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นในจิตใจ ดังนั้นการปรับตัวให้เข้ากับพฤติกรรมของผู้บริโภคนั้นย่อมทำได้ง่ายกว่าการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้บริโภคนั่นเอง

4.2.2 ปัจจัยภายนอก (External Factors) เป็นปัจจัยที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวบุคคล ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อความคิดและพฤติกรรมของผู้บริโภค โดยปัจจัยภายนอกสามารถแบ่งออกเป็นองค์ประกอบต่างๆ ได้ดังนี้

4.2.2.1 สภาพเศรษฐกิจ (Economy) เป็นสิ่งที่กำหนดอำนาจซื้อของผู้บริโภค (Purchasing Power) ทั้งในรูปของตัวเงินและปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง

4.2.2.2 ครอบครัว (Family) การเลี้ยงดูในสภาพครอบครัวที่แตกต่างกัน ส่งผลให้บุคคลมีความแตกต่างกัน เช่น การตอบสนองต่อความต้องการผลิตภัณฑ์ของบุคคลจะได้รับอิทธิพลจากครอบครัว ซึ่งครอบครัวจะมีผลต่อพฤติกรรมบุคคลได้สูงกว่าสถาบันอื่นๆ เนื่องจากบุคคลจะใช้ชีวิตในวัยเด็ก ซึ่งเป็นวัยซึมซับและเรียนรู้ ทักษะ (Habbit) อันจะก่อให้เกิดเป็นนิสัยประจำของบุคคลไปตลอดชีวิตนั่นเอง

4.2.2.3 สังคม (Social) กลุ่มสังคมนรอบรอบตัวบุคคลมีผลต่อการปรับพฤติกรรมของบุคคลให้เป็นในทิศทางเดียวกันของสังคม เพื่อการยอมรับก็เป็นส่วนหนึ่งของสังคม หรือที่เรียกว่า กระบวนการการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) ที่ประกอบไปด้วย รูปแบบการดำรงชีวิต (Lifestyles), ค่านิยมของสังคม (Social Values) และความเชื่อ (Belives) ทำให้นักการตลาดต้องศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลของสังคมที่มีต่อการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ โดยเฉพาะ บรรทัดฐาน (Norms) ที่สังคมกำหนด

4.2.2.4 วัฒนธรรม (Culture) เป็นวิธีการดำเนินชีวิตที่สังคมเชื่อถือเป็นสิ่งดำรงและยอมรับปฏิบัติกันมา เพื่อให้สังคมดำเนินและมีพัฒนาการไปได้ด้วยดี บุคคลในสังคมเดียวกันจึงต้องยึดถือและปฏิบัติตามวัฒนธรรมเพื่อการอยู่รอดเป็นส่วนหนึ่งของสังคม โดยวัฒนธรรมเป็นกลุ่มของค่านิยมพื้นฐานซึ่งเรียนรู้ได้จากการเป็นสมาชิกของสังคมในครอบครัว ชุมชนและในสังคม จนกลายเป็นรูปแบบวิถีทางในการดำเนินชีวิต ที่คนส่วนใหญ่ในสังคมยอมรับ เช่น ค่านิยมการแสดงออก ค่านิยมในการใช้วัตถุหรือสิ่งของ หรือแม้กระทั่งวิถีคิดก็ถือเป็นวัฒนธรรมเช่นเดียวกัน

4.2.2.5 การติดต่อธุรกิจ (Business Contact) เป็นโอกาสที่ผู้บริโภคจะได้พบเห็นสินค้าหรือบริการนั้นๆ ซึ่งสินค้าตัวใดที่ผู้บริโภคได้รู้จักและพบเห็นบ่อยๆ ก็เกิดความคุ้นเคย ซึ่งทำให้ผู้บริโภคเกิดความไว้วางใจและมีความยินดีที่จะใช้สินค้านั้น ดังนั้นธุรกิจจึงควรเน้นในเรื่องของการทำให้เกิดการพบเห็นในตลาดสินค้า การนำสินค้าเข้าไปให้ผู้บริโภคได้พบเห็น รู้จัก สัมผัส ได้ยิน และได้ฟังด้วยความถี่สูง ก็จะทำให้ผู้บริโภคมีการเปิดรับ (Exposure) หรือตอบรับในสินค้ามากยิ่งขึ้น ตามหลักจิตวิทยาที่มีอยู่ว่าความคุ้นเคยนั้นก่อให้เกิดความรัก

4.2.2.6 สภาพแวดล้อม (Environment) การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทั่วไป เช่น ความแปรปรวนของสภาพอากาศ การขาดแคลนแหล่งน้ำเหลือเชื่อ การเปลี่ยนแปลงที่เก่าแก่มากขึ้นนี้ส่งผลให้การตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงด้วยเช่นกัน ยกตัวอย่าง เช่น การเปลี่ยนแปลงกะทันหันของสภาพอากาศทำให้ผู้บริโภคตัดสินใจซื้อเครื่องกันหนาวได้เร็วและง่ายขึ้น เป็นต้น (จิตยาพร เสมอใจ และ มัทนียา สมมิ, 2546)

กล่าวโดยสรุปเราจะเห็นว่าปัจจัยแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้บริโภคอย่างมีนัยยะสำคัญ องค์ประกอบแต่ละส่วนล้วนมีความรุนแรงและส่งผลกระทบต่อผู้บริโภคในมิติที่แตกต่างกัน เพราะฉะนั้น จึงต้องตรวจสอบและวิเคราะห์ผลกระทบที่มีต่อพฤติกรรมของผู้บริโภค เพื่อให้สามารถ ออกแบบรูปแบบเครื่องประดับที่มีความชัดเจนและตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภคให้ได้มากที่สุด

4.3 กลุ่มเป้าหมายหลัก

ทฤษฎีเจเนอเรชั่น เป็นทฤษฎีที่ใช้อธิบายความแตกต่างของคนต่างรุ่น ที่คิดค้นโดย คาร์ล มัมนน์ไฮม์ (Karl Mannheim) นักสังคมศาสตร์ชาวฮังการี จากการศึกษาพิมพ์ผลงานชื่อ The Problem of Generations ในปี ค.ศ. 1923 มัมนน์ไฮม์นั้นแบ่งเจเนอเรชั่นออกตามช่วงปีเกิด และในปัจจุบันเจเนอเรชั่นหลักของโลก ถูกจัดออกเป็น 4 กลุ่มตามช่วงปีเกิด คือ ซิลেন্টเจเนอเรชั่น (Silent Generation), เบบี้บูมเมอร์ (Baby Boomer Generation), เจเนอเรชั่น X (Generation X) และ เจเนอเรชั่น Y (Generation Y) โดยในปัจจุบันประชากรโลกประกอบด้วยเจเนอเรชั่นสูงสุด ร้อยละ 39 ตามด้วยเจเนอเรชั่นที่ ร้อยละ 27

ทฤษฎีเจเนอเรชั่นนั้นเป็นทฤษฎีที่แพร่หลายอย่างมาก โดยเฉพาะในแวดวงการตลาดและการจัดการทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรต่างๆ เครื่องให้เข้าถึงแรงจูงใจและพฤติกรรมของคนแต่ละรุ่น ซึ่งนอกเหนือจากเจเนอเรชั่นหลักทั้ง 4 ที่ได้กล่าวมาข้างต้น ปัจจุบันยังมีการจัดกลุ่มเจเนอเรชั่นที่หลากหลายยิ่งขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มเจเนอเรชั่นที่ตามมาหลังจากกลุ่มเจเนอเรชั่น Y ซึ่งได้แก่ เจเนอเรชั่น Z (Generation Z), เจเนอเรชั่น Alpha (Generation Alpha) และเจเนอเรชั่น C (Generation C) (สถาบันวิจัยประชากรและสังคม, 2559)

4.3.1 ซิลেন্টเจเนอเรชั่น (Silent Generation) คือคนที่เกิดในช่วง พ.ศ. 2468-2488 ประชากรรุ่นนี้จะมีไม่มากเท่ารุ่นอื่น ๆ เพราะเป็นช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 พอดี และหลังจากนั้นก็เข้าสู่ยุคเศรษฐกิจตกต่ำ ดังนั้น ผู้คนจึงมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ยากลำบาก ต้องทำงานหนักในโรงงาน หามรุ่งหามค่ำ คนรุ่นนี้จึงมีความเคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนมาก มีความจงรักภักดีต่อนายจ้าง และประเทศชาติสูง เคารพกฎหมาย เป็นยุคที่ผู้หญิงเริ่มออกมาทำงานนอกบ้านกันมากขึ้น กระทั่ง

เวลาผ่านไป เศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัว คนในรุ่นนี้จึงได้รับโอกาสมากขึ้น มีช่องทางการสร้างกิจการของตัวเอง รวมทั้งมีบทบาทในการพัฒนาเทคโนโลยีต่างๆ เป็นรากฐานจนถึงปัจจุบันนี้ (กระปุกดอทคอม, 2556)

4.3.2 เบบี้บูมเมอร์ (Baby Boomer Generation) หรือ Gen-B คือคนที่เกิดในช่วง พ.ศ. 2489-2507 ยุคสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 บ้านเมืองสงบหลังจากสงคราม ทุกคนที่มีชีวิตรอดต้องเร่งกลับมาฟื้นฟูให้ประเทศกลับมาแข็งแกร่งอีกครั้ง แต่เนื่องจากได้สูญเสียจำนวนประชากรจากการทำสงคราม คนในยุคนี้จึงมีค่านิยมว่าต้องมีทายาทหรือลูกหลานเยอะๆ เพื่อเพิ่มจำนวนแรงงานมาช่วยกันพัฒนาประเทศ

ปัจจุบันคน Gen B คือคนมีอายุประมาณ 60 ขึ้นไป ลักษณะนิสัยจะเป็นคนจริงจัง เคร่งครัดเรื่องขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นเจ้าคนนายคน ชีวิตทุ่มเทให้กับการทำงาน มีความอดทนสูง ประหยัดอดออม ซึ่งมักถูกจัดเป็นพวก “อนุรักษ์นิยม”

4.3.3 เจนเอกซ์ (Generation X) หรือ Gen-X คือคนที่เกิดในช่วง พ.ศ. 2508-2522 สำหรับคน Gen-X นั้นมีชื่อเรียกอีกอย่างว่า Yuppie หรือ Young Urban Professionals หมายถึง คนที่เกิดมาในยุคนี้ใช้ชีวิตอย่างสุขสบาย เติบโตมากับการพัฒนาของวิดีโอเกม คอมพิวเตอร์ สไตล์เพลงแบบฮิปฮอป และเป็นยุคที่มีการให้ความสำคัญต่อการเกิดของประชากร เนื่องจากค่านิยมยุคเบบี้บูมเมอร์ส่งผลให้มีเด็กเกิดมากเกินไป ปัญหาตามมาก็คือเรื่องของทรัพยากรที่มีอยู่ไม่เพียงพอต่อจำนวนประชากร

ปัจจุบันคนยุค Gen-X เป็นคนวัยทำงาน มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป พฤติกรรมและลักษณะนิสัยของคนกลุ่มนี้ที่เด่นชัดคือ ชอบอะไรง่ายๆ ไม่ต้องเป็นทางการ มีแนวคิดสร้างความสะดวกในโรงงานและครอบครัว คือทำงานตามหน้าที่ ไม่บ้างาน ไม่ทุ่มเท ทำทุกอย่างได้เพียงลำพัง ไม่พึ่งพาใคร เป็นตัวของตัวเองสูง มีความคิดเปิดกว้าง สร้างสรรค์ อย่างไรก็ตาม หลายคนใน Gen-X มีแนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม ไม่ได้เชื่อเรื่องศาสนา และไม่ยึดขนบธรรมเนียมประเพณี ทั้งยังเป็นคนที่มีความยืดหยุ่นในการปรับตัวกับวัฒนธรรมที่เปลี่ยนไป เช่น มองว่าการอยู่ก่อนแต่งงานหย่าร้างก็เป็นเรื่องปกติ เช่นเดียวกับเรื่องเพศที่ 3 ซึ่งต่างจากกลุ่มเบบี้บูมเมอร์ที่มองเรื่องพวกนี้เป็นเรื่องผิดจารีตประเพณี

4.3.4 เจนวาย (Generation Y) หรือ มิลเลนเนียล (Millennials) คือคนที่เกิดในช่วง พ.ศ. 2523-2540 คน Gen-Y จะเติบโตมาพร้อมกับเทคโนโลยีดิจิทัล ความเป็นสากล เปิดรับวัฒนธรรมแบบ Teen Pop มองว่าการชื่นชอบศิลปินต่างชาติเป็นเรื่องปกติธรรมดา มีเทคโนโลยีพกพา รักความสะดวกสบาย เกิดมาในยุคที่เศรษฐกิจกำลังเติบโตและเฟื่องฟู ทำให้พอ

แม่ที่เป็นคนในยุค Gen B ซึ่งถูกปลูกฝังให้ทำงานหนักค่อนข้างจะประสบความสำเร็จในชีวิต จึงทำให้ดูแลเอาใจใส่ลูกๆ ที่เกิดมาในยุคนี้ได้เป็นอย่างดี เด็กยุค Gen-Y จึงมักจะถูกตามใจ อยากรู้อะไรต้องได้ มีโอกาสทางการศึกษาที่ดี มีแนวคิดเป็นตัวของตัวเอง ทำในสิ่งที่ตัวเองชอบ และปฏิเสธสิ่งที่ตัวเองไม่ชอบ ลักษณะพฤติกรรมของคน Gen-Y มักต้องการความชัดเจนในการทำงาน เช่น ต้องชัดเจนว่าสิ่งที่ทำมีผลต่อตนเองและต่อหน่วยงานอย่างไร? คาดหวังที่จะมีเงินเดือนสูงๆ คาดหวังค่าชม แต่ไม่อดทนต่องานที่ทำ ชอบเปลี่ยนงานอยู่บ่อยๆ นอกจากนี้ คน Gen-Y ยังต้องการสร้างสมดุลเวลาให้กับตัวเอง เช่น หลังเลิกงานมักจะไปทำกิจกรรมให้มีความสุขกับตัวเอง อย่างไปเล่นฟิตเนส แสงอาทิตย์พบปะเพื่อนฝูง

ปัจจุบันคนกลุ่มนี้อยู่ในช่วงวัยเรียนมหาวิทยาลัยและวัยทำงาน จึงไม่น่าแปลกใจที่คนกลุ่มนี้จะมีความสามารถในการทำงานที่เกี่ยวกับการติดต่อสื่อสาร ชอบงานด้านไอที ใช้ความคิดสร้างสรรค์ทำสิ่งใหม่ๆ รวมทั้งสามารถทำอะไรหลายๆ อย่างได้ในเวลาเดียวกัน เรียกได้ว่าสามารถใช้เครื่องมือเครื่องไม้ต่างๆ ได้อย่างคล่องแคล่ว อย่างที่เราอาจจะเคยเห็นภาพคนยุคใหม่ที่นั่งเล่นสมาร์ทโฟน คุยโทรศัพท์ ไปพร้อมๆ กับทำกิจกรรมอื่นๆ อย่างการเดิน การทำงาน หรือกินข้าวได้

4.3.5 เจนแซด (Generation Z) หรือ Gen-Z คือคนที่เกิดหลัง พ.ศ. 2540 เกิดจากพ่อแม่รุ่นใหม่อย่าง Gen-X และ Gen-Y เป็นเด็กรุ่นใหม่ที่เกิดมาพร้อมกับสิ่งอำนวยความสะดวกครบด้าน เรียนรู้รูปแบบการดำเนินชีวิตในสังคมแบบดิจิทัล ดำเนินชีวิตแบบมีการติดต่อสื่อสารไร้สาย และสื่อบันเทิงต่างๆ เด็กกลุ่มนี้จะเป็นรุ่นแรกที่ทั้งพ่อและแม่จะออกไปทำงานนอกบ้านทั้งคู่ จึงทำให้เด็กยุค Gen Z ได้รับการเลี้ยงดูจากคนอื่นมากกว่าพ่อและแม่ของตัวเอง เนื่องจากเกิดมาในยุคเทคโนโลยีที่ทันสมัย เด็กในยุคนี้อาจจะจินตนาการไม่ออกเลยว่าโลกที่ไม่มีอินเทอร์เน็ตนั้นจะอยู่ได้อย่างไร แคมป์ยังยกให้สมาร์ทโฟนเป็นอวัยวะของชาว Gen-Z จนถูกเรียกว่า Digital in their DNA คนเจนนี้ติดโลกออนไลน์และรับข้อมูลข่าวสารมากมายอย่างรวดเร็ว ทันโลก และวิเคราะห์สถิติเรื่องต่างๆ เพื่อคาดการณ์อนาคตได้เร็ว ตัดสินใจทำอะไรอย่างรวดเร็ว ไม่ชอบรอคอย แต่ก็เป็นคนที่กลัวอนาคต จึงมักหาข้อมูลมาเปรียบเทียบและป้องกัน เช่น เรียนอะไรไม่ตกงาน อาชีพอะไรมั่นคง นอกจากนี้ ยังมีแนวโน้มว่าจะเลือกงานที่เงินดีมากกว่าที่ชอบจริงๆ

คน Gen-Z จะเปิดกว้างทางความคิดและวัฒนธรรมที่แตกต่างมากขึ้นจากการมองเห็นในโลกดิจิทัล จึงเปิดกว้างในการยอมรับความแตกต่าง มีแนวโน้มที่จะปรับทัศนคติได้ดี ไม่แบ่งแยกชนชั้น สีผิว ศาสนา หรือประเพณีที่แตกต่าง แต่มีแนวโน้มที่จะเป็นมนุษย์หลายงาน เพราะความอดทนต่ำ ต้องการคำอธิบายมากขึ้น ต้องมีเหตุผล ต้องรู้สึกว่าได้เข้าใจกับทุกเรื่องใน

ชีวิต ส่วนการเรียนรู้ของคน Gen Z จะหาความรู้ได้ทุกที่ เกือบการเรียนแบบบรรยาย ก็ชอบข้อมูล แนวนวราฟ ภาพ สถิติชัดเจน เน้นข้อมูลสั้นๆ ที่เข้าใจง่ายๆ เพราะจดจำข้อมูลได้ดีจากข้อมูลสั้นๆ ตามแบบฉบับโลกออนไลน์ (โพสทูเดย์, 2562)

ข้อมูลจาก ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ (Thailand Creative & Design Center) หรือ TCDC (2558) ได้ให้ข้อมูลของคนเจนวาย (Generation Y) หรือ มิลเลนเนียล (Millennials) ออกเป็นด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านทัศนคติ กลุ่มมิลเลนเนียลคือหนึ่งในคนกลุ่มใหญ่ของเจเนอเรชั่นวาย (Generation Y) เกิดในช่วงปี 1982-2004 เป็นกลุ่มที่อยู่ในช่วงเวลาเปลี่ยนผ่านของเทคโนโลยียุค แอนะล็อกไปยังยุคดิจิทัล ความท้าทายทำให้คนกลุ่มนี้มีทัศนคติต่อการยอมรับสิ่งเก่าและเปิดรับ สิ่งใหม่เข้ามาบูรณาการร่วมกันเพื่อหาทางออกที่ดีที่สุดให้แก่ชีวิต ความเชื่อและความศรัทธา ทั้งหลายถูกเชื่อมโยงกับเรื่องของจิตใจจนกลายเป็นกุญแจสำคัญ ทุกอย่างต้องเป็นสิ่งที่จับต้องได้ และเห็นผลลัพธ์ในชีวิตจริง พร้อมตอบโจทย์ไลฟ์สไตล์ ณ ปัจจุบัน ช่วยบำบัดจิตใจ เพื่อสร้างสมดุล ชีวิตและการทำงาน (Work/Life Balance)

2. ด้านพฤติกรรมและกิจกรรมที่เข้าร่วม กลุ่มมิลเลนเนียลสนใจกิจกรรม ท่องเที่ยวในสถานที่ใหม่ๆ ทั้งในชนบท ชุมชนธรรมชาติ หรือสัมผัสวัฒนธรรมท้องถิ่น ล้วนเป็น กิจกรรมที่พวกเขาสนใจ เช่น กิจกรรมแนวชุมชนทั้งด้านงานออกแบบ ศิลปะ และดนตรี อย่าง Farmers' Market งานดนตรีในฟาร์มตามชนเมือง หรือการได้นั่งร้านอาหาร ร้านกาแฟ ที่ตกแต่ง อย่างมีเอกลักษณ์ สะท้อนถึงจิตวิญญาณท้องถิ่นและชุมชน (Less Global, More local) คนกลุ่มนี้ชื่นชอบงานออกแบบ งานฝีมือ จากแบรนด์ที่มีคุณภาพ ซึ่งไม่จำกัดว่าต้องเป็นแบรนด์ไฮเอนด์ เท่านั้น แต่ต้องเป็นที่นิยมและสร้างคุณค่าทางจิตใจ ช่วยยกระดับสไตล์และเทรนด์ได้

3. ศักยภาพต่อภาคธุรกิจ การวางแผนทางธุรกิจเพื่อตอบโจทย์สำหรับคนกลุ่มนี้ คือการมองหาสิ่งใหม่ที่สามารถส่งเสริมคุณภาพการใช้ชีวิตที่เห็นผลจริงและสามารถประเมินผลได้ และดาราหรือเซเลบริตี้สามารถโน้มน้าวใจได้โดยเฉพาะสตรี ส่วนมิลเลนเนียลเพศชายไม่อิงกับผู้ มีชื่อเสียงแต่ต้องทดลองจากประสบการณ์ตัวเอง ทั้งนี้ทั้งนั้นสินค้าล้วนต้องตอบสนองทางด้านจิตใจ เป็นหลัก (ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ, 2558)

จากข้อมูลทั้งหมดที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงได้เลือก กลุ่มเจนวาย (Generation Y) ในกลุ่ม มิลเลนเนียล (Millennials) เป็นเป้าหมายหลักในการออกแบบรูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จาก พระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม โดยอ้างอิงกับเทรน SACICT Craft Trend 2020 : Frome Root to Route ในกลุ่มของผู้บริโภค Anti-Boring คือ ผู้ที่ใช้ชีวิตอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ เปี่ยม

จินตนาการ โดยการออกแบบนั้น จะอ้างอิงจาก แนวทางการออกแบบรูปแบบ Happiness Play ที่เป็นแนวโน้มการออกแบบที่นำเสนอด้วยความอิสระนอกกรอบ นำเสนอเทคนิคและวิธีการใหม่ๆ ด้วยอารมณ์สนุกสนาน สดใส มองโลกในแง่ดี รวมถึงการประสานเอาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย นำเสนอวิธีการใหม่ๆ ที่แตกต่างล้ำสมัย ไม่น่าเบื่อ สีสันที่ดูสดใสสะดุดตา มาใช้ในการออกแบบออกไป

5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พสุ เรื่องปัญญาโรจน์ (2554) ได้จัดทำปฏิญญานิพนธ์ในหัวข้อ นวัตกรรมการออกแบบเครื่องประดับเคลื่อนไหวจากแนวคิดทุนวัฒนธรรมไทยที่เคลื่อนไหวได้.

ผลการวิจัยพบว่า การสร้างสรรค์เครื่องประดับโดยใช้ แนวความคิดทางทุนวัฒนธรรมมาผสมผสานกับแนวความคิดศิลปะคีนติกและสร้างสรรค์เป็นเครื่องประดับร่วมสมัยเพื่อให้เกิดความแปลกใหม่ในท้องตลาด สามารถดึงเอาเอกลักษณ์ของหุ่นละครไทยทั้งทางด้านโครงสร้างกลไกการเคลื่อนไหว ภายในรวมไปถึงรูปร่างลักษณะภายนอกนำมาผสมผสานกับแนวความคิดทางด้านการเคลื่อนไหว เพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมการออกแบบเครื่องประดับที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นในเชิงพาณิชย์และพบกรรมวิธี ออกแบบเครื่องประดับที่สร้างสรรค์แปลกใหม่ โดยตัวเครื่องประดับสามารถยับยั้งเคลื่อนไหวรวมทั้ง ถอดประกอบปรับเปลี่ยนประเภทการใช้งานได้หลากหลายตามแต่ความต้องการของผู้สวมใส่ การสร้างนวัตกรรมการออกแบบเครื่องประดับเคลื่อนไหวจากแนวคิดทุนวัฒนธรรมเป็นการ สร้างความสนใจให้กับกลุ่มคนรุ่นใหม่ เพื่อให้ตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมไทยอันเป็นเอกลักษณ์ หนึ่งเดียวของโลกและหันกลับมาสนใจงานออกแบบเครื่องประดับร่วมสมัยที่ใช้แนวคิดจากทุน วัฒนธรรมมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของภาครัฐที่ต้องการพัฒนาและส่งเสริมทุนวัฒนธรรมใน เชิงพาณิชย์เพื่อสร้างโอกาสในการพัฒนาผลงานการออกแบบจากทุนวัฒนธรรมไทยให้เกิดความยั่งยืน ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของไทยสืบต่อไป (พสุ เรื่องปัญญาโรจน์, 2554)

ทวีศักดิ์ มูลสวัสดิ์ (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์และค้นหาอัตลักษณ์งานศิลปะเครื่องประดับร่วมสมัยเชิงสร้างสรรค์ เพื่อการพัฒนาและเผยแพร่งานออกแบบที่ก่อให้เกิดเศรษฐกิจและสังคมสร้างสรรค์.

ผลการศึกษาพบว่า แนวทางค้นหาอัตลักษณ์ของงานออกแบบเครื่องประดับไทยร่วมสมัยสามารถแบ่งได้เป็น 2 วิธี ได้แก่ 1. เครื่องประดับไทยร่วมสมัย ภายใต้แนวคิด “การเกิดพันธุ์ผสม (Hybridizations)” คือการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างวัฒนธรรมเดิม (ปัจจัยเดิม) กับ อิทธิพลภายนอก (ปัจจัยใหม่) จนเกิดการหลอมหลอมเป็นวัฒนธรรมใหม่ ก่อให้เกิดเครื่องประดับใน

บทบาทของภาษาทางวัฒนธรรมร่วมสมัยและคุณค่าใหม่ทางสังคมและวัฒนธรรม ที่มีอัตลักษณ์ของการออกแบบเครื่องประดับร่วมสมัยไทยสอดคล้องกับวิถีชีวิตในปัจจุบัน และ 2. เครื่องประดับไทยธรรมดาหมายถึงอัตลักษณ์ไทยร่วมสมัยแบบไทยๆ (VernacularThai) หรือไทยธรรมดา (Ordinary Thai) ซึ่งมีความร่วมสมัยอยู่แล้วในตัวอยู่ทุกขณะ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ปัจจุบันและสามารถพบเห็นได้ทั่วไปในวิถีชีวิตของผู้คนหรือสามารถเรียกทับศัพท์ภาษาอังกฤษได้ว่าวัฒนธรรมป๊อปปูลาร์ (PopularCulture) หรือเรียกสั้นๆว่าวัฒนธรรมป๊อป

อัตลักษณ์ใหม่ของเครื่องประดับร่วมสมัยไทยคือทวิภาวะเกิดจากแนวคิดของการผสมผสานทางวัฒนธรรมและพื้นฐานของความเป็นคนไทย ซึ่งการผสมผสานทางวัฒนธรรมส่งผลให้เกิดอัตลักษณ์ใหม่ของเครื่องประดับร่วมสมัยไทยและเกิดนวัตกรรมทางวัฒนธรรม นำไปการพัฒนาออกแบบและศิลปิน ส่งเสริมสังคมและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่มีพื้นฐานอยู่บนการพัฒนา มรดกทางวัฒนธรรมที่ยั่งยืน (ทวีศักดิ์ มูลสวัสดิ์, 2558)

อนันตพงษ์ ไกรเกรียงศรี (2535) ได้จัดทำปริญญานิพนธ์ในหัวข้อ การศึกษา สถาปัตยกรรม วัดอรุณราชวราราม.

ผลการวิจัยพบว่า จุดสำคัญที่สุดของวัดอรุณราชวรารามจะอยู่ที่องค์พระปรางค์ใหญ่ ซึ่งสร้างเสร็จสมบูรณ์ในรัชกาลที่ 3 อันเป็นงานช่างสถาปัตยกรรมชั้นสูงที่ประสบผลสำเร็จในการออกแบบสถาปัตยกรรมอย่างดียิ่ง กล่าวคือการสร้างพระปรางค์วัดอรุณราชวรารามนี้ นับเป็นการจำลองแผนภูมิจักรวาลตามคติในไตรภูมิออกเป็นวัดพุทธธรรม เป็นสัญลักษณ์แทนสิ่งเคารพบูชาในพระพุทธศาสนา และอีกในหนึ่งนับเป็นการสร้างพุทธบูชา เพื่อแสดงบารมีในการครองแผ่นดินของพระมหากษัตริย์ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น และระบบสัญลักษณ์อันแสดงถึงภาพลักษณ์ของแผนภูมิจักรวาลตามคติไตรภูมิ การออกแบบแผนผังและรูปทรงขององค์พระปรางค์ รวมถึงส่วนของพระอุโบสถและพระวิหาร นับเป็นผลงานอันเยี่ยมยอดของช่างก่อสร้างในยุคสมัยนั้นที่สามารถสร้างพระปรางค์ได้ออกใหญ่โตที่สุดและมีความงดงามในรูปทรงและแผนผังที่สมบูรณ์ลงตัว จนเป็นจุดสุดท้ายของการวิวัฒนาการในการสร้างสิ่งเคารพบูชาในรูปแบบขององค์พระปรางค์ (อนันตพงษ์ ไกรเกรียงศรี, 2535)

กล่าวโดยสรุป จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถแบ่งองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ ได้แก่

ด้านเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์องค์ความรู้ รูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ ได้ผลออกมาเป็นการแบ่งรูปแบบได้เป็น 4 ประเภท

ได้แก่ เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนคุณสมบัติ, เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนสีส้น, เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนการเคลื่อนไหว และ เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนรูปแบบ

ด้านมรดกสถาปัตยกรรมไทย จากการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์องค์ความรู้ ได้ผลสรุปว่า สถาปัตยกรรมไทยในยุคสมัยรัตนโกสินทร์นั้นเป็นสถาปัตยกรรมที่สามารถทำการศึกษาและวิเคราะห์ได้อย่างเป็นรูปธรรมมากที่สุด ทำให้เกิดความชัดเจนในงานวิจัยได้มากกว่ามรดกสถาปัตยกรรมจากยุคสมัยอื่นๆ และจากการศึกษาพระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม ได้ผลว่า ด้านโครงสร้างสถาปัตยกรรมของ พระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม นั้น เป็นการผสมผสานสถาปัตยกรรมหลายชนิดเข้าด้วยกัน โดยมีจุดเด่นคือ ลักษณะรูปทรง “จอมแห” การออกแบบส่วนใหญ่เน้นความสมมาตร และแฝงความหมายของคติจักรวาลตามไตรภูมิโลกวินิจัย ส่วนด้านประติมากรรมของ พระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม นั้น สิ่งที่น่าสนใจที่สุดคือ การใช้กระจกสี เครื่องเซรามิกส์ และกระเบื้องเคลือบนับพันชิ้น นำมาประกอบรวมกันให้เกิดเป็นลวดลายต่างๆ เช่น ดอกไม้ ใบไม้ ซึ่งการผสมผสานระหว่างลวดลายไทยและลวดลายจีน ซึ่งลวดลายเหล่านี้สื่อถึงพืชพรรณใน “ป่าหิมพานต์”

ในส่วนของการเลือกกลุ่มเป้าหมายนั้น ได้ผลสรุปว่า กลุ่มเจนวาย (Generation Y) ในกลุ่มมิลเลนเนียล (Millennials) เหมาะสมที่จะเป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก เนื่องจาก กลุ่มเจนวายมีแนวโน้มที่จะชื่นชอบงานออกแบบ งานฝีมือ จากแบรนด์ที่มีคุณภาพ ไม่จำกัดว่าต้องเป็นแบรนด์ไฮเอนด์เท่านั้น และยังมีศักยภาพในการจับจ่ายเป็นตลาดผู้บริโภคที่มีกำลังซื้อสูง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การวิจัยเรื่อง การออกแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกทางวัฒนธรรม พระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม ในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบ การวิจัยและพัฒนา (Research & development) เพื่อศึกษาและสังเคราะห์องค์ความรู้ รูปแบบเครื่องประดับที่มีอยู่ในปัจจุบัน และศึกษาบริบททางวัฒนธรรม ด้านศิลปะโครงสร้างทางสถาปัตยกรรมและประติมากรรมของ พระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม โดยนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และบูรณาการประยุกต์ใช้องค์ความรู้สู่การออกแบบเครื่องประดับ เพื่อออกแบบเครื่องประดับที่สามารถสร้างสุนทรีภาพและประสบการณ์ใหม่ให้ผู้บริโภค โดยการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ประเภทของตัวแปร

ตัวแปรจัดกระทำ (Independent Variable) คือ รูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ที่มีอยู่ทั่วไปในปัจจุบัน ทั้งในแง่การใช้งานและในแง่สุนทรีภาพ และ โครงสร้างทางสถาปัตยกรรมและประติมากรรมของ พระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ความพึงพอใจและทัศนคติที่มีต่อ เครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกทางวัฒนธรรม พระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 3 ส่วนได้แก่

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องประดับ จำนวน 3 ท่าน
2. ผู้เชี่ยวชาญด้านมรดกสถาปัตยกรรมไทย จำนวน 2 ท่าน
3. ผู้บริโภคในการทำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบเครื่องประดับ

จำนวน 100 คน ใช้การสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกคือ เป็นกลุ่มผู้บริโภคเจนวาย (Generation Y) เพศหญิง อายุระหว่าง 23-35 ปี

กลุ่มตัวอย่างด้านเครื่องประดับ ประกอบด้วยรูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้จำนวน 5 รูปแบบ

กลุ่มตัวอย่างด้านมรดกสถาปัตยกรรมไทย ประกอบด้วยโครงสร้างทางสถาปัตยกรรมและประติมากรรมของสถาปัตยกรรมไทย พระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม

โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญนั้นจะคัดเลือก โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 5 ท่าน โดยคัดเลือกจากความเชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องและมีประสบการณ์ทำงานไม่ต่ำกว่า 5 ปี ประกอบด้วย

1. คุณลลิตา ศิริสุขกมล ผู้จัดการฝ่ายขาย แรนด์ Rock Me Jewelry
2. ดร.พสุ เรืองปัญญาโรจน์ สาขาวิชานวัตกรรมการออกแบบ วิทยาลัยอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ดร.พรพิมล พจนานิคม สาขาวิชาการออกแบบทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. อาจารย์ยงยุทธ ผันแปรจิตร์ สาขาวิชาการออกแบบทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. ผศ.ดร.จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลอง โดยมีกำหนดกระบวนการปฏิบัติงานเชิงระบบไว้ 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย

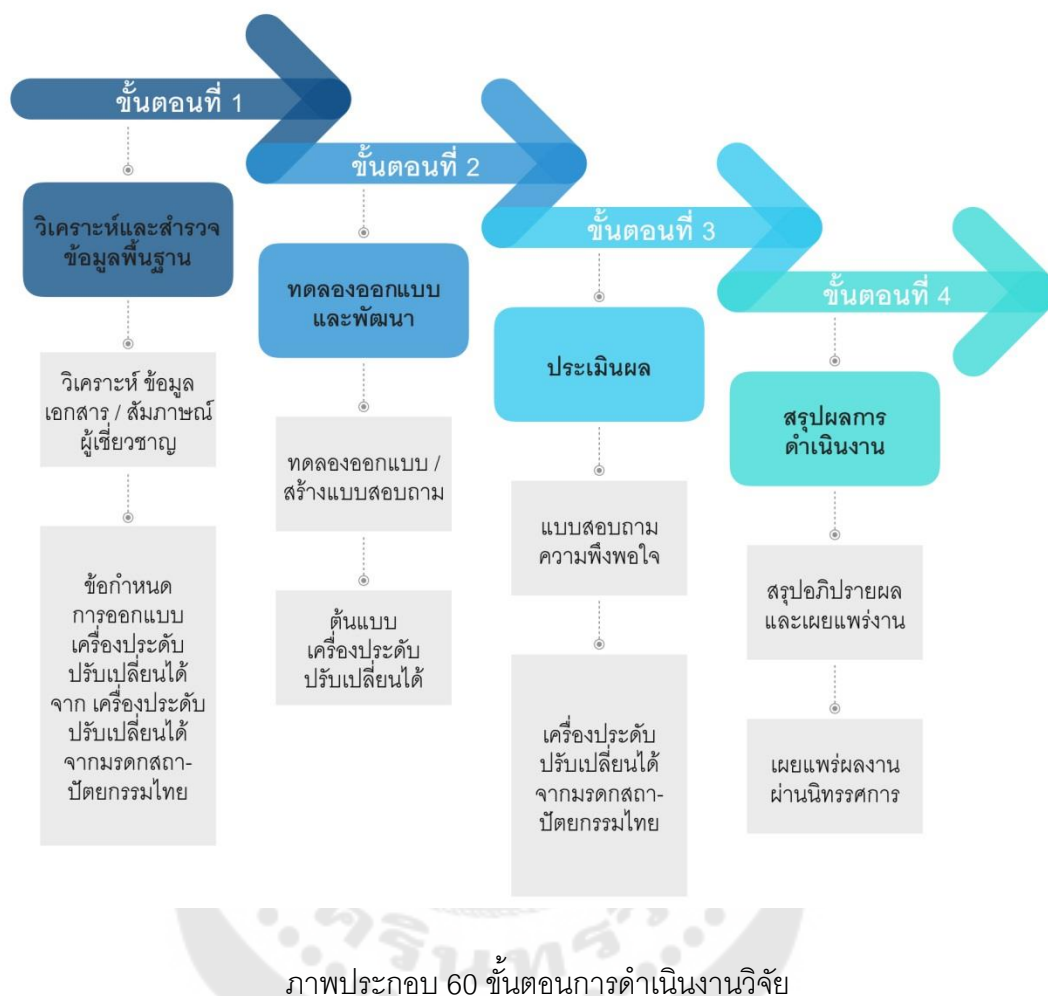
ขั้นที่ 1 Research วิเคราะห์และสำรวจข้อมูลพื้นฐานทั้งในส่วนของคุณภาพเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ เพื่อสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 Development เพื่อทดลองออกแบบและพัฒนา (Design and Development) ต้นแบบเครื่องประดับ ที่สามารถถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมของ พระปรางค์วัดอรุณราชวราราม ที่สอดคล้องต่อความต้องการและสร้างประสบการณ์ใหม่ให้ผู้บริโภค

ขั้นที่ 3 ประเมินผล ความพึงพอใจด้านมุมมองภาพลักษณ์

ขั้นที่ 4 สรุปผล สรุปผลการดำเนินงาน นำเสนอและเผยแพร่ผลงาน

ผู้วิจัยได้สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็นแผนภูมิ ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 Research

ศึกษาและสำรวจข้อมูลพื้นฐานทั้งในส่วนของคุณลักษณะเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ เพื่อสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มากำหนดกรอบแนวคิดการออกแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย

วิธีดำเนินการวิจัย ขั้นตอนที่ 1

1. ศึกษาและรวบรวมองค์ความรู้ ข้อมูลพื้นฐาน รูปแบบเครื่องประดับที่มีอยู่ในปัจจุบัน ทั้งในแง่การใช้งานและในแง่สุนทรียภาพ และศึกษาและรวบรวมองค์ความรู้ ข้อมูลพื้นฐาน และบริบททางมรดกทางวัฒนธรรมของมรดกสถาปัตยกรรมไทย

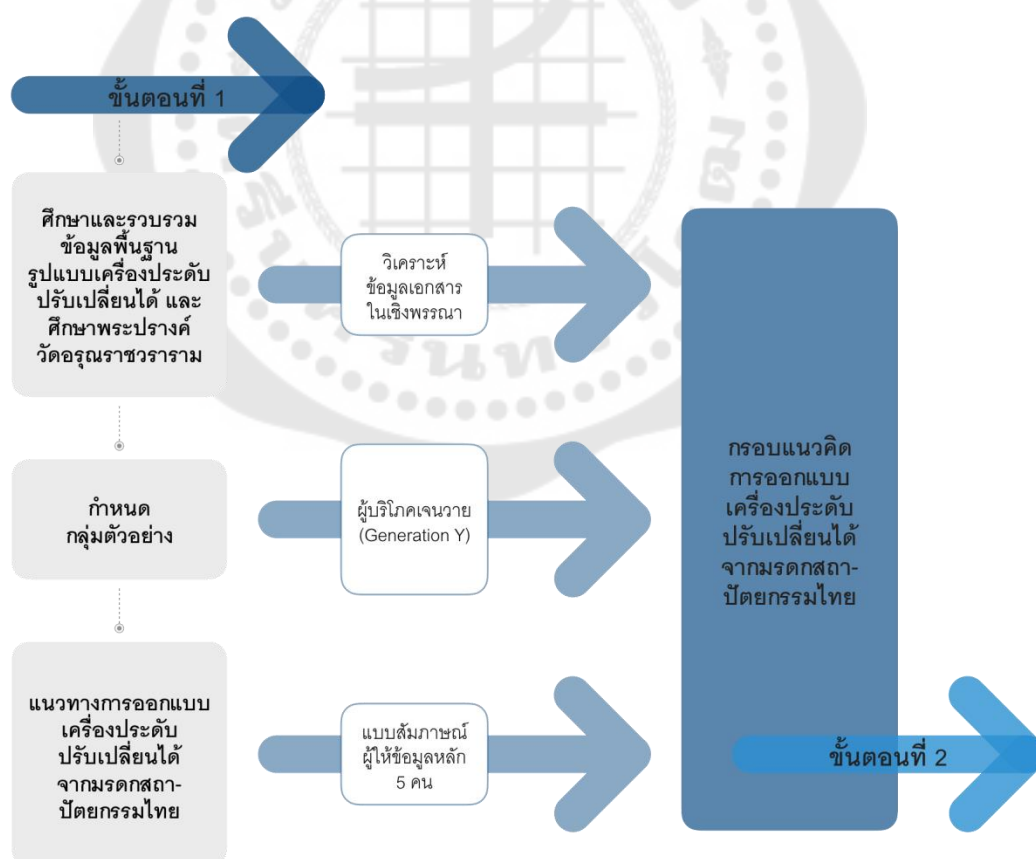
2. กำหนดกรอบแนวคิดรูปแบบต้นแบบเครื่องประดับ ที่สามารถถ่ายทอดมรดกสถาปัตยกรรมไทย ที่สอดคล้องต่อความต้องการและสร้างประสบการณ์ใหม่ให้ผู้บริโภคทั้งภาคเอกสารและภาคสนาม

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ขั้นตอนที่ 1

ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative data) โดยนำสถิติมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เพื่อเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บข้อมูลและสำรวจความคิดเห็น โดยใช้เพื่อสำรวจกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

1. แบบสัมภาษณ์ด้านข้อมูลมรดกสถาปัตยกรรมไทย จากผู้เชี่ยวชาญ โดยเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยใช้การสัมภาษณ์แบบปลายเปิด (Open Ended Question) เพื่อให้ทราบถึงการนำอัตลักษณ์มรดกสถาปัตยกรรมไทยไปใช้

ผู้วิจัยได้สรุปขั้นตอนการดำเนินงาน ขั้นตอนที่ 1 ดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 61 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย ขั้นตอนที่ 1

ขั้นตอนที่ 2 Development

เพื่อทดลองออกแบบและพัฒนา (Design and development) เครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย

วิธีดำเนินการวิจัย ขั้นตอนที่ 2

1. ทดลองออกแบบ (ร่าง) เครื่องประดับ ที่ได้จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล เครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ และ อัตลักษณ์ของมรดกสถาปัตยกรรมไทย

2. สอบถามความคิดเห็นความเหมาะสมด้านการออกแบบ การสื่อความหมาย

3. ประเมินผล แบบ(ร่าง) เครื่องประดับ อภิปรายและวิเคราะห์ข้อบกพร่องต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น

4. เลือกแบบ(ร่าง) เครื่องประดับที่เหมาะสมในการนำไปใช้งานมากที่สุด

5. แก้ไขปรับปรุงแบบเพื่อพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์โดยใช้ผลจากการวิเคราะห์

กลุ่มตัวอย่าง ขั้นตอนที่ 2

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญนั้นจะคัดเลือก โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 5 ท่าน โดยคัดเลือกจากความเชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องและมีประสบการณ์ทำงานไม่ต่ำกว่า 5 ปี ประกอบด้วย

1. คุณลลิตา ศิริสุขกมล ผู้จัดการฝ่ายขาย แรนด์ Rock Me Jewelry

2. ดร.พสุ เรืองปัญญาโรจน์ สาขาวิชานวัตกรรมการออกแบบ วิทยาลัยอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3. ดร.พรพิมล พจนานิมล สาขาวิชาการออกแบบทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

4. อาจารย์ยงยุทธ์ ผันแปรจิตร สาขาวิชาการออกแบบทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

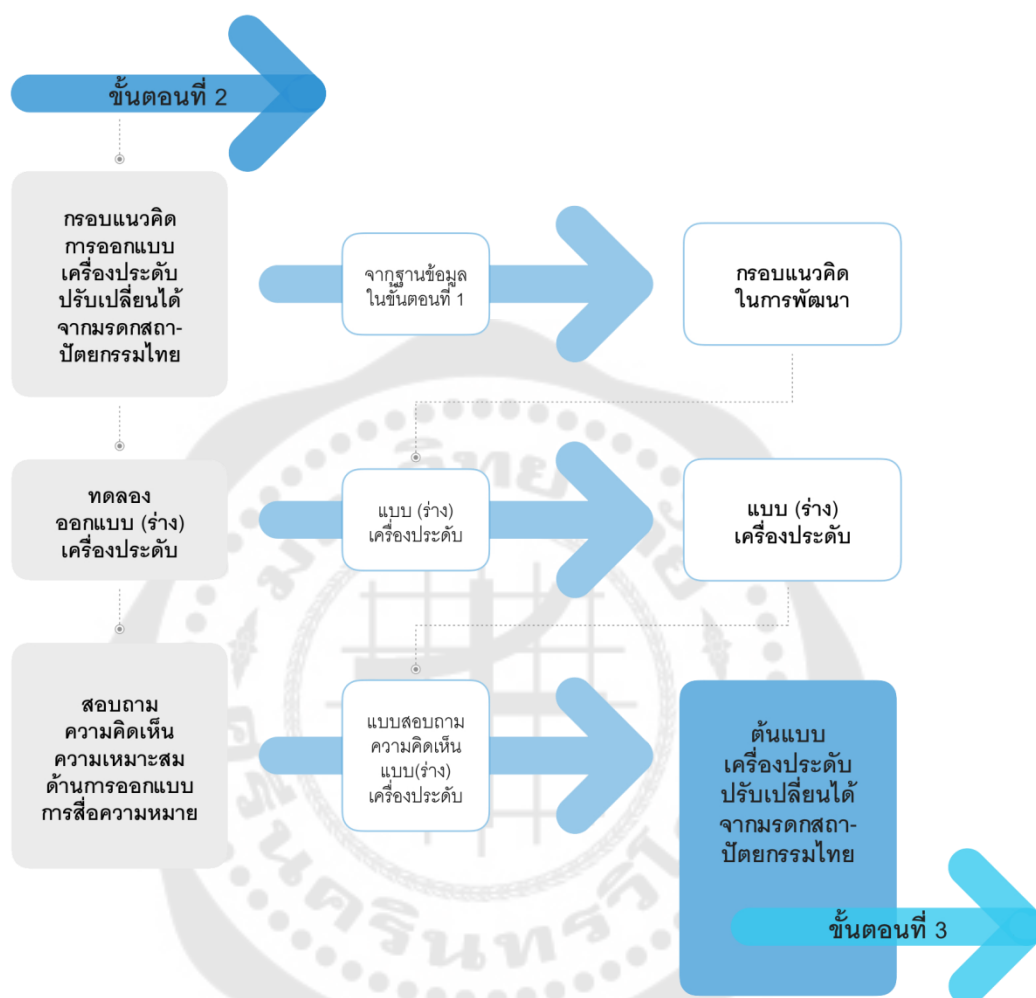
5. ผศ.ดร.จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ขั้นตอนที่ 2

1. แบบ(ร่าง) เครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกทางวัฒนธรรม พระปรางค์วัดอรุณราชวราราม

2. แบบสอบถามความคิดเห็นแบบ(ร่าง) เครื่องประดับ

ผู้วิจัยได้สรุปขั้นตอนการดำเนินงาน ขั้นตอนที่ 2 ดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 62 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย ขั้นตอนที่ 2

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินผล

ประเมินผลความพึงพอใจและรับรองคุณภาพต้นแบบผลิตภัณฑ์

วิธีดำเนินการวิจัย ขั้นตอนที่ 3

1. ต้นแบบผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วในขั้นตอนที่ 2
2. ตรวจสอบคุณภาพและรับรองความเหมาะสมต้นแบบผลิตภัณฑ์
3. ตรวจสอบความพึงพอใจและการรับรู้การออกแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย จากกลุ่มผู้บริโภค

4. รวบรวม วิเคราะห์ สรุปผลความพึงพอใจ และผลรับรองคุณภาพความเหมาะสมต้นแบบผลิตภัณฑ์

กลุ่มตัวอย่าง ขั้นตอนที่ 3

1. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญนั้นจะคัดเลือก โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 5 ท่าน โดยคัดเลือกจากความเชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องและมีประสบการณ์ทำงานไม่ต่ำกว่า 5 ปี ประกอบด้วย

1. คุณณลลิตา ศิริสุขกมล ผู้จัดการฝ่ายขาย แรอนด์ Rock Me Jewelry
2. ดร.พสุ เรืองปัญญาโรจน์ สาขาวิชานวัตกรรมการออกแบบ วิทยาลัยอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ดร.พรพิมล พงนาพิมล สาขาวิชาการออกแบบทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. อาจารย์ยงยุทธ ผันแปรจิตร สาขาวิชาการออกแบบทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. ผศ.ดร.จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. ผู้บริโภคเจนวาย (Generation Y) เพศหญิง อายุระหว่าง 23-35 ปี ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ขั้นตอนที่ 3

ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative data) โดยนำสถิติมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เพื่อเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บข้อมูลและสำรวจความคิดเห็น โดยใช้เพื่อสำรวจกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถามความต้องการรูปแบบเครื่องประดับ

สร้างแบบสอบถามความต้องการรูปแบบเครื่องประดับ จากผู้บริโภคเจนวาย (Generation Y) เพศหญิง อายุระหว่าง 23-35 ปี จำนวน 100 คน เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลส่วนตัว รายได้ รูปแบบเครื่องประดับที่ต้องการและความคิดเห็นเกี่ยวกับ เครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้จาก มรดกสถาปัตยกรรมไทย โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยใช้ เกณฑ์มาตรวัดค่าของลิเคอร์ (Likert Scale) ดังนี้

ระดับการใช้งาน

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับดังนี้

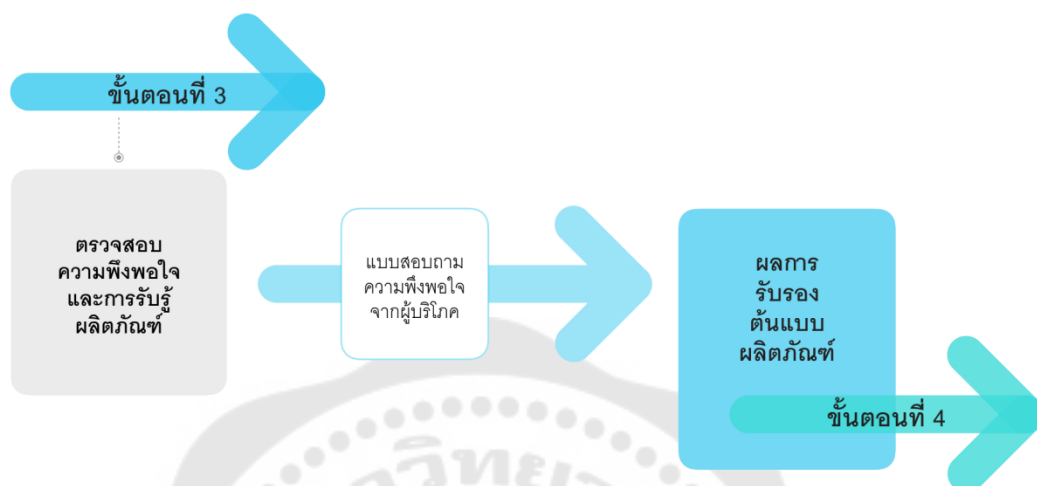
5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ

5	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4	หมายถึง	เห็นด้วย
3	หมายถึง	เฉยๆ
2	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
1	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

เมื่อได้ผลลัพธ์จากการทดสอบแล้ว ผู้วิจัยจึงใช้วิธีตรวจสอบคำตอบ โดยใช้วิธีการหาค่าในรูปแบบ ความถี่/จำนวน (Frequencies) และร้อยละ (Percentile) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนของกลุ่มเป้าหมายและสามารถนำไปปรับใช้ในการเลือกรูปแบบการออกแบบหรือวัสดุในการออกแบบต่อไป

ผู้วิจัยได้สรุปขั้นตอนการดำเนินงาน ขั้นตอนที่ ดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 63 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย ขั้นตอนที่ 3

ขั้นตอนที่ 4 สรุปผล

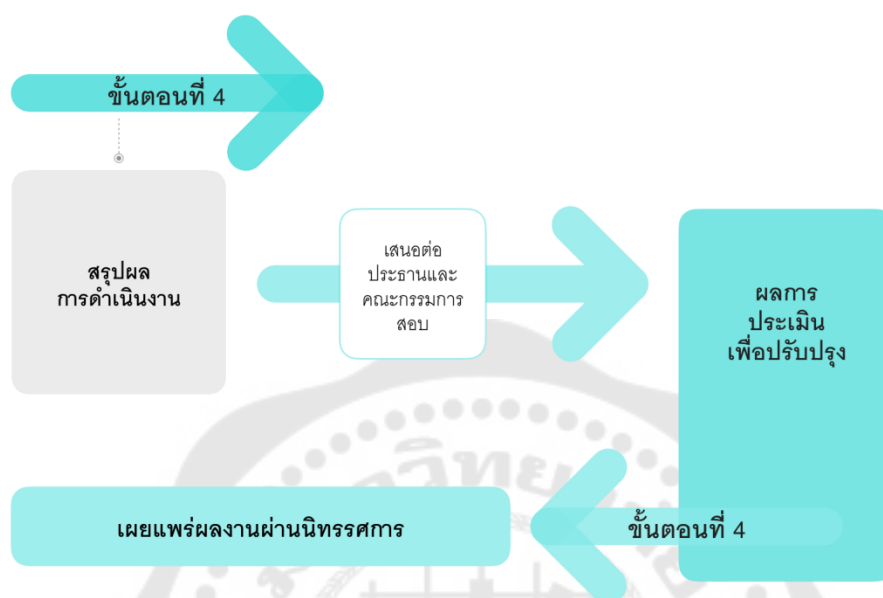
สรุปผลการดำเนินงาน นำเสนอและเผยแพร่ผ่านนิทรรศการ

วิธีดำเนินการวิจัย ขั้นตอนที่ 4

1. สรุปผลการดำเนินงานและรายงานผลการวิจัยเสนอต่อประธานและคณะกรรมการสอบ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องก่อนพิมพ์และจัดส่งรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. จัดนิทรรศการนำเสนอผลงาน

ผู้วิจัยได้สรุปขั้นตอนการดำเนินงาน ขั้นตอนที่ 4 ดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 64 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย ขั้นตอนที่ 4

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

1. การวิเคราะห์ผลงานเครื่องประดับ
2. การวิเคราะห์รูปแบบโครงสร้างสถาปัตยกรรมและประติมากรรม มรดกวัฒนธรรม

ไทย พระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม

3. กระบวนการวิเคราะห์และพัฒนาการออกแบบเครื่องประดับที่ได้จากการศึกษา
4. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลองออกแบบ ครั้งที่ 1
5. สร้างแบบสอบถามประเมินกับผู้เชี่ยวชาญ ครั้งที่ 1
6. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลองออกแบบ ครั้งที่ 2
7. สร้างแบบสอบถามประเมินกับผู้เชี่ยวชาญ ครั้งที่ 2
8. ผู้เชี่ยวชาญสุ่มเลือกตัวอย่างรูปแบบเครื่องประดับจากกระบวนการออกแบบ
9. การผลิตชิ้นงานเครื่องประดับ
10. ประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภค

4.1 การวิเคราะห์ผลงานเครื่องประดับ

จากการเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้เลือกชิ้นงานเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้อย่างเจาะจงจากรูปแบบการปรับเปลี่ยนทั้ง 4 รูปแบบ คือ เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนคุณสมบัติ, เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนสีส้น, เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนการเคลื่อนไหว และเครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนรูปแบบ อย่างละ 5 ชิ้นงาน รวม 20 ชิ้นงาน โดยคำนึงถึงการเลือกตัวอย่าง ที่เป็นเครื่องประดับที่มีเอกลักษณ์โดดเด่น และมีสัดส่วนร้อยละ 80 ของการออกแบบที่ตรงกับรูปแบบการปรับเปลี่ยนรูปแบบนั้นๆ

4.1.1 เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนคุณสมบัติ

1. ตัวอย่างผลงานที่ 1 Smartphone Charging โดย QBracelet

ภาพประกอบ 65 ตัวอย่างผลงานที่ 1

ที่มา : <https://www.tomorrow-lab.com/work/qbracelet>

ตาราง 4 การวิเคราะห์ตัวอย่างผลงานที่ 1

เกณฑ์การวิเคราะห์	ลักษณะ	การวิเคราะห์
โครงสร้างภายนอก	รูปทรงรูปทรงเรขาคณิตแบบเรียบง่าย	ออกแบบรูปทรงอย่างเรียบง่าย เพื่อเน้นการสวมใส่ในชีวิตประจำวัน
กลไก	มีกลไกอิเล็กทรอนิกส์	มีกลไกที่สามารถใช้แทนสายชาร์จโทรศัพท์มือถือ
สี	ทอง, เงิน, เงินด้านและดำด้าน	ใช้สีของโลหะมีค่าเพื่อเพิ่มมูลค่าและสื่อถึงความหรูหรา
วัสดุ	สแตนเลสชุบเงินและทอง	ใช้สแตนเลสเพื่อเพิ่มความแข็งแรงทนทานให้กับเครื่องประดับ
ลักษณะเด่น	การออกแบบที่เน้นความเรียบง่ายแต่ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน และสามารถใช้งานร่วมกับอุปกรณ์เครือ Apple ได้	เน้นการออกแบบอย่างเรียบง่ายแต่ยังคงความเรียบหรู เพราะต้องการให้ผู้บริโภคสามารถสวมใส่ในชีวิตประจำวันได้

2. ตัวอย่างผลงานที่ 2 Smart Jewelry Health Tracker โดย LEAF URBAN

ภาพประกอบ 66 ตัวอย่างผลงานที่ 2

ที่มา : <https://www.bellabeat.com>

ตาราง 5 การวิเคราะห์ตัวอย่างผลงานที่ 2

เกณฑ์การวิเคราะห์	ลักษณะ	การวิเคราะห์
โครงสร้างภายนอก	รูปทรงเรียบง่าย ตัดทอนจากรูปทรงของใบไม้	ออกแบบรูปทรงอย่างเรียบง่าย เพื่อเน้นการสวมใส่ในชีวิตประจำวัน ในรูปแบบสร้อยข้อมือ, เข็มกลัด และจี้
กลไก	มีกลไกอิเล็กทรอนิกส์ ติดตามพฤติกรรมสุขภาพ	มีกลไกที่สามารถเชื่อมต่อกับสมาร์ทโฟน เพื่อติดตามพฤติกรรมสุขภาพของผู้สวมใส่
สี	ทอง, เงิน, ฟังก์์โกลด์, Black silver และ Gray rose	ใช้สีของโลหะมีค่าเพื่อเพิ่มมูลค่าและสื่อถึงความหรูหรา
วัสดุ	เหล็กกล้าไร้สนิม (Stainless steel)	ใช้วัสดุเหล็กกล้าไร้สนิม (Stainless steel) เพื่อเพิ่มความแข็งแรงทนทานให้กับเครื่องประดับ
ลักษณะเด่น	การออกแบบที่ตัดทอนจากรูปทรงของใบไม้ เรียบง่ายแต่ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน และสามารถใช้งานร่วมกับสมาร์ทโฟน	การออกแบบที่ตัดทอนจากรูปทรงของใบไม้มีความเรียบง่ายแต่ยังคงความเรียบหรู สามารถสวมใส่ในชีวิตประจำวันได้

3. ตัวอย่างผลงานที่ 3 Smart Jewelry โดย Looksee Labs

ภาพประกอบ 67 ตัวอย่างผลงานที่ 3

ที่มา : <http://www.lookseelabs.com/>

ตาราง 6 การวิเคราะห์ตัวอย่างผลงานที่ 3

เกณฑ์การวิเคราะห์	ลักษณะ	การวิเคราะห์
โครงสร้างภายนอก	รูปทรงรูปทรงเรขาคณิตแบบเรียบง่าย	ออกแบบรูปทรงอย่างเรียบง่าย เพื่อเน้นการสวมใส่ในชีวิตประจำวัน
กลไก	มีกลไกอิเล็กทรอนิกส์ ที่แสดงข้อมูลต่างๆ และยังสามารถตั้งค่าลวดลายที่จะปรากฏบนกำไลได้ด้วยตัวเอง	มีกลไกที่สามารถเชื่อมต่อกับสมาร์ทโฟน เพื่อแสดงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ เช่น เวลา, กำหนดการ และภาพถ่าย เป็นต้น
สี	เงิน, ทอง และพังก์โกลด์	ใช้สีของโลหะมีค่าเพื่อเพิ่มมูลค่าและสื่อถึงความหรูหรา
วัสดุ	สแตนเลสชุบเงิน, ทอง และพังก์โกลด์	ใช้สแตนเลสเพื่อเพิ่มความแข็งแรงทนทานให้กับเครื่องประดับ
ลักษณะเด่น	การออกแบบที่เน้นความเรียบง่ายแต่ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน และสามารถใช้งานร่วมกับสมาร์ทโฟน	เน้นการออกแบบอย่างเรียบง่ายแต่ยังคงความเรียบหรู เพราะต้องการให้ผู้บริโภคสามารถสวมใส่ในชีวิตประจำวันได้

4. ตัวอย่างผลงานที่ 3 Vase Garden โดย ลูอิส์ คัชมาตย์

ภาพประกอบ 68 ตัวอย่างผลงานที่ 4

ที่มา : <https://www.tithi.info/vase-garden>

ตาราง 7 การวิเคราะห์ตัวอย่างผลงานที่ 4

เกณฑ์การวิเคราะห์	ลักษณะ	การวิเคราะห์
โครงสร้างภายนอก	รูปทรงเรียบง่าย ตัดทอนจากรูปทรงของดอกไม้	ออกแบบรูปทรงอย่างเรียบง่าย โดยเป็นการออกแบบที่ตัดทอนจากรูปทรงของดอกไม้
กลไก	-	-
สี	เงิน	ใช้สีของโลหะมีค่าเพื่อเพิ่มมูลค่าและสื่อถึงความหรูหรา
วัสดุ	โลหะเงิน 925	ใช้โลหะเงินเพื่อเพิ่มความแข็งแกร่งทนทานให้กับเครื่องประดับ
ลักษณะเด่น	การออกแบบที่เน้นความเรียบง่าย ตัดทอนจากรูปทรงของดอกไม้ ตัวเรือนมีขนาดใหญ่	การออกแบบที่ตัดทอนจากรูปทรงของดอกไม้ไม่มีความเรียบง่ายแต่ยังคงความเรียบหรู ดึงดูดการใช้โลหะมีค่า

5. ตัวอย่างผลงานที่ 3 Secret Friend Family โดย จูติรัตน์ คัชมาตย์

ภาพประกอบ 69 ตัวอย่างผลงานที่ 5

ที่มา : <https://www.tithi.info/secret-friend-family>

ตาราง 8 การวิเคราะห์ตัวอย่างผลงานที่ 5

เกณฑ์การวิเคราะห์	ลักษณะ	การวิเคราะห์
โครงสร้างภายนอก	ตั้งรูปทรงเสมือนจริงจากสัตว์ต่างๆ แต่ก็แฝงการตัดทอนที่เรียบง่าย	โครงสร้างในส่วนเครื่องประดับจึงเน้นความเรียบง่ายเพื่อเน้นการสวมใส่ในชีวิตประจำวัน
กลไก	ชิ้นงานสามารถถอดแยกส่วนได้	ชิ้นงานสามารถถอดแยกส่วนได้ เพื่อแยกการใช้งานระหว่างสวมใส่เป็นเครื่องประดับ และจัดวางโชว์
สี	เงิน, ทอง, ดำ และลวดลายไม้	ใช้สีส้นเรียบง่ายสื่อถึงธรรมชาติ
วัสดุ	ไม้ไผ่, ไม้ชิบราโน, ทองเหลือง, เงิน และอะลูมิเนียม	ใช้โลหะเพื่อเพิ่มความแข็งแรงทนทานให้กับเครื่องประดับ และใช้ไม้เพื่อสื่อถึงธรรมชาติ
ลักษณะเด่น	การออกแบบได้แรงบันดาลใจมาจากสัตว์ต่างๆ	ส่วนหนึ่งเน้นการออกแบบที่เรียบง่ายเพราะต้องการให้ผู้บริโภคสามารถสวมใส่ในชีวิตประจำวันได้ แต่อีกส่วนก็ใส่ใจในรายละเอียดในการตั้งรูปทรงเสมือนจริงจากสัตว์ต่างๆ

4.1.2 เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนสี

1. ตัวอย่างผลงานที่ 6 LED Bands โดย Gemio

ภาพประกอบ 70 ตัวอย่างผลงานที่ 6

ที่มา : <https://gogemio.com>

ตาราง 9 การวิเคราะห์ตัวอย่างผลงานที่ 6

เกณฑ์การวิเคราะห์	ลักษณะ	การวิเคราะห์
โครงสร้างภายนอก	รูปทรงรูปทรงเรขาคณิตแบบเรียบง่าย	ออกแบบรูปทรงอย่างเรียบง่าย เพื่อเน้นการสวมใส่ในชีวิตประจำวัน แต่ก็มีลวดลายให้หลากหลาย
กลไก	มีกลไกอิเล็กทรอนิกส์ ที่สามารถเลือกเปลี่ยนสีผ่านจอLEDได้	มีกลไกอิเล็กทรอนิกส์ ที่สามารถเลือกเปลี่ยนสีผ่านจอLEDได้ตามต้องการ
สี	ทอง, เงิน, และดำ	ใช้สีของโลหะมีค่าเพื่อเพิ่มมูลค่าและสื่อถึงความหรูหรา
วัสดุ	สแตนเลส	ใช้สแตนเลสเพื่อเพิ่มความแข็งแรงทนทานให้กับเครื่องประดับ
ลักษณะเด่น	การออกแบบที่เน้นความเรียบง่ายแต่มีกลไกเลือกเปลี่ยนสีผ่านจอLED	เน้นการออกแบบอย่างเรียบง่ายแต่ยังคงความเรียบหรู เพราะต้องการให้ผู้บริโภคสามารถสวมใส่ในชีวิตประจำวันได้

2. ตัวอย่างผลงานที่ 6 Playful&Precious Collection โดย Hintlab

ภาพประกอบ 71 ตัวอย่างผลงานที่ 7

ที่มา : <https://www.designboom.com/design/hintlab-playful-and-precious-lego-jewellery-3d-printed-11-20-2017/>

ตาราง 10 การวิเคราะห์ตัวอย่างผลงานที่ 7

เกณฑ์การวิเคราะห์	ลักษณะ	การวิเคราะห์
โครงสร้างภายนอก	รูปทรงรูปทรงเรขาคณิตแบบเรียบง่าย	ออกแบบรูปทรงอย่างเรียบง่าย เพื่อเน้นการสวมใส่ในชีวิตประจำวัน
กลไก	มีกลไกถอดประกอบแบบตัวต่อเลโก้ (Lego)	มีกลไกที่สามารถปรับเปลี่ยนชิ้นส่วนได้เหมือนตัวต่อเลโก้ (Lego)
สี	ตัวเรือนเป็นสีเงิน หัวแหวนมีหลาก หลายสีให้เลือก	ใช้สีของโลหะมีค่าเพื่อเพิ่มมูลค่าและใช้สีสันโทนสดใสตามฉบับของเลโก้ ให้เลือกปรับเปลี่ยนได้ไม่สิ้นสุด
วัสดุ	เงิน และพลาสติก	ใช้โลหะเงินและพลาสติกเพื่อเพิ่มความแข็งแรงทนทานให้กับเครื่องประดับ
ลักษณะเด่น	การออกแบบที่ดึงกลไกถอดประกอบแบบตัวต่อเลโก้ ทำให้สามารถปรับเปลี่ยนชิ้นส่วนของเครื่องประดับได้	กลไกถอดประกอบแบบตัวต่อเลโก้ และการใช้สีสันสดใส ที่สามารถปรับเปลี่ยนได้หลากหลาย แต่เพิ่มมูลค่าด้วยการใช้โลหะมีค่า

3. ตัวอย่างผลงานที่ 6 Exchange-ring set โดย Paul Derrez

ภาพประกอบ 72 ตัวอย่างผลงานที่ 8

ที่มา : https://www.bottterweg.com/Derrez_Paul/tabid/234/lotid/10003/Lot-10003.aspx?language=en-US

ตาราง 11 การวิเคราะห์ตัวอย่างผลงานที่ 8

เกณฑ์การวิเคราะห์	ลักษณะ	การวิเคราะห์
โครงสร้างภายนอก	รูปทรงรูปทรงเรขาคณิตแบบเรียบง่าย	ออกแบบรูปทรงอย่างเรียบง่าย เพื่อเน้นการสวมใส่ในชีวิตประจำวัน
กลไก	มีกลไกถอดประกอบด้วยการสอด	มีกลไกที่สามารถปรับเปลี่ยนสีของหัวแหวนได้ด้วยการสอด
สี	เงิน, ทอง, ขาว, แดง และดำ	ใช้สีของโลหะมีค่าเพื่อเพิ่มมูลค่าและมีสีพื้นฐานให้เลือกปรับเปลี่ยนได้
วัสดุ	เงิน, ทอง และพลาสติก	ใช้โลหะเงินและพลาสติกเพื่อเพิ่มความแข็งแรงทนทานให้กับเครื่องประดับ
ลักษณะเด่น	การออกแบบรูปทรงเรขาคณิตและสามารถถอดประกอบด้วยการสอดที่เลือกปรับเปลี่ยนชิ้นส่วนของหัวแหวนได้ตามต้องการ	เน้นการออกแบบอย่างเรียบง่าย เพราะต้องการให้ผู้บริโภคสามารถสวมใส่ในชีวิตประจำวันได้

4. ตัวอย่างผลงานที่ 6 7 Aura Colors Transformable Ring โดย GLOD

ภาพประกอบ 73 ตัวอย่างผลงานที่ 9

ที่มา : <https://glodjewelry.com/products/be-aura-transformable-ring>

ตาราง 12 การวิเคราะห์ตัวอย่างผลงานที่ 9

เกณฑ์การวิเคราะห์	ลักษณะ	การวิเคราะห์
โครงสร้างภายนอก	รูปทรงรูปทรงเรขาคณิตแบบเรียบง่าย	ออกแบบรูปทรงอย่างเรียบง่าย เพื่อเน้นการสวมใส่ในชีวิตประจำวัน
กลไก	มีกลไกบานพับเพื่อสลับสี	มีกลไกบานพับที่สามารถปรับเปลี่ยนชิ้นส่วนหัวแหวนได้
สี	ทองคำขาว, ม่วง, คราม, เขียว, เหลือง, แสด, แดง และขาว	ใช้สีของโลหะมีค่าเพื่อเพิ่มมูลค่าและใช้โมรา 7 สี เสริมความเชื่อเรื่องดวงชะตา
วัสดุ	เงิน, โมรา	ใช้โลหะเงินเพื่อเพิ่มความแข็งแรงทนทานให้กับเครื่องประดับ และใช้โมราแฝงความเชื่อ
ลักษณะเด่น	การออกแบบรูปทรงเรขาคณิตและกลไกการพับที่สามารถเลือกปรับ เปลี่ยนชิ้นส่วนของหัวแหวนได้ตามต้องการ	เน้นการออกแบบอย่างเรียบง่าย เพราะต้องการให้ผู้บริโภคสามารถสวมใส่ในชีวิตประจำวันได้ แต่ก็คงความเรียบหรูและแฝงความเชื่อด้วยการใช้ โมรา 7 สี

5. ตัวอย่างผลงานที่ 6 Silk Collection โดย Joanna Hemsley

ภาพประกอบ 74 ตัวอย่างผลงานที่ 10

ที่มา : <http://www.joannahemsley.com/>

ตาราง 13 การวิเคราะห์ตัวอย่างผลงานที่ 10

เกณฑ์การวิเคราะห์	ลักษณะ	การวิเคราะห์
โครงสร้างภายนอก	รูปทรงรูปทรงเรขาคณิตแบบเรียบง่าย	ออกแบบรูปทรงอย่างเรียบง่าย เพื่อเน้นการสวมใส่ในชีวิตประจำวัน
กลไก	มีกลไกพับประกบ	มีกลไกที่สามารถพับเพื่อเก็บผ้าไหม
สี	ตัวเรือนเป็นสีเงิน หัวแหวนมีหลากหลายสีให้เลือก	ใช้สีของโลหะมีค่าเพื่อเพิ่มมูลค่าและใช้สีสันโหนดสีของผ้าไหม ย้อมเป็นลวดลายและสีสันต่างๆ
วัสดุ	เงิน และผ้าไหม	ใช้โลหะเงินเพื่อเพิ่มความแข็งแรงทนทานให้กับเครื่องประดับ และใช้ผ้าไหมที่สามารถย้อมสีได้หลายเฉด
ลักษณะเด่น	กลไกการพับเปิดปิด ที่สามารถแสดงและซ่อนสีสันของผ้าไหมที่อยู่ภายใน	สีสันต่างๆจากการย้อมผ้าไหม และการออกแบบด้วยรูปทรงเรขาคณิต ที่สวมใส่ในชีวิตประจำวันได้ แต่ก็เพิ่มความสนุกสนานในการสวมใส่ด้วยกลไกการพับประกบ

4.1.3 เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนการเคลื่อนไหว

1. ตัวอย่างผลงานที่ 6 Magnificence Stellaire โดย Claudio Pino

ภาพประกอบ 75 ตัวอย่างผลงานที่ 11

ที่มา : <http://pinodesign.net>

ตาราง 14 การวิเคราะห์ตัวอย่างผลงานที่ 11

เกณฑ์การวิเคราะห์	ลักษณะ	การวิเคราะห์
โครงสร้างภายนอก	รูปทรงสลับซับซ้อน และการตกแต่งรอบตัวเรือน	การออกแบบมีความซับซ้อนเพื่อสื่อถึงการเคลื่อนที่ของหมู่ดาว
กลไก	มีกลไกการเคลื่อนไหวด้วยการหมุนที่เกิดจากแรงของมนุษย์	มีกลไกที่สามารถหมุนโครงสร้างของแหวนได้ 360 องศา เพื่อต้องการแสดงถึงทิศทั้ง 4
สี	เงิน, ทอง และอัญมณีสีต่างๆ	ใช้สีของโลหะมีค่าเพื่อเพิ่มมูลค่าและสื่อถึงความหรูหรา
วัสดุ	ทอง 14k, เงิน 925, แบล็คโอปอล, โครมไดออกไซด์, มรกต, มูนสโตน และไข่มุก	ใช้โลหะเงินเพื่อเพิ่มความแข็งแรง ทนทานให้กับเครื่องประดับ และใช้ผ้าไหมที่สามารถย้อมสีได้หลายเฉด
ลักษณะเด่น	การออกแบบสื่อถึงการเคลื่อนที่ และใช้อัญมณีสีแทนหมู่ดาว	เน้นการออกแบบที่มีกลไกที่สื่อถึงการโคจรหมู่ดาวและทางช้างเผือก กลไกทำให้ผู้บริโภคสามารถปรับรูปแบบแหวนได้ตามต้องการ

2. ตัวอย่างผลงานที่ 6 Perpetual Motion Collection โดย Yael Sonia

ภาพประกอบ 76 ตัวอย่างผลงานที่ 12

ที่มา : <https://yaelsonia.com>

ตาราง 15 การวิเคราะห์ตัวอย่างผลงานที่ 12

เกณฑ์การวิเคราะห์	ลักษณะ	การวิเคราะห์
โครงสร้างภายนอก	รูปทรงรูปทรงเรขาคณิตแบบเรียบง่าย	ออกแบบรูปทรงอย่างเรียบง่าย เพื่อเน้นการสวมใส่ในชีวิตประจำวัน
กลไก	มีกลไกการเคลื่อนไหวด้วยกลไกการขยับของร่างกาย	มีรูปแบบที่อัญมณีข้างในจะขยับเคลื่อนไหวไปกับร่างกายตามแรงโน้มถ่วงที่เกิดจากการเคลื่อนไหวของผู้สวมใส่
สี	ทอง และพลอยสีต่างๆ	ใช้สีของโลหะมีค่าเพื่อเพิ่มมูลค่าและสื่อถึงความหรูหรา
วัสดุ	ทอง18k และพลอยสีต่างๆ	ใช้ทองเพื่อเพิ่มความแข็งแรงทนทานให้กับเครื่องประดับ
ลักษณะเด่น	การออกแบบด้วยรูปทรงเรขาคณิต ที่เน้นความเรียบง่ายที่ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน แต่แฝงกลไกไว้	เน้นการออกแบบอย่างเรียบง่าย เพราะต้องการให้ผู้บริโภคสามารถสวมใส่ในชีวิตประจำวันได้ แต่เสริมมูลค่าด้วยการใช้อัญมณีมีค่า

3. ตัวอย่างผลงานที่ 6 Scissor Collection โดย Ben Hopson

ภาพประกอบ 77 ตัวอย่างผลงานที่ 13

ที่มา : https://www.benhopson.com/?page_id=2227

ตาราง 16 การวิเคราะห์ตัวอย่างผลงานที่ 13

เกณฑ์การวิเคราะห์	ลักษณะ	การวิเคราะห์
โครงสร้างภายนอก	รูปทรงเรียบง่าย มีการสานขัด ตัวเรือนให้เข้ากันด้วยหมุด	รูปทรงการสานได้ได้แรงบันดาลใจมา จากการเชื่อมด้วยหมุดของกรรไกร
กลไก	มีกลไกการเคลื่อนไหวจากแรง ของมนุษย์	มีกลไกที่สามารถยืดและหดตัวเรือน เข้าออกได้จากแรงของมนุษย์
สี	เงิน และทอง	ใช้สีของโลหะมีค่าเพื่อเพิ่มมูลค่าและ สื่อถึงความหรูหรา
วัสดุ	เงิน และทอง 18k	ใช้โลหะเพื่อเพิ่มความแข็งแรง ทนทานให้กับเครื่องประดับ
ลักษณะเด่น	โครงสร้างภายนอกที่ตัดทอน รูปแบบและกลไกมาจาก กรรไกร ที่ตัวเรือนสามารถ เปลี่ยนรูปร่างได้	รูปทรงการสานได้ได้แรงบันดาลใจมา จากการเชื่อมด้วยหมุดของกรรไกร นำมาตัดทอนและเพิ่มมูลค่าด้วยการ ใช้โลหะมีค่าในการผลิต

4. ตัวอย่างผลงานที่ 6 Kinetic Ring RK 015-3BRs โดย Michael Berger

ภาพประกอบ 78 ตัวอย่างผลงานที่ 14

ที่มา : <https://www.kineticrings.com>

ตาราง 17 การวิเคราะห์ตัวอย่างผลงานที่ 14

เกณฑ์การวิเคราะห์	ลักษณะ	การวิเคราะห์
โครงสร้างภายนอก	รูปทรงเรียบง่าย	ออกแบบรูปทรงอย่างเรียบง่าย เพื่อเน้นการสวมใส่ในชีวิตประจำวัน
กลไก	มีกลไกการเคลื่อนไหวจากแรงของมนุษย์	มีกลไกที่หัวแหวนสามารถขยับได้ตามแรงโน้มถ่วงที่เกิดจากการเคลื่อนไหวของผู้สวมใส่
สี	เงิน, ทอง และ ดำ	ใช้สีของโลหะมีค่าเพื่อเพิ่มมูลค่าและสื่อถึงความหรูหรา
วัสดุ	สแตนเลส, ทองคำขาว และ เพชร	ใช้สแตนเลสเพื่อเพิ่มความแข็งแรงทนทานให้กับเครื่องประดับ
ลักษณะเด่น	การออกแบบที่เน้นความเรียบง่ายแต่ยังคงความเรียบหรู ที่แฝงกลไกไว้	ตัวเรือนมีขนาดใหญ่แต่สามารถสวมใส่ในชีวิตประจำวันได้ การออกแบบเรียบง่ายแต่แฝงความเรียบหรู

5. ตัวอย่างผลงานที่ 6 Kinetic wing sculptures โดย Dukno Yoon

ภาพประกอบ 79 ตัวอย่างผลงานที่ 15

ที่มา : <https://art.ksu.edu/people/faculty/yon.html>

ตาราง 18 การวิเคราะห์ตัวอย่างผลงานที่ 15

เกณฑ์การวิเคราะห์	ลักษณะ	การวิเคราะห์
โครงสร้างภายนอก	รูปทรงสลับซับซ้อน แต่มีการตัดทอนให้เป็นรูปทรงเรขาคณิต	การออกแบบได้แรงบันดาลใจมากจากการขยับปีกของนก โดยนำมาตัดทอนให้เป็นรูปทรงเรขาคณิต
กลไก	มีกลไกการเคลื่อนไหวจากการขยับของมนุษย์	มีกลไกที่สามารถทำให้ปีกขยับได้ตามการเคลื่อนไหวของนิ้วมือ
สี	เงิน	ใช้สีของโลหะมีค่าเพื่อเพิ่มมูลค่าและสื่อถึงความหรูหรา
วัสดุ	เงิน 925 (Sterling silver) และลวดสปริง	ใช้โลหะเพื่อเพิ่มความแข็งแรงทนทานให้กับเครื่องประดับ
ลักษณะเด่น	การออกแบบเน้นโชว์โครงสร้างที่เกิดจากการตัดทอนรูปทรงของปีกนกในรูปทรงเรขาคณิต	ตัวเรือนมีขนาดใหญ่ และสะดุดตาด้วยรูปทรงและการขยับได้เหมือนปีกของนก แต่ไม่ค่อยเหมาะที่จะสวมใส่ในชีวิตประจำวัน

4.1.4 เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนรูปแบบ

1. ตัวอย่างผลงานที่ 6 The Pipeworks collection โดย Jina Seo

ภาพประกอบ 80 ตัวอย่างผลงานที่ 16

ที่มา : <http://www.byjinaseo.com/pipeworks>

ตาราง 19 การวิเคราะห์ตัวอย่างผลงานที่ 16

เกณฑ์การวิเคราะห์	ลักษณะ	การวิเคราะห์
โครงสร้างภายนอก	รูปทรงเรียบง่าย จำลองโครงสร้างของท่อไปป์	ออกแบบรูปทรงอย่างเรียบง่าย แต่มีจุดเด่นคือนำรูปแบบการต่อประกอบของท่อประปาเป็นจุดหลัก
กลไก	มีกลไกการถอดประกอบด้วยข้อต่อแบบโมดูลาร์	ใช้ระบบโมดูลาร์ที่สามารถทำให้ผู้สวมใส่เลือกรูปแบบการต่อประกอบได้ตามต้องการ
สี	เงิน, ดำ และสีจากการลงยาสี	ใช้สีของโลหะมีค่าเพื่อเพิ่มมูลค่าและใช้สีโทนสตายแทนสีต้นของดอกไม้
วัสดุ	เงิน	ใช้โลหะเงินเพื่อเพิ่มความแข็งแรงทนทานให้กับเครื่องประดับ
ลักษณะเด่น	รูปทรงดอกไม้ที่ผ่านการตัดทอน และการใช้อัตลักษณ์ของท่อประปามาใช้เป็นกลไกในการเชื่อมชิ้นส่วนเข้าด้วยกัน	รูปทรงดอกไม้ที่ผ่านการตัดทอน เน้นการออกแบบอย่างเรียบง่าย สามารถสวมใส่ในชีวิตประจำวันได้ และยังสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการใส่ได้ไม่สิ้นสุด

2. ตัวอย่างผลงานที่ 6 Magnetic Kit โดย Marc Klik Klik

ภาพประกอบ 81 ตัวอย่างผลงานที่ 17

ที่มา : <https://www.beadinggem.com>

ตาราง 20 การวิเคราะห์ตัวอย่างผลงานที่ 17

เกณฑ์การวิเคราะห์	ลักษณะ	การวิเคราะห์
โครงสร้างภายนอก	รูปทรงเรียบง่าย ในรูปแบบเรขาคณิตเป็นชิ้นส่วนเล็กๆ	โครงสร้างภายนอกของชิ้นส่วนต่างๆ มีความเรียบง่ายในรูปแบบเรขาคณิต
กลไก	มีกลไกแม่เหล็ก เพื่อให้ชิ้นส่วนแต่ละชิ้นสามารถเชื่อมกันได้	ใช้กลไกแม่เหล็กที่สามารถทำให้ผู้สวมใส่สามารถสร้างสรรค์รูปแบบและจำนวนชิ้นส่วนได้ตามต้องการ
สี	เงิน	ใช้สีของโลหะมีค่าเพื่อเพิ่มมูลค่าและสื่อถึงความหรูหรา
วัสดุ	เงิน และแม่เหล็ก	ใช้โลหะเพื่อเพิ่มความแข็งแรงทนทานให้กับเครื่องประดับ
ลักษณะเด่น	การออกแบบที่เน้นความเรียบง่ายที่ผู้สวมใส่สามารถใช้จินตนาการ สร้างสรรค์รูปแบบเครื่องประดับเองได้	ชิ้นส่วนของเครื่องประดับเป็นรูปทรงเรขาคณิตอย่างง่าย แต่ทำให้สามารถต่อประกอบได้ไม่สิ้นสุด และสีเงินก็ทำให้มีความเรียบง่ายแต่ยังคงความหรูหรา

3. ตัวอย่างผลงานที่ 6 Daisy Ring โดย Gumuchian

ภาพประกอบ 82 ตัวอย่างผลงานที่ 18

ที่มา : <https://www.gumuchian.com>

ตาราง 21 การวิเคราะห์ตัวอย่างผลงานที่ 18

เกณฑ์การวิเคราะห์	ลักษณะ	การวิเคราะห์
โครงสร้างภายนอก	รูปทรงเรียบง่าย ตัดทอนจากรูปทรงของดอกไม้	ออกแบบรูปทรงที่เกิดจากการตัดทอนรูปทรงของดอกไม้ เพื่อเน้นการสวมใส่ในชีวิตประจำวัน
กลไก	มีกลไกข้อต่อบานพับ	มีกลไกที่สามารถพับเพื่อคลี่ตัวแหวนที่ประกบกันอยู่ให้กลายเป็นกำไล
สี	เงิน, ทอง และพิงค์โกลด์	ใช้สีของโลหะมีค่าเพื่อเพิ่มมูลค่าและสื่อถึงความหรูหรา
วัสดุ	ทอง 18k	ใช้โลหะทองเพื่อเพิ่มความแข็งแรงทนทานให้กับเครื่องประดับ
ลักษณะเด่น	รูปทรงดอกไม้ที่ผ่านการตัดทอน การออกแบบที่มองเผินๆ เป็นแค่แหวน แต่มีกลไกข้อต่อที่เปลี่ยนรูปแบบการสวมใส่ได้	รูปทรงดอกไม้ที่ผ่านการตัดทอน เน้นการออกแบบอย่างเรียบง่าย เพราะต้องการให้ผู้บริโภคสามารถสวมใส่ในชีวิตประจำวันได้ แต่ยังคงมีความเรียบหรูด้วยการผสมผสานเพชรตามกลีบดอก

4. ตัวอย่างผลงานที่ 6 Sunflower Rose Necklace โดย Van Cleef & Arpels

ภาพประกอบ 83 ตัวอย่างผลงานที่ 19

ที่มา : <https://www.vancleefarpels.com/us/en/high-jewelry/signature/zip.html>

ตาราง 22 การวิเคราะห์ตัวอย่างผลงานที่ 19

เกณฑ์การวิเคราะห์	ลักษณะ	การวิเคราะห์
โครงสร้างภายนอก	รูปทรงตัดทอนมาจากดอกไม้ และมีการใช้ัญมณีสีต่างๆ ตลอดทั้งตัวเรือน	รูปทรงเรขาคณิตที่ตัดทอนมาจาก ดอกทานตะวัน และการใช้รูปทรงของ ชิปเพื่อปรับเปลี่ยนรูปแบบการใส่
กลไก	มีกลไกการปรับเปลี่ยนรูปแบบ การสวมใส่ด้วยการรูดแบบชิป	ใช้กลไกการรูดแบบชิปที่ทำให้ผู้สวม ใส่ปรับเปลี่ยนได้อย่างสะดวก
สี	ทอง, ฟิงค์โกลด์ และพลอยสี ต่างๆ	ใช้สีของโลหะมีค่าเพื่อเพิ่มมูลค่าและ ใช้โทนสีชมพูแดงเพื่อสื่อถึงดอกไม้
วัสดุ	ทอง, เพชร และพลอยสี	ใช้โลหะทองเพื่อเพิ่มความแข็งแรง ทนทานให้กับเครื่องประดับ และใช้ พลอยสีแทนสีสันของดอกไม้
ลักษณะเด่น	การออกแบบที่มีความเรียบหรู สีสันสะอาดตา แต่แฝงลูกเล่นที่ ปรับ เปลี่ยนการสวมใส่ได้	การออกแบบใช้รูปทรงเรขาคณิตแต่มี ความหรูหราจากการใช้พลอยสีต่างๆ และมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการ สวมใส่ที่จำลองมาจากชิปที่เป็น เอกลักษณ์

5. ตัวอย่างผลงานที่ 6 Hyperbole tiara โดย Cartier

ภาพประกอบ 84 ตัวอย่างผลงานที่ 20

ที่มา : <https://www.robbreport.com.sg/cartier-jewel/>

ตาราง 23 การวิเคราะห์ตัวอย่างผลงานที่ 20

เกณฑ์การวิเคราะห์	ลักษณะ	การวิเคราะห์
โครงสร้างภายนอก	รูปทรงเป็นทรงเรขาคณิต ที่โดดเด่นด้วยมรกตขนาดใหญ่ที่อยู่ตรงกลางล้อมรอบด้วยเพชร	เครื่องประดับเป็นรูปทรงเรขาคณิต ที่มี มรกต 140.21 กะรัต เป็นจุดดึงดูดสายตา เสริมด้วยเพชรที่ประดับอยู่โดยรอบ
กลไก	มีกลไกที่สามารถปรับเปลี่ยนการสวมใส่ได้ 2 รูปแบบ	สามารถปรับเปลี่ยนการสวมใส่จากรัดเกล้าให้เป็นสร้อยคอ
สี	เงิน, เขียวมรกต	ใช้สีของโลหะมีค่าเพื่อเพิ่มมูลค่าและใช้มรกตเขียวเป็นจุดดึงดูดสายตา
วัสดุ	เงิน, เพชร และมรกต	ใช้โลหะเงินเพื่อเพิ่มความแข็งแรงทนทานให้กับเครื่องประดับ และใช้มรกตกับเพชรเพิ่มความหรูหรา
ลักษณะเด่น	การออกแบบทรงเรขาคณิตที่เน้นมรกตที่อยู่ตรงกลาง แต่การปรับเปลี่ยนการสวมใส่ได้ 2 รูปแบบ	การออกแบบใช้รูปทรงเรขาคณิตแต่มีความหรูหราและสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการสวมใส่จากรัดเกล้าให้เป็นสร้อยคอได้

สรุปผลการวิเคราะห์

จากการเก็บข้อมูลชิ้นงานเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้อย่างเจาะจง จากรูปแบบการปรับเปลี่ยนทั้ง 4 รูปแบบ คือ เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนคุณสมบัติ, เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนสีส้น, เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนการเคลื่อนไหว และเครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนรูปแบบ อย่างละ 5 ชิ้นงาน รวม 20 ชิ้นงาน ที่มีเกณฑ์การวิเคราะห์ คือ โครงสร้างภายนอก, กลไก, สี, วัสดุ และลักษณะเด่น โดยสามารถสร้างข้อสรุปได้ดังนี้

1. เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนคุณสมบัติ ในด้านโครงสร้างภายนอกส่วนใหญ่เน้นการออกแบบที่เรียบง่าย มีการตัดทอนและลดรายละเอียดให้มีความร่วมสมัย สามารถสวมใส่ได้ในชีวิตประจำวัน ด้านกลไกไม่ค่อยเน้นกลไกการปรับเปลี่ยนรูปแบบหรือการขยับแบบไคเนติก (Kinetic) แต่จะแฝงกลไกอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถทำงานร่วมกับอุปกรณ์อื่นๆ เช่น สมาร์ทโฟนหรือลำโพงได้ ด้านสีเน้นการใช้สีโทนพื้นที่ที่สามารถใส่ได้ทุกโอกาสในชีวิตประจำวันแต่คงความเรียบหรู เช่น ขาว, เงิน, ทอง และดำเป็นต้น ด้านวัสดุนิยมใช้โลหะที่มีความทนทานและเสริมมูลค่าของเครื่องประดับ เช่น เงิน, ทอง, อะลูมิเนียม และสแตนเลส เป็นต้น ส่วนด้านลักษณะเด่น ถ้าเป็นเครื่องประดับที่แฝงกลไกอิเล็กทรอนิกส์อย่างสมาร์ท จิวเวลรี่ (Smart Jewelry) จะเน้นการออกแบบที่เรียบหรูไม่หวือหวาเพื่อให้สามารถสวมใส่ได้ในชีวิตประจำวัน แต่ก็มีเครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนคุณสมบัติที่ผู้ออกแบบใส่ความโดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ลงไปชิ้นงาน ทำให้เครื่องประดับชุดนั้นๆสามารถนำไปใช้งานในรูปแบบวัสดุตกแต่งบ้านได้

2. เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนสีส้น ในด้านโครงสร้างภายนอกส่วนใหญ่เน้นการออกแบบที่เรียบง่าย มีการตัดทอนและลดรายละเอียดให้มีความร่วมสมัย แต่มีจุดเด่นคือมีการใช้สีส้นที่สดใสหลากหลายสี ด้านกลไกมีการใช้กลไกต่างๆเพื่อเปลี่ยนสีส้นของเครื่องประดับ เช่น กลไกอิเล็กทรอนิกส์, กลไกการถอดประกอบ, กลไกบานพับ, และกลไกการพับประกบ เป็นต้น ด้านสี มีการใช้สีส้นที่หลากหลาย ส่วนใหญ่เป็นสีส้นสดใส หรือการใช้แม่สี ด้านวัสดุนิยมใช้โลหะที่มีความทนทานและเสริมมูลค่าของเครื่องประดับ เช่น เงินและทอง แต่ก็มีการใช้วัสดุอื่นๆร่วมด้วย เช่น พลาสติกสี และการใช้ผ้าไหมย้อมสีออกเป็นลวดลายและเฉดต่างๆ ส่วนด้านลักษณะเด่นจะเป็นการออกแบบที่แฝงกลไกที่สามารถปรับเปลี่ยนสีส้นของเครื่องประดับได้ และการออกแบบที่ส่วนใหญ่เป็นการออกแบบที่ตัดทอน เรียบง่ายจึงสามารถใส่ได้ในชีวิตประจำวัน

3. เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนการเคลื่อนไหว ในด้านโครงสร้างภายนอกมีทั้งรูปแบบเครื่องประดับที่มีการตัดทอนเรียบง่ายแต่แฝงกลไกไว้ และรูปแบบเครื่องประดับที่เน้นแสดงจุดเด่นด้านแนวคิดและการใช้กลไกข้อต่อที่ทำให้เครื่องประดับสามารถเคลื่อนไหวได้ แต่ทำให้ใส่

ในชีวิตจริงได้ยาก ด้านกลไกมีการใช้กลไกต่างๆเพื่อสร้างการเคลื่อนไหวของเครื่องประดับ อย่าง กลไกไคเนติก(Kinetic) รูปแบบต่างๆ เช่น กลไกการเคลื่อนที่จากแรงของมนุษย์, กลไกที่เกิดจากการขยับของร่างกาย เช่น การขยับนิ้วหรือการขยับมือ เป็นต้น ด้านสีนิยมใช้สีของโลหะมีค่าเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับเครื่องประดับ เช่น สีเงินและทอง ด้านวัสดุนิยมใช้โลหะที่มีความทนทานและเสริมมูลค่าของเครื่องประดับ เช่น เงินและทอง แต่ก็มีการใช้อัญมณีมีค่าร่วมด้วยเพื่อเพิ่มมูลค่า ส่วนด้านลักษณะเด่นจะเป็นการออกแบบที่แฝงกลไกทำให้เครื่องประดับสามารถขยับได้ โดยการออกแบบมีทั้งรูปแบบที่สามารถสวมใส่ในชีวิตประจำวันได้ และรูปแบบที่เน้นแสดงแนวคิดของศิลปินมากกว่าเน้นการสวมใส่จริง

4. เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนรูปแบบ ในด้านโครงสร้างภายนอกส่วนใหญ่เน้นการออกแบบที่ตัดทอนมาจากรูปทรงตามธรรมชาติ และการใช้รูปทรงเรขาคณิต ด้านกลไกมีการใช้กลไกต่างๆเพื่อให้เครื่องประดับสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการสวมใส่ได้ เช่น กลไกการถอดประกอบด้วยข้อต่อแบบโมดูลาร์, กลไกแม่เหล็ก, กลไกข้อต่อแบบบานพับ และกลไกข้อต่อแบบซิป เป็นต้น ด้านสีมีการใช้สีส้นที่หลากหลายจากอัญมณี และนิยมใช้สีของโลหะมีค่าเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับเครื่องประดับ เช่น สีเงินและทอง ด้านวัสดุนิยมใช้โลหะที่มีความทนทานและเสริมมูลค่าของเครื่องประดับ เช่น เงินและทอง แต่ก็มีการใช้อัญมณีมีค่าร่วมด้วยเพื่อเพิ่มมูลค่า ส่วนด้านลักษณะเด่นจะเป็นการออกแบบที่แฝงกลไกทำให้เครื่องประดับสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการสวมใส่ ให้มีมากกว่ารูปแบบเดียว เช่น การปรับเปลี่ยนรูปแบบจากแหวนไปสู่กำไล, จากรัดเกล้ามาเป็นสร้อยคอ หรือสร้างรูปแบบการสวมใส่ได้เองตามต้องการด้วยการใช้ข้อต่อแบบโมดูลาร์ เป็นต้น

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแบรนด์เครื่องประดับ โดยอ้างอิงกับเทรน SACICT Craft Trend 2020 : Frome Root to Route เพื่อที่จะได้ทราบข้อมูลของกลุ่มผู้บริโภคที่อยู่ในกลุ่ม Anti-Boring และชื่นชอบสไตล์การออกแบบในรูปแบบ Happiness Play และ Heritage Fusion ดังนี้

1. แบรินด์เครื่องประดับ SARRAN

ภาพประกอบ 85 แบรินด์เครื่องประดับ SARRAN

ที่มา : <http://siamscope.com/club-21-launches-sarran-thai-jewelry-brand/>

SARRAN หรือ สราญ ก่อตั้งโดย ศรัณยู อยู่คงดี แบรินด์เครื่องประดับนี้ออกแบบด้วยแนวคิดที่ต้องการสื่อสารความสวยของผู้หญิงไทย ไม่ได้มองเรื่องของวัฒนธรรมเป็นอากาศ แต่สามารถนำมาเสกสรรปั้นแต่งได้คุณค่าของวัฒนธรรมมีรากเหง้ามาหลายร้อยปีนั่นคือความละเอียด เครื่องประดับของ SARRAN ไม่ได้เป็นเครื่องประดับแบบ Mass Product SARRAN เปรียบเหมือนตัวเองเหมือนนางไม้ ที่สวยงาม น่าหลงใหล แต่ไม่จริงเราไม่ถาวร งานทุกชิ้นจะเป็น Limited Edition ที่จะมีซีรี่ล้นมเบอร์ประกอบ ซึ่งนอกจากจะมีเสน่ห์และสวยงามแบบไทยแล้ว สราญยังมีกลิ่นหอมอีกด้วย เพื่อตอบโจทย์ของผู้ที่ผิวแพ้ง่ายน้ำหอม และหากเป็นลิมิเต็ดเอดิชั่นก็จะออกแบบกลิ่นน้ำหอมให้เข้ากับบุคลิกของคนๆ นั้นเพื่อนำมาอบจิวเวลรี่ตามวิธีการอบรำแบบไทยเดิม และให้ขวदनน้ำหอมแก่ลูกค้าไปอบรำต่อด้วยตัวเองอีกด้วย (HELLOMAGAZINE, 2559)

กลุ่มผู้บริโภคของ SARRAN จะเป็นตลาด Niche Market ในกลุ่มของ Women On Top และเป็นเจ้าของธุรกิจที่อายุ 40 ปีขึ้นไป มีชีวิตที่ประสบความสำเร็จ ลูกค้ายกกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่กำลังซื้อ สนใจสินค้าที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว แต่ไม่สนใจราคาสินค้า และให้ความสำคัญกับความพึงพอใจในสิ่งที่เลือกซื้อ (หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์, 2560)

2. แบรินด์เครื่องประดับ La Orr

ภาพประกอบ 86 แบรินด์เครื่องประดับ La Orr

ที่มา : <https://siamrath.co.th/n/81112>

La Orr หรือ ล-ออ ก่อตั้งโดย สุพัจนา ลิ้มวงศ์ ที่นำผ้าไหมปักธงชัยในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้กับเครื่องประดับที่ดีไซน์ร่วมสมัย โดยเหตุผลที่นำผ้าไหมปักธงชัย ที่เป็นผ้าไหมท้องถิ่นจากอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา เนื่องจากเป็นแหล่งขึ้นชื่อด้านการทอผ้าไหมคุณภาพดีของไทย โดยแบรนด์จะคัดสรรผ้าไหมปักธงชัยที่ทอแบบพิเศษให้เส้นใยหนาขึ้น เหมาะสำหรับการทำเครื่องประดับ และเป็นผ้าไหมคุณภาพเกรดส่งออกมาใช้ โดยนำจุดเด่นของผ้าไหมที่มีเส้นยืนและเส้นพุ่ง มารื้อโครงสร้างใหม่ให้เกิดรูปแบบที่สนุกและแปลกใหม่กว่าเดิม เปลี่ยนรูปลักษณ์ของผ้าไหมไทยให้มีความร่วมสมัย และเข้าถึงกลุ่มคนรุ่นใหม่ ภายใต้เครื่องประดับที่มีรูปทรง สีสัน และการจัดวางองค์ประกอบดีไซน์ที่สวยงามทันสมัย โดยเครื่องประดับทุกชิ้นของแบรนด์เป็นงานฝีมือ 100% ทั้งหมดในทุกส่วนประกอบ รวมถึงการขึ้นตัวเรือนโลหะเป็นรูปทรงที่ดูพลิ้วไหวและอ่อนช้อย

กลุ่มผู้บริโภคของ La Orr คือ ผู้หญิงที่มีรสนิยมทางด้านศิลปะที่เฉพาะตัว มีกลิ่นอายความเป็นโบฮีเมียนนิดๆ ที่ผสมผสานกับความลึกลับซาวรีในตัว โดยปกติจะแต่งตัวเรียบง่าย มีสไตล์ และเน้นสร้างจุดเด่นให้กับลุคด้วยการตกแต่งเครื่องประดับที่มีสีสัน ราคาของเครื่องประดับเริ่มตั้งแต่ 590 ไปจนถึง 6,000 บาทขึ้นไป โดยกลุ่มลูกค้าในช่วงแรกเริ่มเน้นเจาะกลุ่มชาวไทย แต่ในปัจจุบันเน้นเจาะกลุ่มลูกค้าต่างประเทศ (Limwongse, 2561)

3. แบรินด์เครื่องประดับ Basic Teeory

ภาพประกอบ 87 แบรินด์เครื่องประดับ Basic Teeory

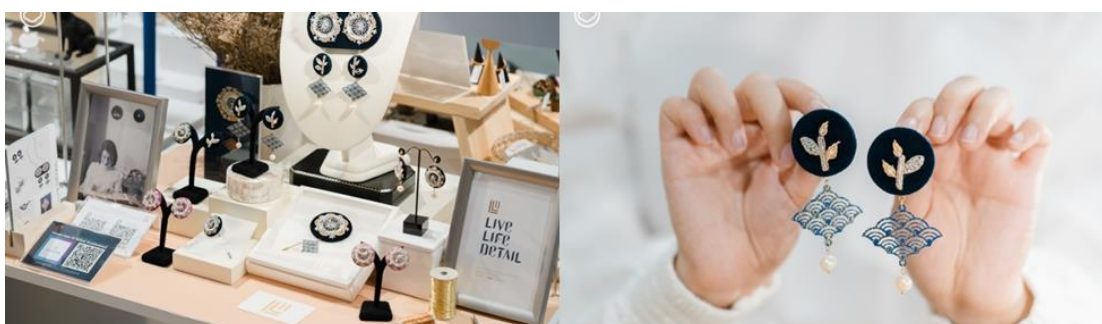
ที่มา : <https://readthecloud.co/basic-teeory/>

Basic Teeory ก่อตั้งโดย วรชัย ศิริวิภาณันท์ โดยได้วางตำแหน่งคอนเซ็ปต์ผลงานตนเองว่า 'Paper You Can Wear' หรือ กระดาษที่คุณสามารถสวมใส่ได้ แนวคิดของแบรนด์คือการนำวัสดุเหลือใช้มาแปรรูปให้เกิดประโยชน์ ด้วยความเชื่อว่าเครื่องประดับไม่จำเป็นต้องทำจากวัสดุอะไรก็มีล้วนมีคุณค่าในตัวเอง เช่นการนำกระดาษจากโรงพิมพ์ที่ถูกเจียนทิ้งไม่ผ่านการพิมพ์นำมาฉีกด้วยมือให้แฉก ก็จะได้ลูกปัดกระดาษฉีกฉีกใหญ่ จากนั้นนำไปลงสีตามต้องการทั้งสีแบบมันและสีด้าน นำไปเคลือบด้วยสารลามิเนตซึ่งไม่เป็นอันตรายต่อผิวหนัง สีไม่ตก ไม่หลุดลอก ซึ่งจะนำไปร้อยทำเป็นสร้อยคอต่อไป ความพิเศษของเครื่องประดับแบรนด์ Basic Teeory คือทุกชิ้นใส่ได้แทบจะไม่ซ้ำแบบกันเลย บางเส้นยาวแบบไม่มีจุดบรรจบ ปราศจากตะขอเชื่อมหน้าเชื่อมหลัง สามารถมิกซ์แอนด์แมตช์กันได้ อยากให้ลูกค้ารู้สึกสนุกกับเครื่องประดับของตัวเอง ไม่ใช่แค่ซื้อไปแล้วก็จบ Basic Teeory นิยามเครื่องประดับเป็นงานไลฟ์สไตล์ เป็นเครื่องประดับที่คงทนถาวร สวยงามตามแบบธรรมชาติ 20-30 ปีข้างหน้า เจ้าของหยิบมันขึ้นมาก็ยังใส่ได้อยู่ โดยปัจจุบันวัสดุที่นำมาใช้ออกแบบเครื่องประดับนั้นไม่ได้จำกัดอยู่แค่กระดาษ แต่ได้นำเศษซากจากหลายวัสดุ อาทิ เศษผ้า ท่อยาง เศษแก้ว ก้อนกรวดหน้าบ้าน มาแปลงร่างเป็นเครื่องประดับสารพัดแบบ (ผู้จัดการออนไลน์, 2558)

กลุ่มผู้บริโภคของ Basic Teeory คือ กลุ่มผู้หญิงวัยทำงานที่มีกำลังซื้อสูงอย่างนักธุรกิจหรือเจ้าของกิจการ อายุประมาณ 40-80 ปี ซึ่งจะมีทั้งกลุ่มลูกค้าชาวไทย และกลุ่มชาวยุโรป อเมริกา ตะวันออกกลาง ฮองกง ไต้หวัน จีน นอกจากนี้ยังมีกลุ่มคนที่ชื่นชอบสินค้ารักษ์โลก โดยราคาของเครื่องประดับจะเริ่มตั้งแต่ 500-5,000 บาท โดยในปัจจุบันทางแบรนด์ต้องการที่จะขยาย

ฐานลูกค้าไปยังกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่เริ่มทำงานอายุ 20 กว่าๆถึง 30 ปี โดยใช้การเพิ่มสีสันและลดลายลงบนเครื่องประดับ อีกทั้งทำต่างหูออกมาวางขายเพื่อเจาะตลาดกลุ่มนี้โดยตรง (เอสเอ็มอี ไทยแลนด์, 2562)

4. แบรินด์เครื่องประดับ Live Life Detail

ภาพประกอบ 88 แบรินด์เครื่องประดับ Live Life Detail

ที่มา : <https://readthecloud.co/crafted-craft-clothes/>

Live Life Detail ก่อตั้งโดย พัทธวรรณ เสงยสาคร มีความคิดอยากที่จะแตกต่างและอยากให้ศิลปะไทยได้สร้างคุณค่าเพิ่มมากขึ้น จึงได้เกิดเครื่องประดับบ้านปักดินทองเป็นศิลปะร่วมสมัยที่มีเทคนิคปักดินทองของราชสำนักไทยเป็นทักษะละเอียดอ่อน ของงานหัตถศิลป์ปักผ้าแบบโบราณที่อยู่บนเครื่องแต่งกายไหม หรือ พัสตราภรณ์ไหม ที่ช่างฝีมือน้อยคนนักจะทำเป็น โดยสร้างลดลายต่างๆ ที่ได้แรงบันดาลใจมาจาก ดอกไม้ ต้นไม้และสายน้ำ ซึ่งดอกไม้เปรียบเสมือนความหวัง ต้นไม้คือการเติบโต สายน้ำคือกำลังใจ เมื่อทั้ง 3 รวมกันจะมีความหมายว่าความหวังที่สามารถเติบโตได้และมีกำลังใจเมื่อมีกำลังใจก็จะเติบโตได้อย่างมีความหวังในการใช้ชีวิต โดยทางร้านมีสินค้าทั้งหมด 2 ประเภทคือ เครื่องประดับบ้านและเครื่องประดับสำหรับร่างกาย แบรินด์ Live Life Detail จับเอาเทคนิคชั้นสูงมาทำเป็นเครื่องประดับเล็กๆ ร่วมสมัย เช่น สร้อย ต่างหู และเข็มกลัด ให้ดินเงินดินทองเลอค่ามาผสมกับกำมะหยี่และลดลายกราฟิก จะประดับร่างกายในชีวิตประจำวันหรือใส่ออกงานหรูหราทำได้

กลุ่มผู้บริโภคของ Live Life Detail คือ กลุ่มคนที่มีไลฟ์สไตล์ที่แตกต่างและเป็นเอกลักษณ์ที่ไม่เหมือนใครและหลงใหลในงานศิลปะร่วมสมัยอย่างการปักดินทอง โดยราคาของเครื่องประดับนั้นจะเริ่มตั้งแต่ 1,500 บาท (ผู้จัดการออนไลน์, 2562)

5. แบรินด์เครื่องประดับ Ownory

ภาพประกอบ 89 แบรินด์เครื่องประดับ Live Life Detail

ที่มา : <http://lofficielthailand.com/2017/08/ownory/>

แบรินด์เครื่องประดับ Ownory เป็นแบรินด์เครื่องประดับหรรษาทันสมัย นำเสนอคอลเลกชันที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากเครื่องเบญจรงค์ งานหัตถศิลป์ล้ำค่าของไทย แบรินด์โอนโนรี เป็นแบรินด์เครื่องประดับเงินที่เปี่ยมไปด้วยความหรรษาและมีความประณีตในทุกรายละเอียดของขั้นตอนการผลิต งานทุกชิ้นเป็นงานทำมือหรือแฮนด์เมดที่ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญของช่างฝีมือเป็นอย่างมาก มีการพัฒนาในเรื่องของการออกแบบอย่างต่อเนื่องโดยผลงานงานศิลปะที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของ วิถีชีวิตที่งดงาม ราบเรียบ รื่นเริง สนุกสนาน ตามแบบสังคมไทย ทำให้เกิดเอกลักษณ์ สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมของไทย และความทันสมัยไว้ด้วยกัน ผลงานทุกชิ้นของโอนโนรีนั้นล้วนแต่เป็นงานทำมือ โดยคอลเลกชันเบญจรงค์นั้นได้รับการรังสรรค์ด้วย Sterling Silver 925 ซึ่งเป็นเนื้อเงินแท้ แล้วจึงชุบด้วยทอง 18K เพื่อเพิ่มความหรรษา ส่วนซารัมแต่ละชิ้นก็มีการลงยา (Enamel) ตามกรรมวิธีของการผลิตงานเบญจรงค์ ราคาของเครื่องประดับนั้นจะอยู่ที่ 900 - 1,500 บาท (ลอฟฟี่เชียล ไทยแลนด์, 2560)

6. แบรินด์เครื่องประดับ INTHAI

ภาพประกอบ 90 แบรินด์เครื่องประดับ INTHAI

ที่มา : <https://adaymagazine.com/inthai/>

INTHAI ก่อตั้งโดย อาริยา บุญช่วย บัณฑิตภาควิชาออกแบบนิเทศศิลป์ คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่นำเอาเอกลักษณ์งานหัตถกรรมไทยมาประยุกต์ ผสมผสานให้ทันสมัย เข้ากับไลฟ์สไตล์ของคนรุ่นใหม่ และใช้งานได้จริง ภายใต้คอนเซปต์ 'Retell Thai Details' ไอเดียของแบรนด์เริ่มจากความชอบเทคนิคงานหัตถกรรมไทยและอยากให้มันเป็นส่วนหนึ่งของของใช้ในชีวิตประจำวัน จึงเริ่มทำเครื่องประดับโดยใช้ของไทยๆ อย่างแหวนเครื่องลายครามหรือต่างหูรูปขามตราไก่ ที่น่ารักจนน่าหยิบมาใช้ทุกวัน ความใส่ใจไม่ได้หยุดแค่ในรายละเอียดของผลิตภัณฑ์ที่อยู่ในกระบวนการทำที่ลงไปคลุกคลีกับชาวบ้านที่เชี่ยวชาญงานหัตถกรรมประเภทต่างๆ และร่วมงานกันจนได้ผลิตภัณฑ์ไอเดียดีออกมา (กัญญ์วิมล พรจันทร์ทอง, 2562)

กลุ่มผู้บริโภคของ INTHAI คือ ผู้หญิงวัยทำงานอายุ 30 ปี ขึ้นไป นอกจากนี้วัยรุ่นและชาวต่างชาติก็เป็นกลุ่มลูกค้าสำคัญ โดยเครื่องประดับนอกจากซื้อไปเพื่อสวมใส่ด้วยตัวเองแล้ว ยังถูกซื้อในรูปแบบของฝากหรือของขวัญอีกด้วย

7. แบรินด์เครื่องประดับ P9Bangkok

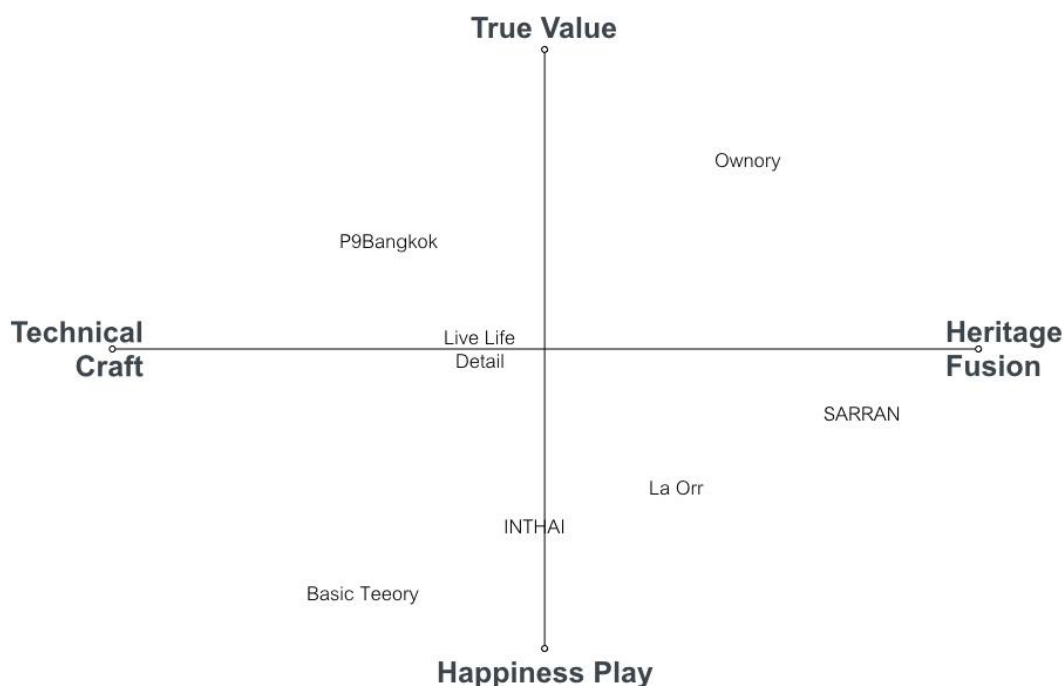
ภาพประกอบ 91 แบรินด์เครื่องประดับ P9Bangkok

ที่มา : <https://web.tcdc.or.th/en/Articles/Detail/P9Bangkok>

P9Bangkok ก่อตั้งโดย ปานเกล้า สุนทวิวงศ์ ชามตราไก่ที่อยู่คู่บ้านคู่เรือนของคนไทยมายาวนาน การใช้งานในรูปแบบต่างๆ ก่อให้เกิดลักษณะที่ไม่สมบูรณ์เหมือนดังเชรามิคสมัยใหม่ที่ซื้อจากห้างสรรพสินค้า เกิดการบิ่นบ้าง มีรอยแตกบ้าง สร้างรอยร้าวบ้าง สิ่งเหล่านี้ถูกนำมาเชื่อมโยงกับความสนใจในรูปแบบศิลปะการตกแต่งของวัดอรุณ ที่มีลักษณะโดดเด่นในเรื่องของการจัดการสี และวัสดุตกแต่งที่แตกต่างไปจากวัดทั่วไป P9Bangkok จึงนำแรงบันดาลใจเหล่านี้มาต่อยอดความคิด สร้างแบรนด์ที่ต่อยอดจากเรื่องการจัดการวัสดุ ผสานเข้ากับความคิดจากลวดลายดอกไม้มงคลที่สื่อถึงความโชคดี เกิดเป็นเทคนิคการทำเครื่องประดับร่วมสมัยที่สามารถนำมาตกแต่งบนร่างกายและสวมใส่ได้ง่ายในชีวิตประจำวัน จากที่มาดังกล่าวทำให้เครื่องประดับของแบรนด์ P9Bangkok เดินหน้าเพื่อต่อยอดแนวความคิดของการ Re-used วัสดุ ชามตราไก่ นำชามซึ่งไม่ผ่านมาตรฐานหรือมีรอยตำหนิจากโรงงาน มาต่อยอดเป็นชิ้นงานเครื่องประดับ ซึ่งนับเป็นอีกวิธีที่สามารถส่งเสริมแรงงานพื้นถิ่นของไทยได้อีกทางหนึ่ง เมื่อนำชามตราไก่อมาลดทอนอยู่ในชิ้นส่วนของงานที่มีพื้นที่แสดงลวดลายขนาดเล็ก จึงสามารถเผยลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ของชามตราไก่ในอีกมุมมองหนึ่ง ที่ทุกชิ้นไม่เหมือนกันแม้แต่ชิ้นเดียว

กลุ่มผู้บริโภคของ P9Bangkok คือ ลูกค้าชาวไทยและชาวต่างชาติ โดยส่วนใหญ่จะนำไป mixed and match กับเสื้อผ้าในชีวิตประจำวันทั้งแบบทางการและไม่เป็นทางการ สไตล์การออกแบบสามารถเข้าถึงลูกค้าได้ตั้งแต่อายุ 25-65 ปี ที่ชื่นชอบการแต่งตัว และสนใจในคุณค่าของงานคราฟต์เครื่องประดับทำมือ (นิมินทรา มินทราศักดิ์, 2562)

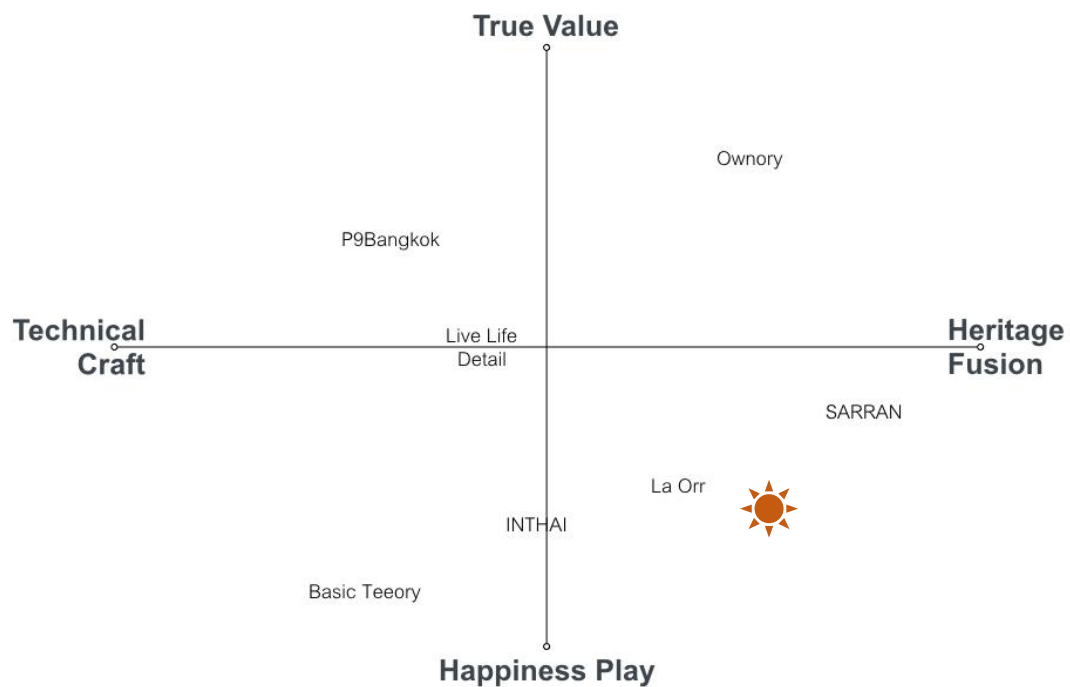
จากข้อมูลทั้งหมดที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์แบรนด์เครื่องประดับ ทั้ง 7 แบรนด์ที่กล่าวมาข้างต้น ว่าแบรนด์ไหนสามารถนำไปอ้างอิงกับเทรน SACICT Craft Trend 2020 : Frome Root to Route ในกลุ่มของผู้บริโภค Anti-Boring ที่ชื่นชอบสไตล์การออกแบบในรูปแบบ Happiness Play และ Heritage

ภาพประกอบ 92 ภาพแผนภูมิเปรียบเทียบโพสิชันแบรนด์ต่างๆ

โดยหลังจากการทำแผนภูมิเปรียบเทียบโพสิชันแบรนด์ต่างๆ พบว่าแบรนด์ที่อยู่ในกลุ่มของ Happiness Play และ Heritage Fusion นั้นมีแบรนด์ SARRAN และ La Orr โดยจุดร่วมของกลุ่มผู้บริโภคของทั้งสองแบรนด์ คือ จะเป็นตลาด Niche Market ในกลุ่มของผู้หญิงที่มีรสนิยมทางด้านศิลปะที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว สนใจในงานคราฟต์งานฝีมือและงานศิลปะร่วมสมัย มีกำลังซื้อและให้ความสำคัญกับความพึงพอใจในสิ่งที่จะเลือกซื้อ นิยมเลือกซื้อเครื่องประดับที่มีดีไซน์ โดยมีเป็นกลุ่มลูกค้าที่เป็นชาวต่างชาติเป็นหลักและมีกลุ่มลูกค้าชาวไทยรองลงมา

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มผู้บริโภคเป็น กลุ่มเจนวาย (Generation Y) ในกลุ่มมิลเลนเนียล (Millennials) ที่มีช่วงอายุระหว่าง 23 - 35 ปี เป็นกลุ่มผู้บริโภคหลัก ผู้วิจัยจึงได้เลือกวางจุด ระหว่าง Happiness Play และ Heritage Fusion เพื่อเป็นการสร้างข้อกำหนดในการออกแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย

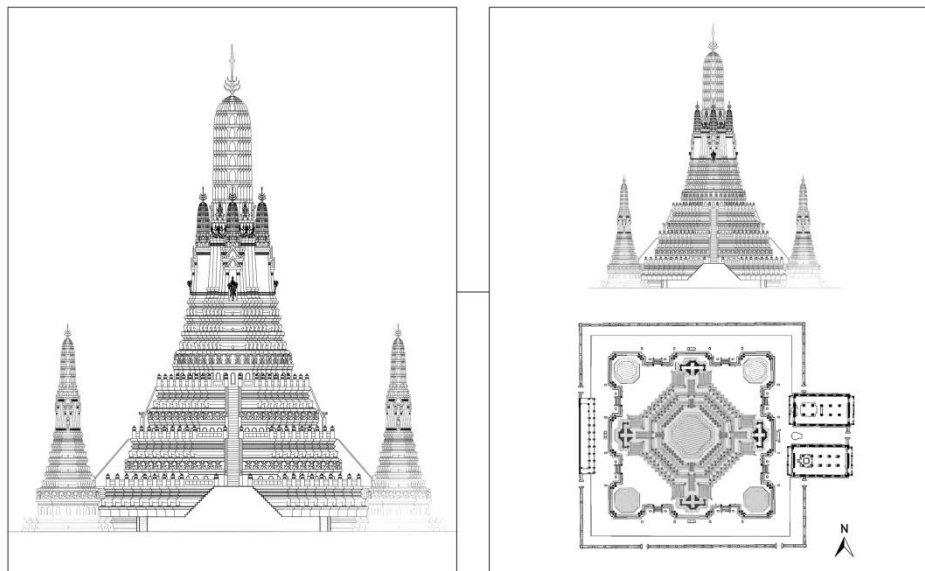

ภาพประกอบ 93 ภาพแผนภูมิโพสิชันแบรนด์ต่างๆ

4.2 การวิเคราะห์รูปแบบโครงสร้างสถาปัตยกรรมและประติมากรรม มรดกวัฒนธรรมไทย พระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม

ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ รูปแบบโครงสร้าง, ลวดลาย องค์ประกอบ และสีสันทน ของ พระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม โดยการเลือกอย่างเจาะจง จากโครงสร้าง สถาปัตยกรรมและประติมากรรม รวมจำนวน 10 รูปแบบ เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.2.1 ภาพที่ 1 ภาพลายเส้นของพระปรางค์

ภาพประกอบ 94 ภาพลายเส้นของพระปรางค์

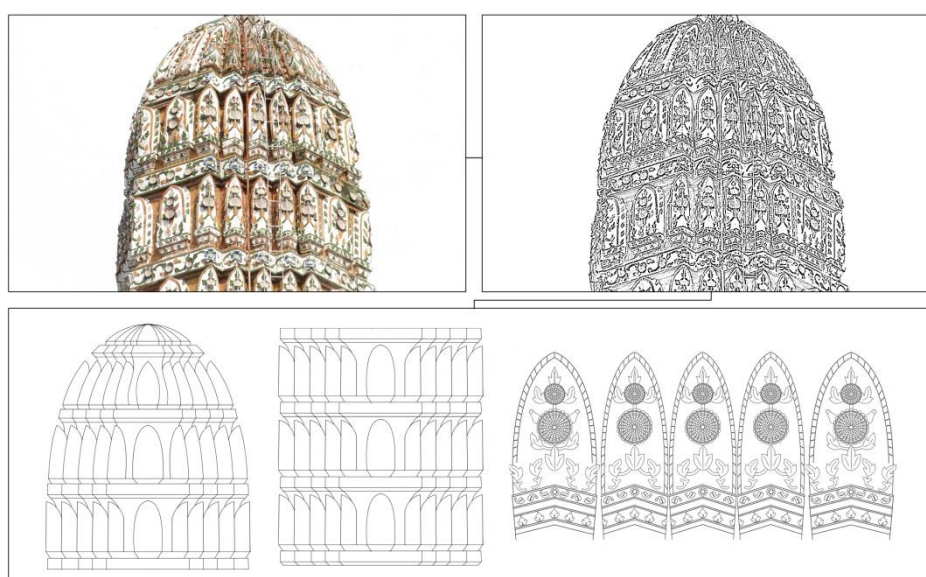
ตาราง 24 การวิเคราะห์ภาพลายเส้นของพระปรางค์

เกณฑ์การวิเคราะห์	ลักษณะ	การวิเคราะห์
ด้านโครงสร้าง	เป็นกลุ่มปรางค์ทรงจอมแห ล้อมรอบด้วยพระปรางค์บริวาร จำนวน 4 องค์	เป็นกลุ่มปรางค์ทรงจอมแห ที่มีปรางค์ประธานอยู่ที่จุดศูนย์กลาง ล้อมรอบด้วยพระปรางค์บริวาร จำนวน 4 องค์ ตั้งอยู่ที่มุมทั้ง 4 เกิดเป็นหมู่ปรางค์ 5 องค์ มีรูปแบบลดชั้นย่อมุมไล่ระดับขึ้นไปเรื่อยๆจนถึงยอด
ด้านลดลายองค์ประกอบ	เป็นทรงจอมแหที่มีการลดชั้นไล่ระดับขึ้นไปเรื่อยๆจนถึงยอด	ทั้งพระปรางค์ประธานและปรางค์บริวาร เป็นทรงจอมแหที่มีการลดชั้นไล่ระดับขึ้นไปเรื่อยๆจนถึงยอด มีพระปรางค์บริวารเป็นองค์ประกอบล้อม 4 ทิศ สะท้อนความหมายตามคติ

ตาราง 24 (ต่อ)

เกณฑ์การวิเคราะห์	ลักษณะ	การวิเคราะห์
		จักรวาล กลุ่มพระปรางค์ทั้งหมดก่ออิฐถือปูนประดับด้วยกระจกสี เครื่องเซรามิกส์ และกระเบื้องเคลือบประดับด้วยประติมากรรมปูนปั้นรูปทรงต่างๆตลอดทั่วองค์พระปรางค์
ด้านสีสันท	-	-

4.2.2 ภาพที่ 2 องค์ประกอบของพระปรางค์: พระปรางค์ส่วนเรือนยอด

ภาพประกอบ 95 พระปรางค์ส่วนเรือนยอด

ตาราง 25 การวิเคราะห์พระปรางค์ส่วนเรือนยอด

เกณฑ์การวิเคราะห์	ลักษณะ	การวิเคราะห์
ด้านโครงสร้าง	เป็นโดมฐานกลม อยู่ในผังสี่เหลี่ยมย่อมุมไม้ยี่สิบ ประกอบด้วยชั้นอัสดง 2 ชั้น	มีลักษณะเป็นโดมฐานกลม อยู่ในผังสี่เหลี่ยมย่อมุมไม้ยี่สิบ ประกอบด้วยชั้นอัสดง 2 ชั้น ที่มีโครงสร้างรูปกลีบนูนประดับอยู่โดยรอบ ไหลระดับขึ้นไปเป็นชั้นๆตลอดตัวเรือนยอดรวบไปบรรจบกันที่จอมโมฬี
ด้านลวดลายองค์ประกอบ	มีการประดับด้วยกระเบื้องเคลือบ ที่ถูกนำมาประกอบรวมกันให้เกิดเป็นลายดอกไม้น้ำใบไม้ และลวดลายต่างๆ	กระเบื้องเคลือบ ที่ถูกนำมาประกอบรวมกันให้เกิดเป็นลายดอกไม้น้ำใบไม้ และลวดลายต่างๆ ซึ่งสื่อถึงพืชพรรณใน “ป่าหิมพานต์” ที่ตั้งอยู่บนเชิงเขาพระสุเมรุ โดยบริเวณฐานของกลีบนูนถูกประดับด้วยลวดลายรักร้อย
ด้านสีสันทน	ประกอบด้วยลวดลายกลีบนูนที่มีการประดับด้วยการใช้สีที่ไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีสีขาวเป็นโทนสีพื้น ประดับด้วยกระเบื้องสี ที่เน้นใช้โทนสีที่สดใส	โทนสีหลักจะเป็นแม่สีทั้งสามสีคือ สีแดง, สีเขียว และสีน้ำเงิน ในแต่ละกลีบนูน มีการผสมสีสันทนและลวดลายของกระเบื้องเคลือบต่างๆ โดยใช้สีขาวของปูนตัดเป็นเส้นขอบ

ภาพประกอบ 96 ภาพตัวอย่างกลุ่มสีของพระปรางค์ส่วนเรือนยอด

4.2.3 ภาพที่ 2 องค์ประกอบของพระปรางค์: ยอดนาคศูล

ภาพประกอบ 97 ยอดนาคศูล

ตาราง 26 การวิเคราะห์พระปรางค์ส่วนเรือนยอด

เกณฑ์การวิเคราะห์	ลักษณะ	การวิเคราะห์
ด้านโครงสร้าง	นาคศูลเสียบอยู่ที่ยอดปรางค์ต่อจากจอมโมฬี	นาคศูลเสียบอยู่ที่ยอดปรางค์ต่อจากจอมโมฬี มีลักษณะลดหลั่นเป็นทรงจอมแห เหนือขึ้นไปเป็นพระมหามงกุฎ ที่มีลักษณะเป็นมงกุฎยอดแหลม
ด้านลวดลายองค์ประกอบ	นาคศูลมีลักษณะเป็นฝักแก้ว แฉก คล้ายปลายดาบ ต่อซ้อนกัน 3 ชั้น	นาคศูลมีลักษณะเป็นฝักแก้ว แฉก คล้ายปลายดาบ ต่อซ้อนกัน 3 ชั้น ระหว่างกลางแทรกด้วยแกนคล้ายปลายหอก มีการประดับระฆังโดยรอบในแต่ละชั้น เป็นการจัดวางแบบสมมาตร ออกมาเป็นรูป “วัชร” ซึ่งเป็นอาวุธของพระอินทร์

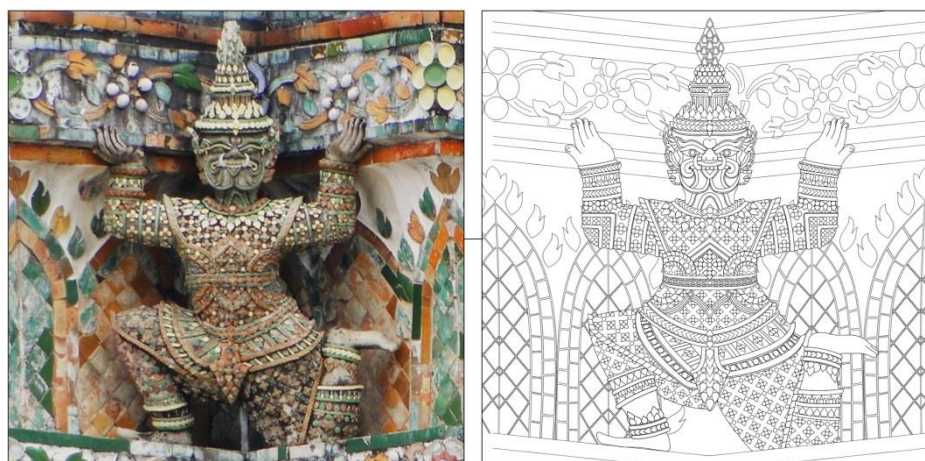
ตาราง 26 (ต่อ)

เกณฑ์การวิเคราะห์	ลักษณะ	การวิเคราะห์
ด้านสีสัน	ถูกทาสีและหุ้มทองคำ	นาคศูลและพระมหามงกุฎ ถูกทาสีและหุ้มทองคำ โทนสีหลักจึงเป็นสีทอง แต่จะมีสันสันเล็ก น้อยที่พระมหามงกุฎ เนื่องจากประดับด้วยอัญมณีสีขาว, เขียว และสีแดง

ภาพประกอบ 98 ภาพตัวอย่างกลุ่มสีของยอดนาคศูล

4.2.4 ภาพที่ 4 องค์ประกอบของพระปรางค์: ประติมากรรม ยักษ์แบก

ภาพประกอบ 99 ประติมากรรม ยักษ์แบก

ตาราง 27 การวิเคราะห์ประติมากรรม ยักษ์แบก

เกณฑ์การวิเคราะห์	ลักษณะ	การวิเคราะห์
ด้านโครงสร้าง	เป็นประติมากรรมลอยตัว	เป็นประติมากรรมลอยตัว ระดับอยู่รอบเชิงบาตร บริเวณฐานประทักษิณ ชั้นที่ 2
ด้านลวดลายองค์ประกอบ	มีลักษณะเป็น “ยักษ์ยอด” แบบหัวโขนทศกัณฐ์	ยักษ์แบกเป็นประติมากรรมปูนปั้น มีลักษณะเป็น “ยักษ์ยอด” แบบหัวโขนทศกัณฐ์ สวมเกราะเป็นสายคาดที่หน้าอก รัตเกราะเป็นแผ่นโค้งแนบลำตัว ระดับด้วยกระเบื้องสีตลอดทั้งตัว และบริเวณเชิงบาตร ระดับด้วยลวดกระเบื้องเคลือบ ที่ถูกนำมาประดับประกอบรวมกันให้เกิดเป็นลายดอกไม้ ใบไม้ และลวดลายต่างๆ สื่อถึงพืชพรรณใน “ป่าหิมพานต์” ที่ตั้งอยู่บนเชิงเขาพระสุเมรุ
ด้านสีสันทน	ภาพรวมมีการใช้สีที่ไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีสีขาวเป็นโทนสีพื้น ประดับด้วยกระเบื้องสี ที่เน้นใช้โทนสีที่สดใส	โทนสีหลักจะเป็นแม่สีทั้งสามสีคือ สีแดง, สีเขียว และสีน้ำเงิน ในประติมากรรมยักษ์แบก 1 ตน มีการผสมสีสันทนและลวดลายของกระเบื้องเคลือบต่างๆ โดยใช้สีขาวของปูนตัดเป็นเส้นขอบ

ภาพประกอบ 100 ภาพตัวอย่างกลุ่มสีของประติมากรรม ยักษ์แบก

4.2.5 ภาพที่ 5 องค์ประกอบของพระปรางค์: ประติมากรรม กระปี่แบก

ภาพประกอบ 101 ประติมากรรม กระปี่แบก

ตาราง 28 การวิเคราะห์ประติมากรรม กระปี่แบก

เกณฑ์การวิเคราะห์	ลักษณะ	การวิเคราะห์
ด้านโครงสร้าง	เป็นประติมากรรมลอยตัว	เป็นประติมากรรมลอยตัว ประดับอยู่รอบฐานสิงห์ที่ตั้งอยู่บนชั้นเชิงบาตร บริเวณฐานประทักษิณชั้นที่ 3
ด้านลวดลาย องค์ประกอบ	มีลักษณะเป็น “ลึงยอด” แบบหัวโขนหัวโขนพาลีและสุครีพ	กระปี่แบกเป็นประติมากรรมปูนปั้น มีลักษณะเป็น “ลึงยอด” แบบหัวโขนหัวโขนพาลีและสุครีพ สวมสังวาล และทับทรวงไม่สวมเกราะ ประดับด้วยกระเบื้องสีตลอดทั้งตัว และบริเวณเชิงบาตร ประดับด้วยลวดกระเบื้องเคลือบ ที่ถูกนำมาประดับประกอบรวมกันให้เกิดเป็นลายดอกไม้ ใบไม้ และลวดลายต่างๆ สืบถึงพืชพรรณใน “ป่าหิมพานต์” ที่ตั้งอยู่บนเชิงเขาพระสุเมรุ

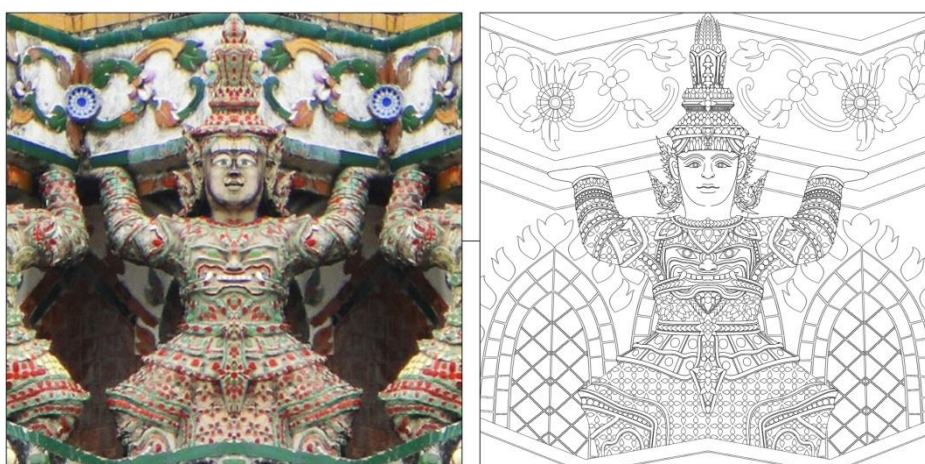
ตาราง 28 (ต่อ)

เกณฑ์การวิเคราะห์	ลักษณะ	การวิเคราะห์
ด้านสีสันทัน	ภาพรวมมีการใช้สีที่ไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีสีขาวเป็นโทนสีพื้น ประดับด้วยกระเบื้องสี ที่เน้นใช้โทนสีที่สดใส่	โทนสีหลักจะเป็นแม่สีทั้งสามสีคือ สีแดง, สีเขียว และสีน้ำเงิน ในประติมากรรมกระบี่แบก 1 ตน มีการผสมสีสันทันและลวดลายของกระเบื้องเคลือบต่างๆโดยใช้สีขาวของปูนตักเป็นเส้นขอบ

ภาพประกอบ 102 ภาพตัวอย่างกลุ่มสีของประติมากรรม กระบี่แบก

4.2.6 ภาพที่ 6 องค์ประกอบของพระปรางค์: ประติมากรรม เทวดาแบก

ภาพประกอบ 103 ประติมากรรม เทวดาแบก

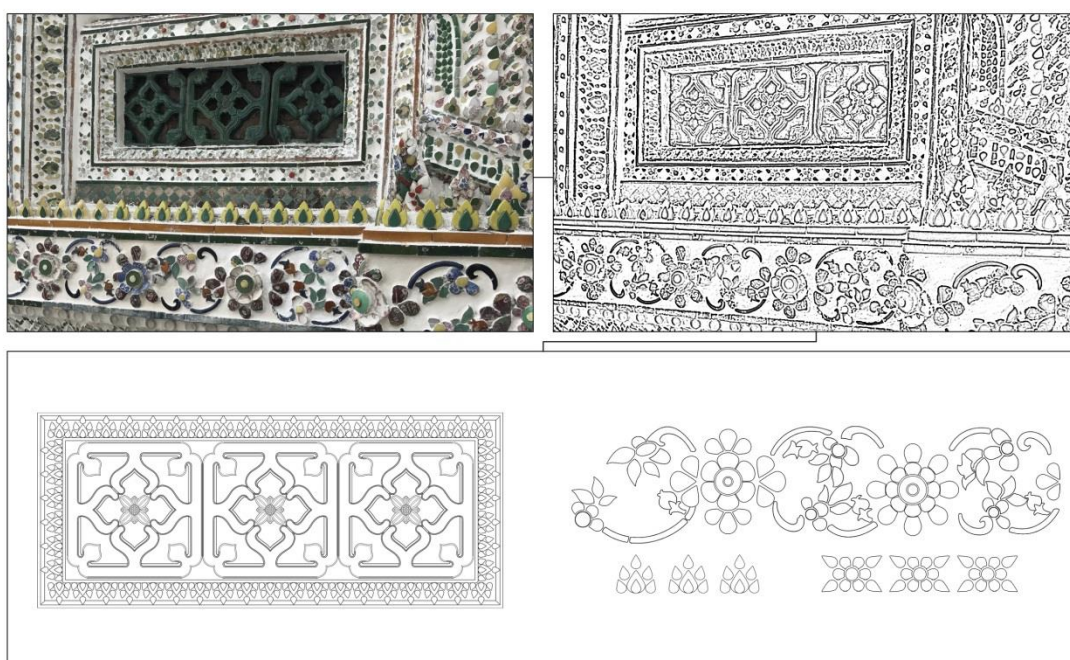
ตาราง 29 การวิเคราะห์ประติมากรรม เทวตาแบก

เกณฑ์การวิเคราะห์	ลักษณะ	การวิเคราะห์
ด้านโครงสร้าง	เป็นประติมากรรมลอยตัว	เป็นประติมากรรมลอยตัว ประดับอยู่รอบชั้นบัวเชิงบาตรอยู่ในผังสี่เหลี่ยมย่อมุมไม้ยี่สิบหก เหนือชุดฐานสิงห์ซ้อนกัน 3 ชั้น และฐานบัวลูกแก้วอกไก่ในผังย่อมุมไม้ยี่สิบหก
ด้านลวดลายองค์ประกอบ	เทวตาทุกตนล้วนสวมศิราภรณ์มียอด สวมเกราะเสื้อเสนากุฏ	เทวตาแบกเป็นประติมากรรมปูนปั้น เทวตาทุกตนล้วนสวมศิราภรณ์มียอด สวมเกราะเสื้อเสนากุฏ มีรูปหน้าขาบคาบสายรัดเกราะที่หน้าอกและแขนรูปเหรา ประดับด้วยกระเบื้องสีตลอดทั้งตัว และบริเวณเชิงบาตร ประดับด้วยลวดกระเบื้องเคลือบ ที่ถูกนำมาประดับประกอบรวมกันให้เกิดเป็นลายดอกไม้ ใบไม้ และลวดลายต่างๆ โดยรอบนั้น สื่อถึงพืชพรรณใน “ป่าหิมพานต์” ที่ตั้งอยู่บนเชิงเขาพระสุเมรุ
ด้านสีสันท	ภาพรวมมีการใช้สีที่ไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีสีขาวเป็นโทนสีพื้น ประดับด้วยกระเบื้องสี ที่เน้นใช้โทนสีที่สดใส	โทนสีหลักจะเป็นแม่สีทั้งสามสีคือ สีแดง, สีเขียว และสีน้ำเงิน ในประติมากรรมเทวตาแบก 1 ตน มีการผสมสีสันทและลวดลายของกระเบื้องเคลือบต่างๆ โดยใช้สีขาวของปูนตัดเป็นเส้นขอบ

ภาพประกอบ 104 ภาพตัวอย่างกลุ่มสีของยอดนภศูล

4.2.7 ภาพที่ 7 องค์ประกอบของพระปรางค์: พระปรางค์ส่วนฐาน

ภาพประกอบ 105 พระปรางค์ส่วนฐาน

ตาราง 30 การวิเคราะห์พระปรางค์ส่วนฐาน

เกณฑ์การวิเคราะห์	ลักษณะ	การวิเคราะห์
ด้านโครงสร้าง	ระดับอยู่ที่ชั้นเชิงบาตร	ระดับอยู่ที่ชั้นเชิงบาตร บริเวณฐานประทักษิณชั้นที่ 2 ของพระปรางค์ส่วนฐาน
ด้านลวดลายองค์ประกอบ	เรียบง่ายแต่ยังแฝงความซับซ้อน	ดอกไม้ ใบไม้ และลวดลายต่างๆ โดยรอบนั้น สื่อถึงพืชพรรณใน “ป่าหิมพานต์” ที่ตั้งอยู่บนเชิงเขาพระสุเมรุ
ด้านสีสันทัน	ภาพรวมมีการใช้สีที่ไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีสีขาวเป็นโทนสีพื้น ประดับด้วยกระเบื้องสี ที่เน้นใช้โทนสีที่สดใส	เน้นใช้โทนสีที่สดใสและมีความหลากหลายของลวดลาย เช่น ลวดลายไทย ลวดลายจีน และลวดลายถ้วยชามฝรั่งแบบต่างๆ แต่หลักๆจะเป็นแม่สีทั้งสามสีคือ สีแดง, สีเขียว และสีน้ำเงิน โดยใช้สีขาวของปูนตัดเป็นเส้นขอบ

ภาพประกอบ 106 ภาพตัวอย่างกลุ่มสีของพระปรางค์ส่วนฐาน

4.2.8 ภาพที่ 8 องค์ประกอบของพระปรางค์: พระปรางค์ส่วนฐาน

ภาพประกอบ 107 พระปรางค์ส่วนฐาน

ตาราง 31 การวิเคราะห์พระปรางค์ส่วนฐาน

เกณฑ์การวิเคราะห์	ลักษณะ	การวิเคราะห์
ด้านโครงสร้าง	ประดับอยู่ที่ฐานประทักษิณ	ประดับอยู่ที่ฐานประทักษิณ ชั้นที่ 1 ด้านล่างของฐานสิงห์บัวลูกแก้วอกไก่
ด้านลวดลาย องค์ประกอบ	ประดับด้วยลวดลายดอกไม้ และใบไม้ ที่มีการตัดทอนให้ เรียบง่ายแต่ยังแฝงความชด ช้อย	ลวดกระเบื้องเคลือบถูกนำมาประดับ ประกอบรวมกันให้เกิดเป็นลาย ดอกไม้ ใบไม้ และลวดลายต่างๆ โดยรอบนั้น สื่อถึงพืชพรรณใน “ป่า หิมพานต์” ที่ตั้งอยู่บนเชิงเขาพระ สุเมรุ จุดเด่นคือรอบฐานที่มีรูปต้นไม้ ประดับด้วยกระเบื้องเคลือบสีต่างๆ แบบศิลปะจีน

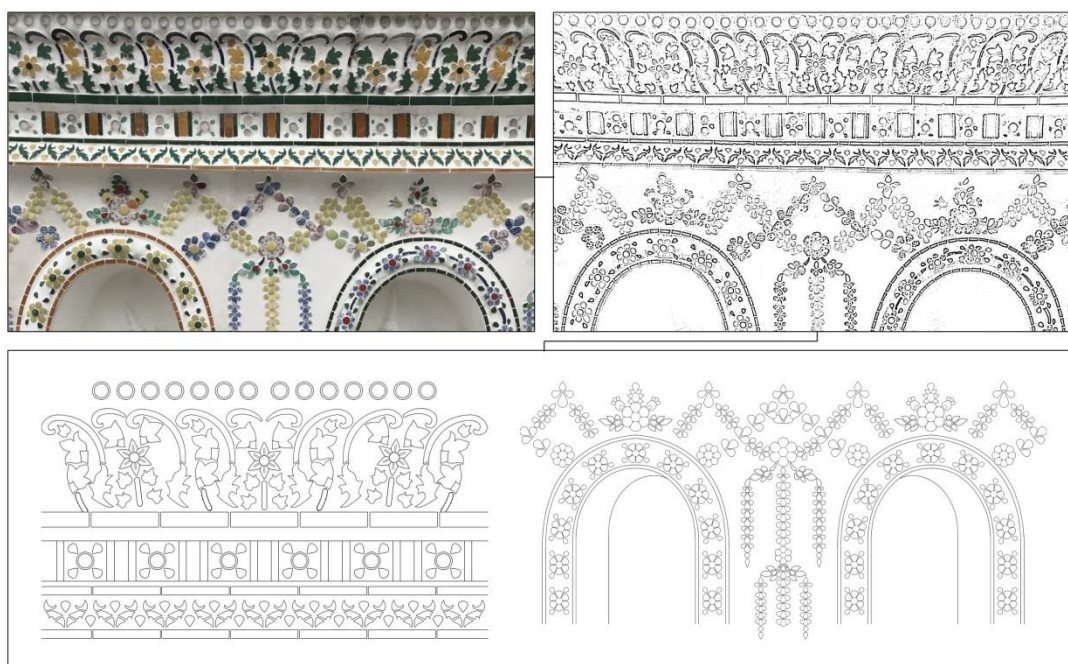
ตาราง 31 (ต่อ)

เกณฑ์การวิเคราะห์	ลักษณะ	การวิเคราะห์
ด้านสีสันท	ภาพรวมมีการใช้สีที่ไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีสีขาว เป็นโทนสีพื้น ประดับด้วย กระเบื้องสี ที่เน้นใช้โทนสีที่ สดใส	เน้นใช้โทนสีที่สดใสและมีความ หลากหลาย แต่หลักๆจะเป็น สีชมพู, สีเหลือง, สีเขียว และสีน้ำเงิน โดยใช้ สีขาวของปูนตัดเป็นเส้นขอบ

ภาพประกอบ 108 ภาพตัวอย่างกลุ่มสีของพระปรางค์ส่วนฐาน

4.2.9 ภาพที่ 9 องค์ประกอบของพระปรางค์: พระปรางค์ส่วนฐาน

ภาพประกอบ 109 พระปรางค์ส่วนฐาน

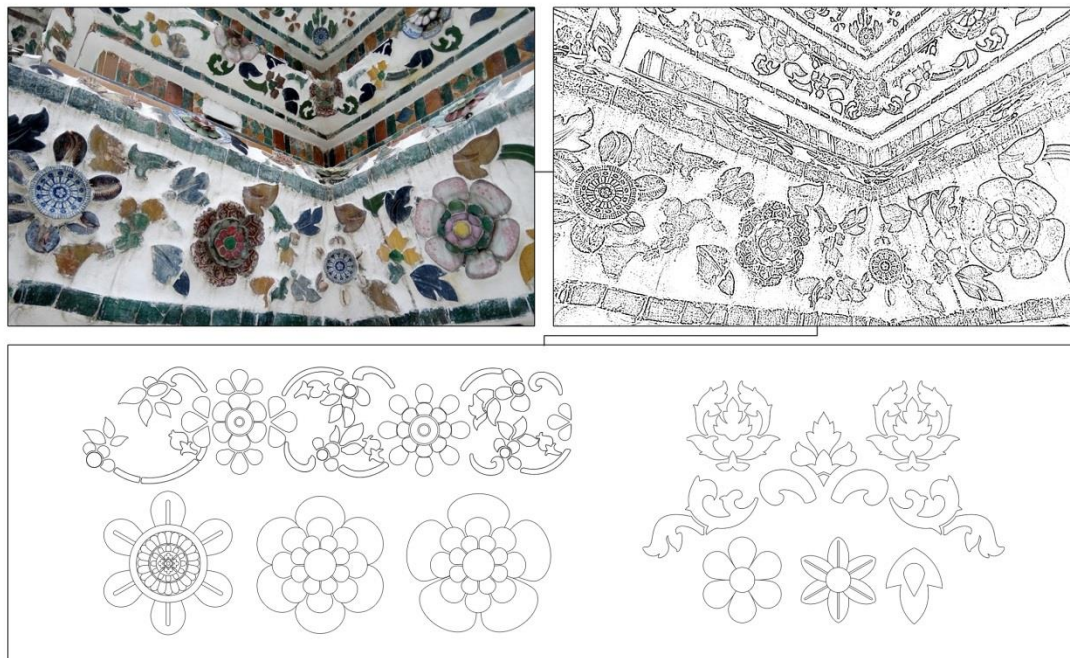
ตาราง 32 การวิเคราะห์พระปรางค์ส่วนฐาน

เกณฑ์การวิเคราะห์	ลักษณะ	การวิเคราะห์
ด้านโครงสร้าง	ระดับอยู่ที่ส่วนฐาน ของมณฑปทิศ	ระดับอยู่ที่ส่วนฐาน ของมณฑปทิศ
ด้านลวดลายองค์ประกอบ	ประดับด้วยลวดลายดอกไม้และใบไม้ ที่มีการตัดทอนให้เรียบง่ายแต่ยังแฝงความซับซ้อน	ลวดกระเบื้องเคลือบถูกนำมาประดับประกอบรวมกันให้เกิดเป็นลายดอกไม้ ใบไม้ และลวดลายต่างๆ โดยรอบนั้น สื่อถึงพืชพรรณใน “ป่าหิมพานต์” และมีช่องรูปกนิรีและกนิกร ที่เป็นประติมากรรมรูปแบบนูนสูง
ด้านสีสันท	ภาพรวมมีการใช้สีที่ไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีสีขาวเป็นโทนสีพื้น ประดับด้วยกระเบื้องสี ที่เน้นใช้โทนสีที่สดใส	เน้นใช้โทนสีที่สดใสและมีความหลากหลาย แต่หลักๆจะเป็น สีแดง, สีเหลือง, สีเขียว และสีน้ำเงิน โดยใช้สีขาวของปูนตัดเป็นเส้นขอบ

ภาพประกอบ 110 ภาพตัวอย่างกลุ่มสีของพระปรางค์ส่วนฐาน

4.2.10 ภาพที่ 10 องค์ประกอบของพระปรางค์: พระปรางค์ส่วนฐาน

ภาพประกอบ 111 พระปรางค์ส่วนฐาน

ตาราง 33 การวิเคราะห์พระปรางค์ส่วนฐาน

เกณฑ์การวิเคราะห์	ลักษณะ	การวิเคราะห์
ด้านโครงสร้าง	ประดับอยู่ที่ชั้นเชิงบาตร	ประดับอยู่ที่ชั้นเชิงบาตร บริเวณฐาน ประทักษ์ณชั้นที่ 2 ของพระปรางค์ ส่วนฐาน ได้ระดับย่อมุมขึ้นไปเป็น ชั้นๆ บริเวณย่อมุมเป็นรูปแจกัน ดอกไม้
ด้านลวดลาย องค์ประกอบ	ประดับด้วยลวดลายดอกไม้ และใบไม้ ที่มีการตัดทอนให้ เรียบง่ายแต่ยังแฝงความชด ช้อย	ลวดกระเบื้องเคลือบถูกนำมาประดับ ประกอบรวมกันให้เกิดเป็นลาย ดอกไม้ ใบไม้ และลวดลายต่างๆ โดยรอบนั้น สื่อถึงพืชพรรณใน “ป่า หิมพานต์” ที่ตั้งอยู่บนเชิงเขาพระ

ตาราง 33 (ต่อ)

เกณฑ์การวิเคราะห์	ลักษณะ	การวิเคราะห์
		สุเมรุ แบบสมมาตร ออกมาเป็นรูป “วัชร” ซึ่งเป็นอาวุธของพระอินทร์
ด้านสี	ภาพรวมมีการใช้สีที่ไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีสีขาวเป็นโทนสีพื้น ประดับด้วยกระเบื้องสี ที่เน้นใช้โทนสีที่สดใส	เน้นใช้โทนสีที่สดใสและมีความหลากหลายของลวดลาย เช่น ลวดลายไทย ลวดลายจีน และลวดลายด้วยขามฝรั่งแบบต่างๆ แต่หลักๆจะเป็นแม่สีทั้งสามสีคือ สีแดง, สีเขียว และสีน้ำเงิน โดยใช้สีขาวของปูนตัดเป็นเส้นขอบ

ภาพประกอบ 112 ภาพตัวอย่างกลุ่มสีของพระปรางค์ส่วนฐาน

สรุปผลการวิเคราะห์

ด้านโครงสร้างสถาปัตยกรรมของ พระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม นั้น เป็นการผสมผสานสถาปัตยกรรมหลายชนิดเข้าด้วยกัน โดยมีจุดเด่นคือ โครงสร้างของพระปรางค์ที่มีการไล่ระดับย่อมุมลดชั้นขึ้นไปในแต่ละชั้น และลักษณะรูปทรง “จอมแห” การออกแบบส่วนใหญ่นำความสมมาตร และแฝงความหมายของคติจักรวาลตามไตรภูมิโลกวินิจัย

ด้านประติมากรรมของ พระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม นั้น เน้นการแฝงความหมายของคติจักรวาลตามไตรภูมิโลกวินิจัย แต่สิ่งที่โดดเด่นที่สุดคือ การใช้กระเจกสี เครื่องเซรามิกส์ และกระเบื้องเคลือบนับพันชิ้น นำมาประกอบรวมกันให้เกิดเป็นลวดลายต่างๆ เช่น ดอกไม้ ใบไม้ ซึ่งการผสมผสานระหว่างลวดลายไทยและลวดลายจีน ซึ่งลวดลายเหล่านี้สื่อถึงพืชพรรณใน “ป่าหิมพานต์” ที่ตั้งอยู่บนเชิงเขาพระสุเมรุนั่นเอง ลวดลายส่วนใหญ่เป็นการออกแบบที่เน้นความสมมาตรและมีการจัดองค์ประกอบที่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย เน้นใช้โทนสีที่สดใสและมีความหลากหลาย

ภาพประกอบ 113 ตัวอย่างสีที่มีมากที่สุดในกลุ่มตัวอย่าง

4.3 กระบวนการวิเคราะห์และพัฒนารูปแบบเครื่องประดับที่ได้จากการศึกษา

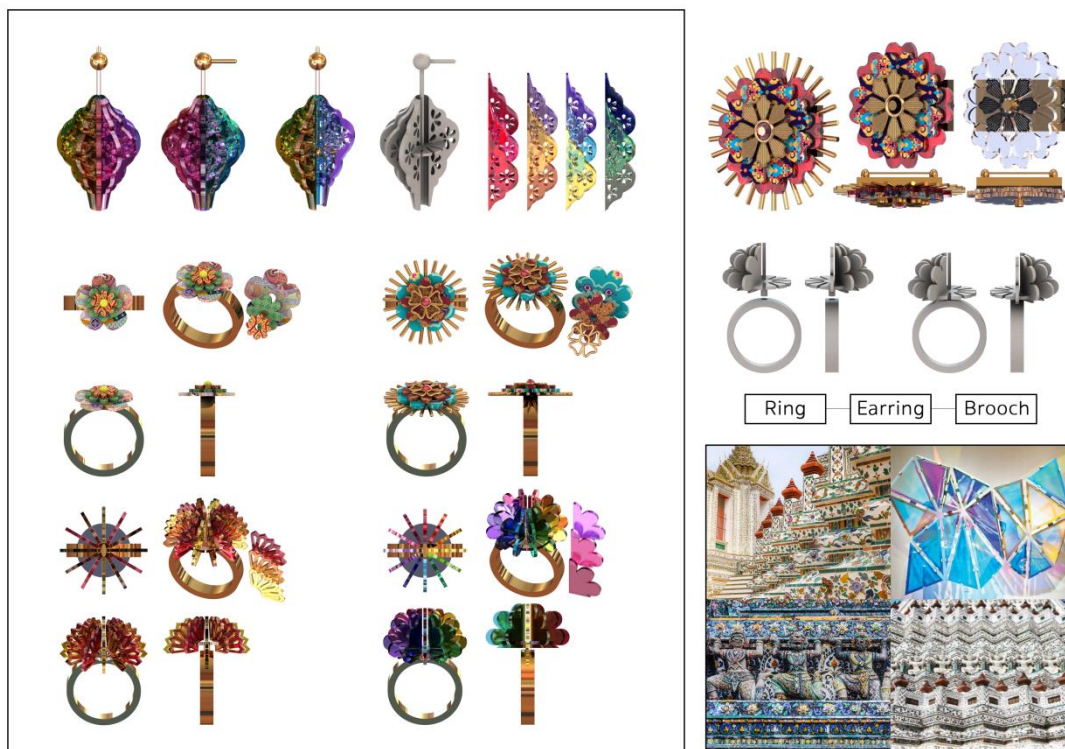
4.3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลองออกแบบ ครั้งที่ 1

ผลการวิเคราะห์ สัมภาษณ์ และเก็บข้อมูลด้านการออกแบบ เพื่อนำมาสร้างข้อกำหนดในการออกแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย ได้ผลว่ารูปแบบการปรับเปลี่ยนได้มีความน่าสนใจและสอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่างมากที่สุดคือเครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนรูปแบบ และรองลงมาคือ เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนสีสันทัน

ผู้วิจัยจึง ออกแบบ (ร่าง) เครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย ที่ได้จากการวิเคราะห์ จำนวน 5 แนวคิด ดังนี้

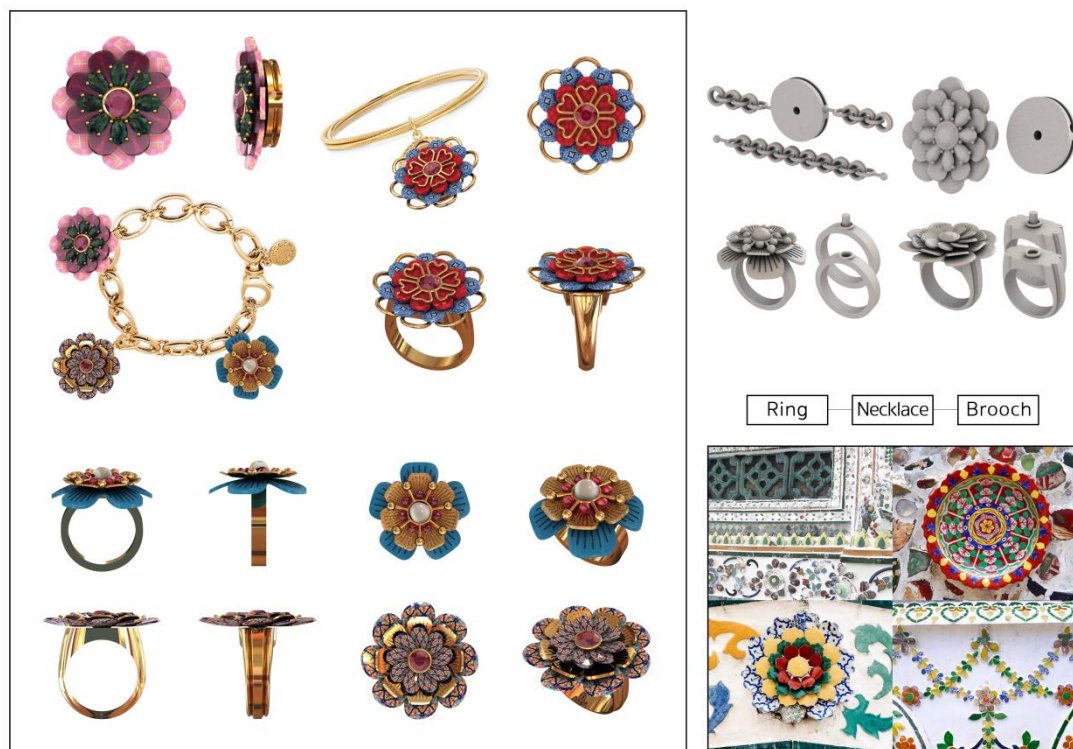

1. เครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ แนวคิดที่ 1 ออกแบบโดยใช้กลไกการปรับเปลี่ยนรูปแบบด้วยการถอดประกอบแยกชิ้นส่วนที่สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการสวมใส่ได้ ทั้งรูปแบบแหวน, ต่างหู และเข็มกลัด โดยได้แรงบันดาลใจมาจากกระเบื้องเคลือบที่ประดับตกแต่งรอบพระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม

ภาพประกอบ 114 เครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ แนวคิดที่ 1

2. เครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ แนวคิดที่ 2 ออกแบบโดยใช้กลไกการปรับเปลี่ยนรูปแบบด้วยการถอดประกอบแยกชิ้นส่วนด้วยดลไกรางเลื่อนล็อกและการที่สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการสวมใส่ได้ทั้งรูปแบบแหวน, เข็มกลัด และกำไลข้อมือ โดยได้แรงบันดาลใจมาจากรูปทรงของพรรณไม้ที่สื่อถึงป่าหิมพานต์และกระเบื้องเคลือบที่ประดับตกแต่งรอบพระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม

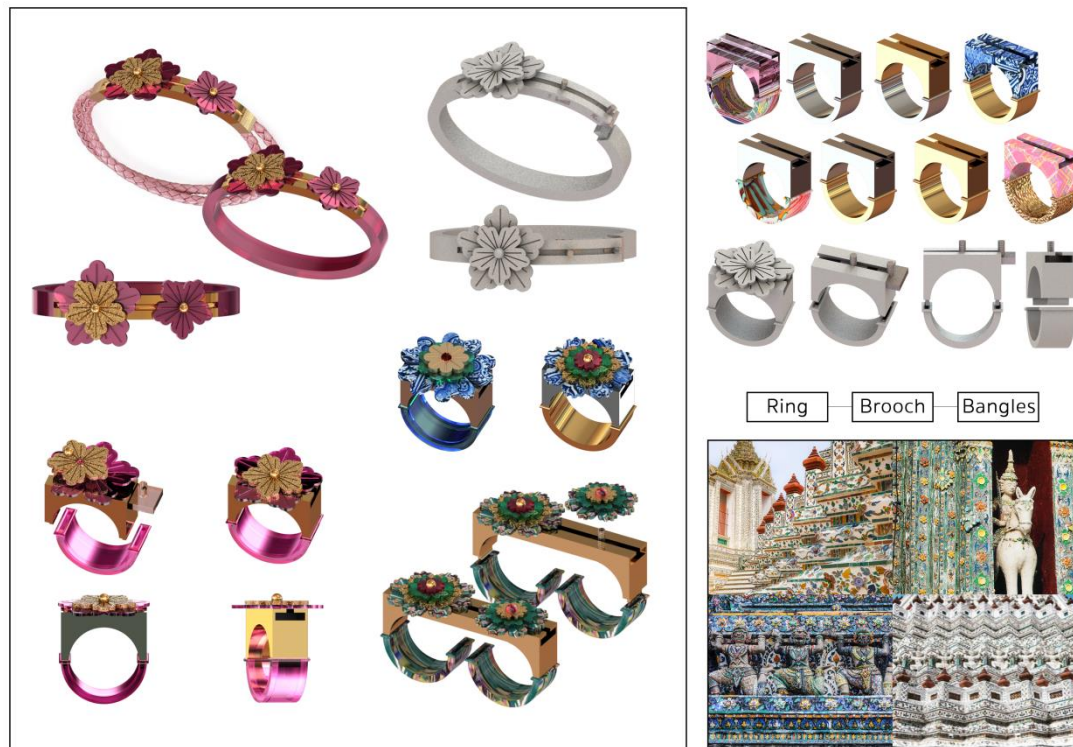
ภาพประกอบ 115 เครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ แนวคิดที่ 2

3. เครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ แนวคิดที่ 3 ออกแบบโดยใช้กลไกการปรับเปลี่ยนรูปแบบด้วยการสอดประกอบแยกชิ้นด้วยการใช้ข้อต่อบานพับที่สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการสวมใส่ได้ทั้งรูปแบบแหวนและกำไลข้อมือ โดยได้แรงบันดาลใจมาจากลวดลายของกระเบื้องเคลือบและถ้วยชามเซรามิกส์ลวดลายต่างๆที่ประดับตกแต่งรอบพระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม

ภาพประกอบ 116 เครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ แนวคิดที่ 3

4. เครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ แนวคิดที่ 4 ออกแบบโดยใช้กลไกการปรับเปลี่ยนรูปแบบด้วยการถอดประกอบแยกชิ้นส่วนที่สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการสวมใส่ได้ ทั้งรูปแบบแหวนและกำไลข้อมือ ด้วยระบบรางเลื่อน โดยได้แรงบันดาลใจมาจากรูปทรงของพรรณไม้ที่สื่อถึงป่าหิมพานต์และกระเบื้องเคลือบที่ประดับตกแต่งรอบพระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม

ภาพประกอบ 117 เครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ แนวคิดที่ 4

5. เครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ แนวคิดที่ 5 ออกแบบโดยใช้กลไกการปรับเปลี่ยนรูปแบบด้วยการถอดประกอบแยกชิ้นส่วนที่สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการสวมใส่ได้ ทั้งรูปแบบแหวน, ต่างหู และสร้อยคอ โดยได้แรงบันดาลใจมาจากรูปทรงของพรรณไม้ที่สื่อถึงป่า หิมพานต์และกระเบื้องเคลือบที่ประดับตกแต่งรอบพระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม

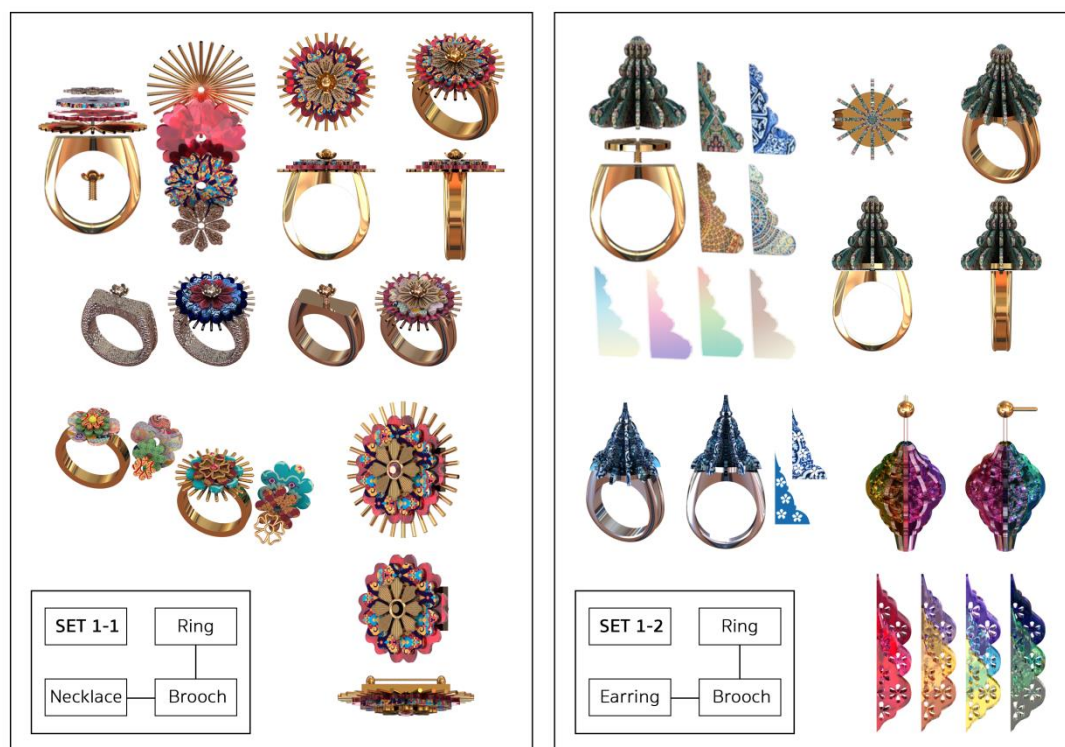

ภาพประกอบ 118 เครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ แนวคิดที่ 5

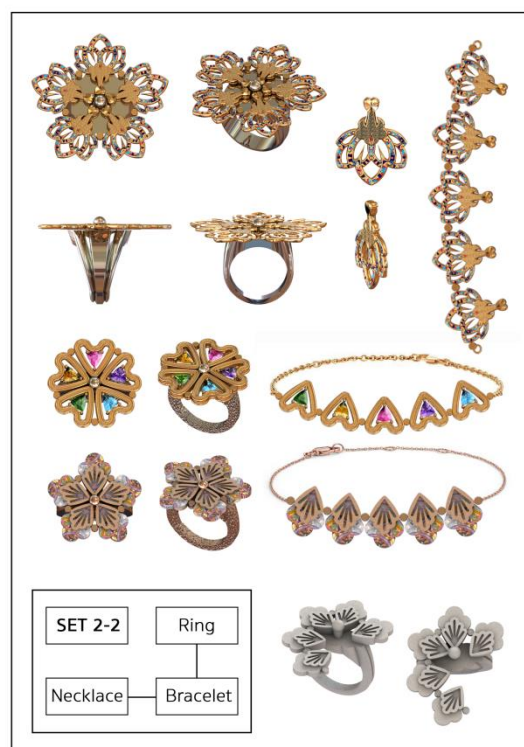
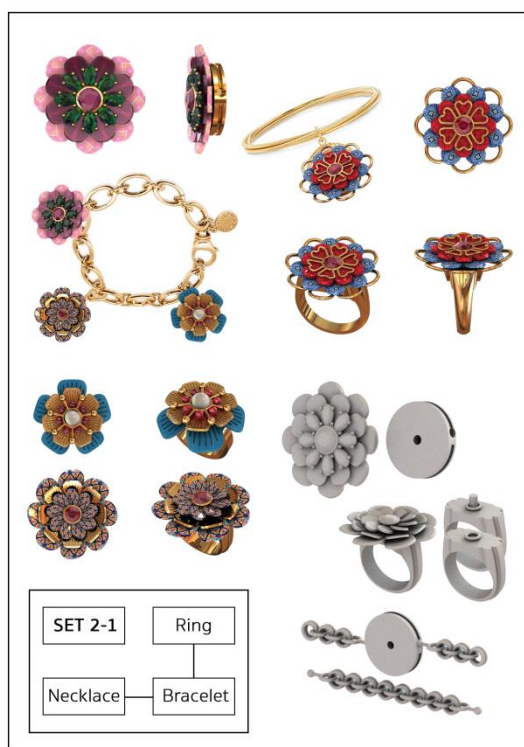
เมื่อผู้วิจัยได้ออกแบบ (ร่าง) เครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย ได้สร้างแบบสอบถามกับผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องประดับ จำนวน 3 ท่าน และ ผู้เชี่ยวชาญด้านมรดกสถาปัตยกรรมไทย จำนวน 2 ท่าน โดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นตรงกันว่า รูปแบบแนวคิดที่ 1, แนวคิดที่ 2 และ แนวคิดที่ 3 มีความเหมาะสมที่จะนำไปพัฒนาต่อยอดเป็นเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย มากที่สุด

4.3.2 สร้างแบบสอบถามประเมินกับผู้เชี่ยวชาญ ครั้งที่ 1

ผลการวิเคราะห์ สัมภาษณ์ และเก็บข้อมูล จากการทดลองออกแบบ ครั้งที่ 1 ผู้วิจัยจึง ออกแบบ (ร่าง) เครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย ที่ได้พัฒนาจากรูปแบบแนวคิดที่ 1, แนวคิดที่ 2 และ แนวคิดที่ 3 จำนวน 6 แนวคิด ดังนี้

ภาพประกอบ 119 เครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ แนวคิดที่ 1 และ 2

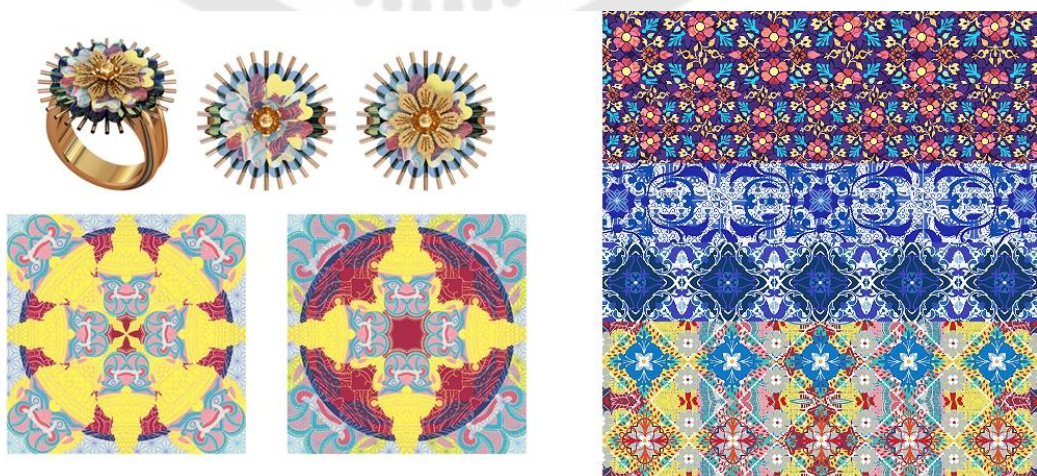
ภาพประกอบ 120 เครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ แนวคิดที่ 3 - 6

หลักจากพัฒนาการออกแบบ จากรูปแบบแนวคิดที่ 1, แนวคิดที่ 2 และ แนวคิดที่ 3 ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องประดับ จำนวน 3 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านมรดกสถาปัตยกรรมไทย จำนวน 2 ท่าน โดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นตรงกันว่า รูปแบบแนวคิดที่ 1, แนวคิดที่ 3 และ แนวคิดที่ 6 มีความเหมาะสมที่จะนำไปผลิตเป็นต้นแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย นอกจากนี้ยังได้สัมภาษณ์เพิ่มเติมกับผู้เชี่ยวชาญเพื่อหา แนวคิด (Concept) หลักจากอัตลักษณ์ด้านต่างๆของ พระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม ที่จะนำมาออกแบบชุดเครื่องประดับ โดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นตรงกันว่า แนวคิดที่มีความน่าสนใจมากที่สุดในการนำมาออกแบบคือ ส่วนของประติมากรรมตกแต่ง ที่สื่อถึงพืชพรรณในป่าหิมพานต์ ที่ประดับอยู่รอบพระปรางค์

ผู้วิจัยจึงได้เลือก รูปแบบที่ 1 มาพัฒนาต่อยอดผลิตเป็นต้นแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย โดยได้พัฒนารูปแบบและลวดลายที่ได้จากการวิเคราะห์ประติมากรรมของ พระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม

ภาพประกอบ 121 ตัวอย่างการพัฒนารูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากแนวคิดที่ 1

ภาพประกอบ 122 ตัวอย่างการพัฒนาลวดลายที่ตัดทอนจาก พระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม

4.3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลองออกแบบ ครั้งที่ 2

ผู้วิจัยได้ผลิตต้นแบบเครื่องประดับ สรุปลผลการดำเนินงาน นำเสนอและเผยแพร่ผ่านเทศกาลการออกแบบกรุงเทพ 2020 (Bangkok Design Week 2020) ณ ไพรชาณียกกลาง บางรัก ระหว่างวันที่ 1-9 กุมภาพันธ์ 2563 และ งานแสดงสินค้าอัญมณีและเครื่องประดับ ครั้งที่ 65 (65th Bangkok Gems & Jewelry Fair 2020) ณ อาคารชาเลนเจอร์ 1-3 อิมแพ็ค เมืองทองธานี ระหว่างวันที่ 25-29 กุมภาพันธ์ 2563 เพื่อประเมินความพึงพอใจและข้อเสนอแนะ การออกแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย

กลุ่มตัวอย่างประชากรและผู้บริโภค จำนวน 100 คน ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างโดยไม่ใช้วิธี ทฤษฎีความน่าจะเป็น ใช้วิธีการเลือกสุ่มแบบบังเอิญจนครบตามจำนวน โดยมีเครื่องมือ คือ แบบประเมินความพึงพอใจ เครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย ที่แบ่งคำถามออกเป็น 2 ส่วนได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม และส่วนที่ 2 ความพึงพอใจในการออกแบบผลิตภัณฑ์

ใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยใช้เกณฑ์มาตรวัดค่าของลิเคอร์ (Likert Scale) ดังนี้

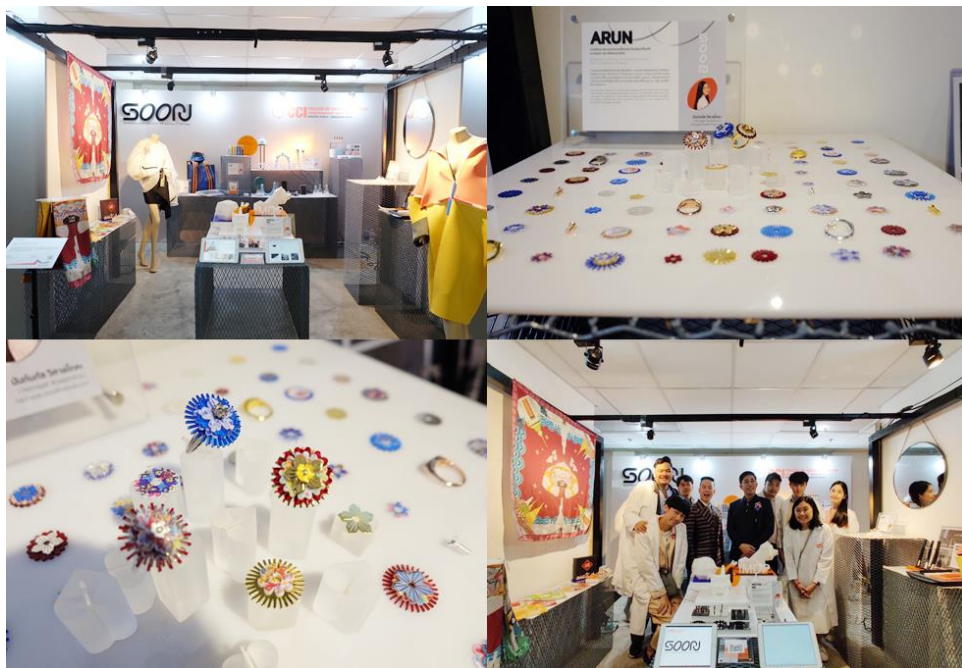
ระดับการใช้งาน

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับดังนี้

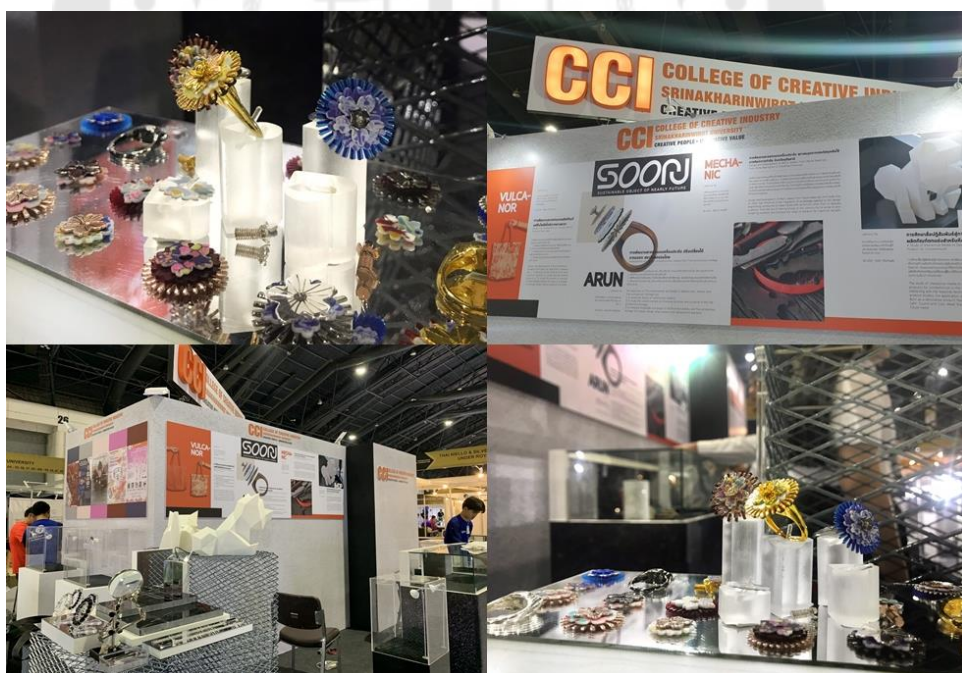
5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ

5	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4	หมายถึง	เห็นด้วย
3	หมายถึง	เฉยๆ
2	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
1	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ภาพประกอบ 123 บรรยากาศนิทรรศการ เทศกาลการออกแบบกรุงเทพ 2020

ภาพประกอบ 124 บรรยากาศนิทรรศการ งานแสดงสินค้าอัญมณีและเครื่องประดับ ครั้งที่ 65

ผลการประเมินต้นแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย

ตาราง 34 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง		จำนวน (คน)	ร้อยละ (100)
เพศ	ชาย	18	18
	หญิง	82	82
อายุ	ต่ำกว่า 20 ปี	1	1
	21-30 ปี	79	79
	31-40 ปี	7	7
	41-50 ปี	7	7
	มากกว่า 50 ปี	7	7
ระดับการศึกษา	มัธยมศึกษา หรือเทียบเท่า	3	3
	ปริญญาตรี	79	79
	ปริญญาโท	17	17
	ปริญญาเอก	1	1
อาชีพ	รับราชการ	5	5
	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	4	4
	พนักงานบริษัทเอกชน	34	34
	อาชีพอิสระ	26	26
	นิสิต / นักศึกษา	26	26
	อื่นๆ	5	5
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	ต่ำกว่า 15,000 บาท	22	22
	15,000-30,000 บาท	53	53
	30,000-60,000 บาท	14	14
	60,000-100,000 บาท	9	9
	มากกว่า 100,000 บาท	2	2

ตาราง 35 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อผลงาน

เกณฑ์ในการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ	
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
การประเมินด้านความสวยงามและการใช้สอย		
รูปแบบการปรับเปลี่ยนของเครื่องประดับมีความน่าสนใจ	4.44	0.608
แนวคิดในการออกแบบมีความน่าสนใจ	4.45	0.520
สามารถสวมใส่ได้ในชีวิตประจำวัน	4.11	0.875
วัสดุมีความแข็งแรงคงทน เหมาะสมกับการใช้งาน	4.34	0.685
ด้านมรดกสถาปัตยกรรมไทย: วัดอรุณราชวราราม		
รูปแบบเครื่องประดับสามารถสื่อถึง	4.16	0.788
พระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม		
คะแนนเฉลี่ยรวม	4.318	0.815

จากผลการวิเคราะห์ ตาราง 34 ปรากฏว่าแบบประเมินความพึงพอใจ เครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย สามารถแบ่งการประเมินออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ การประเมินด้านความสวยงามและการใช้สอย และการประเมินด้านมรดกสถาปัตยกรรมไทย

การประเมินด้านความสวยงามและการใช้สอย ผู้ตอบแบบสอบถามระดับความพึงพอใจ รูปแบบการปรับเปลี่ยนของเครื่องประดับ มีความน่าสนใจในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.44, แนวคิดในการออกแบบมีความน่าสนใจ มีความน่าสนใจในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.45, สามารถสวมใส่ได้ในชีวิตประจำวัน มีความน่าสนใจในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.11, วัสดุมีความแข็งแรงคงทน เหมาะสมกับการใช้งาน มีความน่าสนใจในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.16

การประเมินด้านมรดกสถาปัตยกรรมไทย: วัดอรุณราชวราราม ผู้ตอบแบบสอบถามระดับความพึงพอใจ รูปแบบเครื่องประดับสามารถสื่อถึง พระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม มีความน่าสนใจในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.16

ตาราง 36 คำถามเพิ่มเติม

คำถามเพิ่มเติม		จำนวน (คน)	ร้อยละ (100)
ความน่าสนใจเชิงพาณิชย์	น่าสนใจ	98	98
	ไม่น่าสนใจ	2	2
ระดับราคาที่เหมาะสม	100 - 500 บาท	9	9
	500 – 1,000 บาท	32	32
	1,000 - 3,000 บาท	47	47
	3,000 บาท ขึ้นไป	12	12

จากผลการวิเคราะห์ ตาราง 35 ปรากฏว่า ในส่วนของความน่าสนใจเชิงพาณิชย์ และระดับราคาที่เหมาะสม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (ร้อยละ 98) มีความเห็นตรงกันว่ามีความน่าสนใจที่จะต่อยอดเชิงพาณิชย์ และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (ร้อยละ 47) มีความเห็นว่าระดับราคาที่เหมาะสม คือ ราคา 1,000-3,000 บาท รองลงมาคือ 500-1,000 บาท (ร้อยละ 32) และ 3,000 บาท ขึ้นไป เป็นลำดับสุดท้าย (ร้อยละ 12)

ตาราง 37 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะ
1. วางขายตามแหล่งท่องเที่ยว
2. น่าจะมีหลากหลายรูปทรงมากกว่านี้
3. ระวังเรื่องการออกแบบที่นำศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้อง
4. อยากให้งานดูมีมิติมากกว่านี้ แต่ถ้านดูเป็นลอยตัวจะเพิ่มมูลค่ามากขึ้น
5. ระวังเรื่องการถอดปรับเปลี่ยนเพราะการถอดเข้าออก อาจเสี่ยงทำให้ชิ้นส่วนสูญหายได้
6. อยากให้มีชิ้นส่วนที่ทำเลียนแบบคล้ายกระเบื้องเคลือบ จะได้ความรู้สึกเหมือนชิ้นส่วนของพระปรางค์วัดอรุณ และอยากให้มียอดลายที่ออกแบบเงินๆ เช่น ยอดลายดอกไม้เงิน

หลังจากที่ได้ทำแบบประเมินความพึงพอใจ และได้ข้อเสนอแนะในการออกแบบและ
การผลิต ผู้วิจัยจึงได้นำผลตอบรับมาต่อยอดพัฒนารูปแบบของผลิตภัณฑ์ เครื่องประดับ
ปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย ดังนี้

ภาพประกอบ 125 ตัวอย่างการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์

จากข้อเสนอแนะที่ผู้บริโภคมีความกังวลเรื่องโอกาสที่ขึ้นส่วนของผลิตภัณฑ์มี
ความเสี่ยงที่จะสูญหาย ผู้วิจัยจึงได้ทดลองออกแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์ เครื่องประดับ
ปรับเปลี่ยนได้ เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถถอดเพื่อพักชิ้นส่วน ในเวลาที่ต้องการปรับเปลี่ยนรูปแบบ
หรือต้องการถอดเก็บชิ้นส่วนไว้โดยเสี่ยงต่อการสูญหายน้อยที่สุด

ภาพประกอบ 126 ภาพสืบทอดความรู้การออกแบบ

การพัฒนาและออกแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย
นั้น สามารถสรุปองค์ความรู้การออกแบบออกเป็นขั้นตอนใหญ่ๆ 3 ขั้นตอน ได้แก่

1.กำหนดแนวคิด หรือ Concept หลักที่จะนำมาใช้ในการศึกษาและออกแบบ
เพื่อทำการวิเคราะห์และสำรวจข้อมูลพื้นฐานทั้งในส่วนของคุณลักษณะเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ

2.กำหนดกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทำการสังเคราะห์ข้อมูล และกำหนดกลุ่มเป้าหมาย
ผู้บริโภค หรือเทรนด์ที่จะใช้ในการออกแบบ เพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการออกแบบผลิตภัณฑ์

3.นำรูปแบบที่ได้จากการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างมาตัดทอน สร้างสรรค์และ
ผสมผสานให้เกิดความร่วมสมัย ทดลองและพัฒนาการออกแบบสู่การสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์
รูปแบบใหม่ๆ ต่อไป

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาและออกแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย เป็นวิจัยแบบ การวิจัยและพัฒนา (Research and Development) หรือ R&D จัดทำขึ้นเพื่อศึกษารูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ ศึกษาบริบททางวัฒนธรรม ด้านศิลปะโครงสร้างทางสถาปัตยกรรม และประติมากรรมของมรดกสถาปัตยกรรมไทย และเพื่อบูรณาการองค์ความรู้รูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้และมรดกสถาปัตยกรรมไทย สู่การออกแบบเครื่องประดับประกอบด้วย กระบวนการ 4 ขั้นตอน โดยเริ่มจาก วิเคราะห์และสำรวจข้อมูลพื้นฐานทั้งในส่วน of ข้อมูลเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ เพื่อสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับรูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้และมรดกสถาปัตยกรรมไทย ทดลองออกแบบและพัฒนา (Design and Development) ต้นแบบเครื่องประดับ ประเมินผล และนำเสนอและเผยแพร่ผลงานผ่านนิทรรศการ

โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ แบบร่าง (Sketch Design) ที่ได้จากการออกแบบและพัฒนาตามข้อกำหนดการออกแบบ และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญคัดเลือก โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากตัวอย่าง 3 มิติ เพื่อนำไปสร้างเป็นต้นแบบเครื่องประดับ เพื่อทำการประเมินความพึงพอใจโดยผู้บริโภค ทำการสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะต่อไป

สรุปผลการวิจัย

1. จากการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์องค์ความรู้ รูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ ได้ผลออกเป็นการแบ่งรูปแบบได้เป็น 4 ประเภท ได้แก่

1.1 เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนคุณสมบัติ ที่หมายถึง เครื่องประดับที่มีคุณสมบัติ มากกว่าคุณสมบัติเดียว เช่น เครื่องประดับที่สามารถปรับเปลี่ยน รูปแบบไปเป็นเฟอร์นิเจอร์ ของตกแต่งบ้าน หรือเครื่องประดับที่มีการผสมผสานการใช้เทคโนโลยีจนสามารถปรับเปลี่ยน ให้กลายเป็นอุปกรณ์ใช้สอยในชีวิตประจำวัน เช่น สายชาร์ตโทรศัพท์มือถือ อุปกรณ์ทางการแพทย์ หรือแม้แต่ปรับเปลี่ยนบริบทจากเครื่องประดับที่มีเพื่อตกแต่งร่างกายไปสู่ของตกแต่งบ้านหรือเฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น

1.2 เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนสีส่น ที่หมายถึง เครื่องประดับที่สามารถเปลี่ยนรูปแบบสีส่นด้วยตัวเองจากเทคนิคพิเศษ หรือ การใช้เทคโนโลยี เข้ามามีส่วนในการ

ออกแบบ เช่น Smart Jewelry หรือ การใช้เทคนิคและวัสดุพิเศษ เพื่อให้เครื่องประดับเกิดการเปลี่ยนสี เช่น การเปลี่ยนสีจากแสงยูวี เป็นต้น

1.3 เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนการเคลื่อนไหว ที่หมายถึง เครื่องประดับที่มีการเคลื่อนไหว ไม่อยู่นิ่ง โดยการเคลื่อนไหวนั้น สามารถเกิดจากกลไกต่างๆ เช่น เกิดจากกลไกการขยับของร่างกาย กลไกพลังงานไฟฟ้า กลไกพลังแม่เหล็ก หรือ กลไกการหมุนที่เกิดจากแรงของมนุษย์ เป็นต้น ซึ่งเครื่องประดับไคเนติก (Kinetic Jewelry) ก็สามารถจัดอยู่ในหมวดหมู่ได้เช่นกัน

1.4 เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนรูปแบบ ที่หมายถึง เครื่องประดับที่มีการปรับเปลี่ยนจากรูปหนึ่งไปสู่อีกรูปแบบหนึ่ง หรือเครื่องประดับที่ปรับเปลี่ยนชนิดและรูปแบบการสวมใส่ (Transformable Jewelry) เช่น การปรับเปลี่ยนจากแหวนไปเป็นกำไลข้อมือ การปรับเปลี่ยนจากร้อยคอไปเป็นต่างหู โดยการปรับเปลี่ยนรูปแบบนั้น สามารถปรับเปลี่ยนได้โดยการ พับ บิด คลี่ ถอดประกอบ การใช้แม่เหล็ก หรือเกิดการปรับเปลี่ยนจากการสวมใส่ เป็นต้น

2. จากการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์องค์ความรู้ ด้านศิลปะโครงสร้างทางสถาปัตยกรรม และประติมากรรมของมรดกสถาปัตยกรรมไทย

จากการศึกษาข้อมูลสถาปัตยกรรมไทย สถาปัตยกรรมไทยในยุคสมัยรัตนโกสินทร์นั้น ได้ผลว่า เป็นสถาปัตยกรรมที่สามารถทำการศึกษาและวิเคราะห์ได้อย่างเป็นรูปธรรมมากที่สุด เนื่องจาก ตัวสถาปัตยกรรมนั้นหลายๆแห่งยังคงอยู่ในสภาพที่ดีและได้รับการบูรณะให้มีความสมบูรณ์จากหน่วยงานต่างๆในปัจจุบัน ทำให้สามารถวิเคราะห์ โครงสร้าง รูปแบบ สีสน และวัสดุ ได้โดยตรง ทำให้เกิดความชัดเจนในงานวิจัยได้มากกว่ามรดกสถาปัตยกรรมจากยุคสมัยอื่นๆ ผู้วิจัยจึงได้เลือก วัดอรุณราชวราราม ซึ่งเป็นหนึ่งในสถาปัตยกรรมไทยในยุคสมัยรัตนโกสินทร์ เนื่องจากวัดอรุณราชวราราม นั้นเป็นสถาปัตยกรรมที่ทรงคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของประเทศไทยเป็นสมบัติของคนไทยทั้งชาติ

การศึกษาพระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม ได้ผลว่า ด้านโครงสร้างสถาปัตยกรรมของ พระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม นั้น เป็นการผสมผสานสถาปัตยกรรมหลายชนิดเข้าด้วยกัน โดยมีจุดเด่นคือ โครงสร้างของพระปรางค์ที่มีการไล่ระดับยอดมุลดชั้นขึ้นไปในแต่ละชั้น และลักษณะรูปทรง “จอมแห” การออกแบบส่วนใหญ่เน้นความสมมาตร และแฝงความหมายของคติจักรวาลตามไตรภูมิโลกวินิจัย ส่วนด้านประติมากรรมของ พระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม นั้น เน้นการแฝงความหมายของคติจักรวาลตามไตรภูมิโลกวินิจัย แต่สิ่งที่โดดเด่นที่สุดคือ การใช้กระจกสี เครื่องเซรามิกส์ และกระเบื้องเคลือบนับพันๆชิ้น นำมาประกอบรวมกันให้เกิดเป็นลวดลายต่างๆ เช่น ดอกไม้ ใบไม้ ซึ่งการผสมผสานระหว่างลวดลายไทยและ

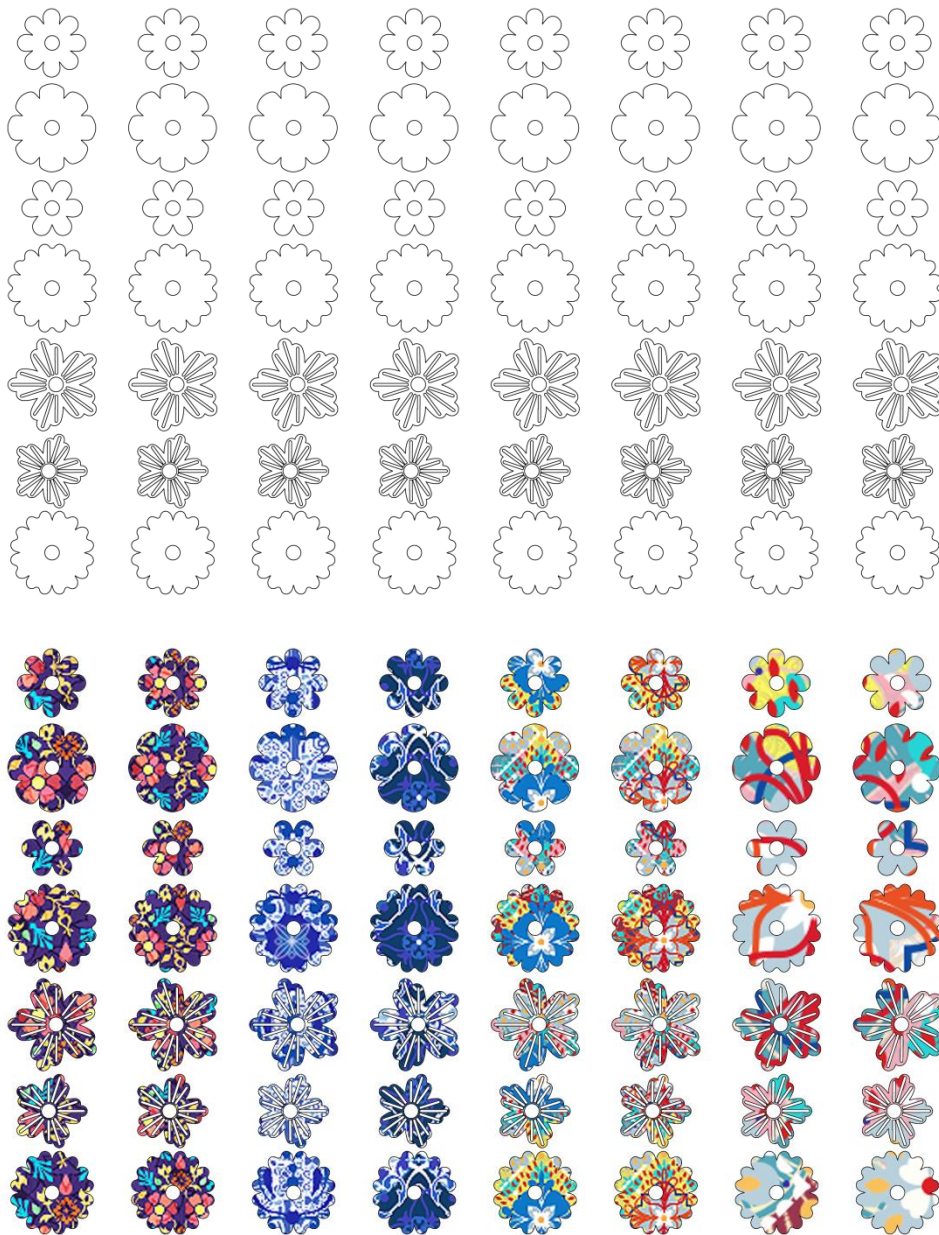
ลวดลายจีน ซึ่งลวดลายเหล่านี้สื่อถึงพืชพรรณใน “ปาหิมพานต์” ที่ตั้งอยู่บนเชิงเขาพระสุเมรุนั่นเอง ลวดลายส่วนใหญ่เป็นการออกแบบที่เน้นความสมมาตรและมีการจัดองค์ประกอบที่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย เน้นใช้โทนสีที่สดใสและมีความหลากหลาย

3. บูรณาการองค์ความรู้ รูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้และมรดกสถาปัตยกรรมไทยสู่การออกแบบเครื่องประดับ

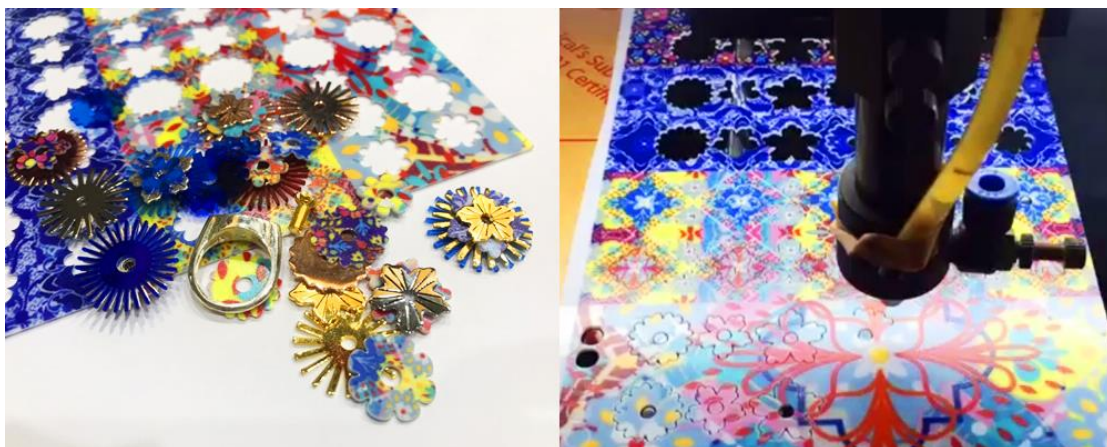
การวิจัยและพัฒนา ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบจากผลของการวิจัย ร่วมกับการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องประดับ จำนวน 3 ท่าน และ ผู้เชี่ยวชาญด้านมรดกสถาปัตยกรรมไทย จำนวน 2 ท่าน

ภาพประกอบ 127 การพัฒนารูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้และมรดกสถาปัตยกรรมไทย

ภาพประกอบ 128 ตัวอย่างชิ้นส่วนของเครื่องประดับที่พัฒนามาจากประติมากรรมตกแต่งรอบ
พระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม

ภาพประกอบ 129 แผ่นอะคริลิกที่สกรีนลายด้วยเทคนิค UV Printing

ภาพประกอบ 130 การพัฒนารูปแบบเครื่องประดับรูปแบบต่างๆ

ภาพประกอบ 131 แวกซ์ของต้นแบบเครื่องประดับ ที่หล่อจากเครื่อง RP

ภาพประกอบ 132 ต้นแบบงานหล่อ

ภาพประกอบ 133 ต้นแบบงานเครื่องประดับที่ผ่านการขัดตกแต่ง

ภาพประกอบ 134 ภาพตัวอย่างผลงานจริง

อภิปรายผล

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาและออกแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย พบว่าจากการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ห้วงค์ความรู้ ที่เกี่ยวข้องกับเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ และมรดกสถาปัตยกรรมไทย สามารถแบ่งองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ด้านเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ห้วงค์ความรู้ รูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ ได้ผลออกมาเป็นการแบ่งรูปแบบได้เป็น 4 ประเภท ได้แก่ เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนคุณสมบัติ, เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนสีสันทัน, เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนการเคลื่อนไหว และ เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนรูปแบบ

ด้านมรดกสถาปัตยกรรมไทย จากการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ห้วงค์ความรู้ ได้ผลสรุปว่า สถาปัตยกรรมไทยในยุคสมัยรัตนโกสินทร์นั้นเป็นสถาปัตยกรรมที่สามารถทำการศึกษาและวิเคราะห์ได้อย่างเป็นรูปธรรมมากที่สุด ทำให้เกิดความชัดเจนในงานวิจัยได้มากกว่ามรดกสถาปัตยกรรมจากยุคสมัยอื่นๆ ผู้วิจัยจึงได้เลือก วัดอรุณราชวราราม ซึ่งเป็นหนึ่งในสถาปัตยกรรมไทยในยุคสมัยรัตนโกสินทร์ เนื่องจากวัดอรุณราชวราราม นั้นเป็นสถาปัตยกรรมที่ทรงคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของประเทศไทยเป็นสมบัติของคนไทยทั้งชาติ และจากการศึกษาพระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม ได้ผลว่า ด้านโครงสร้างสถาปัตยกรรมของ พระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม นั้น เป็นการผสมผสานสถาปัตยกรรมหลายชนิดเข้าด้วยกัน โดยมีจุดเด่นคือ ลักษณะรูปทรง “จอมแห” การออกแบบส่วนใหญ่เน้นความสมมาตร และแฝงความหมายของคติจักรวาลตามไตรภูมิโลกวินิจัย ส่วนด้านประติมากรรมของ พระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม นั้น สิ่งที่โดดเด่นที่สุดคือ การใช้กระจกสี เครื่องเซรามิกส์ และกระเบื้องเคลือบนับพันชิ้น นำมาประกอบรวมกันให้เกิดเป็นลวดลายต่างๆ เช่น ดอกไม้ ใบไม้ ซึ่งการผสมผสานระหว่างลวดลายไทยและลวดลายจีน ซึ่งลวดลายเหล่านี้สื่อถึงพืชพรรณใน “ป่าหิมพานต์”

จากการวิเคราะห์ห้วงค์ความรู้ข้างต้นพบว่า มรดกสถาปัตยกรรมไทย พระปรางค์วัดอรุณราชวราราม นั้นมีความเป็นไปได้ที่จะนำไปพัฒนาต่อยอดร่วมกับเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ ผู้วิจัยจึงได้นำแรงบันดาลใจจากลวดลายประติมากรรมตกแต่งรอบพระปรางค์ มาต่อยอดดัดทอนให้มีความเรียบง่ายและร่วมสมัยมากขึ้น เพื่อนำมาออกแบบเป็นชุดเครื่องประดับที่สามารถถอดประกอบ และเลือกปรับเปลี่ยนรูปแบบ วัสดุ และสีสันทัน ได้ตามที่คุณสวมใส่ต้องการ และยังเป็นเครื่องประดับที่ส่งเสริมภาพลักษณ์และสามารถสร้างมูลค่าให้กับมรดกสถาปัตยกรรมไทย ซึ่งสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) ที่ให้

ความสำคัญกับ กลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ วัฒนธรรม และบริการที่มีมูลค่าสูง (Creative, Culture & High Value Services) ที่ใช้เทคโนโลยีมาช่วยในอุตสาหกรรมที่ต้องใช้ภูมิปัญญา วัฒนธรรม และความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบพัฒนาสินค้าและบริการ (กระทรวง อุตสาหกรรม, 2559)

ข้อเสนอแนะ

ผลจากงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาและออกแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดก สถาปัตยกรรมไทย มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ในการผลิตสามารถพัฒนารูปแบบของเครื่องประดับให้มีความหลากหลาย มากกว่านี้ ในส่วนของตัวเรือน และชิ้นส่วนต่างๆ รวมถึงลวดลายที่นำมาสกรีนลงอะคริลิก นอกจากนี้สามารถเพิ่มความหลากหลายของวัสดุที่ใช้ได้ เช่น การใช้กระเบื้องเซรามิกส์ เป็นต้น
2. ในการออกแบบสามารถพัฒนารูปแบบการปรับเปลี่ยนให้มีความหลากหลาย และมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งในด้านของความแข็งแรงคงทน ความสะดวกในการสวมใส่ในชีวิตประจำวัน หรือสามารถเพิ่มรูปแบบการปรับเปลี่ยนให้มีความหลากหลาย มากกว่าหนึ่งหรือสองรูปแบบในหนึ่งผลิตภัณฑ์ได้
3. ในการออกแบบสามารถนำแรงบันดาลใจจากมรดกสถาปัตยกรรมไทยแหล่งอื่นๆ มาพัฒนาต่อยอดเข้ากับการปรับเปลี่ยนเครื่องประดับรูปแบบต่างๆ เพื่อสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์เครื่องประดับรูปแบบใหม่ๆ ที่ต้องตลาดต่อไป

บรรณานุกรม

- Chen, V. (2560). High jewellers turn heads with transformable pieces. Retrieved <https://www.scmp.com/magazines/style/watches-jewellery/article/2086717/high-jewellers-turn-heads-transformable-pieces>
- Colon, A. (2558). Forget Your Summer Camp Bling, This Is Friendship Jewelry Of The Future. Retrieved <https://www.refinery29.com/en-us/2015/10/95288/gemio-smart-friendship-bracelets>
- Etherington, R. (2553). Secret Friend Family by Tithi Kutchamuch. Retrieved <https://www.dezeen.com/2010/07/27/secret-friend-family-by-tithi-kutchamuch/>
- HELLOMAGAZINE. (2559). ศรัณญ์ อยู่คงดี ผู้สร้างเทรนด์ให้ชาวโลกอยากสวຍแบบหญิงไทย. สืบค้นจาก <https://th.hellomagazine.com/watches-jewellery/sarran-brand/>
- Kolesnikov-Jessop, S. (2555). Transformables: Jewelry You Can Wear Many Ways. Retrieved <https://www.nytimes.com/2012/09/17/fashion/17iht-acaj-transform17.html>
- Limwongse, S. (2561). La Orr แบรินด์เครื่องประดับจากผ้าไหมไทยใส่สีเส้นเหมือนอัญมณี. สืบค้นจาก <http://www.siamcenter.co.th/trendupdate/La-Orr-Siam-Center/116>
- กระทรวงอุตสาหกรรม. (2559). ยุทธศาสตร์การพัฒนากุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579). สืบค้นจาก http://www.oie.go.th/sites/default/files/attachments/industry_plan/thailandindustrialdevelopmentstrategy4.0.pdf
- กระปุกดอทคอม. (2556). มาดูกัน... คน 8 เจเนอเรชั่น คุณอยู่ในกลุ่มไหนนะ? สืบค้นจาก <https://hilight.kapook.com/view/83492>
- กันยณัฏฐ์ พรจันทร์ทอง. (2562). INTHAI : แบรินด์แหวนลายคราม ต่างหูขามตราไก่ แฟชั่นไทยๆ ที่ใส่ได้จริง. สืบค้นจาก <https://adaymagazine.com/inthai/>
- จิตยาพร เสมอใจ, และ มัทนียา สมมิ. (2546). พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพฯ: เอ็กชเปอร์เน็ท.
- ชาติรี ประกิตนพกร. (2556). คติลักษณ์และการออกแบบวัตถุรณราชวราราม. กรุงเทพฯ: บริษัท อาคเนย์ประกันภัย จำกัด.
- ทวีศักดิ์ มูลสวัสดิ์. (2558). การศึกษาวิเคราะห์และค้นหาอัตลักษณ์งานศิลปะเครื่องประดับร่วมสมัยเชิงสร้างสรรค์ เพื่อการพัฒนาและเผยแพร่งานออกแบบที่ก่อให้เกิดเศรษฐกิจและสังคม

- สร้างสรรค์. *Journal of Asia Design and Research*, 1, 6-20. สืบค้นจาก <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JADeR/index>
- ไทยทริบูน. (2562). กรุงเทพมหานคร ครองแชมป์ 4 ปีซ้อน เมืองคนทั่วโลกนิยมเที่ยวมากที่สุดในโลก. สืบค้นจาก http://www.thaitribune.org/contents/detail/303?content_id=36351&rand=1567665797
- นิมินทรา มินทราศักดิ์. (2562). P9Bangkok เจียระไนความคิดจากความไม่สมบูรณ์. สืบค้นจาก <https://web.tcdc.or.th/en/Articles/Detail/P9Bangkok>
- บุญชู โรจนเสถียร. (2548). ตำนานสถาปัตยกรรมไทย 2 : สถาปัตยกรรม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรุงเทพ.
- ผู้จัดการออนไลน์. (2558). สร้อยกระดาด “Basic Teeory” เครื่องประดับแนวใหม่ดูแลไม่ต่างจากเพชร. สืบค้นจาก <https://mgronline.com/smes/detail/9580000123696>
- ผู้จัดการออนไลน์. (2562). ตลาดฮ่องกง ธุรกิจ “เครื่องประดับบ้านปักดินทอง” อดเอกลักษณะศิลปะร่วมสมัย. สืบค้นจาก <https://mgronline.com/smes/detail/9620000027177>
- พลุ เรื่องปัญญาโรจน์. (2554). นวัตกรรมการออกแบบเครื่องประดับเคลื่อนไหวจากแนวคิดทุนวัฒนธรรมไทยที่เคลื่อนไหวได้. (ศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ). สืบค้นจาก <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/59596>
- เพจห้องเรียนประวัติศาสตร์ศิลป์. (2560). ถอดรหัสพระปรางค์วัดอรุณ: ทำไมยักษ์แบกและเทวดาแบกฐานปรางค์ประธานจึงสวม “เกราะ”? สืบค้นจาก https://www.silpa-mag.com/club/art-and-culture/article_11288
- โพสทูเดย์. (2562). เข้าใจความต่างคน 4 เจเนอเรชั่น ทลายช่องว่างเพื่อการทำงานที่แฮปปี้. สืบค้นจาก <https://www.posttoday.com/life/healthy/587633>
- ยุวพร. (2556). เจ้าสาวใช้คุ้มเมื่อเลือกซื้อ Multi-function Jewellery ช้อครั้งเดียวเบรียวได้หลายโอกาส. สืบค้นจาก <https://praewwedding.com/planning/the-experts/78798>
- ลอฟฟี่เซียล ไทยแลนด์. (2560). OWN THE HERITAGE. Retrieved <http://lofficielthailand.com/2017/08/ownory/>
- วรรณรัตน์ อินทร์อ่ำ. (2536). ศิลปะเครื่องประดับ. กรุงเทพฯ: โอ.เอส. พรีนติ้ง เฮ้าส์.
- ศานติ ภาคศิคำ, พีระพัฒน์ สำราญ, และ พัสตราภรณ์ แก่นพรม. (2557). พัฒนาการพระปรางค์ในสยามประเทศ. กรุงเทพฯ: บริษัท อาคเนย์ประกันภัย จำกัด.

- ศิลปะรัตนโกสินทร์. (2558). สืบค้นจาก <http://sukawit-kamtim.blogspot.com/2015/>
- ศูนย์ข้อมูลอัญมณีและเครื่องประดับ. (2561). เปิดมุมมองเครื่องประดับกับเทคโนโลยี ความสวยงาม และคุณค่าที่เลือกได้. สืบค้นจาก https://infocenter.git.or.th/Content_View.aspx?id=2538&Lang=TH&mail=1
- ศูนย์ข้อมูลอัญมณีและเครื่องประดับ. (2562). ความท้าทายและทิศทางตลาดอัญมณีและเครื่องประดับโลกปี 62. สืบค้นจาก https://infocenter.git.or.th/Content_View.aspx?id=2548&Lang=TH&mail=1
- ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ. (2552). วิวัฒนาการของงานเครื่องประดับและการศึกษาทางด้านเครื่องประดับในทวีปยุโรป: อดีต ปัจจุบัน. สืบค้นจาก <http://www.tcdc.or.th/exhibition/8534/?lang=th>
- ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ. (2558). TREND2018: Generation - Millennials. สืบค้นจาก <http://www.tcdc.or.th/articles/others/28333/#TREND2018-Generation--Millennials>
- ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ. (2561). สารพันแบรนด์ Contemporary Jewelry หน้าใหม่สุดเก๋ของไทย จากกิจกรรม Business Pitching & Matching ในงาน Bangkok Design Week 2018. <https://web.tcdc.or.th/en/Articles/Detail/สารพันแบรนด์-contemporary-jewelry-หน้าใหม่สุดเก๋ของไทย-จากกิจกรรม-business-pitching---matching-ในงาน-bangkok-design-week-2018>
- สถาบันวิจัยประชากรและสังคม. (2559). สุขภาพคนไทย 2559 : ตายดี วิธีที่เลือกได้. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. (2554). ประเภทของเครื่องประดับ. สืบค้นจาก <http://kanchanapisek.or.th/kp6/sub/book/book.php?book=34&chap=4&page=t34-4-infodetail03.html>
- สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. (2555). พระเจดีย์. สืบค้นจาก <http://kanchanapisek.or.th/kp6/sub/book/book.php?book=37&chap=1&page=chap1.htm>
- สำนักโบราณคดี. (2560). วัดอรุณราชวราราม ราชวรมหาวิหาร ปืงบประมาณ 2556. สืบค้นจาก <http://www.finearts.go.th/archae/>
- สุดาร์ตน์ สุกาพัฒน์. (2560). พัฒนาการของงานเครื่องประดับยุคสมัยใหม่และยุคหลังสมัยใหม่. สืบค้นจาก <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E->

[Journal/article/view/104708/83338](https://www.ryt9.com/s/tpd/2705758)

เสนอ นิลเดช. (2540). ศิลปะสมัยเชียงแสน พุทธศตวรรษที่ 17-24. วารสารหน้าจั่ว, 14, 60.

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์. (2560). ดีไซน์เนอร์ไทยชูจุดแข็งสร้างแบรนด์กลุ่ม Niche. สืบค้นจาก

<https://www.ryt9.com/s/tpd/2705758>

อนัสพงษ์ ไกรเกรียงศรี. (2535). การศึกษาสถาปัตยกรรม วัดอรุณราชวราราม. (ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ). สืบค้นจาก

http://www.thapra.lib.su.ac.th/thesis/showthesis_th.asp?id=0000000189

อรอุมา วิชัยกุล. (2560). พัฒนาการของงานเครื่องประดับยุคสมัยใหม่และยุคหลังสมัยใหม่. สืบค้น

จาก [https://www.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-](https://www.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/104708/83338)

[Journal/article/view/104708/83338](https://www.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/104708/83338)

เอสเอ็มอี ไทยแลนด์. (2562). BASIC TEEORY จิวเวลรี่หจกกระดาศ. สืบค้นจาก

<https://www.smethailandclub.com/design-2871-id.html>

ภาควิชา

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องประดับ เรื่อง

การพัฒนาและออกแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย

วัตถุประสงค์

แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อประเมินและคัดเลือกรูปแบบในการออกแบบ สำหรับผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ประเมิน และให้คำแนะนำ เป็นส่วนหนึ่งของวิจัย เรื่อง การพัฒนาและออกแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย ของ นางสาวนันท์นภัส วิชาลโกะ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชานวัตกรรมการออกแบบ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อดัดเลือกรูปแบบในการออกแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย เครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้จากมรดกสถาปัตยกรรมไทยต่อไป

คำชี้แจง: ขอความร่วมมือจากท่านช่วยแสดงความคิดเห็นตาม ความเป็นจริง

1. หากพูดถึงเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ (Multifunction Jewelry) ท่านคิดถึงเครื่องประดับรูปแบบใด

.....

.....

2. การจัดแยกประเภทรูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ตามตารางต่อไปนี้ ท่านมีความคิดเห็นชอบหรือไม่อย่างไร

เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนคุณสมบัติ	เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนสีสันทัน	เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนการเคลื่อนไหว	เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนรูปแบบ
--------------------------------------	-------------------------------------	--	-----------------------------------

2.1 เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนคุณสมบัติ

.....

2.2 เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนสีสันทัน

.....

2.3 เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนการเคลื่อนไหว

.....

2.4 เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนรูปแบบ

.....

3. ท่านคิดว่ารูปแบบเครื่องประดับหรือกลไกแบบใด ที่เหมาะสมต่อการนำมาออกแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย

โดยกลุ่มผู้บริโภครุ่น Y คือ กลุ่มผู้บริโภครุ่น Y (Generation Y) เพศหญิง อายุ 25-35 ปี ที่อยู่ในกลุ่มของผู้บริโภค Anit-Boring ที่ชื่นชอบสไตล์การออกแบบในรูปแบบ Happiness Play และ Heritage Fusion ซึ่งเป็นกลุ่มของผู้หญิงที่มีรสนิยมทางด้านศิลปะที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวสนใจในงานกราฟิกงานฝีมือ และงานศิลปะร่วมสมัย มีกำลังซื้อและให้ความสำคัญกับความพึงพอใจในสิ่งที่เลือกซื้อ นิยมเลือกซื้อเครื่องประดับที่มีสีสัน

เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนคุณสมบัติ	เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนสี	เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนการเคลื่อนไหว	เครื่องประดับแบบปรับเปลี่ยนรูปแบบ
Activity Tracking	ปรับเปลี่ยนสี จากอัลบั้ม	กลไกการขยับของร่างกาย หรือการหมุนจากมนุษย์	แยกชิ้นส่วนด้วยการ ถอดประกอบ
LED's Electronics	ปรับเปลี่ยนสี จากแผนที่เรียล	กลไกพลังงานไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์	แยกชิ้นส่วนด้วยการ สอดประกอบ
ปรับเปลี่ยนไปเป็นโปรดักส์รูปแบบอื่น	ปรับเปลี่ยนสี จากเทคโนโลยี	กลไกพลังงานแม่เหล็ก หรือพลังงานน้ำ	ปรับเปลี่ยนรูปแบบและ ประเภทของ เครื่องประดับ

(หมายเหตุ: เครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์ เป็นการจดบันทึกด้วยสมุดบันทึก และใช้เครื่องอัดบันทึกเสียง)

แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อประเมินและคัดเลือกรูปแบบในการออกแบบ

โดยผู้เชี่ยวชาญ เรื่อง

การพัฒนาและออกแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย

แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อประเมินและคัดเลือกรูปแบบในการออกแบบ สำหรับผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ประเมิน และให้คำแนะนำ เป็นส่วนหนึ่งของวิจัย เรื่อง **การพัฒนาและออกแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย** ของ นางสาวนันทน์กัศวิศาลโกตะ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชานวัตกรรมการออกแบบ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อคัดเลือกรูปแบบในการออกแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้จากมรดกสถาปัตยกรรมไทยต่อไป ทั้งนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ มา ณ โอกาสนี้

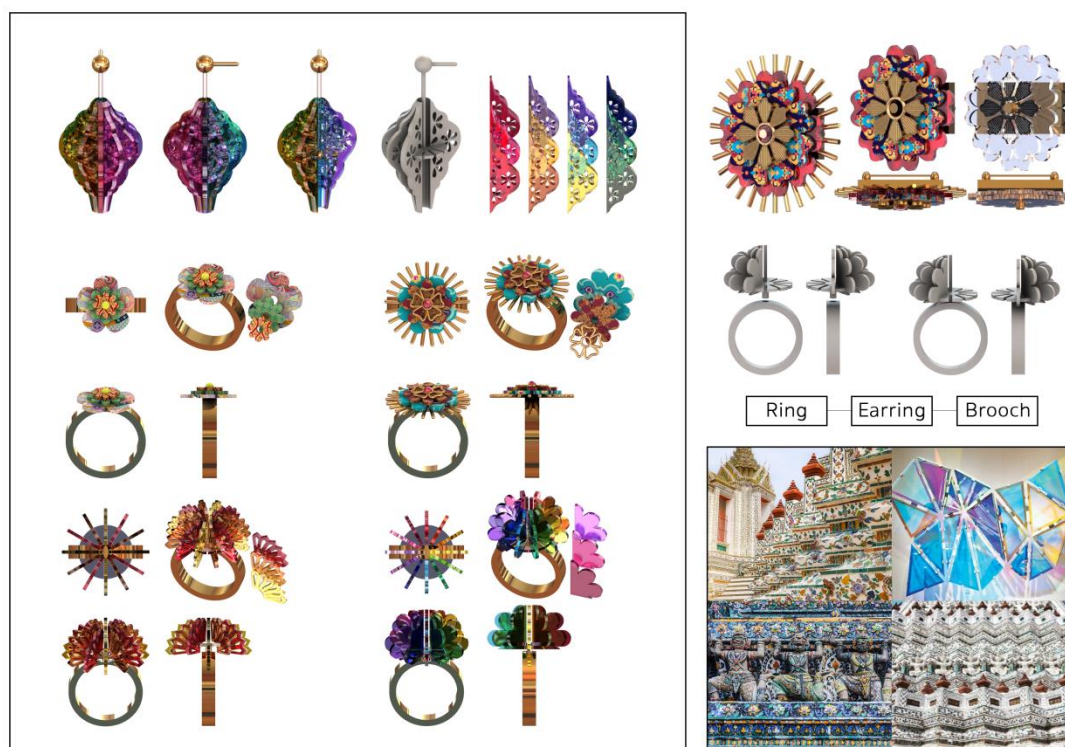
คำชี้แจง: แบบประเมินนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 การประเมินแบบร่าง ขอความกรุณาผู้เชี่ยวชาญโปรดพิจารณาเลือกรูปแบบที่ท่านเห็นว่าเหมาะสมที่สุดจากรูปแบบต่อไปนี้ โดยใส่ค่าระดับคะแนนความคิดเห็นของท่าน ในช่องด้านหลัง ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับความคิดเห็น ดีมาก
- 4 หมายถึง ระดับความคิดเห็น ดี
- 3 หมายถึง ระดับความคิดเห็น ปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความคิดเห็น น้อย
- 1 หมายถึง ระดับความคิดเห็น น้อยมาก

ตอนที่ 2 แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ

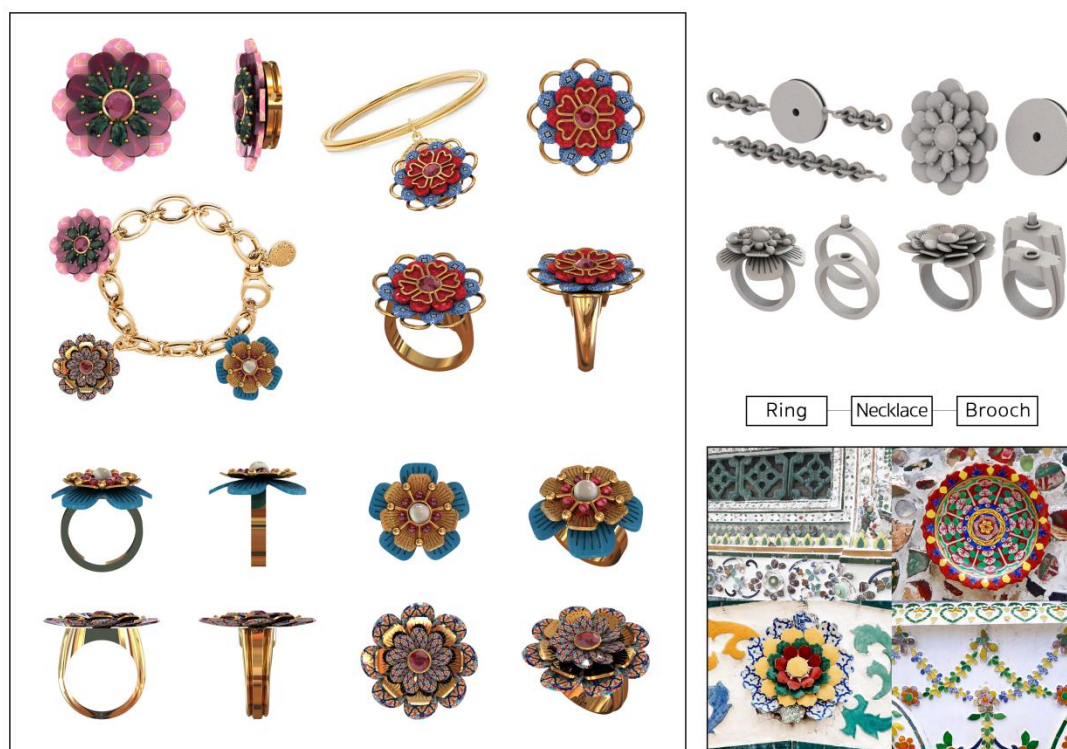
แบบร่างที่ 1

ภาพที่ 1 แบบร่างที่ 1

คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				
	5	4	3	2	1
1. หลักเกณฑ์ทางด้านการออกแบบ					
1.1 รูปแบบมีความสวยงามน่าสนใจ					
1.2 รูปแบบมีความสอดคล้องกับแนวคิด					
1.3 ผลิตภัณฑ์ในคอลเลกชัน มีความสอดคล้องกัน					
1.4 การใช้สอยทางกายภาพมีความเหมาะสมกับผู้ใช้					
2. หลักเกณฑ์ทางด้านการผลิต					
2.1 วัสดุเหมาะสมกับการใช้งาน แข็งแรงทนทาน					
2.2 ใช้แรงงานฝีมือในการผลิต					

แบบร่างที่ 2

ภาพที่ 2 แบบร่างที่ 2

คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				
	5	4	3	2	1
1. หลักเกณฑ์ทางด้านการออกแบบ					
1.1 รูปแบบมีความสวยงามน่าสนใจ					
1.2 รูปแบบมีความสอดคล้องกับแนวคิด					
1.3 ผลิตภัณฑ์ในคอลเลคชั่น มีความสอดคล้องกัน					
1.4 การใช้สอยทางกายภาพมีความเหมาะสมกับผู้ใช้					
2. หลักเกณฑ์ทางด้านการผลิต					
2.1 วัสดุเหมาะสมกับการใช้งาน แข็งแรงทนทาน					
2.2 ใช้แรงงานฝีมือในการผลิต					

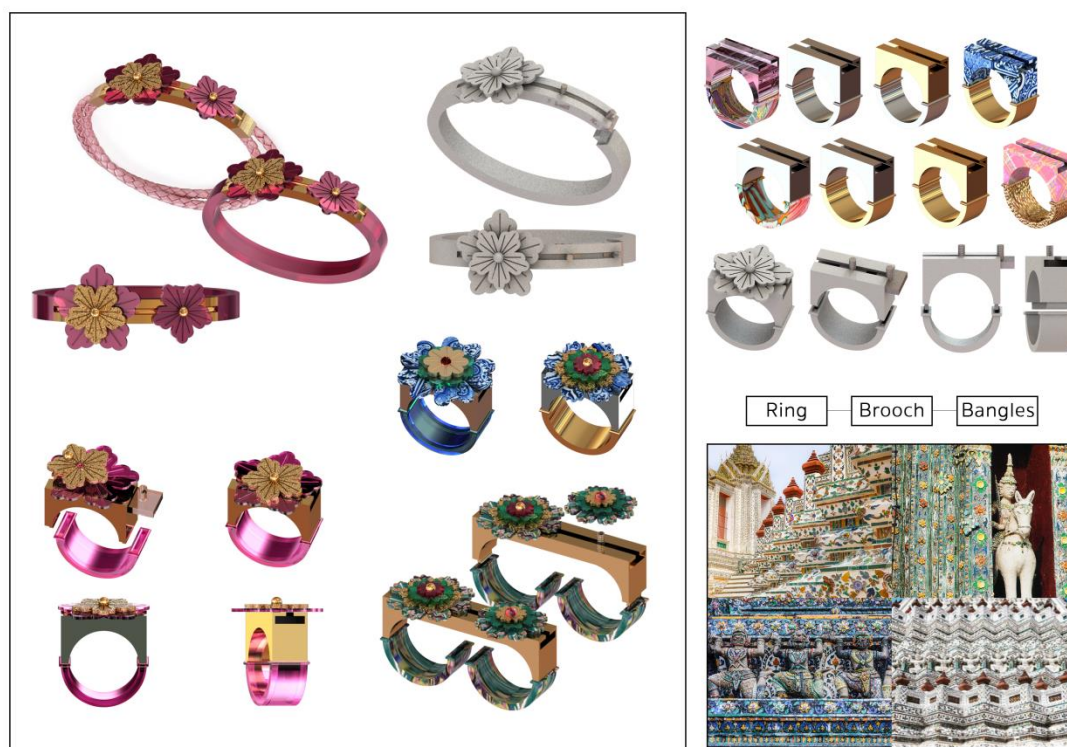
แบบร่างที่ 3

ภาพที่ 3 แบบร่างที่ 3

คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				
	5	4	3	2	1
1. หลักเกณฑ์ทางด้านการออกแบบ					
1.1 รูปแบบมีความสวยงามน่าสนใจ					
1.2 รูปแบบมีความสอดคล้องกับแนวคิด					
1.3 ผลิตภัณฑ์ในคอลเลคชั่น มีความสอดคล้องกัน					
1.4 การใช้สอยทางกายภาพมีความเหมาะสมกับผู้ใช้					
2. หลักเกณฑ์ทางด้านการผลิต					
2.1 วัสดุเหมาะสมกับการใช้งาน แข็งแรงทนทาน					
2.2 ใช้แรงงานฝีมือในการผลิต					

แบบร่างที่ 4

ภาพที่ 4 แบบร่างที่ 4

คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				
	5	4	3	2	1
1. หลักเกณฑ์ทางด้านการออกแบบ					
1.1 รูปแบบมีความสวยงามน่าสนใจ					
1.2 รูปแบบมีความสอดคล้องกับแนวคิด					
1.3 ผลิตภัณฑ์ในคอลเลคชั่น มีความสอดคล้องกัน					
1.4 การใช้สอยทางกายภาพมีความเหมาะสมกับผู้ใช้					
2. หลักเกณฑ์ทางด้านการผลิต					
2.1 วัสดุเหมาะสมกับการใช้งาน แข็งแรงทนทาน					
2.2 ใช้แรงงานฝีมือในการผลิต					

คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				
	5	4	3	2	1
2.3 สามารถทำซ้ำ และผลิตใช้เชิงอุตสาหกรรมได้					
3. หลักเกณฑ์ด้านการสื่อถึงมรดกสถาปัตยกรรมไทย					
3.1 รูปแบบสามารถสื่อถึง พระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม					
รวมคะแนน					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบร่างที่ 5

ภาพที่ 5 แบบร่างที่ 5

คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				
	5	4	3	2	1
1. หลักเกณฑ์ทางการออกแบบ					
1.1 รูปแบบมีความสวยงามน่าสนใจ					
1.2 รูปแบบมีความสอดคล้องกับแนวคิด					
1.3 ผลิตภัณฑ์ในคอลเลคชั่น มีความสอดคล้องกัน					
1.4 การใช้สอยทางกายภาพมีความเหมาะสมกับผู้ใช้งาน					
2. หลักเกณฑ์ทางการผลิต					
2.1 วัสดุเหมาะสมกับการใช้งาน แข็งแรงทนทาน					
2.2 ใช้แรงงานฝีมือในการผลิต					

แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อประเมินและคัดเลือกรูปแบบในการออกแบบ

โดยผู้เชี่ยวชาญ เรื่อง

การพัฒนาและออกแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย

แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อประเมินและคัดเลือกรูปแบบในการออกแบบ สำหรับผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ประเมิน และให้คำแนะนำ เป็นส่วนหนึ่งของวิจัย เรื่อง **การพัฒนาและออกแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย** ของ นางสาวนันท์นภัส วิชาลโกะ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาอนุรักษ์วัฒนธรรมการออกแบบ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อคัดเลือกรูปแบบในการออกแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้จากมรดกสถาปัตยกรรมไทยต่อไป ทั้งนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ มา ณ โอกาสนี้

คำชี้แจง: แบบประเมินนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 การประเมินแบบร่าง ขอความกรุณาผู้เชี่ยวชาญโปรดพิจารณาเลือกรูปแบบที่ท่านเห็นว่าเหมาะสมที่สุดจากรูปแบบต่อไปนี้ โดยใส่ค่าระดับคะแนนความคิดเห็นของท่าน ในช่องด้านหลัง ดังนี้

5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก

3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง

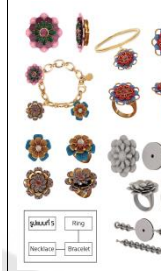
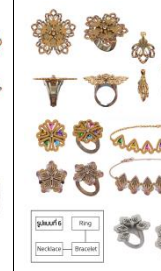
2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย

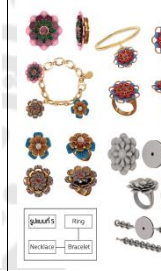
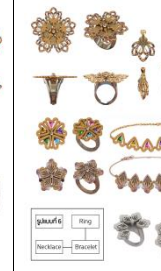
1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ

ประเด็นคำถามเพื่อประเมินและคัดเลือกรูปแบบในการผลิต

ประเด็นคำถามที่ 1: หลักเกณฑ์ทางด้านการออกแบบ

1.1 ท่านคิดว่าเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้รูปแบบใดมีความสวยงามน่าสนใจ					
รูปแบบที่ 1	รูปแบบที่ 2	รูปแบบที่ 3	รูปแบบที่ 4	รูปแบบที่ 5	รูปแบบที่ 6
					

1.2 ท่านคิดว่ารูปแบบใดมีการใช้สอยทางกายภาพมีความเหมาะสมกับผู้ใช้					
รูปแบบที่ 1	รูปแบบที่ 2	รูปแบบที่ 3	รูปแบบที่ 4	รูปแบบที่ 5	รูปแบบที่ 6
					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

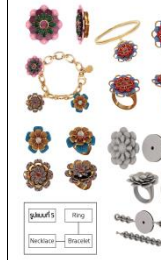
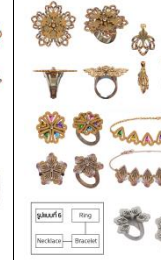
.....

.....

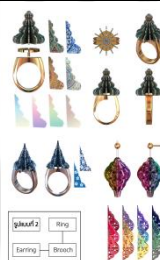
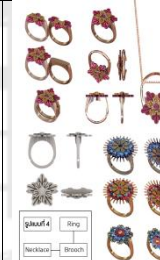
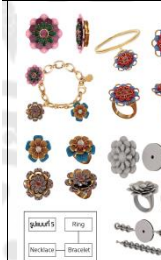
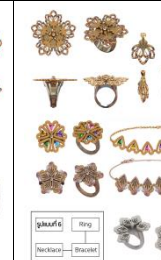
.....

ประเด็นคำถามที่ 2: หลักเกณฑ์ทางการผลิต

2.1 วัสดุเหมาะสมกับการใช้งาน แข็งแรงทนทาน

รูปแบบที่ 1	รูปแบบที่ 2	รูปแบบที่ 3	รูปแบบที่ 4	รูปแบบที่ 5	รูปแบบที่ 6
					

2.2 สามารถทำซ้ำ และผลิตใช้เชิงอุตสาหกรรมได้

รูปแบบที่ 1	รูปแบบที่ 2	รูปแบบที่ 3	รูปแบบที่ 4	รูปแบบที่ 5	รูปแบบที่ 6
					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

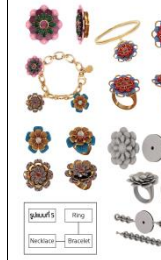
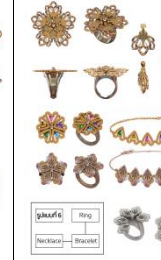
.....

.....

.....

ประเด็นคำถามที่ 3: หลักเกณฑ์ด้านการสื่อถึงมรดกสถาปัตยกรรมไทย

3.1 รูปแบบสามารถสื่อถึง พระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม

รูปแบบที่ 1	รูปแบบที่ 2	รูปแบบที่ 3	รูปแบบที่ 4	รูปแบบที่ 5	รูปแบบที่ 6
 รูปแบบที่ 1 รูปแบบที่ 2 รูปแบบที่ 3 รูปแบบที่ 4 รูปแบบที่ 5 รูปแบบที่ 6	 รูปแบบที่ 1 รูปแบบที่ 2 รูปแบบที่ 3 รูปแบบที่ 4 รูปแบบที่ 5 รูปแบบที่ 6	 รูปแบบที่ 1 รูปแบบที่ 2 รูปแบบที่ 3 รูปแบบที่ 4 รูปแบบที่ 5 รูปแบบที่ 6	 รูปแบบที่ 1 รูปแบบที่ 2 รูปแบบที่ 3 รูปแบบที่ 4 รูปแบบที่ 5 รูปแบบที่ 6	 รูปแบบที่ 1 รูปแบบที่ 2 รูปแบบที่ 3 รูปแบบที่ 4 รูปแบบที่ 5 รูปแบบที่ 6	 รูปแบบที่ 1 รูปแบบที่ 2 รูปแบบที่ 3 รูปแบบที่ 4 รูปแบบที่ 5 รูปแบบที่ 6

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

**แบบสอบถามความพึงพอใจ
เครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย**

แบบสอบถามความพึงพอใจนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิจัย เรื่อง **การพัฒนาและออกแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย** ของ นางสาวนันท์นภัส วิชาลโกคะ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชานวัตกรรมการออกแบบ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จัดทำขึ้นเพื่อประเมินความพึงพอใจ ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ในด้านต่างๆ

ตอนที่ 1 สํารวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: โปรดให้รายละเอียดเกี่ยวกับตัวท่าน โดยการเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน O และขอความกรุณาเลือกตอบตามความเป็นจริง

1.เพศ

☐ ชาย ☐ หญิง

2.อายุ

☐ ต่ำกว่า 20 ปี ☐ 21-30 ปี ☐ 31-40 ปี
☐ 41-50 ปี ☐ มากกว่า 50 ปี

3.ระดับการศึกษา

☐ มัธยมศึกษา หรือเทียบเท่า ☐ ปริญญาตรี
☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก

4.อาชีพ

☐ รับราชการ ☐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ☐ พนักงานบริษัทเอกชน
☐ อาชีพอิสระ ☐ นิสิต / นักศึกษา ☐ อื่นๆ

5.รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

☐ ต่ำกว่า 15,000 บาท ☐ 15,000-30,000 บาท
☐ 30,000-60,000 บาท ☐ 60,000-100,000 บาท
☐ มากกว่า 100,000 บาท

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจในการออกแบบผลิตภัณฑ์

คำชี้แจง: เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความพึงพอใจ และขอความกรุณาเลือกตอบตามความเป็นจริง

ข้อ	คำถาม	ความพึงพอใจ				
		ดีมาก	ดี	ปานกลาง	น้อย	น้อยมาก
		(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
1. การประเมินด้านความสวยงามและการใช้สอย						
1.1	รูปแบบการปรับเปลี่ยนของเครื่องประดับ มีความน่าสนใจ					
1.2	แนวคิดในการออกแบบมีความน่าสนใจ					
1.3	สามารถสวมใส่ได้ในชีวิตประจำวัน					
1.4	วัสดุมีความแข็งแรงคงทน เหมาะสมกับการใช้งาน					
2. ด้านมรดกสถาปัตยกรรมไทย: วัดอรุณราชวราราม						
2.1	รูปแบบเครื่องประดับสามารถสื่อถึง พระปรางค์วัดอรุณราชวราราม					
3. ความน่าสนใจในการต่อยอดเชิงพาณิชย์						
3.1	น่าสนใจ					
3.2	ไม่น่าสนใจ					
4. ราคาที่เหมาะสม						
4.1	100 - 500 บาท					
4.2	500 -1,000 บาท					
4.3	1,000 - 3,000 บาท					
4.4	3,000 บาท ขึ้นไป					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

แบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัย (IOC) สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

พิจารณาประเมิน แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ

การพัฒนาและออกแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย

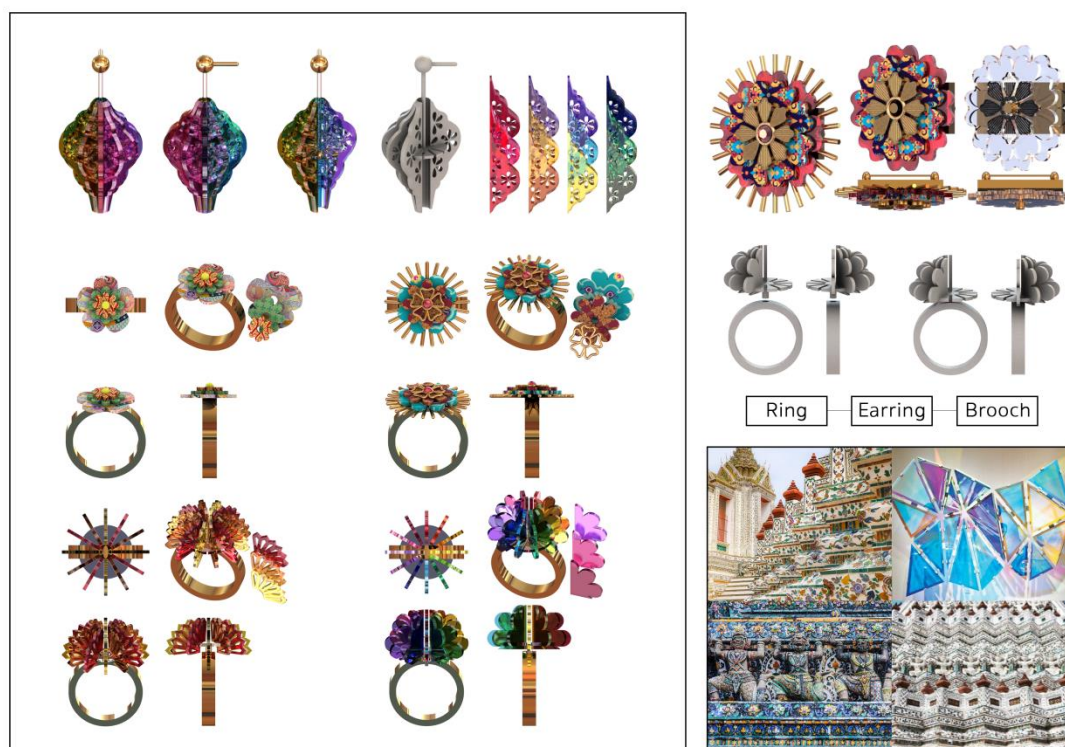
แบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัย (IOC) สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาประเมินผล ให้คำแนะนำ แบบสอบถามความคิดเห็นเรื่อง “การพัฒนาและออกแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย”

งานวิจัยเรื่อง: การพัฒนาและออกแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย

ผู้วิจัย: นางสาวนันทน์ภัท วิศาลโกตะ

คำชี้แจง: ขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาคำถาม สำหรับการวิจัยแต่ละข้อ ว่าคุณมีความเหมาะสม ไม่ขัดจริยธรรม ถ้าพิจารณาแล้วเห็นว่าสอดคล้องให้เขียน ✓ ที่ช่อง +1, ไม่แน่ใจที่ช่อง 0, ไม่สอดคล้องที่ช่อง -1 และกรุณาให้คำแนะนำ

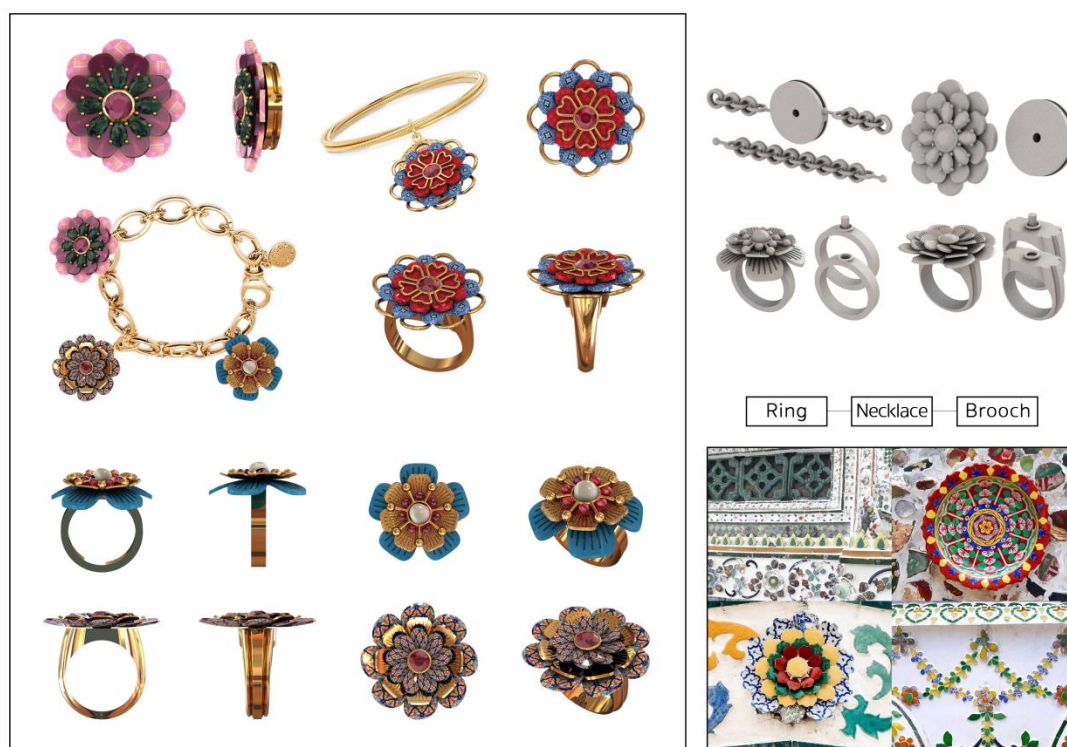
ตอนที่ 1

ภาพที่ 1 แบบร่างที่ 1

จากข้อมูลดังกล่าวนำมาสู่แบบประเมินซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ	ข้อคำถามสำหรับการวิจัย	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
หลักเกณฑ์ทางด้านการออกแบบ					
1	รูปแบบมีความสวยงามน่าสนใจ				
2	รูปแบบมีความสอดคล้องกับแนวคิด				
3	ผลิตภัณฑ์ในคอลเลคชั่น มีความสอดคล้องกัน				
4	การใช้สอยทางกายภาพมีความเหมาะสมกับผู้ใช้				
หลักเกณฑ์ทางด้านการผลิต					
5	วัสดุเหมาะสมกับการใช้งาน แข็งแรงทนทาน				

ภาพที่ 2 แบบร่างที่ 2

จากข้อมูลดังกล่าวนำมาสู่แบบประเมินซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

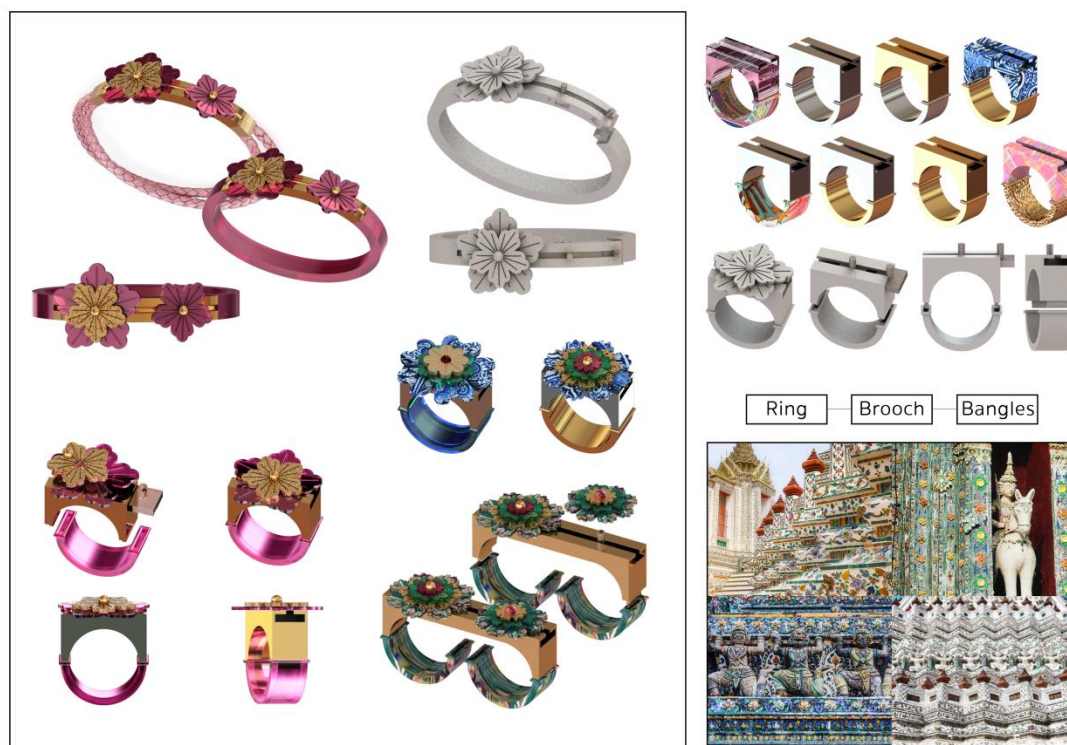
ข้อ	ข้อคำถามสำหรับการวิจัย	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
หลักเกณฑ์ทางด้านการออกแบบ					
1	รูปแบบมีความสวยงามน่าสนใจ				
2	รูปแบบมีความสอดคล้องกับแนวคิด				
3	ผลิตภัณฑ์ในคอลเลคชั่น มีความสอดคล้องกัน				
4	การใช้สอยทางกายภาพมีความเหมาะสมกับผู้ใช้				
หลักเกณฑ์ทางด้านการผลิต					
5	วัสดุเหมาะสมกับการใช้งาน แข็งแรงทนทาน				
6	ใช้แรงงานฝีมือในการผลิต				

ภาพที่ 3 แบบร่างที่ 3

จากข้อมูลดังกล่าวนำมาสู่แบบประเมินซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ	ข้อคำถามสำหรับการวิจัย	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
หลักเกณฑ์ทางด้านการออกแบบ					
1	รูปแบบมีความสวยงามน่าสนใจ				
2	รูปแบบมีความสอดคล้องกับแนวคิด				
3	ผลิตภัณฑ์ในคอลเลคชั่น มีความสอดคล้องกัน				
4	การใช้สอยทางกายภาพมีความเหมาะสมกับผู้ใช้				
หลักเกณฑ์ทางด้านการผลิต					
5	วัสดุเหมาะสมกับการใช้งาน แข็งแรงทนทาน				
6	ใช้แรงงานฝีมือในการผลิต				

ภาพที่ 4 แบบร่างที่ 4

จากข้อมูลดังกล่าวนำมาสู่แบบประเมินซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ	ข้อคำถามสำหรับการวิจัย	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
หลักเกณฑ์ทางด้านการออกแบบ					
1	รูปแบบมีความสวยงามน่าสนใจ				
2	รูปแบบมีความสอดคล้องกับแนวคิด				
3	ผลิตภัณฑ์ในคอลเลคชั่น มีความสอดคล้องกัน				
4	การใช้สอยทางกายภาพมีความเหมาะสมกับผู้ใช้				
หลักเกณฑ์ทางด้านการผลิต					
5	วัสดุเหมาะสมกับการใช้งาน แข็งแรงทนทาน				
6	ใช้แรงงานฝีมือในการผลิต				

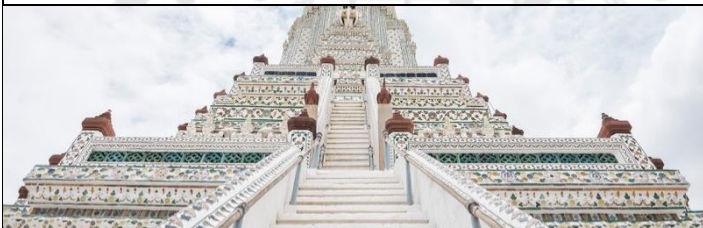
ภาพที่ 5 แบบร่างที่ 5

จากข้อมูลดังกล่าวนำมาสู่แบบประเมินซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ	ข้อคำถามสำหรับการวิจัย	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
หลักเกณฑ์ทางด้านการออกแบบ					
1	รูปแบบมีความสวยงามน่าสนใจ				
2	รูปแบบมีความสอดคล้องกับแนวคิด				
3	ผลิตภัณฑ์ในคอลเลคชั่น มีความสอดคล้องกัน				
4	การใช้สอยทางกายภาพมีความเหมาะสมกับผู้ใช้				
หลักเกณฑ์ทางด้านการผลิต					
5	วัสดุเหมาะสมกับการใช้งาน แข็งแรงทนทาน				
6	ใช้แรงงานฝีมือในการผลิต				

ตอนที่ 2: การประเมินเพื่อคัดเลือกแนวคิด (Concept) จากอัตลักษณ์ของ พระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม สู่ออกแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย

ข้อ	ข้อความสำหรับการวิจัย	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
อัตลักษณ์ด้านประติมากรรม					
1	ประติมากรรมที่พระปรางค์ส่วนฐาน: ยักษ์แบก, กระบี่แบก และ เทวดาแบก				
					
2	ประติมากรรมตกแต่ง ที่สื่อถึงพืชพรรณในป่าหิมพานต์				
					
3	วัสดุที่ใช้ในการตกแต่ง: กระจกสี เครื่องเซรามิกส์ และกระเบื้องเคลือบ				
					
4	การใช้โทนสีที่มีความสดใส หลากหลาย				
					

ข้อ	ข้อความสำหรับการวิจัย	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
อัตลักษณ์ด้านสถาปัตยกรรม					
5	โครงสร้างทรงจอมแห				
					
6	การออกแบบที่เน้นความสมมาตร				
					
7	การแฝงความหมายของคติจักรวาลตามไตรภูมิโลกวินิจัย				
					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

แบบตรวจความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ของการวิจัย
(Item-Objective Congruence Index: IOC)

งานวิจัยเรื่อง: การพัฒนาและออกแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย

ผู้วิจัย: นางสาวนันทน์ภัท วิชาลโกคะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย:

1. เพื่อศึกษารูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้
2. เพื่อศึกษาบริบททางวัฒนธรรม ด้านศิลปะโครงสร้างทางสถาปัตยกรรม และประติมากรรมของมรดกสถาปัตยกรรมไทย
3. เพื่อบูรณาการองค์ความรู้ รูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้และมรดกสถาปัตยกรรมไทยสู่การออกแบบเครื่องประดับ

คำชี้แจง: โปรดพิจารณาข้อคำถามในแบบสอบถามแต่ละหัวข้อดังต่อไปนี้ ว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ การวิจัยและประเด็นที่ต้องการวัดหรือไม่เพียงใด

ประเด็นที่ต้องการวัด: เพื่อประเมินและคัดเลือกรูปแบบในการผลิต

แบบสอบถาม		ระดับความ สอดคล้อง			ค่า IOC
ข้อ	คำถาม	สอดคล้อง คลั่ง (1)	ไม่ แน่ใจ (0)	ไม่ สอดคล้อง คลั่ง (-1)	
ประเด็นคำถามที่ 1: หลักเกณฑ์ทางด้านการออกแบบ					
1	ท่านคิดว่าเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้รูปแบบใดมีความสวยงามน่าสนใจ				
					
2	ท่านคิดว่ารูปแบบใดมีการใช้สอยทางกายภาพมีความเหมาะสมกับผู้ใช้				
					
ประเด็นคำถามที่ 2: หลักเกณฑ์ทางด้านการผลิต					
3	วัสดุเหมาะสมกับการใช้งาน แข็งแรงทนทาน				
					
4	สามารถทำซ้ำ และผลิตใช้เชิงอุตสาหกรรมได้				
					

แบบสอบถาม		ระดับความ สอดคล้อง			ค่า IOC
ข้อ	คำถาม	สอดคล้อง คล้อย (1)	ไม่ แน่ใจ (0)	ไม่ สอดคล้อง คล้อย (-1)	
ประเด็นคำถามที่ 3: หลักเกณฑ์ด้านการสื่อถึงมรดกสถาปัตยกรรมไทย					
5	รูปแบบสามารถสื่อถึง พระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม				
					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

แบบตรวจความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ของการวิจัย
(Item-Objective Congruence Index: IOC)

งานวิจัยเรื่อง: การพัฒนาและออกแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย

ผู้วิจัย: นางสาวนันท์นภัส วิศาลโกคะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย:

1. เพื่อศึกษารูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้
2. เพื่อศึกษาบริบททางวัฒนธรรม ด้านศิลปะโครงสร้างทางสถาปัตยกรรม และประติมากรรมของมรดกสถาปัตยกรรมไทย
3. เพื่อบูรณาการองค์ความรู้ รูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้และมรดกสถาปัตยกรรมไทยสู่การออกแบบเครื่องประดับ

คำชี้แจง: โปรดพิจารณาข้อคำถามในแบบสอบถามแต่ละหัวข้อดังต่อไปนี้ ว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ การวิจัยและประเด็นที่ต้องการวัดหรือไม่เพียงใด

ประเด็นที่ต้องการวัด: เพื่อประเมินความพึงพอใจ เครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย

แบบสอบถาม		ระดับความสอดคล้อง			ค่า IOC
ข้อ	คำถาม	สอดคล้อง (1)	ไม่ แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)	
ประเด็นคำถามที่ 1: ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม					
1. เพศ					
1.1	ชาย				
1.2	หญิง				
2. อายุ					
2.1	ต่ำกว่า 20 ปี				
2.2	21-30 ปี				
2.3	31-40 ปี				
2.4	มากกว่า 50 ปี				
3. ระดับการศึกษา					
3.1	มัธยมศึกษา หรือเทียบเท่า				
3.2	ปริญญาตรี				
3.3	ปริญญาโท				
3.4	ปริญญาเอก				
4. อาชีพ					
4.1	รับราชการ				
4.2	พนักงานรัฐวิสาหกิจ				
4.3	พนักงานบริษัทเอกชน				

4.4	อาชีพอิสระ				
4.5	นิสิต / นักศึกษา				
4.6	อื่นๆ:				
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน					
5.1	ต่ำกว่า 15,000 บาท				
5.2	15,000-30,000 บาท				
5.3	30,000-60,000 บาท				
5.4	60,000-100,000 บาท				
5.5	มากกว่า 100,000 บาท				
ประเด็นคำถามที่ 2: ความพึงพอใจในการออกแบบผลิตภัณฑ์					
1. การประเมินด้านความสวยงามและการใช้สอย					
1.1	รูปแบบการปรับเปลี่ยนของเครื่องประดับมีความน่าสนใจ				
1.2	แนวคิดในการออกแบบมีความน่าสนใจ				
1.3	สามารถสวมใส่ได้ในชีวิตประจำวัน				
1.4	วัสดุมีความแข็งแรงคงทน เหมาะสมกับการใช้งาน				
2. ด้านมรดกสถาปัตยกรรมไทย: วัดอรุณราชวราราม					
2.1	รูปแบบเครื่องประดับสามารถสื่อถึง พระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม				
3. ความน่าสนใจในการต่อยอดเชิงพาณิชย์					
3.1	น่าสนใจ				

3.1	ไม่น่าสนใจ				
4. ท่านคิดว่าระดับราคาที่เหมาะสมควรอยู่ที่เท่าใด					
4.1	100 - 500 บาท				
4.2	500 -1,000 บาท				
4.3	1,000 - 3,000 บาท				
4.4	3,000 บาท ขึ้นไป				

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข
หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ

ที่ อว 8733.2 / พิเศษ

วิทยาลัยอุตสาหกรรมสร้างสรรค์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กทม. 10110

9 ตุลาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คุณ ลลิตา ศิริสุขมงคล

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำร้องขออนุญาตนิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

2. เอกสารชี้แจง จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวนันทน์กัศ วิสาลโกะ รหัส 61199130491 นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกนวัตกรรมการออกแบบ วิทยาลัยอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาและออกแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย” มีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเทพ มุสิกะปาน เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.นิตดาดี บุญญะเดช เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ 1. เพื่อศึกษา รูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ 2. เพื่อศึกษาบริบททางวัฒนธรรม ด้านศิลปะโครงสร้างทางสถาปัตยกรรม และประติมากรรม ของมรดกสถาปัตยกรรมไทย และ 3. เพื่อบูรณาการองค์ความรู้ รูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้และมรดกสถาปัตยกรรมไทย สู่การออกแบบเครื่องประดับ

ในการนี้ หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการออกแบบ วิทยาลัยอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้พิจารณาเห็นว่าอาจารย์ ดร.พสุ เรื่องปริญญานิพนธ์ มีความรู้ความสามารถทางด้านนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการให้การสัมภาษณ์ และเป็นผู้เชี่ยวชาญในงานวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.กรกมล คำสุข)

ประธานหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานวัตกรรมการออกแบบ

ผู้ติดต่อประสานงาน นางสาวนันทน์กัศ วิสาลโกะ

โทรศัพท์ 081 858 5222

Email www.j.praew@hotmail.com

ที่ อว 8733.2 / พิเศษ

วิทยาลัยอุตสาหกรรมสร้างสรรค์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กทม. 10110

9 ตุลาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อาจารย์ ดร.พสุ เรื่องปัญหาโรจน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำโครงการปัญญานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

2. เอกสารชี้แจง จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวนันทน์กัศ วิสาลโกะ รหัส 61199130491 นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกนวัตกรรมการออกแบบ วิทยาลัยอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ทำปัญญานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาและออกแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย” มีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเทพ มุสิกะปาน เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.นิตดาดี บุญญะเดช เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ 1. เพื่อศึกษา รูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ 2. เพื่อศึกษาบริบททางวัฒนธรรม ด้านศิลปะโครงสร้างทางสถาปัตยกรรม และประติมากรรม ของมรดกสถาปัตยกรรมไทย และ 3. เพื่อบูรณาการองค์ความรู้ รูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้และมรดกสถาปัตยกรรมไทย สู่การออกแบบเครื่องประดับ

ในการนี้ หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการออกแบบ วิทยาลัยอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้พิจารณาเห็นว่าอาจารย์ ดร.พสุ เรื่องปัญหาโรจน์ มีความรู้ความสามารถทางด้านนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการให้การสัมภาษณ์ และเป็นผู้เชี่ยวชาญในงานวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.กรกมล คำสุข)

ประธานหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานวัตกรรมการออกแบบ

ผู้ติดต่อประสานงาน นางสาวนันทน์กัศ วิสาลโกะ

โทรศัพท์ 081 858 5222

Email www.j.praew@hotmail.com

ที่ อว 8733.2 / พิเศษ

วิทยาลัยอุตสาหกรรมสร้างสรรค์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กทม. 10110

9 ตุลาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อาจารย์ พรพิมล พจนานิมล

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำโครงการปริญญานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

2. เอกสารชี้แจง จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวนันทน์กัศ วิสาลโกะ รหัส 61199130491 นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกนวัตกรรมการออกแบบ วิทยาลัยอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาและออกแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย” มีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเทพ มุสิกะปาน เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.นิตดาดี บุญญะเดโช เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ 1. เพื่อศึกษา รูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ 2. เพื่อศึกษาบริบททางวัฒนธรรม ด้านศิลปะโครงสร้างทางสถาปัตยกรรม และประติมากรรม ของมรดกสถาปัตยกรรมไทย และ 3. เพื่อบูรณาการองค์ความรู้ รูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้และมรดกสถาปัตยกรรมไทย สู่การออกแบบเครื่องประดับ

ในการนี้ หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการออกแบบ วิทยาลัยอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้พิจารณาเห็นว่าอาจารย์ ดร.พสุ เรื่องปัญญาโรจน์ มีความรู้ความสามารถทางด้านนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการให้การสัมภาษณ์ และเป็นผู้เชี่ยวชาญในงานวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.กรกมล คำสุข)

ประธานหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานวัตกรรมการออกแบบ

ผู้ติดต่อประสานงาน นางสาวนันทน์กัศ วิสาลโกะ

โทรศัพท์ 081 858 5222

Email www.j.praew@hotmail.com

ที่ อว 8733.2/พิเศษ

วิทยาลัยอุตสาหกรรมสร้างสรรค์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา
กรุงเทพฯ 10100

20 ธันวาคม 2562

เรื่อง ขออนุมัติเป็นผู้อยู่อาศัย

เรียน อาจารย์ยงยุทธี ผั่นแปรจิตร

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำร้องขออนุมัติจำนวน 1 ชุด

2. เอกสารชี้แจง จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวนันท์นภัส วิศาลโกะ รหัส 61199130491 นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวัฒนธรรมการออกแบบ วิทยาลัยอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ทำปฏิญานพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาและออกแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รวิเทพ มุสิกปาน เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร. นิตดาดี บุญญะเดช เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม วัตถุประสงค์ของการวิจัย ศึกษา รูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ ศึกษาบริบททางวัฒนธรรม ด้านศิลปะโครงสร้างทางสถาปัตยกรรม และ ประติมากรรมของมรดกสถาปัตยกรรมไทย บูรณาการองค์ความรู้ รูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้และมรดกสถาปัตยกรรมไทย สู่การออกแบบเครื่องประดับ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์อาจารย์ยงยุทธี ผั่นแปรจิตร ให้การสัมภาษณ์ และเป็นผู้เชี่ยวชาญในงานวิจัยดังกล่าว จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดขออนุมัติ และ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.กรกมล คำสุข)

ประธานหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวัฒนธรรมการออกแบบ วิทยาลัยอุตสาหกรรมสร้างสรรค์

วิทยาลัยอุตสาหกรรมสร้างสรรค์
โทร 02-649-5000 ต่อ12891-12892
หรือ นางสาวนันท์นภัส วิศาลโกะ โทร. 081-8585222

ที่ อว 8733.2/พิเศษ

วิทยาลัยอุตสาหกรรมสร้างสรรค์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา
กรุงเทพฯ 10100

20 ธันวาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำขอปรึญญานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

2. เอกสารชี้แจง จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวนันทน์กัศ วิชาลโกะ รหัส 61199130491 นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชางานวัดกรรมกรออกแบบ วิทยาลัยอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ทำปรึญญานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาและออกแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รวิเทพ มุสิกะปาน เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร. นัตตาติ บุญญะเดช เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม วัตถุประสงค์ของการวิจัย ศึกษา รูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ ศึกษาบริบททางวัฒนธรรม ด้านศิลปะโครงสร้างทางสถาปัตยกรรม และ ประติมากรรมของมรดกสถาปัตยกรรมไทย บูรณาการองค์ความรู้ รูปแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้และมรดกสถาปัตยกรรมไทย สู่การออกแบบเครื่องประดับ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ คุณไพโรจน์ อธิระประภา ให้การสัมภาษณ์ และเป็นผู้เชี่ยวชาญในงานวิจัยดังกล่าว จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดขอความอนุเคราะห์ และ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.กรกมล คำสุข)

ประธานหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชางานวัดกรรมกรออกแบบ วิทยาลัยอุตสาหกรรมสร้างสรรค์

วิทยาลัยอุตสาหกรรมสร้างสรรค์

โทร 02-649-5000 ต่อ12891-12892

หรือ นางสาวนันทน์กัศ วิชาลโกะ โทร. 081-8585222

ภาคผนวก ค
จริยธรรมในมนุษย์

MF-04-version-2.0

วันที่ 18 ต.ค. 61

หนังสือยืนยันการยกเว้นการรับรอง
คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(เอกสารนี้เพื่อแสดงว่าคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ ได้พิจารณาโครงการวิจัยนี้)

ชื่อโครงการวิจัย : การพัฒนาและออกแบบเครื่องประดับปรับเปลี่ยนได้ จากมรดกสถาปัตยกรรมไทย
ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย : นางสาวนันท์นภัส วิศาลโกษะ
หน่วยงานต้นสังกัด : วิทยาลัยอุตสาหกรรมสร้างสรรค์
รหัสโครงการวิจัย : SWUEC-G-262/2562X

โครงการวิจัยนี้เป็นโครงการวิจัยที่เข้าข่ายยกเว้น (Research with Exemption from SWUEC)

วันที่ยืนยัน : 27 กุมภาพันธ์ 2563
ยืนยันโดย : คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดำเนินการรับรองโครงการวิจัยตามแนวทางหลักจริยธรรมการวิจัยในคนที่เป็นสากล ได้แก่ Declaration of Helsinki, the Belmont Report, CIOMS Guidelines และ the International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice (ICH-GCP)

ออกให้ ณ วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2563

(ลงชื่อ).....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทันตแพทย์หญิงณปภา เอี่ยมจิตรกุล)
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการจริยธรรม
สำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

(ลงชื่อ).....
(แพทย์หญิงสุรีพร ภัทรสุวรรณ)
ประธานคณะกรรมการจริยธรรม
สำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

หมายเลขรับรอง : SWUEC/X/G-262/2562

ภาคผนวก ง

เอกสารแสดงการเผยแพร่บทความวิจัย

(사) 한국조형디자인협회

THE KOREA ASSOCIATION OF ART&DESIGN

04039 RN. 523 Seokyo Plaza, Seokyo-dong
Mapo-gu, Seoul, Republic of Korea
www.art-design.or.kr E-mail: 3256454@naver.com
Tel. +82 2 325 6454 Fax. +82 2 325 6455
Asst. Ms. seo-hyun Jo

**2019 The Korea Association of Art & Design
International Symposium<Ewha Womans University>
Certificate of the International Symposium**

Name : Nannapat Wisalphokha, Ravitep Musikapan and Naddawadee Boonyadacho
Affiliation : Srinakharinwirot University

Title : Development and Design of Multifunction Jewelry from Thai Architectural Heritage

This certificate is required to verify that the author above presented in 2019 the Korea Association of Art & Design International Symposium. The title of "Development and Design of Multifunction Jewelry from Thai Architectural Heritage" is published in the 2019 International Symposium special journal organized by the Korea Association of Art & Design.

2019. 12. 5

Jung-Suk Kim

Chairman of the Korea Association of Art & Design

ภาคผนวก จ

เอกสารแสดงการจัดสีหบัญชร

สำเนา บันทึกข้อความ

ส่วนงาน สถาบันยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัย โทร. 11015, 11081

ที่ อว 8722.3/1๙๙ วันที่ ๕ มีนาคม 2563

เรื่อง ขอส่งสำเนาคำขอรับสิทธิบัตร

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเทพ มุสิกะปาน <วิทยาลัยอุตสาหกรรมสร้างสรรค์>

ตามที่ ท่านมีความประสงค์ให้สถาบันยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัยดำเนินการยื่นคำขอรับสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ โดยมีท่านเป็นผู้ออกแบบผลิตภัณฑ์ จำนวน 2 ผลงาน ดังนี้

1. ผลงานการออกแบบ เรื่อง เครื่องแต่งกาย
2. ผลงานการออกแบบ เรื่อง แหวน

ในการนี้ สถาบันยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัยได้ดำเนินการยื่นคำขอรับสิทธิบัตรดังกล่าวไปยังกองสิทธิบัตร กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ เรียบร้อยแล้ว รายละเอียดตามเอกสารแนบท้าย ทั้งนี้ สถาบันฯ ได้ส่งสำเนาคำขอรับสิทธิบัตรดังกล่าวไปยังหน่วยงานต้นสังกัดเรียบร้อยแล้ว และหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา กรุณาติดต่อได้ที่นางสาวนิตยา รุ่งเรืองผล โทรศัพท์ 0-2649-5000 ต่อ 11015

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปฐมทัศน์ จิระเดชะ)
ผู้อำนวยการสถาบันยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัย

พิชิต - ๕/๓/๖๓ รัง
๕/๓/๖๓ พิมพ์
..... ทาน

ประวัติผู้เขียน

ឯក-សក្ក

นันท์นภัส วิชาลโกคะ

วัน เดือน ปี เกิด

07 สิงหาคม 2538

สถานที่เกิด

กรุงเทพมหานคร

วุฒิการศึกษา

พ.ศ.2551

ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนสตรีวิทยา

พ.ศ.2557

สาขาออกแบบทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์

จาก มหาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พ.ศ.2561

สาขานวัตกรรมการออกแบบ คณะวิทยาลัยอุตสาหกรรมสร้างสรรค์

จาก มหาลัยศรีนครวิโรฒ

ที่อยู่ปัจจุบัน

333/180 หมู่บ้านการ์เด็นซีดีลาภูน แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ ถนน
ประชาชื่น กรุงเทพฯ 10210